



Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00

F: 01 428 47 33

E: gp.mnz@gov.si

www.mnz.gov.si

Številka: IPP 007-196/2015/69 (1311-03)
Ljubljana, 9. 12. 2015
EVA 2015-1711-0008
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Zakon o mednarodni zaščiti (EVA 2015- 1711-0008) – predlog za obravnavo – novo gradivo št. 1
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10-ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13- ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji sklep: Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o mednarodni zaščiti (EVA 2015-1711-0008) in ga posreduje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije. Številka: V Ljubljani, dne <p style="text-align: right;">Mag. Darko Krašovec generalni sekretar</p>
Priloge: - predlog sklepa vlade - predlog zakona Prejmejo: - ministrstva in vladne službe
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
– Nina Gregori, generalna direktorica Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo na Ministrstvu za notranje zadeve, višja sekretarka
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
Pri pripravi gradiva niso sodelovali zunanji strokovnjaki.
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
– Mag. Vesna Györkös Žnidar, ministrica za notranje zadeve – Boštjan Šefic, državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve – Andrej Špenga, državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve – Nina Gregori, generalna direktorica Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo na Ministrstvu za notranje zadeve, višja sekretarka – Nataša Potočnik, direktorica Urada za migracije na Direktoratu za upravne notranje zadeve,

5. Kratek povzetek gradiva:

Predlog zakona v nacionalnem pravnem redu v skladu z Direktivo 2011/95/EU določa vsebinske pogoje za priznanje mednarodne zaščite ter raven pravic, ki jim mora država zagotavljati osebam s priznano mednarodno zaščito. Ob tem je potrebno poudariti, da predlog zakona v tem delu v celoti ohranja določbe obstoječega zakona, saj je že navedeni zakon v celoti usklajen s to direktivo.

Nadalje predlog zakona v skladu z Direktivo 2013/32/EU določa standarde glede postopkov za priznanje, odvzem in prenehanje mednarodne zaščite. V primerjavi s trenutno veljavnim zakonom, predlog podrobneje ter jasneje določa posebna jamstva za prosilce, ki imajo posebne potrebe glede sprejema ter prosilce, ki potrebujejo posebna postopkovna jamstva, jasneje opredeljuje institut nedopustne prošnje in podrobneje določa roke za izdajo odločitve na prvi stopnji.

Nadalje predlog zakona v skladu z Direktivo 2013/33/EU določa standarde glede sprejema prosilcev z mednarodno zaščito. Tudi navedena direktiva je v veliki meri že del nacionalnega pravnega reda, saj nadomešča Direktivo 2003/9/ES. V primerjavi s trenutno veljavnim zakonom pa se nacionalni pravni red z direktivo usklajuje glede pridržanja prosilcev za mednarodno zaščito in opredeljuje identifikacijski postopek za ugotavljanje posebnih potreb prosilcev za mednarodno zaščito ter opredeljuje elemente ugotavljanja načela največje otrokove koristi.

Za izvajanje Uredbe EU, št. 604/2013 predlog zakona specialno določa izvedbo osebnega razgovora za potrebe izvedbe postopka po tej uredbi.

Glede na trenutno veljavno ureditev je treba izpostaviti, da predlog zakona na novo uvaja možnost, da oseba, ki ji je priznana subsidiarna zaščita, ob poteku tega statusa ne zaprosi za podaljšanje subsidiarne zaščite, temveč lahko vloži zahtevek za uvedbo ponovnega postopka za priznanje mednarodne zaščite, če meni, da so v njenem primeru nastale nove okoliščine, zaradi katerih bi razlogi za priznanje mednarodne zaščite morali biti na novo presojeni. V tem primeru predlog zakona predvideva, da se osebo na to možnost pred potekom statusa opozori, prav tako pa predlog predvideva, da oseba do izvršljivo končanega novega postopka ohrani pravice oseb s priznano subsidiarno zaščito.

Z zakonskim predlogom se v nacionalno prakso uvajajo tudi postopki identifikacije oseb, ki potrebujejo posebna procesna jamstva oziroma imajo posebne potrebe glede sprejema oziroma potrebujejo posebna postopkovna jamstva. Posebne potrebe se ugotavljajo v okviru pregleda, ki poteka že pred sprejemom prošnje, lahko pa se slednje ugotovijo tudi kadarkoli kasneje v postopku. Glede mladoletnikov brez spremstva predlog zakona na novo opredeljuje dejavnike, ki jih mora pristojni organ v postopku mednarodne zaščite upoštevati pri ugotavljanju največje koristi otroka.

Z namenom skrajšanje postopkov in s tem krajšo obravnavo prosilcev za mednarodno zaščito predlog prinaša krajše roke za odločanje v pospešenih postopkih (pristojni organ mora odločiti v dveh mesecih od sprejema prošnje) ter na novo določa, da vloženo pravno sredstvo v primeru pospešenih postopkov ne zadrži izvršitve odločitve. Omejuje se tudi možnost vlaganja ponovnih prošenj, in sicer se prosilca, ki mu je pravnomočno zavržen prvi zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, lahko obravnava skladno z določbami Zakona o tujcih. Časovno je omejena možnost vlaganja novnih prošenj v primeru, da je prosilec samovoljno zapustil azilni dom in je bil njegov postopek s sklepom ustavljen. Na novo predlog predvideva možnost meritornega (vsebinskega) odločanja tudi v primerih, ko prosilec samovoljno zapusti azilni dom, če je bil z njim opravljen osebni razgovor in je na razpolago zadosti dokazov za sprejem vsebinske odločitve. Trenutna zakonodaja namreč te možnosti ne predvideva.

V zakonu se na novo uredijo tudi mejni postopki. V skladu z Direktivo 2013/32/EU lahko namreč države članice predvidijo postopke, v katerih se na mejah ali tranzitnih območjih odloča o dopustnosti

prošnje oziroma o vsebini prošnje v pospešenem postopku. V primeru prihodov večjega števila državljanov tretjih držav oziroma oseb brez državljanstva, ki vložijo prošnje za mednarodne zaščite na meji ali v tranzitnih območjih, zaradi česar ni mogoče odločati o dopustnosti prošnje oziroma v pospešenem postopku, je mogoče postopke izvajati tudi, kadar in kolikor časa so te osebe nastanjene v bližini meje ali tranzitnega območja.

Predlog zakona na novo ureja pravico do denarnega nadomestila za zasebno nastanitev za osebe z mednarodno zaščito. Skladno z novim predlogom je namreč pravica do denarnega nadomestila pogojena z udeležbo na tečaju slovenskega jezika.

Novo gradivo št. 1: Z novim gradivom št. 1 se predlog zakona usklajuje s pripombami MDDSZ, MZ, GSV ter deloma MP in SVZ.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	uskajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	DA
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1		
SKUPAJ				
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:				
/				
8. Predstavitev sodelovanja javnosti:				
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:			15. 5. 2015	
Gradivo je bilo objavljeno na e-demokraciji ter posredovano Visokemu komisariatu Združenih				

narodov za begunce ter Centru nevladnih organizacij Slovenije.

Gradivo je usklajeno z Visokim komisariatom združenih narodov za begunce ter v pretežni meri z nevladnimi organizacijami. Bistveno odprto vprašanje z nevladnimi organizacijami je ureditev postopka podaljšanje subsidiarne zaščite, ki je po mnenju predlagatelja v zakonu ustrezno urejeno, prav tako pa ustrezno naslavlja tudi situacije, ko se pri osebi s subsidiarno zaščito v fazi podaljšanja subsidiarne zaščite pojavijo razlogi, zaradi katerih meni, da je upravičena do priznanja statusa begunca. V zvezi z navedenim vprašanjem je zakon usklajen tudi z odločbo Ustavnega sodišča RS št. U-I-189/14-13, Up-663/14-15 z dne 15. 10. 2015.

Pripombe nevladnih organizacij, ki so bile upoštevane, so se nanašale na:

- ohranitev pojma »vlagatelj namere«,
- nudenje pravne pomoči v vseh postopkih po tem zakonu,
- dikcijo glede obravnave ranljivih oseb s posebnimi potrebami,
- dikcijo glede »ocenjevanja« otrokove največje koristi,
- zaveze tolmača, da ne bo sodeloval z diplomatsko-konzularnim predstavništvom države, katere jezik tolmači,
- potrebo po mednarodni zaščiti, ki se pojavi na kraju samem – »sur place«
- vstopa v Republiko Slovenijo, dodana točka h) osmega odstavka 31. člena Postopkovne direktive,
- postavitev izvedenca za ugotovitev in presojo kakšnega dejstva, ki je pomembno za odločitev v postopku po tem zakonu,
- roke za odločitev (najkrajši možni čas),
- umik prošnje – časovna omejitev možnosti vložitve nove prošnje, dodatne a in b točka prvega odstavka 28. člena postopkovne direktive, postopek se ne ustavi zaradi implicitnega umika, če prosilec oz. pooblaščenec izrecno izjavi, da prošnje ne umika,
- očitno neutemeljeno prošnjo – dovolj preverjene informacije, prošnja za mednarodno zaščito ne sme biti zavrnjena niti izključena iz obravnave, ker ni bila vložena v najkrajšem možnem času,
- kriterije za določitev varne tretje države,
- pravila postopka – vrhovno sodišče mora odločiti v 15 dneh,
- upravičenost do denarnega nadomestila za zasebno nastanitev, in sicer za udeležence izobraževanja odraslih.

Pri pripravi predloga zakona zunanji strokovnjaki niso sodelovali.

9. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA

10. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA

Mag. Vesna Györkös Žnidar
MINISTRICA

Priloge:

- predlog sklepa vlade
- predlog zakona

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10-ZUKN, 8/12, 21/2013, 47/13 - ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o mednarodni zaščiti (EVA 2015-1711-0008) in ga posreduje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije.

Številka:
V Ljubljani, dne

Mag. Darko Krašovec
generalni sekretar

Priloge:
- predlog sklepa vlade
- predlog zakona

Prejmejo:
- ministristva in vladne službe

ZAKON O MEDNARODNI ZAŠČITI**I. UVOD****1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA****1. 1. Uvodna predstavitev ocene stanja in razlogov za sprejem zakona**

Trenutno veljavni Zakon o mednarodni zaščiti (v nadaljnjem besedilu: ZMZ) je bil sprejet leta 2007 (Uradni list RS, št. 111/2008) in je začel veljati v začetku leta 2008 ter nasledil Zakon o azilu iz leta 1999. ZMZ je sistemsko uredil celotno področje mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji, njegov namen pa je bil celovit prenos določb skupnega evropskega azilnega sistema v nacionalno zakonodajo ter uvedba zakonitih, učinkovitih in hitrih azilnih postopkov za zagotovitev potrebne zaščite državljanov tretjih držav, ki so pridobili mednarodno zaščito, in njihove vključitve v slovensko družbo.

Ker so se od uveljavitve ZMZ leta 2008 pri izvajanju postopkov za priznanje mednarodne zaščite ter implementaciji pravic prosilcev za mednarodno zaščito in oseb s priznano mednarodno zaščito pokazale določene pomanjkljivosti, je bil ZMZ konec leta 2009 predmet obsežnejših sprememb in dopolnitev, ki so bile vsebinsko usmerjene na področje mladoletnikov brez spremstva (ureditev sistema zakonitega zastopanja), uvedena je bila brezplačna pravna pomoč na prvi stopnji postopka in bolj dodelan sistem zagotavljanja le-te. Zakon je za prosilce za mednarodno zaščito uvedel žepnino in omogočil dostop do visokošolskega in univerzitetnega izobraževanja, na področju zdravstvenega varstva pa razširil obseg pravic iz zdravstvenega varstva za mladoletnike. Zakon je posegel tudi na področje listin za osebe s priznano mednarodno zaščito in zaradi uskladitve s pravnim redom EU uvedel dovoljenje za prebivanje v novi - kartični obliki, ki vsebuje biometrične zaščitne elemente obrazne prepoznavne in prstnih odtisov, predvideva pa tudi prenovno varnostnih standardov potnega lista za begunca.

V letu 2012 je bila sprejeta manj obsežna sprememba zakona, katere temeljni cilj je bila dopolnitev zakona s prenosom neobvezne določbe Direktive 2005/85/ES, na podlagi katere se je v nacionalni zakonodaji vzpostavila podlaga za ugotavljanje starosti mladoletnikov brez spremstva v primeru dvoma v njihovo dejansko starost. Poleg tega se je zakon spremenil in dopolnil tudi z namenom razjasnitve medresorskih pristojnosti pri izvajanju nekaterih določb, zaradi javno-finančne situacije pa je bila ukinjena brezplačna pravna pomoč in podpora svetovalcev za begunce v postopku na prvi stopnji.

Zadnja sprememba ZMZ je bila sprejeta leta 2013, ko je bila v nacionalni pravni red prenesena Direktiva 2011/95/EU.

Temeljni razlog za sprejem predmetnega zakona je obveznost prenosa dveh direktiv Evropske unije, ki sta v letu 2013 prenovili standarde na področju sprejema prosilcev za mednarodno zaščito in postopkov za priznanje mednarodne zaščite. Prilagoditve so potrebne tudi za izvajanje nove Uredbe EU, št. 604/2013. Zaradi obsežnosti ter kompleksnosti sprememb v nacionalni zakonodaji, ki jih narekuje prenos navedenih direktiv ter z vidika preglednosti in jasnosti zakonodaje, se predlaga nov Zakon o mednarodni zaščiti. Trenutno veljavni zakon je bil namreč od njegove uveljavitve leta 2008 dalje predmet več novel, ki so precej posegale tako v vsebino kot tudi v strukturo zakona.

Prenovljeno evropsko zakonodajo s področja mednarodne zaščite, ki se s tem zakonom prenaša v nacionalni pravni red sestavljajo naslednji pravni akti:

- Direktiva 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2013/32/EU). Direktiva vzpostavlja skladen sistem, ki zagotavlja, da so odločitve bolj učinkovite, ter da vse države članice obravnavajo prošnje v skladu s skupnim kakovostnim standardom.

- Direktiva 2013/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2013/33/EU). Z direktivo so bila prvič sprejeta podrobna skupna pravila o vprašanju pridržanja prosilcev, ki zagotavljajo, da se njihove pravice spoštujejo v celoti. Direktiva vključuje seznam razlogov za pridržanje in preprečuje pridržanje ranljivih oseb, zlasti mladoletnikov.

- Direktiva 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2011/95/EU). Direktiva določa vsebinske pogoje za priznanje mednarodne zaščite ter raven pravic, ki jih mora država zagotavljati osebam s priznano mednarodno zaščito.

- Uredba (EU), št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva (v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) 604/2013). Nova "dublinska" uredba izboljšuje učinkovitost sistema med drugim na podlagi mehanizma za zgodnje opozarjanje in pripravljenost na krize ter njihovo obvladovanje, sklopa določb o zaščiti prosilcev, kot so obvezni osebni razgovor, jamstva za mladoletnike in razširjene možnosti ponovne združitve prosilcev s sorodniki in možnosti, da se odloži izvršitev predaje, dokler sodišče obravnava pritožbo.

- Uredba EU št. 603/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi sistema Eurodac za primerjavo prstnih odtisov zaradi učinkovite uporabe Uredbe (EU) št. 604/2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, in o zahtevah za primerjavo s podatki iz sistema Eurodac, ki jih vložijo organi kazenskega pregona držav članic in Europol za namene kazenskega pregona, ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1077/2011 o ustanovitvi Evropske agencije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (v nadaljnjem besedilu: Uredba 603/2013/EU), ki določa vzpostavitev sistema EURODAC za primerjavo prstnih odtisov. Uredba določa vzpostavitev sistema EURODAC za primerjavo prstnih odtisov za učinkovito uporabo meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države oziroma oseba brez državljanstva.

- Uredba Sveta (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o vizumskem informacijskem sistemu (VIS) in izmenjavi podatkov med državami članicami o vizumih za kratkoročno prebivanje (UL L 218, 13. 8. 2008, str. 60 81 (v nadaljnjem besedilu: Uredba 767/2008/ES), ki določa lajšanje izmenjave podatkov o vlogah za izdajo vizumov med državami članicami, in s tem povezanih postopkov, izboljšuje izvajanje skupne vizumske politike, konzularno sodelovanje in posvetovalne postopke med centralnimi organi, pristojnimi za izdajo vizumov. Uredba določa lajšanje izmenjave podatkov o vlogah za izdajo vizumov med državami članicami in s tem povezanih postopkov, izboljšuje izvajanje skupne vizumske politike, konzularno sodelovanje in posvetovalne postopke med centralnimi organi, pristojnimi za izdajo vizumov.

Uredba v državah članicah velja neposredno, predlog zakona pa določa način njenega izvajanja

v Republiki Sloveniji.

S tem predlogom zakona se navedene direktive prenašajo v slovenski pravni red.

1. 2. Statistični podatki

Republika Slovenija kot polnopravna članica EU od 1. 5. 2004 dalje intenzivno spremlja tako razvoj, kot tudi trende glede naraščanja ali zmanjševanja števila vloženih prošenj za azil oziroma mednarodno zaščito.

V Republiki Sloveniji je število prošenj za mednarodno zaščito od vključitve v EU do leta 2006 vseskozi naraščalo, in sicer od 1208 vloženih prošenj v letu 2004, do 1674 vloženih prošenj v letu 2005. V letu 2006 pa je bil opazen izrazit upad števila vloženih prošenj, in sicer je bilo vloženih 579 prošenj, kar je za kar 65,42% glede na leto poprej. Trend upadanja števila prošenj je bil v letih 2005 in 2006 opazen tudi v EU. Po številu vloženih prošenj za mednarodno zaščito je bilo največ prosilcev iz območja nekdanje Jugoslavije oziroma predvsem iz Srbije in Črne Gore. V letu 2006 je bilo teh 48,18% od vseh vloženih prošenj. Sledili so prosilci iz Turčije, Bosne in Hercegovine, Albanije in Makedonije.

V letu 2009 smo še vedno beležili trend upadanja števila prošenj za mednarodno zaščito, in sicer sta bili vloženi 202 prošnji, v letu 2008 260 prošenj, v letu 2007 pa 434 prošenj za mednarodno zaščito. Največ prosilcev je bilo še vedno državljanov nekdanje Jugoslavije, skupno so predstavljali skoraj polovico prosilcev. Med ostalimi prosilci je bilo največ državljanov Turčije, Afganistana in Nigerije. Leta 2011 se je v primerjavi z letom 2010 število prošenj za mednarodno zaščito povečalo, in sicer je bilo leta 2010 211 novih prošenj, leta 2011 pa 307, kar predstavlja povečanje števila prošenj za 45 odstotkov.

V letu 2011 je bilo v 44 industrializiranih državah sveta novih prošenj za mednarodno zaščito po poročanju UNHCR 277.400, kar predstavlja 15 odstotno povečanje v primerjavi z letom 2010 (240 400). Na 27 držav EU je bilo skupaj naslovljenih 85 % vseh prošenj za mednarodno zaščito v Evropi.

Če je bilo v letu 2009 še vedno največ prosilcev v Republiki Sloveniji iz držav nekdanje Jugoslavije, lahko v nadaljnjih letih, vse od leta 2010, govorimo o drugačni strukturi prosilcev za mednarodno zaščito glede na državo izvora. V letu 2010 je bilo tako največ prosilcev za mednarodno zaščito iz Turčije in Afganistana, sledijo jim prosilci iz Bosne in Hercegovine in Kosova. V letu 2011 je bilo največ prosilcev za mednarodno zaščito iz Afganistana, Turčije, Pakistana, Tunizije in Somalije. Tudi na ravni EU je leta 2011 največ prosilcev prišlo iz Afganistana. Število prosilcev iz te države je doseglo najvišjo raven po letu 2002, glede na število novo prispelih priseljencev pa se je ta država med 14 državami članicami EU uvrstila med prvih pet držav izvora¹.

Opazimo lahko, da je bilo do leta 2010 v Republiki Sloveniji največ prosilcev za mednarodno zaščito iz držav nekdanje Jugoslavije, od leta 2010 pa struktura prosilcev glede na državo izvora odraža krizna žarišča po svetu. To dokazujejo tudi podatki o prosilcih za mednarodno zaščito v naslednjih letih, ko zopet zaznavamo trend naraščanja števila prošenj za mednarodno zaščito. V primerjavi z letom 2011, ko je bilo vloženih 307 novih prošenj za mednarodno zaščito, so bile v letu 2012 sprejete 304 prošnje, v letu 2013 272 prošenj in v letu 2014 385 prošenj, kar je za 40 odstotkov več kot leta 2013.

V letu 2012 smo v primerjavi z letom 2011 zaznali porast prošenj državljanov Sirije, saj se je delež teh prošenj v letu 2012 iz 3% celotne populacije leta 2011 povečal na 10,5% vseh prošenj. Pomemben delež prošenj v letu 2012 so vložili državljani Turčije in Alžirije, pri čemer

¹ Vir: EASO, Letno poročilo o stanju na področju azila v Evropski uniji in dejavnostih Evropskega azilnega podpornega urada za leto 2011, 2012

se je glede na celotno populacijo prosilcev za mednarodno zaščito v primerjavi z letom 2011 delež državljanov Turčije zmanjšal iz 14% na 9%, medtem, ko se je delež državljanov Alžirije povečal iz 4% na 8%. Delež državljanov Somalije glede na celotno populacijo prosilcev za mednarodno zaščito je v letu 2012 ostal približno enak (okoli 6%). Več kot leta 2011 je bilo v letu 2012 vloženih prošelj s strani državljanov držav Zahodnega Balkana, saj so v letu 2011 predstavljali 7,5% delež celotne populacije, v letu 2012 pa 12,5%. Iz držav Zahodnega Balkana je bilo v letu 2012 največ prošelj vloženih s strani državljanov Kosova.

Največ prosilcev za mednarodno zaščito v letu 2013 je bilo, tako kot v letu 2012, državljanov Afganistana, Sirije, Kosova in Alžirije. Med najpogostejšimi državami, iz katerih v zadnjih dveh letih prihajajo prosilci, sta še Turčija in Pakistan. V primerjavi z letom 2012 je v letu 2013 med prosilci za mednarodno zaščito močno upadlo število državljanov Afganistana in Somalije, povečalo pa število državljanov Kosova in Sirije.

V 44 industrializiranih državah sveta, ki jih obravnava poročilo UNHCR, se je število prošelj za mednarodno zaščito v letu 2013 v primerjavi z letom 2012 povečalo za 28 odstotkov. To je tretji zaporedni porast prošelj, pri čemer porast v letu 2013 pomeni drugo najvišje število prošelj v zadnjih 20 letih².

V letu 2014 beležimo rekordno število prosilcev za mednarodno zaščito: v državah članicah EU je bilo v letu 2014 vloženih 626.000 prošelj, kar je največje število po letu 1992, ko je bilo vloženih 672.000 prošelj za mednarodno zaščito. V primerjavi z letom 2013 (435.000 prošelj) število predstavlja skoraj 44 odstotni porast. Porast je v največji meri posledica predvsem prosilcev za mednarodno zaščito iz Sirije, Eritreje, Kosova, Afganistana in Ukrajine, v nekoliko manjši meri pa prosilcev iz Iraka, Srbije, Nigerije in Gambije³. Samo v tretjem četrtletju leta 2014 je število prosilcev za mednarodno zaščito naraslo za 39 odstotkov v primerjavi s prejšnjim četrtletjem. Tretje četrtletje leta 2014 je tudi gledano na posamezna četrtletja najvišje po številu prošelj za mednarodno zaščito po letu 2008⁴.

V letu 2014 je največ prosilcev za mednarodno zaščito zaprosilo v Nemčiji (cca. 203.000), kar je dva in pol krat toliko, kot je bilo število prosilcev na Švedskem (cca. 81.000), kot drugi najbolj obremenjeni državi. Po številu prosilcev za mednarodno zaščito sledi Italija (cca. 65.000), Francija (cca. 63.000), Madžarska (cca. 43.000) in Velika Britanija (cca. 32.000). Skupno število prosilcev v navedenih šestih državah članicah je predstavljalo več kot tri četrtine vseh prosilcev za mednarodno zaščito v državah članicah EU v letu 2014. Število prosilcev za mednarodno zaščito se je v letu 2014 več kot podvojilo v primerjavi z letom 2013 v Italiji (povečanje za 143%), na Madžarskem (126% - prosilci iz Kosova) in na Danskem (105%), medtem ko se je število praktično prepolovilo na Hrvaškem (-58%) in na Poljskem (-47%). Na razmere v Republiki Sloveniji najbolj vpliva stanje v državah na njeni vzhodni meji oz. se nahajajo na koridorju do Črnega oz. Egejskega morja. Ne glede na zmanjšanje števila prosilcev za mednarodno zaščito na Hrvaškem je zaskrbljujoče dogajanje zlasti glede porasta števila prosilcev za mednarodno zaščito, ki z izboljšanjem vremenskih pogojev dnevno prihajajo preko Sredozemskega morja v Italijo pri čemer smo pričča humanitarni katastrofi. Poseben problem pa predstavlja tudi begunska kriza v Turčiji z več kot milijon beguncev (večina iz Sirije) iz katere vodijo številni tihotapski kanali trgovine z ljudmi po kopnem do držav članic EU.

V letu 2014 je bilo v Republiki Sloveniji skupno sprejetih 385 prošelj za mednarodno zaščito. Največ prošelj je bilo vloženih s strani državljanov Sirije, sledijo pa državljani Afganistana, Pakistana, Kosova, Somalije, Irana in Nigerije. Ob tem je potrebno opozoriti, da se je število prosilcev v letu 2014 povečalo za 41,5% v primerjavi z letom 2013, oz. za 23,0% v primerjavi s povprečjem zadnjih petih let, kar nedvoumno nakazuje na stabilen trend naraščanja. Vseeno pa predstavlja Republika Slovenija predvsem tranzitno državo, in sicer tako glede na vlozene prošnje za mednarodno zaščito, kot tudi na delež nezakonitih priseljencev, saj kar 61,3%

² Vir: UNHCR, Asylum trends 2013, Levels and trends in industrialized countries

³ Vir: EUROSTAT

⁴ Vir: EASO, Quarterly Asylum Report, Quarter 3, 2014

⁵ Vir: EASO, Latest Asylum Trends, Avgust 2015

prosilcev samovoljno zapusti azilni dom pred sprejetjem odločitve.

V letu 2014 je bila mednarodna zaščita priznana 44 osebam, od tega je bil 32 osebam priznan status begunca, 12 pa status subsidiarne zaščite. Glede na državljanstvo je bila mednarodna zaščita priznana 18 somalijskim državljanom, 11 državljanom Sirije, 7 Irancem, 2 palestinskima državljanoma, 2 nigerijskima državljanoma in 2 jemenskima državljanoma, status mednarodne zaščite pa je bil priznan še srbskemu, sudanskemu, zimbabvejskemu državljanu ter osebi z neznanim državljanstvom.

Avgusta 2015 je število prosilcev za mednarodno zaščito v državah članicah EU doseglo rekordno število že četrtoč zaporedoma, in sicer je bilo vloženih 148.880 prošelj. To predstavlja 21 odstotkov več prošelj primerjavi z julijem 2015 in dva in pol krat toliko, kot je bilo vloženih prošelj istega meseca lani. Skupno število prošelj v osmih mesecih leta 2015 (več kot 720.000) je že preseglo celotno število v letu 2014 (okrog 660.000 prošelj). Največ prosilcev je bilo državljanov Sirije, sledijo državljanji Afganistana, na tretjem mestu pa so prosilci iz Zahonega Balkana.⁵

Do meseca septembra 2015 (30. 9. 2015) je za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji zaprosilo 171 oseb. Največ med njimi je bilo državljanov Iraka (35), Afganistana (22), Irana (20), Kosova (18) in Ukrajine (14). Od 17. septembra 2015 do vključno 3. novembra 2015 je za mednarodno zaščito zaprosilo 65 oseb, od tega 23 državljanov Iraka, 14 državljanov Irana, 12 državljanov Kosova, 7 državljanov Afganistana, po 2 državljanja Albanije in Nigerije ter po 1 državljan Kameruna, Maroka, Sirije, Srbije in Turčije.

Od leta 1995 do septembra 2015 je bila v Republiki Sloveniji mednarodna zaščita priznana 384 osebam, od tega 255 moškim in 129 ženskam.

Glede na trend v EU in širše v svetu je realno pričakovati, da se bo število prošelj za mednarodno zaščito povečevalo tudi v Republiki Sloveniji.

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Zakon, ki celovito ureja področje mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji, je potreben zaradi prenosa prava EU v slovenski pravni sistem in s tem harmonizacije azilne zakonodaje z ostalimi državami EU. S tem se vzpostavlja skupni evropski azilni sistem. Cilj je uvedba zakonitih, učinkovitih in hitrih azilnih postopkov, ki nudijo potrebno zaščito državljanom tretjih držav in omogočajo njihovo vključevanje v slovensko družbo. Cilj zakona je tudi prenos Direktive 2013/32/EU in Direktive 2013/32/EU v nacionalni pravni red ter prilagoditev nacionalne zakonodaje izvajanju Uredbe EU, št. 604/2013.

EU si že od leta 1999 prizadeva za vzpostavitev skupnega evropskega azilnega sistema, ko so bili s sklepi iz Tampereja podani temelji enotnega azilnega sistema za sprejem ustreznih pravnih podlag na evropskem nivoju z namenom poenotenja azilnih zakonodaj evropskih držav.

Skupna azilna politika, vključno s skupnim evropskim azilnim sistemom, je sestavni del cilja EU, in sicer z namenom postopnega oblikovanja območja svobode, varnosti in pravic, odprtega za vse, ki jih okoliščine prisilijo k legitimnemu iskanju zaščite. Države članice želijo področje migracij in azila poenotiti na evropskem nivoju in s tem zagotoviti potrebno mednarodno zaščito osebam iz tretjih držav, istočasno pa poskrbeti za nadzor migracijskih tokov.

Za realizacijo prve faze je bil določen rok petih let. Prva faza oblikovanja enotnega azilnega sistema je bila zaključena leta 2006 s sprejetjem haaškega programa.

Haaški program Sveta EU iz leta 2005 določa principe vzpostavitve nadzora na zunanjih mejah EU zaradi boja proti tihotapljenju ljudi, organiziranemu kriminalu, terorizmu in preventivne dejavnosti za preprečevanje teh pojavov. Na področju azila Haaški program določa principe zagotavljanja mednarodne zaščite in daje vsebinske okvire za t.i. drugo fazo oblikovanja enotnega azilnega sistema. V skladu s Haaškim programom naj bi nadaljnja harmonizacija zakonodaj in praks držav EU potekala do leta 2010, ko nastopi rok za vzpostavitev primernih struktur za možnost skupnega delovanja držav članic EU na področju azila.

Naslednjo fazo v oblikovanju enotnega azilnega sistema predstavlja Stockholmski program, ki je določil prednostne naloge Evropske unije na področju pravice, svobode in varnosti za obdobje za obdobje od 2010 do 2014. Z namenom zagotoviti varno Evropo, v kateri se bodo spoštovale temeljne pravice in svoboščine državljanov, je ena od prednostnih nalog tudi Evropa solidarnosti. V okviru te prednostne naloge je v okviru programa izpostavljeno prizadevanje za vzpostavitev skupnega evropskega azilnega sistema do leta 2012. Skupni evropski azilni sistem bo z določitvijo skupnega azilnega postopka za države EU in enotnega statusa oseb, ki jim je podeljena mednarodna zaščita, ustvaril območje zaščite in solidarnosti v EU. Pomembna stebra v okviru skupnega evropskega azilnega sistema sta učinkovito sodelovanje v praksi ter povečana solidarnost in občutek odgovornosti med državami članicami. Prav z namenom ključne podpore pri obeh stebrih je bil leta 2011 ustanovljen Evropski azilni podporni urad (EASO), katerega ključna naloga je nudenje podpore v smislu znanstvene in tehnične pomoči ter razširjanjem informacij in strokovnega znanja pri razvoju skupnega evropskega azilnega sistema.

V skladu s cilji Stockholmskega programa so bile v letu 2013 sprejete prenovljene:

- Direktiva 2013/32/EU,
- Direktiva 2012/33/EU,
- Uredba (EU) 604/2013.

Direktiva 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite določa skupne temeljne postopkovne standarde za postopke za priznanje in odvzem mednarodne zaščite ter vzpostavlja skladen sistem, ki zagotavlja, da so odločitve bolj učinkovite, ter da vse države članice obravnavajo prošnje v skladu s skupnimi standardi kakovosti. Postopek mednarodne zaščite naj ne bi trajal dlje od 6 mesecev. Časovna omejitev 6 mesecev se lahko podaljša na 21 mesecev v natančno definiranih izjemnih okoliščinah. Organi, ki odločajo v postopku mednarodne zaščite, in drugi vključeni v postopek morajo biti deležni usposabljanja. Direktiva zvišuje standarde za prosilce, ki potrebujejo posebna procesna jamstva zaradi npr. starosti, invalidnosti, bolezni, spolne usmerjenosti ali travmatičnih izkušenj. Slednjim je v postopku mednarodne zaščite potrebno zagotoviti ustrezno podporo. Direktiva prosilce, ki so mladoletniki brez spremstva izvzema iz nekaterih posebnih postopkov (pospešenih postopkov) ter bolj jasno določa postopke v primeru naknadnih prošenj ter postopke dopustnosti. Določbe glede dostopa do sodnih postopkov pred sodišči so bile revidirane tako, da zagotavljajo polno spoštovanje temeljnih pravic v zvezi s sodnimi postopki.

Direktiva 2013/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o standardih za sprejem prosilec za mednarodno zaščito določa standarde za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito ter uvaja skupna pravila za pridržanje, pri čemer določa izčrpen seznam razlogov za pridržanje, pravila glede pravnega varstva v primeru pridržanja ter posebna pravila v primeru, da so pridržane ranljive osebe s posebnimi potrebami. Direktiva na novo uvaja obveznost določitve alternative pridržanju. Določbe direktive natančneje določajo obveznost identifikacije prosilcev s posebnimi potrebami glede sprejema oziroma prosilcev, ki potrebujejo posebna procesna jamstva. Določa tudi pravila glede potrebnih kvalifikacij za zastopnike mladoletnikov brez spremstva. Prosilci za mednarodno zaščito imajo dostop do dela in zaposlitve po največ

devetih mesecih od datuma vložitve prošnje.

Uredba (EU), št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vložijo državljani tretje države ali oseba brez državljanstva, ujava mehanizem za zgodnje opozarjanje, pripravljenost in krizno upravljanje s ciljem preprečevanja kriz, ki izhajajo iz posebnih pritiskov ali pa nezadostnih kapacitet nacionalnih azilnih sistemov. Dodatna jamstva so predvidena za osebe v dublinskem postopku, in sicer obvezni osebni razgovor in informacije o postopku določitve odgovorne države članice, večje možnosti za združitev z družino in sorodniki, dodatna zagotovila za mladoletnike (posebna pravila glede ocenitve največje otrokove koristi in izsleditve družinskih članov znotraj ozemlja EU). Na odločitev o transferju se je mogoče pritožiti, vložijo pa se lahko tudi predlog za suspenzivni učinek pritožbe (vključno z zagotovitvijo pravice, da prosilec ostane na ozemlju, medtem ko sodišče odloča o predlogu odloga). Brezplačna pravna pomoč je omogočena na zahtevo, skupno trajanje pridržanja pa je strogo omejeno. Bolj natančni roki so določeni med državami, in sicer je maksimalna omejitev 11 mesecev za "prevzem odgovornosti" in 9 mesecev za primere "vrnitve pristojnosti". Dublinska uredba prav tako obravnava prosilce, ki bi sicer lahko sodili v pristojnost direktive o vračanju kot nelegalni priseljenci in bi bili v skladu z direktivo lahko tudi vrnjeni.

2. 1. 1. Razvoj mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji

Republika Slovenija je z aktom o notifikaciji nasledstva za konvencije Organizacije združenih narodov leta 1992 sprejela Ženevsko konvencijo. Področje mednarodne zaščite je bilo po osamosvojitvi urejeno v Zakonu o tujcih (Ur.l. RS, št.1/91) in sicer v enem poglavju, ki je vseboval osem členov, sedanji Zakon o azilu pa je slovenski parlament sprejel leta 1999.

Mednarodna zaščita je v Republiki Sloveniji ustavno varovana kategorija. V 48. členu Ustave Republike Slovenije je določeno, da je v mejah zakona priznana pravica pribežališča tujim državljanom in osebam brez državljanstva, ki so preganjane zaradi zavzemanja za človekove pravice in temeljne svoboščine. Za razliko od migracij zaradi ekonomskih, socialnih, zdravstvenih in podobnih razlogov, je mednarodna zaščita vrsta prisilne, nenačrtovane migracije in je zato podvržena številnim garancijam in standardom, ki jih predpisujejo v prvi vrsti mednarodni predpisi, ki so jih demokratične države dolžne spoštovati.

V obdobju po osamosvojitvi se je Republika Slovenija soočala z množičnimi prihodi oseb zaradi vojne na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini in na Kosovu. V obdobju od 1992 do 1999 je RS podelila začasno zatočišče 36.000 osebam na podlagi Zakona o začasnem zatočišču (Ur.l. RS, št. 20/97). Zaradi prenosa Direktive Sveta o minimalnih standardih za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj in posledic za države članice pri sprejemanju takih oseb 2001/55/ES, je bil na tem področju sprejet Zakon o začasnem zaščiti razseljenih oseb (Ur.l. RS, št. 65/05), ki je nadomestil prejšnji Zakon o začasnem zatočišču. Priznanje mednarodne zaščite je potrebno razlikovati od pridobitve začasnega zatočišča. Le-ta se prizna osebam, ki množično pribežijo zaradi vojne, okupacije ali množičnega in sistematičnega kršenja človekovih pravic in pridobijo začasno zatočišče za čas trajanja teh nesrečnih okoliščin, če Svet EU predhodno ugotovi njihov obstoj. Mednarodna zaščita, ki jo ureja ta zakon, je področje, kjer se v vsakem posamičnem primeru in po postopku, določenem v tem zakonu, presojujejo okoliščine izpolnjevanja pogojev, pridobitve, podaljšanja, prenehanja ali odvzema mednarodne zaščite.

Zakon o azilu je bil sprejet leta 1999. To je bil prvi zakon sprejet v samostojni Republiki Sloveniji, ki je celovito urejal to področje. Pripravljen je bil v skladu z mednarodnimi pravnimi dokumenti in akti, ki so tvorili takratni »acquis communautaire«, in sicer Ženevsko konvencijo in Protokolom podpisanim v New Yorku leta 1967, Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin iz leta 1950, Resolucijo EU o minimalnih standardih v azilnih postopkih iz leta 1995, Resolucijo o usklajenem obravnavanju vprašanj glede varnih tretjih

držav iz leta 1990 in Resolucijo o očitno neutemeljenih prošnjah iz leta 1990. Zakon je bil pripravljen zgolj na teoretični podlagi, ni pa bil pripravljen tudi na podlagi izkušenj in upravno-sodne prakse, ker se v času od osamosvojitve Republike Slovenije do sprejetja Zakona o azilu, le-ta še ni izoblikovala.

Leta 2007 je bil sprejet Zakon o mednarodni zaščiti, ki je sistematično uredil celotno področje mednarodne zaščite (vsebino, splošne pojme, temeljna načela in jamstva v postopku, ugotavljanje pogojev za mednarodno zaščito, postopek za pridobitev mednarodne zaščite, postopke vsebinskega obravnavanja na prvi stopnji, posebne postopke, koncepte varnih držav in druge institute, državljane tretjih držav in osebe brez državljanstva, ki izpolnjujejo pogoje za priznanje statusa begunca in so sprejeti v Republiko Slovenijo na podlagi letne kvote, postopek sodnega varstva, pravice prosilcev za mednarodno zaščito, pravice in dolžnosti oseb z mednarodno zaščito, postopek za podaljšanje in zavrnitev podaljšanja subsidiarne zaščite, postopke za prenehanje in odvzem mednarodne zaščite, listine, evidence, varstvo osebnih podatkov ter prehodne in končne določbe). Z zakonom je bil uveden enotni azilni postopek (single asylum procedure), ki je temeljni element evropskega skupnega azilnega sistema. Uradna oseba v postopku najprej ugotavlja pogoje za status begunca in nato, brez nove prošnje, pogoje za subsidiarno zaščito v Republiko Slovenijo.

Zakon je bil spremenjen in dopolnjen leta 2009. S spremembami in dopolnitvami je bilo odpravljeno neskladje zakona z Ustavo RS, dopolnjene določbe pa so se nanašale na tiste dele, pri katerih se je pri implementaciji izkazalo, da so nejasne oziroma je obstoječa formulacija neustrezna, predvsem so se nanašale na zagotovitev možnosti razselitve prosilcev za mednarodno zaščito na zasebni naslov, ne da bi bila ta možnost pogojevana s prostimi kapacitetami v azilnem domu na eni strani, in zavarovanje javnega reda in primernost zasebne nastanitve prosilca na drugi strani.

S predlagano novelo zakona leta 2010 so se dvignili standardi, določeni s skupno evropsko azilno politiko in drugimi mednarodnimi standardi, druge rešitve pa so bile usmerjene v izboljšanje pogojev za uspešno integracijo oseb s priznano mednarodno zaščito v slovensko družbo, pri čemer so se ohranili mehanizmi za preprečevanje zlorab na področju mednarodne zaščite. Zaradi uskladitve s pravnim redom EU (Uredba Sveta 380/2008/ES o spremembi Uredbe Sveta 1030/2002/ES o enotni obliki dovoljenja za prebivanje za državljane tretjih držav) so bile spremenjene tudi določbe o listinah in evidencah.

Temeljni cilj sprememb in dopolnitev zakona leta 2012 je bila dopolnitev zakona s prenosom neobvezne določbe Direktive 2005/85/ES, na podlagi katere se je v nacionalni zakonodaji vzpostavila podlaga za ugotavljanje starosti mladoletnikov brez spremstva v primeru dvoma v dejansko starost.

S spremembami in dopolnitvami zakona v letu 2013 so bile v nacionalni pravni red prenesene določbe Direktive 2011/95/EU, ki določa vsebinske pogoje za priznanje mednarodne zaščite ter raven pravic, ki jim mora država zagotavljati osebam s priznano mednarodno zaščito. Spremembe in dopolnitve so se nanašale predvsem na opredelitev ranljivih kategorij oseb s posebnimi potrebami, družinskih članov, subjektov zaščite ter posebne družbene skupine, definicije notranje zaščite, minimalno časovno opredelitev trajanja subsidiarne zaščite in opredelitev informiranja oseb s priznano mednarodno zaščito.

S tem zakonom bodo v nacionalni pravni red prenesene prenovljene Direktiva 2013/32/EU in Direktiva 3012/33/EU in določeni načini izvajanja Uredbe (EU) 604/2013.

2.2. Načela

Mednarodna zaščita pomeni priznanje zaščite osebi, ki je svojo izvorno državo zapustila zaradi preganjanja. Element preganjanja je osnovna ločnica med mednarodno zaščito in klasičnimi migracijami. Razlog za neprostoovoljno in nenačrtovano zapustitev izvorne države je preganjanje

zaradi pripadnosti določeni družbeni skupini, rasi, nacionalnosti, etnični pripadnosti, politični pripadnosti in veri.

Ženevska konvencija, kot temeljni akt na področju podeljevanja zaščite, v primeru preganjanja v izvorni državi, zagotavlja določene garancije osebam, ki zaprosijo za mednarodno zaščito. Te osebe ne smejo biti kaznovane za nezakonit prehod državne meje, če se v razumnem času javijo uradnim organom (31. člen Ženevske konvencije) in so varovane pred prisilno vrnitvijo v državo, kjer jim grozi preganjanje. Načelo nevračanja (non-refoulement), ki je načelo mednarodnega običajnega prava, je povzeto v 33. členu Ženevske konvencije.

Pojavne oblike načinov preganjanja so podvržene stalnim spremembam, kar je povezano z razvojem družbe, prava, tehničnim napredkom in razvojem na splošno.

Današnje oblike preganjanja se pojavljajo v drugih oblikah kot nekdanje. Standardi varovanja človekovih pravic se spreminjajo v skladu s spremembami v družbi. Tudi na področju mednarodne zaščite se način interpretacije definicije Ženevske konvencije prilagaja družbenim spremembam in s tem spremembam načinov preganjanja. To je razvidno že iz same sodne prakse nacionalnih in mednarodnih sodišč in uvedbe novih institutov v pravu mednarodne zaščite, kot na primer instituti varnih držav in notranje razselitve.

Strah pred preganjanjem (subjektivni element) mora biti utemeljen v danem, konkretnem primeru (objektivni element). V postopku mednarodne zaščite je potrebno ugotoviti verodostojnost izpovedb prosilca za mednarodno zaščito glede na objektivno situacijo v njegovi izvorni državi. Pri preganjanju je potrebno ugotavljati ali so bile pravice prosilca kršene zaradi enega ali več razlogov določenih v definiciji Ženevske konvencije. Gre za preganjanje zaradi pripadnosti določeni veroizpovedi, nacionalnosti, rasi, političnemu prepričanju ali pripadnosti posebni družbeni skupini.

Pogoj, da oseba zaprosi za mednarodno zaščito je, da se nahaja izven svoje izvorne države. Če najde zatočišče na drugem koncu svoje države, govorimo o notranji razselitvi.

Dejavniki preganjanja so državni in nedejavni organi. V postopku je potrebno dokazati, da država prosilcu za mednarodno zaščito ni nudila zaščite, in sicer v smislu, da ga je neposredno preganjala ali da je pasivno odreagirala. Gre predvsem za primere, ko prosilec kršenje pravic, kaznivo dejanje ali diskriminatorno ravnanje prijavi policiji, ki ne ravna v skladu s svojimi pooblastili.

Samo dejstvo, da prosilec pripada določeni rasi, veroizpovedi, posebni družbeni skupini, nacionalnosti ali političnemu prepričanju ne zadošča za dokaz preganjanja. Preganjanje po Ženevski konvenciji obstaja le v primeru vzročne zveze med preganjanjem in vsaj enim od razlogov določenih v definiciji konvencije.

Načelo nevračanja (non-refoulement) sodi v mednarodno običajno pravo. Pomeni, da osebe ni možno vrniti v državo, v kateri bi bila lahko izpostavljena življenjski nevarnosti ali mučenju in nečloveškemu ravnanju. To je neodtujljiva, nederogabilna pravica vsakega posameznika, države jo morajo upoštevati v vseh primerih brez izjeme. Priznana zaščita osebi lahko preneha, če razlogi, ki so jo pregnali v beg iz izvorne države, prenehajo. To se zgodi v primeru demokratičnih političnih sprememb v državi izvora ali če se oseba ponovno trajno preseli v svojo državo. V primeru storitve hudih kaznivih dejanj, predvsem tistih, ki sodijo med mednarodna kazniva dejanja, pa osebo izključujejo iz priznanja statusa begunca.

Evropska konvencija o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah iz leta 1950 navaja, katere človekove pravice so varovane v evropskem prostoru in kriterije za njihovo definiranje.

Mednarodne zaščite izrecno ne opredeljuje. Standardi na področju mednarodne zaščite v evropskem prostoru se poleg standardov, ki jih tvorijo evropski pravni akti, formirajo tudi skozi sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice. Primeri s področja mednarodne zaščite se presojujejo v okviru 3. člena Evropske konvencije o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah, ki govori o prepovedi mučenja, nečloveškega ali ponižujočega ravnanja⁶, v okviru 5. člena iste konvencije, ki varuje pravico do svobode in varnosti⁷, v okviru 8. člena, ki varuje pravico do zasebnosti in družinskega življenja⁸, v okviru 13. člena, ki varuje pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred nacionalnimi organi.⁹

Predlog zakona ne odstopa od načel, ki so bila vodilo pri pripravi dosedanje zakonodaje s področja mednarodne zaščite.

2. 3. Poglavitne rešitve

Predlog zakona v nacionalnem pravnem redu v skladu z Direktivo 2011/95/EU določa vsebinske pogoje za priznanje mednarodne zaščite ter raven pravic, ki jim mora država zagotavljati osebam s priznano mednarodno zaščito. Ob tem je potrebno poudariti, da predlog zakona v tem delu v celoti ohranja določbe obstoječega zakona, saj je že navedeni zakon v celoti usklajen s to direktivo.

Nadalje predlog zakona v skladu z Direktivo 2013/32/EU določa standarde glede postopkov za priznanje, odvzem in prenehanje mednarodne zaščite. V primerjavi s trenutno veljavnim zakonom, predlog podrobneje in jasneje določa posebna jamstva za prosilce, ki imajo posebne potrebe glede sprejema ter prosilce, ki potrebujejo posebna postopkovna jamstva, jasneje opredeljuje institut nedopustne prošnje in podrobneje določa roke za izdajo odločitve na prvi stopnji.

Nadalje predlog zakona v skladu z Direktivo 2013/33/EU določa standarde glede sprejema prosilcev z mednarodno zaščito. Tudi navedena direktiva je v veliki meri že del nacionalnega pravnega reda, saj nadomešča Direktivo 2003/9/ES. V primerjavi s trenutno veljavnim zakonom pa se nacionalni pravni red z direktivo usklajuje glede pridržanja prosilcev za mednarodno zaščito in opredeljuje identifikacijski postopek za ugotavljanje posebnih potreb prosilcev za mednarodno zaščito ter opredeljuje elemente ugotavljanja načela največje otrokove koristi.

Za izvajanje Uredbe EU, št. 604/2013 predlog zakona specialno določa izvedbo osebnega razgovora za potrebe izvedbe postopka po tej uredbi.

Glede na trenutno veljavno ureditev je treba izpostaviti, da predlog zakona na novo uvaja možnost, da oseba, ki ji je priznana subsidiarna zaščita, ob poteku tega statusa ne zaprosi za podaljšanje subsidiarne zaščite, temveč lahko vloži zahtevek za uvedbo ponovnega postopka za priznanje mednarodne zaščite, če meni, da so v njenem primeru nastale nove okoliščine, zaradi katerih bi razlogi za priznanje mednarodne zaščite morali biti na novo presojeni. V tem primeru predlog zakona predvideva, da se osebo na to možnost pred potekom statusa opozori, prav tako pa predlog predvideva, da oseba do izvršljivo končanega novega postopka ohrani pravice oseb s priznano subsidiarno zaščito.

⁶ Soering proti Združenemu kraljestvu, sodba 7. julija 1989, Cruz Varaz in drugi proti Švedski, sodba 20. marca 1991 in Vilvarajah in drugi proti Združenemu kraljestvu, sodba 30. oktobra 1991,

⁷ Chahal proti Združenemu kraljestvu, sodba 15. november 1995,

⁸ Gul proti Švici, sodba 28. maja 1996, Niemietz proti Nemčiji, sodba 16. decembra 1992,

⁹ Klass in drugi proti Nemčiji, sodba 6. septembra 1978.

Z zakonskim predlogom se v nacionalno prakso uvajajo tudi postopki identifikacije oseb, ki potrebujejo posebna procesna jamstva oziroma imajo posebne potrebe glede sprejema oziroma potrebujejo posebna postopkopvna jamstva. Posebne potrebe se ugotavljajo v okviru pregleda, ki poteka že pred sprejemom prošnje, lahko pa se slednje ugotovijo tudi kadarkoli kasneje v postopku. Glede mladoletnikov brez spremstva predlog zakona na novo opredeljuje dejavnike, ki jih mora pristojni organ v postopku mednarodne zaščite upoštevati pri ugotavljanju največje koristi otroka.

Za skrajšanje postopkov in s tem krajšo obravnavo prosilcev za mednarodno zaščito predlog prinaša krajše roke za odločanje v pospešenih postopkih (pristojni organ mora odločiti v dveh mesecih od sprejema prošnje) ter na novo določa, da vloženo pravno sredstvo v primeru pospešenih postopkov ne zadrži izvršitve odločitve. Omejuje se tudi možnost vlaganja ponovnih prošenj, in sicer se prosilca, ki mu je pravnomočno zavrnjen prvi zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, lahko obravnava skladno z določbami Zakona o tujcih. Časovno je omejena možnost vlaganja novnih prošenj v primeru, da je prosilec samovoljno zapustil azilni dom in je bil njegov postopek s sklepom ustavljen. Na novo predlog predvideva možnost meritornega (vsebinskega) odločanja tudi v primerih, ko prosilec samovoljno zapusti azilni dom, če je bil z njim opravljen osebni razgovor in je na razpolagi zadosti dokazov za sprejem vsebinske odločitve. Trenutna zakonodaja namreč te možnosti ne predvideva.

V zakonu se na novo uredijo tudi mejni postopki. V skladu z Direktivo 2013/32/EU lahko namreč države članice predvidijo postopke, v katerih se na mejah ali tranzitnih območjih odloča o dopustnosti prošnje oziroma o vsebini prošnje v pospešenem postopku. V primeru prihodov večjega števila državljanov tretjih držav oziroma oseb brez državljanstva, ki vložijo prošnje za mednarodno zaščito na meji ali v tranzitnih območjih, zaradi česar ni mogoče odločati o dopustnosti prošnje oziroma v pospešenem postopku, je mogoče postopke izvajati tudi, kadar in kolikor časa so te osebe nastanjene v bližini meje ali tranzitnega območja.

Predlog zakona na novo ureja pravico do denarnega nadomestila za zasebno nastanitev za osebe z mednarodno zaščito. Skladno z novim predlogom je namreč pravica do denarnega nadomestila pogojena z udeležbo na tečaju slovenskega jezika.

2. 3. 1. Splošne določbe

Predlog zakona opredeljuje obseg in vsebino mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji, ki se ugotavlja na individualni podlagi in v enotnem postopku.

V poglavju so posebej opredeljeni in definirani temeljni pojmi, ki imajo v predlogu zakona poseben pomen, in sicer mednarodna zaščita, ki pomeni status begunca in status subsidiarne zaščite, oseba, ki ji je priznana mednarodna zaščita, begunec, oseba s subsidiarno zaščito, Ženevska konvencija, prošnja za mednarodno zaščito, pristojni organ, uradna oseba, prosilec za mednarodno zaščito, oseba, ki zaprosi za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji, tretja država, državljan EU, izvorna država, UNHCR, oseba brez državljanstva, mladoletnik, mladoletnik brez spremstva, ranljiva oseba s posebnimi potrebami, prosilec s posebnimi potrebami glede sprejema, prosilec, ki potrebuje posebna jamstva v postopku, svetovalec za begunce, azilni dom, integracijska hiša, hudo kaznivo dejanje nepolitične narave, hudo kaznivo dejanje in nevarnost pobega.

2. 3. 2. Temeljna načela in jamstva

Vsaka prošnja za mednarodno zaščito se obravnava individualno, kar je zahteva, ki jo Direktiva 2013/32/EU določa v 10. členu. Upravičenost za pridobitev, prenehanje in odvzem je potrebno ugotoviti za vsakega prosilca posamezno in pri tem upoštevati vsa procesna jamstva.

Vodenje postopkov mednarodne zaščite je strokovno zahtevna in moralno odgovorna naloga. Zato je predpogoj, da imajo uradne osebe organa prve stopnje ustrezno znanje s področja prava mednarodne zaščite.

Zakon kot garancije v postopku mednarodne zaščite določa, da je potrebno prosilca v jeziku, ki ga razume, informirati o postopku, da se po potrebi v postopku zagotovi storitve tolmačenja, da morajo imeti prosilci možnost kontaktirati UNHCR ali organizacijo, ki dela na ozemlju države članice EU v njenem imenu, da je potrebno prosilcu omogočiti dostop do informacij o splošnih razmerah v državi izvora in da se jim vroči odločba v zvezi z njihovo prošnjo.

Osebi, ki zaprosi za mednarodno zaščito, se pred začetkom postopka zagotovijo informacije o postopkih mednarodne zaščite, pravicah prosilcev za mednarodno zaščito in njihovi dolžnosti sodelovanja s pristojnim organom ter posledicah nesodelovanja, svetovalcih za begunce in nevladnih organizacijah, ki delujejo na področju azila.

Temeljno procesno jamstvo za prosilca je tudi pravica spremljati postopek v jeziku, ki ga razume. Pomoč tolmača je prosilcu zagotovljena pri sprejemu prošnje in pri osebnem razgovoru, v drugih utemeljenih primerih pa o tem odloči pristojni organ. Ravno tako v prevodu prejme vse pisne dokumente ter bistvene sestavine odločitve, ki jo organ prejme v zvezi z njegovo prošnjo.

Poleg znanja jezika je v postopku po tem zakonu zelo pomemben tudi kriterij zaupnosti. Tolmač mora ministrstvo takoj obvestiti o obstoju možnosti konflikta interesov, kadar opravlja storitev tolmačenja za druge naročnike na ozemlju RS ali izven, še posebej kadar bi to povzročilo kršitve določb o zaupnosti podatkov. Tolmač je pri svojem delu zavezan spoštovati pravila Kodeksa ravnanja tolmačev in prevajalcev v postopkih za priznanje mednarodne zaščite, ministrstvo pa mora tolmače seznaniti s pravili in posebnostmi tolmačenja

UNHCR je medvladna organizacija, ustanovljena z namenom varovanja oseb, ki potrebujejo zaščito pred preganjanjem v matični državi. UNHCR je prisoten na vseh kontinentih, predvsem na področjih v bližini kriznih žarišč, kjer je zaščita beguncev in razseljenih oseb najbolj potrebna. Njihov mandat je določen s Statutom UNHCR, določena pooblastila pa izhajajo iz same Ženevske konvencije. V državah EU v imenu UNHCR večinoma delujejo njihovi implementacijski partnerji, ki morajo biti ustrezno strokovno usposobljeni za delovanje na področju varstva beguncev. Ker gre za delovanje z občutljivimi kategorijami oseb, kjer je varstvo osebnih podatkov pred organi izvorne države in javnostjo bistvenega pomena, lahko delujejo le na podlagi sporazuma z zadevno državo članico EU.

Nadzorno vlogo UNHCR daje 35. člen Ženevske konvencije, ki je povzet v 1.c odstavku 21. člena Direktive Sveta 2005/85/ES. UNHCR mora imeti možnost, da od pristojnega organa pridobi podatke in informacije o stanju beguncev v državi, o načinu izvajanja Ženevske konvencije in drugih pravnih predpisov, ki veljajo v državi v zvezi z nudenjem zaščite in varovanjem pravic prosilcev za azil in beguncev.

Direktiva 2013/32/EU v 25. členu določa, da kadar se z mladoletnikom brez spremstva opravlja osebni razgovor v zvezi z njegovo prošnjo za mednarodno zaščito, ta razgovor vodi oseba, ki ima potrebno znanje o posebnih potrebah mladoletnikov. Direktiva 2013/32/EU v 14. členu določa, da morajo biti osebe, ki vodijo osebne razgovore s prosilci, na splošno seznanjene s težavami, ki bi lahko negativno vplivale na sposobnost prosilca za razgovor, kot so znaki, da bi prosilec lahko bil v preteklosti mučen. Način ureditve usposobljenosti uslužbencev pristojnega organa sledi določbam omenjene direktive.

V postopku mednarodne zaščite lahko učinkovito zastopa in svetuje le oseba, ki izpolnjuje pogoje, določene s tem predlogom. Ravno tako je zakonsko določeno, da so svetovalci za

begunce izbrani na javnem razpisu. Svetovalce imenuje in razrešuje minister pristojen za pravosodje.

Prosilcem so ves čas postopka zagotovljena temeljna procesna jamstva. V skladu z Direktivo Sveta 2013/32/EU je temeljna varovalka pravnega varstva prosilcev za mednarodno zaščito brezplačna pravna pomoč v sodnih postopkih. Predlagana ureditev v Republiki Sloveniji sledi tej določbi direktive, saj uzakonja, da imajo prosilci za mednarodno zaščito pravico do pravnega svetovanja in zastopanja ves čas postopka, brezplačna pravna pomoč pa je predvidena v postopkih pred upravnim in vrhovnim sodiščem. Prosilec za vlaganje pravnih sredstev, s katerimi izpodbija odločitev ministrstva pristojnega za notranje zadeve, lahko pooblasti svetovalca za begunce. Stroški zastopanja in pravnega svetovanja so povrnjeni iz proračuna Republike Slovenije.

Družinski člani ožje družine so določeni v Direktivi 2013/33/EU in Direktivi 2011/95/ES. Ohranjanje enotnosti družine je eno od temeljnih jamstev v postopku mednarodne zaščite. V skladu z omenjenima direktivama se za družinske člane štejejo državljani tretjih držav oziroma osebe brez državljanstva, ki so skupaj s prosilcem v Republiki Sloveniji in so člani družine, ki je obstajala že pred prihodom v Republiko Slovenijo.

Predlog zakona v določbah, ki se nanašajo na obravnavo ranljivih oseb s posebnimi potrebami sledi določbam Direktive 2013/33/EU, ki v poglavju IV določa, da države članice pri prenosu direktive v nacionalno pravo upoštevajo poseben položaj ranljivih oseb, in Direktive 2013/32/EU, ki v 24. členu določa, da države članice v razumnem roku ocenijo, ali prosilec potrebuje posebna procesna jamstva, v 25. členu pa jamstva za mladoletnike brez spremstva. Predlog zakona tako v opredelitvi pojmov kot ranljive osebe s posebnimi potrebami opredeljuje predvsem mladoletnike, mladoletnike brez spremstva, hendikepirane posameznike, starejše osebe, nosečnice, starše samohranilce z mladoletnimi otroki, žrtve trgovanja z ljudmi, osebe z motnjami v duševnem razvoju, osebe s težavami v duševnem zdravju in žrtve posilstva, mučenja ali drugih težjih oblik psihičnega, fizičnega in spolnega nasilja.

Predlog zakona določa, da se ranljivim osebam s posebnimi potrebami zagotavlja posebna nega, skrb in obravnava. Ranljivim osebam s posebnimi potrebami se prilagodijo materialni pogoji sprejema, zdravstveno in psihološko svetovanje ter nega. Prosilcem s posebnimi potrebami glede postopka pa se zagotovi ustrezna podpora, da lahko uživajo pravic in izpolnjujejo obveznosti v zvezi s postopkom.

Mladoletniki brez spremstva so ranljiva skupina prosilcev, za katere veljajo še dodatne procesne garancije. V skladu s Konvencijo o otrokovih pravicah iz leta 1989 je potrebno vedno upoštevati načelo otrokove največje koristi. Predlog zakona na novo opredeljuje dejavnike, ki jih mora pristojni organ upoštevati pri ugotavljanju največje koristi otroka. V tem smislu je potrebno v postopkih čim prej ugotoviti njegovo istovetnost in začeti postopek iskanja njegovih staršev ali drugih sorodnikov in mu postaviti zakonitega zastopnika, ki prevzame začasno vlogo skrbnika in bdi nad zakonitim izvajanjem postopka. Zakonitega zastopnika postavi krajevno pristojni Center za socialno delo. Pristojni organ v dogovoru z zakonitim zastopnikom poskrbi, da se bivanje, nastanitev in oskrba prilagodi posebnim potrebam mladoletnika brez spremstva. Pri iskanju staršev in svojcev je potrebno aktivno vključiti medvladne organizacije (predvsem UNHCR) in diplomatsko-konzularna predstavništva. Način vodenja postopka je potrebno prilagoditi starosti in stopnji duševnega razvoja mladoletnega prosilca brez spremstva .

Smiselno enako, predvsem kar se tiče načina vodenja postopka, velja za osebe, ki se zaradi trenutnega ali trajnega psihičnega stanja, ne zavedajo pomena postopka za mednarodno zaščito in zato ne morejo samostojno sodelovati v postopku. Tudi v tem primeru pristojni Center za socialno delo izda odločbo, s katero postavi zakonitega zastopnika za varovanje pravic prosilca zaradi njegove nezmožnosti spremljati pomen postopka.

2. 3. 3. Priznanje mednarodne zaščite

Ugotavljanje pogojev za mednarodno zaščito je ključni element postopka za pridobitev mednarodne zaščite. Pri tem sta izrednega pomena definiciji pojmov begunec in subsidiarna zaščita. Glede na to, da želi EU uveljaviti enotni azilni postopek, je temeljnega pomena uveljavitev enotne definicije statusa begunca oziroma statusa subsidiarne zaščite v vseh državah članicah.

Čeprav je Ženevska konvencija določila definicijo begunca, pa med članicami EU vladajo precejšnje razlike glede interpretacije Ženevske konvencije. Glede na navedeno je bilo za uveljavitev enotnega azilnega postopka ključnega pomena sprejetje Direktive 2011/95/EU, ki je podala osnovne smernice za ugotavljanje pogojev za mednarodno zaščito. Direktiva 2011/95/EU tako v celoti temelji na Ženevski konvenciji in na Priročniku o postopkih in kriterijih za določitev statusa begunca, ki ga je izdal UNHCR (Ženeva, 1992).

Poglavje predlaganega Zakona o mednarodni zaščiti v celoti sledi določbam Direktive 2011/95/EU, in sicer glede:

- opredelitve pojma preganjanja in resne škode,
- opredelitve subjektov, ki lahko nudijo zaščito pred preganjanjem in resno škodo,
- opredelitve subjektov, ki lahko izvajajo preganjanje in resno škodo,
- postopka ugotavljanja pogojev za mednarodno zaščito.

Pri opredelitvi pojma preganjanja, kjer je upoštevan člen 1A Ženevske konvencije, so kot razlogi za preganjanje določeni tisti razlogi, ki so osnovani na pripadnosti določeni rasi ali etnični skupini, pripadnosti določeni veroizpovedi, nacionalni pripadnosti, pripadnosti posebni družbeni skupini in pripadnosti določenemu političnemu prepričanju. Dejanja preganjanja se lahko izražajo kot fizično ali psihično nasilje, vključno z dejanji spolnega nasilja, lahko se izražajo kot pravni, upravni, policijski in/ali sodni ukrepi, ki so sami po sebi diskriminatorni ali izvedeni na diskriminatoren način, ali se izražajo kot pregon ali kazen, ki je nesorazmerna ali diskriminatorna, lahko se kažejo kot odrekanje sodnega varstva, ki ima za posledico nesorazmerno in diskriminatorno kazen, ali kot pregon ali kazen zaradi zavrnitve služenja vojaškega roka v spopadu, kjer bi služenje vojaškega roka vključevalo kazniva dejanja ali dejanja, ki spadajo med izključitve razloge za priznanje statusa begunca. Kot dejanja preganjanja pa se štejejo tudi dejanja, ki so povezana s spolom ali so usmerjena na otroke.

Ker je definicija begunca v Ženevski konvenciji precej splošna in je zato omogočala številne interpretacije, so v predlaganem zakonu določene tudi lastnosti, ki jih morajo imeti dejanja, da se lahko štejejo kot dejanja preganjanja. Tako morajo biti dejanja preganjanja dovolj resne narave ali dovolj ponavljajoča, da predstavljajo hudo kršitev človekovih temeljnih pravic, zlasti pravic, ki jih v skladu s 15(2) členom Evropske konvencije o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah, ni mogoče razveljaviti (pravica do življenja, prepoved mučenja, prepoved suženjstva in prisilnega dela in spoštovanje načela zakonitosti), ali pa morajo dejanja predstavljati zbir različnih ukrepov, vključno s kršitvami človekovih pravic, ki so dovolj huda, da vplivajo na posameznika na podoben način kot prej našteto. Če dejanja ne dosegajo intenzitete, določene v predlaganem zakonu, se ne morejo šteti kot dejanja preganjanja, čeprav prosilec morda zatrjuje razloge iz Ženevske konvencije (npr. žaljivke zaradi narodnosti).

Pri ugotavljanju upravičenosti do subsidiarne oblike zaščite se preverja, če bi prosilec za mednarodno zaščito ob vrnitvi v izvorno državo utrpel resno škodo. Ugotavljanje pogojev za subsidiarno obliko zaščite se začne šele, ko se ugotovi, da prosilec ne izpolnjuje pogojev za pridobitev statusa begunca. Kot resna škoda se lahko šteje smrtna kazen ali usmrnitev prosilca

ob vrnitvi v matično državo, mučenje ali nehumano ali poniževalno ravnanje ali kazen prosilca v izvorni državi, ali resna in individualna grožnja za življenje ali osebnost prosilca - civilista zaradi samovoljnega nasilja v situacijah mednarodnega ali notranjega oboroženega spopada. V kolikor naštetih kriteriji niso izpolnjeni, prosilec ni upravičen do subsidiarne oblike zaščite.

Predlagani zakon v nadaljevanju opredeljuje tudi subjekte, ki v izvorni državi prosilca le-temu lahko oziroma so dolžni nuditi zaščito pred preganjanjem ali resno škodo. Ti subjekti so država oziroma stranke ali organizacije, vključno z mednarodnimi organizacijami, ki nadzorujejo državo ali bistveni del ozemlja. Da navedeni subjekti nudijo zaščito se načeloma šteje, če sprejmejo razumne ukrepe za preprečitev preganjanja ali resne škode (z vodenjem učinkovitega sistema za odkrivanje, pregon in kaznovanje dejanj, ki pomenijo preganjanje ali resno škodo) in da ima prosilec dostop do te zaščite. V kolikor prosilec ne dokaže, da je poskušal poiskati zaščito izvorne države, vendar mu je bila zaščita odklonjena oziroma mu je subjekti zaščite niso bili sposobni nuditi, ni upravičen do mednarodne zaščite.

Predlagani zakon točno določa tudi subjekte, katerih dejanja se lahko štejejo kot dejanja preganjanja ali resne škode. Subjekti preganjanja so tako lahko le država, stranke ali organizacije, ki nadzorujejo državo ali bistveni del njenega ozemlja, ter tudi nedržavni subjekti pod pogojem, da je mogoče dokazati, da država oziroma stranke ali organizacije, ki nadzorujejo državo ali bistveni del ozemlja, niso sposobni ali nočejo prosilcu nuditi zaščite pred preganjanjem ali resno škodo. Navedeno pomeni, da v primeru, če nedržavni subjekt (npr. pripadniki večinske narodnosti, kriminalne združbe...) izvaja dejanja, ki bi se v skladu s predlaganim zakonom lahko štela za preganjanje, vendar država oziroma stranka ali organizacija, ki nadzoruje bistveni del državnega ozemlja, prosilcu lahko nudi zaščito, potem prosilec ni upravičen do mednarodne zaščite. Prosilec ima v skladu z navedenim dolžnost, da preden zaradi dejanj preganjanja ali resne škode odide iz izvorne države, poizkuša poiskati zaščito izvorne države.

Pri ugotavljanju upravičenosti do subsidiarne oblike zaščite se preverja, če bi prosilec za mednarodno zaščito ob vrnitvi v izvorno državo utrpel resno škodo. Ugotavljanje pogojev za subsidiarno obliko zaščite se začne šele, ko se ugotovi, da prosilec ne izpolnjuje pogojev za pridobitev statusa begunca. Kot resna škoda se lahko šteje smrtna kazen ali usmrnitev prosilca ob vrnitvi v matično državo, mučenje ali nehumano ali poniževalno ravnanje ali kazen prosilca v izvorni državi, ali resna in individualna grožnja za življenje ali osebnost prosilca - civilista zaradi samovoljnega nasilja v situacijah mednarodnega ali notranjega oboroženega spopada. V kolikor naštetih kriteriji niso izpolnjeni, prosilec ni upravičen do subsidiarne oblike zaščite.

Predlagani zakon v nadaljevanju opredeljuje tudi subjekte, ki v izvorni državi prosilca le-temu lahko oziroma so dolžni nuditi zaščito pred preganjanjem ali resno škodo. Ti subjekti so država oziroma stranke ali organizacije, vključno z mednarodnimi organizacijami, ki nadzorujejo državo ali bistveni del ozemlja. Da navedeni subjekti nudijo zaščito se načeloma šteje, če sprejmejo razumne ukrepe za preprečitev preganjanja ali resne škode (z vodenjem učinkovitega sistema za odkrivanje, pregon in kaznovanje dejanj, ki pomenijo preganjanje ali resno škodo) in da ima prosilec dostop do te zaščite. V kolikor prosilec ne dokaže, da je poskušal poiskati zaščito izvorne države, vendar mu je bila zaščita odklonjena oziroma mu je subjekti zaščite niso bili sposobni nuditi, ni upravičen do mednarodne zaščite.

Predlagani zakon točno določa tudi subjekte, katerih dejanja se lahko štejejo kot dejanja preganjanja ali resne škode. Subjekti preganjanja so tako lahko le država, stranke ali organizacije, ki nadzorujejo državo ali bistveni del njenega ozemlja, ter tudi nedržavni subjekti pod pogojem, da je mogoče dokazati, da država oziroma stranke ali organizacije, ki nadzorujejo državo ali bistveni del ozemlja, niso sposobni ali nočejo prosilcu nuditi zaščite pred preganjanjem ali resno škodo. Navedeno pomeni, da v primeru, če nedržavni subjekt (npr.

pripadniki večinske narodnosti, kriminalne združbe...) izvaja dejanja, ki bi se v skladu s predlaganim zakonom lahko štela za preganjanje, vendar država oziroma stranka ali organizacija, ki nadzoruje bistveni del državnega ozemlja, prosilcu lahko nudi zaščito, potem prosilec ni upravičen do mednarodne zaščite. Prosilec ima v skladu z navedenim dolžnost, da preden zaradi dejanj preganjanja ali resne škode odide iz izvorne države, poizkuša poiskati zaščito izvorne države.

Predlog zakona skladno z Direktivo 2011/32/EU opredeljuje tudi koncepta »notranje zaščite« in »potrebo po mednarodni zaščiti na kraju samem-sur place«.

Koncept notranje zaščite je opredeljen v 8. členu Direktive Sveta 2011/95/EU. Pri obravnavanju prošnje za mednarodno zaščito, pristojni organ najprej preveri, iz katere izvorne države prihaja prosilec. V kolikor v drugem delu te izvorne države prevladujejo demokratične razmere do te mere, da tam prosilec ne bi bil izpostavljen preganjanju ali resni škodi, se njegova prošnja za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji zavrne. Pri ugotavljanju pogojev notranje zaščite se upoštevajo splošne in osebne okoliščine prosilca. Koncept notranje zaščite sledi standardu Evropskega sodišča za človekove pravice, postavljenim v sodbi, št. 1948/04, z dne 11. 1. 2007 (Salah Sheekh proti Nizozemski). Glede na postavljeni standard, je potrebno pri presoji notranje zaščite presoditi, ali lahko prosilec varno in zakonito potuje ter ima dostop do tega dela države ter, da se lahko od njega razumno pričakuje, da se bo v tem delu države nastanil. Možnost notranje razselitve se ugotavlja za vsak primer posebej ob upoštevanju osebnih okoliščin prosilca in splošnih okoliščin, ki prevladujejo v tem delu države.

Potreba po mednarodni zaščiti, ki se pojavi na kraju samem (»sur place«) se nanaša na osebo, ki je že pred podajo prošnje za mednarodno zaščito bivala izven svoje izvorne države, bodisi zakonito ali nezakonito. Razlog bivanja izven svoje izvorne države v tem kontekstu ni pomemben. Če so v tem času v njegovi izvorni državi nastopile okoliščine, ki opravičujejo priznanje mednarodne zaščite pod pogoji, določenimi s tem zakonskim predlogom, in taka oseba zaprosi za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji, se ji le-ta prizna.

V kolikor pa oseba, ki biva izven svoje izvorne države, sama in namenoma ustvari situacijo, ki ji omogoča sklicevanje na institut begunca -sur place, se ji mednarodna zaščita ne prizna. Večinoma gre za primere, ko se take osebe zavestno pojavljajo v medijih s polnim imenom in fotografijami, kjer navajajo vsebine, ki so proti ureditvi v njihovi izvorni državi, oseba pa je tako mnenje zavzela, oziroma ga je pričela izražati šele sedaj, ko je izven svoje izvorne države in torej ta dejanja in aktivnosti niso izraz in nadaljevanje prepričanj, ki jih je zagovarjala že v izvorni državi. Gre torej za očitno zlorabo tega instituta.

2. 3. 4. Postopki

Postopek za mednarodno zaščito je določen z Direktivo Sveta 2013/32/EU. Pravila so poenotena predvsem kar se tiče temeljnih jamstev v postopku in postopka na prvi stopnji, konceptov varnih držav, posebnih postopkov, postopkov za odvzem statusa in pritožbenih postopkov.

Postopek za pridobitev mednarodne zaščite je poseben postopek, ki mora vsebovati vse zakonitosti varovanja pravic prosilca in mu omogočiti ter ga hkrati zavezati, da aktivno sodeluje v postopku in dokaže svoje navedbe. Uradnemu organu zakon omogoča, da zbira informacije o izvorni državi in preveri verodostojnost navedb prosilca. Postopka za mednarodno zaščito, ki je *lex specialis*, ni mogoče enačiti s splošnim upravnim postopkom. Ker kljub svoji specifičnosti vsebuje elemente upravnega postopka, se zakon, ki v Republiki Sloveniji ureja to področje, uporablja subsidiarno.

Področje migracij in azila v Republiki Sloveniji je urejeno tako, da v času trajanja postopka mednarodne zaščite, tujec ne more zaprositi za dovoljenje za prebivanje na podlagi zakona, ki ureja vstop, bivanje in zapustitev tujcev. Kot organ, pristojen za vodenje postopkov po tem zakonskem predlogu, je določeno ministrstvo, pristojno za notranje zadeve

Prosilcu se osebno vročajo vsi spisi, za kar se štejejo vabilo na osebni razgovor, odločitve pristojnega organa in drugi uradni dopisi. Tako kot pri vročanju v upravnem postopku, velja za vročeno, ko je spis vročen pooblaščenцу prosilca, če ga ta ima.

Pred sprejemom odločitve mora pristojni organ opraviti s prosilcem osebni razgovor, na katerem je potrebno ugotoviti dejstva in okoliščine, ki so pomembne v konkretnem primeru. Ker gre za izredno občutljivo področje, je potrebno posebno pozornost posvetiti varovanju zaupnih podatkov. Zato je javnost izključena, razen za predstavnike UNHCR, ki kot predstavniki medvladne organizacije, v okviru svojega mandata, lahko ob soglasju prosilca v vsakem trenutku dostopajo do prosilcev, zakonite zastopnike in pooblaščenice. O osebni razgovoru se piše zapisnik, ki ima značaj javne listine. Namesto klasičnega načina vodenja zapisnika je možno osebni razgovor zabeležiti tudi s sodobnimi video-elektronskimi napravami.

Uradna oseba lahko razpiše več osebnih razgovorov, v primeru zakonsko določenih razlogov, pa ga lahko opusti. Gre za primere, ko lahko pristojni organ na podlagi izjave prosilca pri podaji prošnje, kjer so upoštevana vsa pravila osebnega razgovora, zaključi, da so dejstva in okoliščine razjasnjene v takšni meri, da dodatni osebni razgovor ni potreben in takoj odloči v pospešenem postopku, v katerem lahko prošnji ugodí. Osebni razgovor se lahko opusti, kadar gre za osebe, ki ne morejo samostojno sodelovati v postopku, če oseba vloži zahtevek za uvedbo ponovnega postopka po tem, ko ji je bil že izdan dokončen sklep o nedopustnosti prvega zahtevka za uvedbo ponovnega postopka ali ponovna prošnja zavržena kot neutemeljena in kadar je prosilec že na drug način podal ustrezne informacije za postopek določitve odgovorne države članice.

V kolikor je za ugotovitev in presojo dejstva, pomembnega za konkretni postopek, potrebno strokovno znanje, s katerim uradna oseba ne razpolaga, se postavi izvedenca, ki izda izvedensko mnenje. Za izvedenca se lahko določi oseba ali organizacija, ki ima potrebno strokovno znanje.

Največja prednost enotnega postopka je bistvena pospešitev hitrosti in učinkovitosti postopkov za priznanje mednarodne zaščite. Predmet postopka je ugotavljanje pogojev za mednarodno zaščito, ki jo ugotavlja en pristojni organ, v enem postopku in izda eno odločitev. Vrsta zaščite se ugotavlja kaskadno. Najprej se ugotavlja pogoje po Ženevski konvenciji, če ti niso izpolnjeni, pa pogoje za subsidiarno zaščito. Tak sistem posledično prihrani sredstva, ki se lahko porabijo za bolj učinkovito vključevanje oseb s priznano mednarodno zaščito ali vračanje tujcev v izvorno državo. Enotni azilni postopek govori tudi v prid večje verodostojnosti postopkov. Prosilec predstavlja svoj primer samo enkrat. Tako se izognemo različnim interpretacijam enakih dogodkov, podanih v več postopkih. Hitri postopki vsekakor odvrčajo atraktivnost postopkov za priznanje mednarodne zaščite za tiste, ki jih zlorabljajo, saj se zavedajo, da bo prošnja obravnavana v enem postopku, kar je časovno mnogo krajše obdobje, kot pa postopki, ki tečejo konstitutivno in na podlagi katerih si tujci vsakič podaljšujejo legalizirano bivanje v Republiki Sloveniji.

Oseba, ki želi podati prošnjo, lahko ta namen izrazi pri kateremkoli državnem organu ali organu lokalne skupnosti v Republiki Sloveniji. Organ, pri katerem je oseba izrazila namen podati prošnjo za mednarodno zaščito, o tem obvesti policijo. Policija osebo, ki je izrazila namen podati prošnjo za mednarodno zaščito in za katero izpolni registracijski list, napoti na pristojni organ za vodenje postopka. Takoj po prihodu se osebo nastani v sprejemnih prostorih azilnega

doma in se ji izroči vse informacije.

Formalni postopek se prične z vložitvijo prošnje za mednarodno zaščito. Prošnja se sprejme na sedežu pristojnega organa. Lahko pa se sprejme izven sedeža, če tako terjajo dejanski razlogi npr. v bolnišnici, zaporu, policijski postaji ali drugje. Ravno tako se prošnja lahko sprejme na meji ali na tranzitnem območju letališča ali pristanišča. Za potrebe izvajanja postopkov na podlagi kvote, se postopki lahko vodijo tudi pri uradni osebi, ki se nahaja na območju države, iz katere bodo osebe preseljene v Republiko Slovenijo,

Prošnjo vloži vsaka oseba posamično in v svojem imenu. Za mladoletnega prosilca prošnjo vloži njegov zakoniti zastopnik v njegovi prisotnosti. Ravno tako vloži prošnjo zakoniti zastopnik v imenu osebe, ki ne more samostojno sodelovati v postopku.

O prošnji je potrebno odločiti takoj, ko razjasnjena dejstva in okoliščine dajejo zadostno podlago za izdajo odločitve. Potrebno je upoštevati, da je postopek za priznanje mednarodne zaščite specifičen tudi kar se tiče preverjanja določenih dejstev, dokazov in okoliščin. Tega se ne sme preverjati neposredno pri organih izvorne države, zato v primeru, da bi to vplivalo na ustreznost in celovitost obravnavanja. Direktiva Sveta 2013/32/EU določa, da mora pristojni organ v rednem postopku odločiti najkasneje v šestih mesecih od vložitve prošnje, razen v primerih, ko bi to lahko vplivalo na ustreznost in celovitost obravnavanja. Glede na to, da je postopek ugotavljanja mednarodne zaščite izredno zahteven, saj je posledično od odločitve o mednarodni zaščiti lahko odvisno tudi življenje prosilca, je poglobitvenega pomena, da se v postopku natančno presodijo vsa dejstva in okoliščine posameznega primera.

V pospešenem postopku pristojni organ odloči najkasneje v dveh mesecih od vložitve prošnje.

V kolikor pristojni organ v šestih mesecih ne more odločiti o prošnji, mora prosilca pisno obvestiti o zamudi in razlogih zanjo ter napovedati, v kakšnem roku lahko prosilec pričakuje odločitev. V primerih prosilčevega neizpolnjevanja obveznosti, zapletenih pravnih in dejanskih vprašanj ali velikega priliva prosilcev, se lahko rok za odločitev v rednem postopku podaljša, vendar ne dlje kot za devet mesecev. Ta rok je lahko v ustrezno utemeljenih okoliščinah in z namenom zagotoviti ustrezno in celovito obravnavo prošnje, prekoračen še za največ tri mesece.

Pristojni organ lahko odloži obravnavanje prošnje, kadar se zaradi negotovih razmer v izvorni državi prosilca, za katere se predvideva, da sočasne narave, od pristojnega organa ne more pričakovati, da bo o prošnji odločil v navedenih rokih. V tem primeru pristojni organ vsakih šest mesecev pregleda razmere v tej izvorni državi, prosilca obvesti o razlogih za odlog in Evropsko komisijo obvesti o odložitvi postopkov za to izvorno državo. V vsakem primeru mora pristojni organ postopek zaključiti najpozneje v 21 mesecih od vložitve prošnje.

Pristojni organ prošnji lahko ugotovi v rednem postopku in osebi prizna status begunca, enako velja v primeru, ko osebi v rednem postopku prizna subsidiarno zaščito v Republiki Sloveniji. V tem primeru, mora pristojni organ v okviru načela enotnega postopka, po uradni dolžnosti najprej preveriti pogoje za priznanje statusa begunca in nato, kaskadno, pogoje za priznanje subsidiarne zaščite v Republiki Sloveniji.

Če pristojni organ ugotovi, da niso izpolnjeni pogoji za priznanje mednarodne zaščite ali če obstajajo izključitveni razlogi, izda odločbo, s katero prošnjo za priznanje mednarodne zaščite zavrne kot neutemeljeno v rednem postopku, ali kot očitno neutemeljeno v pospešenem postopku.

V času trajanja postopka, lahko prosilec poda izjavo o umiku prošnje. Zakon našteva tudi primere v katerih gre za presumpcijo umika. V teh primerih pristojni organ izda sklep o ustavitvi postopka, ki nima suspenzivnega učinka.

Predlog zakona tudi predvideva, da se prošnja v točno določenih primerih lahko zavrže kot nedopustna. V tem primeru gre za obstoj razlogov, na podlagi katerih Republika Slovenija, ni pristojna za obravnavo konkretne prošnje (npr. varna tretja država, odgovornost druge države po Uredbi 2013/604/EU, ...).

Predlog zakona skladno z Direktivo 2013/32/EU opredeljuje štiri različne koncepte varnih držav, in sicer nacionalni koncept varne tretje države, koncept evropske varne tretje države, koncept varne izvorne države in koncept države prvega azila. Pri tem v celoti sledi kriterijem za določitev posamezne varne države, pogoje za uporabo koncepta ter določa način določitve posamezne varne države.

Predlagani zakon opredeljuje ponovno prošnjo za mednarodno zaščito. Kot ponovna prošnja se šteje prošnja, ki jo vloži oseba, katere postopek za priznanje mednarodne zaščite je bil že enkrat pravnomočno končan. Direktiva 2013/32/EU v IV. oddelku obravnava naknadne prošnje in omogoča uvedbo posebnega predhodnega postopka. S tem direktiva omogoča preprečevanje neomejenega vlaganja ponovnih prošenj in s tem zlorabljanje sistema mednarodne zaščite, predvsem pravic, ki izhajajo iz statusa prosilca.

Predlagani zakon tako omogoča, da državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, ki mu je bila prošnja že pravnomočno zavrnjena ali je v prejšnjem postopku podal izrecni umik prošnje, na podlagi katerega je bil izdan sklep o ustavitvi postopka, lahko vloži ponovno prošnjo samo v primeru, če v predhodnem postopku predloži nove dokaze, ki pomembno povečujejo verjetnost, da izpolnjuje pogoje za pridobitev mednarodne zaščite. Novo predloženi dokazi morajo nastati po izdaji prejšnje odločitve oziroma so lahko obstajali že prej, vendar mora biti podan opravičljiv razlog, zakaj niso bili predloženi že v prejšnjem postopku. V primeru, da se v predhodnem postopku, ki se prične z vložitvijo zahtevka, ne predložijo zahtevani dokazi, pristojni organ zahtevek za uvedbo ponovnega postopka s sklepom zavrže. V nasprotnem primeru pa se sprejme ponovna prošnja in oseba ponovno postane prosilec. Ponovno prošnjo lahko ob predložitvi novih dokazov ali novih dejstev pa lahko vloži tudi oseba, katere postopek podaljšanja subsidiarne zaščite je bil ustavljen, ki ji je bila prošnja za podaljšanje subsidiarne zaščite pravnomočno zavrnjena ali ji je subsidiarna zaščita potekla, pa ni vložila prošnje za podaljšanje.

Predlog zakona na novo uvaja možnost, da oseba, ki ji je priznana subsidiarna zaščita, ob poteku tega statusa ne zaprosi za podaljšanje subsidiarne zaščite, temveč lahko vloži zahtevek za uvedbo ponovnega postopka za priznanje mednarodne zaščite, če meni, da so v njenem primeru nastale nove okoliščine, zaradi katerih bi njeni razlogi za priznanje mednarodne zaščite morali biti na novo presojeni. V tem primeru predlog zakona predvideva, da se osebo na to možnost pred potekom statusa opozori, prav tako pa predlog predvideva, da oseba do izvršljivo končanega novega postopka zadrži pravice oseb s priznano subsidiarno zaščito.

Predlog zakona določa tudi razloge za prenehanje in postopek odvzema mednarodne zaščite. Določbe v predlogu zakona izhajajo iz določb Direktive 2011/95/EU in Direktive 2013/32/EU.

O odvzemu mednarodne zaščite govorimo tedaj, kadar obstoji eden izmed razlogov, ki opravičuje odvzem že priznane mednarodne zaščite. Glavni razlogi so predvsem prenehanje okoliščin, zaradi katerih je bil status begunca sploh priznan in takšna oseba ne more več zavračati zaščite države, katere državljan je, če se naknadno ugotovi, da že uživa zaščito ali pomoč organov in agencij Visokega komisariata, če so mu pristojni organi Republike Slovenije priznali enake pravice in dolžnosti, kot jih imajo državljani Republike Slovenije, če obstaja utemeljen sum, da je takšna oseba storila kaznivo dejanje proti miru, vojne zločine ali zločine proti človeštvu, kot jih določajo mednarodni akti, če obstaja utemeljen sum, da je takšna oseba

storila hudo kaznivo dejanje nepolitične narave izven Republike Slovenije, preden ga je le-ta sprejela kot begunca, če je bilo njegovo napačno prikazovanje ali izpuščanje dejstev, vključno z lažnimi dokumenti, odločilnega pomena priznanje statusa begunca, če obstajajo utemeljeni razlogi, da se ga obravnava kot nevarnega za varnost Republike Slovenije in pa, če po pravnomočni obsodbi za posebno hudo kaznivo dejanje, predstavlja nevarnost za Republiko Slovenijo.

Postopek za prenehanje ali odvzem mednarodne zaščite lahko pristojni organ uvede kadarkoli, ko ugotovi obstoj razlogov, ki dopuščajo možnost prenehanja ali odvzema mednarodne zaščite. O tem, da se je uvedel postopek za odvzem mednarodne zaščite, je pisno obveščena tudi oseba s priznanim mednarodno zaščito. Pred sprejemom odločitve pristojni organ omogoči osebi s priznanim mednarodno zaščito, da na osebem razgovoru predstavi razloge, zaradi katerih meni, da ji mednarodne zaščite ni mogoče odvzeti. Pred pripravo odločitve o prenehanju ali odvzemu mednarodne zaščite mora pristojni organ pridobiti in preučiti tudi najnovejše informacije o izvorni državi osebe, ki je v postopku prenehanja ali odvzema mednarodne zaščite. Osebi, ki je v postopku odvzema mednarodne zaščite se izda odločba, katero pa je mogoče s tožbo izpodbijati na upravnem sodišču Republike Slovenije. Vse dokler postopek za prenehanje ali odvzem mednarodne zaščite ni pravnomočno končan, osebi pripadajo vse že pridobljene pravice iz priznanega statusa mednarodne zaščite.

2. 3. 5. Sodno varstvo

Predlagani zakon ne omogoča vložitve pritožbe zoper odločitve pristojnega organa na prvi stopnji, vendar pa je mogoče v skladu z zakonom, ki ureja upravni spor, sprožiti upravni spor. V kolikor predlagani zakon ne določa drugače, se v postopku uporablja zakon, ki ureja upravni spor.

Predlagani zakon glede upravnega spora določa nekaj izjem od zakona, ki ureja upravni spor, in sicer glede rokov za vložitev tožbe in rokov za odločanje sodišča ter glede možnosti vlaganja pritožb na vrhovno sodišče zoper sodbe upravnega sodišča.

V predlaganem zakonu je tako določeno, da se tožba zoper odločbo, sprejeto v rednem postopku, lahko vloži v 15. dneh od vročitve, zoper odločbo, sprejeto v pospešenem postopku pa v roku treh delovnih dni. Zoper vse sklepe, izdane na podlagi predlaganega zakona, se tožba lahko vloži v osmih dneh po vročitvi. Upravno sodišče mora o odločbi, izdani v rednem postopku, odločiti v 30 dneh, o odločbi, izdani v pospešenem postopku, in o vseh sklepih, izdanih na podlagi predlaganega zakona, pa v osmih dneh. V primeru odločitev izdanih v mejnih postopkih zakon predvideva krajše roke za vložitev pravnih sredstev in krajše roke za odločitev sodišč v zvezi z vloženimi pravnimi sredstvi.

Zakon, ki ureja upravni spor, ki se v postopkih mednarodne zaščite uporablja subsidiarno, določa, da tožba nima suspenzivnega učinka, v kolikor zakon ne določa drugače. Predlagani zakon določa, da ima tožba vložena zoper odločitve o zavrnitvi prošnje v rednem postopku, zavrnitvi prošnje v pospešenem postopku, zavrnitvi podaljšanja subsidiarne zaščite, prenehanju oziroma odvzemu statusa mednarodne zaščite ter zoper sklepa o varni tretji državi in zavrnitvi prvega zahtevka za uvedbo ponovnega postopka suspenzivni učinek. Za vse ostale sklepe, pa se uporablja ureditev, kot jo določa zakon, ki ureja upravni spor in tožba nima suspenzivnega učinka.

Predlagani zakon ohranja možnost pritožbe na vrhovno sodišče tudi v primerih, ko upravno sodišče v sodbi ni samo ugotovilo drugačnega dejanskega stanja kot pristojni organ in na tej podlagi spremenilo izpodbijano odločitev pristojnega organa. Predlagani zakon je pritožbo na vrhovno sodišče v tem smislu ohranil, ker v predlaganem zakonu ni predvidene pritožbe zoper

odločitve pristojnega organa in bi možnost vložitve pritožbe zoper sodbo upravnega sodišča zgoj v sporih polne jurisdikcije lahko pomenila kršitev 25. člena Ustave Republike Slovenije (pravica do pravnega sredstva), saj upravno sodišče v postopkih mednarodne zaščite izredno redko samo ugotavlja drugačno dejansko stanje, kot ga je ugotovil pristojni organ, ter na tej podlagi spremeni izpodbijani upravni akt.

Predlagani zakon tudi določa poseben rok za vložitev ustavne pritožbe.

2. 3. 6. Državljeni tretjih držav in osebe brez državljanstva, ki izpolnjujejo pogoje za priznanje statusa begunca in so sprejeti v RS na podlagi kvote

Končni namen mednarodne zaščite, je nudenje trajne rešitve. V teoriji prava mednarodne zaščite poznamo tri trajne rešitve: prostovoljno vrnitev v izvorno državo, integracijo v državi azila in trajno naselitev v tretjo državo. Med njimi ni hierarhije, vse tri trajne rešitve so enakovredne. Od vsakega posameznega primera je odvisno, katera rešitev je v konkretnem primeru najugodnejša.

Trajna naselitev v tretjo državo je najboljša rešitev za begunca, ki se ne more vrniti v izvorno državo, zaščita v državi prvega azila pa ni zadostna ali je zgolj začasna. Tam beguncu ni nudena ustrezna zaščita pred preganjanjem v smislu pravne in fizične varnosti. V tem primeru država prvega azila ni primerna za trajno integracijo. Zato je trajna preselitev v državo, ki beguncu nudi trajno zaščito in omogoči integracijo, najboljša rešitev v okviru treh možnih opcij.

UNHCR ima pomembno vlogo pri odkrivanju primerov beguncev, katerih zaščita v državi prvega azila ni zadostna in zato pomeni le začasno rešitev pred preganjanjem v izvorni državi. Osnovni namen trajne naselitve je zagotovitev mednarodne zaščite, upoštevajoč potrebe beguncev v posameznih primerih, katerih življenje, svoboda, varnost in druge osnovne pravice, so jim bile v državi prvega azila kršene oziroma so bile ogrožene. Trajna naselitev je znak mednarodne solidarnosti in delitve bremena in s tem zmanjševanja problemov, na katere naletijo v državi prvega azila. Pomeni selekcioniranje in transfer beguncev iz države prvega azila v tretjo državo, kjer so zagotovljeni pogoji za trajno integracijo. S tem oseba pridobi tudi dovoljenje za stalno prebivanje v tej državi. Odločitev za trajno naselitev je sprejeta ponavadi le v primerih, ko drugi dve možnosti (prostovoljna repatriacija in integracija v državi prvega azila) nista primerni.

Trajna naselitev je nujna v primerih, ko je potrebno zagotoviti varstvo pred vrnitvijo v izvorno državo, kjer bi bilo življenje in varnost begunca ogrožena (non-refoulement) in ko je njihova varnost v državi prvega azila ogrožena. Beguncem so lahko v državi prvega azila kršene osnovne človekove pravice, lahko pa gre za osebe, ki imajo kot pripadniki ranljive skupine posebne potrebe. Te osebe potrebujejo posebno varstvo. Država prvega azila jim nudi zaščito pred preganjanjem, ne pa tudi ostalih pogojev, ki morajo biti izpolnjeni in zagotovljeni za trajno rešitev in uspešno integracijo. V takih primerih je trajna naselitev prioriteta rešitev. Odločitev o trajni naselitvi, kot opciji trajne rešitve za begunca v konkretnem primeru, je odvisna od ocene, katera rešitev je najboljša za takojšnjo in dolgoročno rešitev potreb v konkretnem primeru.

Na podlagi predlagane ureditve bo ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, glede na svetovne migracijske trende, krizna žarišča, število prosilcev, ki neposredno pridejo v Republiko Slovenijo, in število oseb, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita, Vladi Republike Slovenije predlagalo kvoto oseb, ki bi bili lahko sprejeti v Republiko Slovenijo z namenom trajnega vključevanja v okolje.

Postopek ugotavljanja pogojev za priznanje statusa mednarodne zaščite vodi pristojni organ na podlagi poročila, ki ga pripravi uradna oseba pristojnega organa ali po pooblastilu UNHCR. Poročilo se pripravi neposredno v državi, kjer se osebe nahajajo in ki ni primerna za trajno

integracijo. Poročilo se pripravi v vsakem primeru posebej. V postopku se preverja, če sta kumulativno izpolnjena oba pogoja, ki ju zahteva zakon, in sicer da država, kjer se trenutno nahaja, ni primerna za integracijo in da oseba izpolnjuje pogoje za priznanje statusa mednarodne zaščite v skladu s predlaganim zakonom.

Predlog smiselno enako omogoča tudi preselitev oseb, ki jim je bila mednarodna zaščita že priznana s strani druge države članic v Republiko Slovenijo.

2. 3. 7. Sprejem in pravice prosilcev za mednarodno zaščito

Na področju EU je bilo potrebno določiti minimalne standarde za sprejem in oskrbo prosilcev za mednarodno zaščito, ki zadoščajo za zagotovitev ustreznih življenjskih pogojev v času trajanja postopka. Da bi bili le-ti primerljivi v vseh državah članicah EU je bila sprejeta Direktiva Sveta 2003/9/ES, ki jo je v letu 2013 nasledila prenovljena Direktiva 2013/33/EU.

Prosilec ima pravico do prebivanja v Republiki Sloveniji. Lahko se svobodno giblje po območju Republike Slovenije, vendar mu je ta možnost pod pogoji določenimi v zakonu, lahko omejena. Omogočeno mu je tudi, da postopek mednarodne zaščite spremlja v jeziku, ki ga razume. Ima pravico biti informiran v zvezi z zakonodajo s področja mednarodne zaščite oziroma pravili postopka za pridobitev statusa begunca ali subsidiarne zaščite ter pravicami in obveznostmi, ki jih mora izpolnjevati s pogoji za sprejem. Prosilec ima pravico do osnovne oskrbe v primeru, da je nastanjen v azilnem domu oziroma finančne pomoči, če je nastanjen na zasebnem naslovu, brezplačne pravne pomoči v postopkih sodnega varstva, zdravstvenega varstva, šolanja in izobraževanja, dela in zaposlovanja ter humanitarne pomoči in žepnine.

Predlog zakona določa tudi pogoje in postopke v primeru omejitve gibanja prosilcev, ki sledijo določbam Direktive 2013/33/EU, ki v 8., 9., 10. in 11. členu določa pogoje za pridržanje prosilcev. Prosilca se lahko v izjemnih primerih tudi omeji gibanje v Centru za tujce, vendar le, kadar ni mogoče učinkovito uporabiti milejšega ukrepa, kot je ukrep obveznega zadrževanja na s strani pristojnega organa določeno območje. Predlog člena torej kot milejši ukrep določa obveznost zadrževanja na območju, ki ga določi pristojni organ. Predlog zakona določa, da se ranljive osebe lahko pridrži le kot zadnja možnost, in še to za čim krajše obdobje. V kolikor se pridrži ranljivo osebo s posebnimi potrebami, mora pristojni organ prednostno poskrbeti za njeno zdravje in zagotoviti redno spremljanje in ustrezno pomoč. Mladoletnikom brez spremstva, lahko pristojni organ izreče le milejši ukrep.

2. 3. 8. Pravice oseb s priznano mednarodno zaščito

Osebam s priznano mednarodno zaščito ministrstvo lahko za obdobje najdalj enega leta od pridobitve statusa zagotovi nastanitev v integracijski hiši oziroma drugih nastanitvenih zmogljivostih ministrstva; tiste osebe z mednarodno zaščito, ki so nastanjene v zasebni nastanitvi, pa so v obdobju največ osemnajstih mesecev od dneva pridobitve statusa upravičene do denarnega nadomestila za zasebno nastanitev. Obdobje se podaljša v primeru, da se oseba udeleži tečaja slovenskega jezika, in sicer vsaj v 80 odstotkih.

Osebam z mednarodno zaščito se zagotavljajo informacije, ki so potrebne za njihovo lažje vključevanje v okolje, prav tako pa se jim zagotavlja pomoč pri vključevanju v okolje, ki med drugim vključuje ukrepe, kot so učenje slovenskega jezika in udeležba tečajev spoznavanja slovenske kulture, zgodovine in ustavne ureditve Republike Slovenije.

Za obdobje treh let od pridobitve statusa se osebam s priznano mednarodno zaščito zagotovi individualna pomoč pri vključevanju v okolje.

Osebe s priznano mednarodno zaščito pravice iz naslova zaposlovanja in dela uveljavljajo v skladu s predpisi, ki urejajo zaposlovanje in delo tujcev. Pravice, ki izhajajo iz naslova brezposelnosti, pa omenjene osebe uveljavljajo v skladu z zakonom, ki ureja zaposlovanje in zavarovanje za primer brezposelnosti.

Oseba z mednarodno zaščito se takoj po pridobitvi statusa vključi v sistem socialnega varstva, s čimer se ji omogoči uveljavljanje pravice do denarne socialne pomoči, sicer pa so osebe z mednarodno zaščito pri uveljavljanju pravic iz socialnega varstva izenačene z državljani Republike Slovenije.

Predlog zakona določa, da so osebe s priznano mednarodno zaščito upravičene do zdravstvenega varstva pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije.

Pravice oseb s priznano mednarodno zaščito do šolanja in izobraževanja so v skladu s 27. členom Direktive Sveta 2013/95/EU določene glede na starost begunca in stopnjo šolanja oziroma izobraževanja. Tako so mladoletne osebe s priznano mednarodno zaščito na področju osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja izenačene s slovenskimi državljani, odraslim pa se omogoči dostop do splošnega izobraževalnega sistema pod enakimi pogoji kot tujcem, ki zakonito prebivajo v Republiki Sloveniji. Predlog zakona osebe s priznano mednarodno zaščito na področju izobraževanja izenačuje s slovenskimi državljani.

Predlog zakona beguncem in osebam, ki jim je podaljšana subsidiarna oblika zaščite določa pravico do enakega obravnavanja pri reševanju stanovanjskega vprašanja.

Osebe, ki so v Republiko Slovenijo sprejete na podlagi kvote oziroma delitve bremen med državami članicami, so skladno s predlogom zakona, poleg pravic, ki sicer pripadajo osebam z mednarodno zaščito, upravičene tudi do tri mesečnega uvajalnega obdobja.

2. 3. 9. Listine

Predlog zakona v IX. poglavju določa listine, ki jih prosilec, kot tudi oseba s priznano mednarodno zaščito pridobi v Republiki Sloveniji. Tako je v tem poglavju določeno, da prosilec za mednarodno zaščito po vložitvi popolne prošnje s strani pristojnega organa pridobi izkaznico prosilca, ki potrjuje, da je imetnik te izkaznice vložil prošnjo za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji in da lahko v Republiki Sloveniji prebiva dokler traja postopek. Izkaznica prosilca velja največ 120 dni. Po poteku se izda nova.

Določena je tudi izkaznica dovoljenja za prebivanje, ki se izda osebi, ki ji je bila v Republiki Sloveniji priznana mednarodna zaščita. Ta izkaznica potrjuje status in omogoča uveljavljanje vseh pravic osebe z mednarodno zaščito, ki so določene s predlaganim zakonom. Izkaznica dovoljenja za prebivanje se beguncu izda z veljavnostjo 10 let, osebi s priznano subsidiarno zaščito pa za čas trajanja statusa.

Poglavje zakona predvideva tudi izdajo potnega lista za begunca, ki se izda na zahtevo osebe, ki ji je bil v Republiki Sloveniji priznan status begunca. Potni list za begunca se izda z veljavnostjo desetih let in se po poteku lahko na predlog begunca tudi podaljša. V kolikor begunec nima lastnih sredstev, se ga lahko oprosti plačila stroškov postopka in obrazcev za pridobitev in podaljšanje veljavnosti potnega lista za begunca.

Poseben potni list za osebo s subsidiarno zaščito v predlogu zakona ni predviden, saj določa, tako kot to določa tudi drugi odstavek 25. člena Direktive Sveta 2011/95/EU da za potovanje iz Republike Slovenije oseba s priznano subsidiarno zaščito uporablja svoj nacionalni potni list. V kolikor oseba s priznano subsidiarno zaščito nima svojega nacionalnega potnega lista, pa ji je

omogočeno, da pridobi potni list za tujca v skladu z določbami zakona, ki ureja vstop, bivanje in zapustitev tujcev. V kolikor oseba s subsidiarno zaščito nima lastnih sredstev, se jo lahko oprosti plačila stroškov postopka in obrazcev za pridobitev in podaljšanje veljavnosti potnega lista za tujca.

2. 3. 10. Evidence

Predlog zakona v X. poglavju predvideva vrste evidenc in podatke, ki so potrebni za izvajanje zakona, prav tako pa bodo omogočali spremljanje trendov na področju mednarodne zaščite. Pri tem predlog zakona sledi tudi obveznostim glede poročanja statističnih podatkov institucijam EU.

Predlog zakona tako določa katere evidence mora pristojni organ voditi in so podlaga za pripravo različnih statistik in analiz, ki so nato podlaga za pripravo analiz in prihodnjega načrtovanja migracijske politike.

Prav tako to poglavje natančno določa, kateri podatki se zbirajo od oseb, ki jim je bila v Republiki Sloveniji priznana mednarodna zaščita, kot tudi kateri podatki so potrebni za izvajanje ukrepov vključevanja. Nadalje je določeno tudi kateri podatki, ki jih je prosilec moral podati pri vložitvi prošnje, kot tudi podatki, ki se vodijo o osebah s priznano mednarodno zaščito, so potrebni za izdelavo izkaznice prosilca, izkaznice dovoljenja za prebivanje in potnega lista za begunca.

2. 3. 11. Prehodne in končne določbe

V prehodnih in končnih določbah so opredeljeni roki sprejetja podzakonskih aktov, ki jih opredeljuje ta predlog, in veljavnost podzakonskih aktov, sprejetih v skladu z Zakonom o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 98/11 – odl. US, 83/12, 111/13 in 114/13 – odl. US), način izvajanja tega zakonskega predloga do uskladitve zakonodaj s področja zdravstvenega in socialnega varstva in družinskega skrbstva in veljavnost izkaznic, dovoljenj za prebivanje in potnih listov za begunce, izdanih na podlagi Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 98/11 – odl. US, 83/12, 111/13 in 114/13 – odl. US). V prehodnih in končnih določbah je določeno tudi, da se vsi postopki začeti po Zakonu o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11- uradno prečiščeno besedilo, 98/11 – odl. US, 83/12, 111/13 in 114/13 – odl. US) po pričetku veljavnosti tega zakonskega predloga, nadaljujejo in končajo po tem zakonskem predlogu. Izjema so le postopki, začeti po 16. b členu Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11- uradno prečiščeno besedilo, 98/11 – odl. US in 83/12), ki se nadaljujejo in končajo po določbah Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11- uradno prečiščeno besedilo, 98/11 – odl. US, 83/12).

V skladu s prehodnimi in končnimi določbami svetovalci za begunce nadaljujejo z delom do izteka obdobja za katero so bili imenovani skladno z določbami Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 98/11 – odl. US, 83/12, 111/13 in 114/13 – odl. US), prav tako ne preneha mandat komisiji, ki ugotavlja utemeljene razloge za razselitev prosilcev za mednarodno zaščito izven azilnega doma.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Zakon glede na trenutno veljavni Zakon o mednarodni zaščiti predvideva prihranke v državnem proračunu. Ukinjata se namreč pravica do enkratne denarne pomoči ob izselitvi iz azilnega doma za osebe z mednarodno zaščito ter pravica do denarnega nadomestila za zasebno nastanitev za družinske člane osebe s subsidiarno zaščito.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Finančna sredstva so zagotovljena že z izvajanjem Zakona o mednarodni zaščiti (Ur.l. RS 11/11- uradno prečiščeno besedilo, 98/11 – odl. US, 83712, 111/13 in 114/13 – odl. US), zato za izvajanje zakona ne bo potrebno zagotoviti dodatnih finančnih sredstev.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona je predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije. Rok za transpozicijo obeh direktiv je potekel 15. 7. 2015. S transpozicijo direktiv zamujajo 18 držav članic EU oziroma so v postopku sprejema prenovljene nacionalne azilne zakonodaje, vendar pa zakonodaja še ni sprejeta. V spodaj navedenih državah prikazana trenutno veljavna pravna ureditev.

Republika Avstrija

- Kratek pregled postopka

Postopek za priznanje mednarodne zaščite v Avstriji poteka po pravilih upravnega postopka, vendar pa zakoni s tega področja vsebujejo tudi vrsto posebnih pravil, ki se nanašajo na postopke mednarodne zaščite in tujcev.

Zvezna agencija za migracije in begunce (*Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl – BFA, v nadaljnjem besedilu: BFA*) je na prvi stopnji pristojna za odločanja v postopkih mednarodne zaščite. Zvezno azilno sodišče, ki je bilo ustanovljeno leta 2008 kot druga instanca v postopkih mednarodne zaščite, pa je bilo zamenjano z Zveznim upravnim sodiščem.

Poleg rednega postopka se lahko prošnja obravnava tudi v postopku »na meji«, »pospešenem« postopku, »prednostnem« postopku ter v postopku o dopustnosti prošnje.

Šele če je osebi zavržena prošnja za dodelitev statusa begunca, se ji lahko dodeli status subsidiarne zaščite, če zanj izpolnjuje pogoje (gre torej za enoten postopek). Posebna prošnja za dodelitev subsidiarne zaščite zato mogoča.

Ko je vložena prošnja za odobritev mednarodne zaščite, organ najprej preveri, ali je dopustna ali pa bi morala biti zavržena iz razloga obstoja varne tretje države ali zaradi pristojnosti obravnavati prošnja s strani druge države (na podlagi Dublinske uredbe). Če se prošnja izkaže za dopustno in torej ni zavržena, se za začne postopek vsebinske obravnave prošnje.

V primeru negativne odločbe na prvi stopnji, ker je bila prošnja zavržena oz. zavrnjena iz vsebinskih razlogov, je možna pritožba na Zvezno upravno sodišče. Pritožba, ki je vložena zoper vsebinsko odločitev, je suspenzivno pravno sredstvo, pritožba zoper zavrženje pa samo v določenih primerih (npr. če bi sicer obstajala nevarnost za *non-refoulement*).

Možna je tudi pritožba na Višje upravno sodišče. Zadnja možnost je Zvezno ustavno sodišče, če prosilec zatrjuje, da so mu bile kršene ustavne pravice.

Prvostopenjska odločitev mora biti sprejeta v roku 6 mesecev. Rok za izdajo odločbe na prvi in drugi stopnji se skrajša na 3 mesece, če je prosilec v priporu ali če se je v postopku za pridobitev mednarodne zaščite začel postopek odstranitve iz države. V primeru, da organ ne odloči v roku 3 mesecev, ni posledic.

Med postopkom odločanja na prvi stopnji je prosilcu na voljo brezplačna pravna pomoč predvsem v obliki nasveta na BFA, ne pa tudi v obliki prisotnosti na razgovoru. Če prosilcu ni priznan status begunca ali subsidiarne zaščite, pa mu je na voljo brezplačna pravna pomoč, preko katere mu svetovalec za begunce lahko pomaga vložiti tudi pritožbo na sodišče, vendar pa pomoč ne vsebuje tudi zastopanja na sodišču.

Ko prosilec vloži prošnji za azil, se opravi predhodni razgovor z njim ter se ga fotografira in vzame prstne odtise (ti se vzamejo vsem prosilcem, ki so starejši od 14 let). Sprva dobi t.i. rdečo karto (s katero mu ni dovoljeno zapustiti azilnega doma), ki jo po prvem zaslišanju na BFA zamenja zelena (ki mu dovoljuje, da se giblje na območju azilnega doma). Ko se prosilčeva prošnja izkaže za dopustno in se obravnavana v rednem postopku, prejme belo karto in se lahko prosto giblje po celotnem avstrijskem ozemlju.

Prosilci opravijo razgovor z osebo, ki bo odločala o njihovi prošnji kmalu za tem, ko vložijo prošnjo. Spremlja jih lahko oseba, ki ji zaupajo. Otroci brez spremstva ne smejo biti zaslišani brez zakonitega zastopnika. Če je prosilec preganjan iz razlogov, ki temeljijo na njegovi pravici do spolne samoodločbe, ga mora zaslišati oseba istega spola, razen če zahteva drugače.

Prosilci so lahko nastanjeni v azilnih domovih, kjer imajo na voljo hrano ali v azilnih domovih, kjer kuhajo sami. Lahko so nastanjeni tudi na zasebnih naslovih. Višina denarne pomoči je odvisna od tega, kje so nastanjeni, letno pa dobijo finančna sredstva za nakup oblačil, učenci pa tudi za nakup šolskih potrebščin. Prav tako imajo vsi zdravstveno zavarovanje.

Ženske, družine in otroci brez spremstva lahko imajo v azilnih domovih posebne prostore in nadstropja. Bolni prosilci so nameščeni v prostorih, kjer je za njih poskrbljeno s posebno skrbnostjo.

Delodajalec lahko pridobi delovna dovoljenja za prosilca po treh mesecih od dneva vložitve prošnje za priznanje mednarodne zaščite pod pogojem, da do takrat še ni bila izdana odločba. Otroci, katerih prošnja je obravnavana v rednem postopku, obiskujejo osnovno in srednjo šolo.

- Izvajanje dublinske uredbe

Dublinski postopek se sproži v primeru EUODAC zadetka, če ima prosilec potni list z vizo druge države članice in še zaradi nekaterih drugih razlogov, ki jih določa zakon.

Če Avstrija ni odgovorna za obravnavanje prosilčeve prošnje, se le-ta zavrže in se začne postopek odstranitve. V isti odločbi mora biti tudi navedeno, katera država je odgovorna za vsebinsko obravnavanje prosilčeve prošnje.

Če prosilčevi družinski člani v državo ne pridejo skupaj z njim, mora njihov obstoj omeniti v postopku za odobritev mednarodne zaščite. Zahteva se lahko predložitev poročnega ali rojstnega lista, katerih verodostojnost se preverja v posebnih postopkih. Zahtevajo se lahko tudi DNA testi, da se preverijo družinske povezave. Oče, mati ali drug skrbnik, odgovoren za otroka, ki je dobil status begunca ali subsidiarne zaščite, so družinski člani in se lahko združijo z družino.

V dublinskem postopku se opravi poseben razgovor, na katerem je prisoten tudi svetovalec za begunce. V primeru otrok brez spremstva, je pravni svetovalec hkrati tudi zakoniti zastopnik med postopkom.

Zoper odločitev v postopku dublinske uredbe je možna pritožba na Zvezno upravno sodišče, ki nima suspenzivnega učinka, razen kadar ga sodišče izrecno odobri (to mora storiti po uradni dolžnosti). Sodišče lahko pritožbo zavrne ali pa se odloči, da jo vrne v ponovno odločanje na BFA.

- **Ranljive skupine**

V Republiki Avstriji ni posebnega sistema, ki bi obravnaval ranljive skupine prosilcev, se pa v postopku upošteva njihove specifične potrebe. Vse prosilce se v postopku o dopustnosti njihove prošnje vpraša, ali imajo kakršnekoli psihološke ali zdravstvene težave. Če je potrebno, je v azilnem domu prisoten psiholog, otrokom brez spremstva pa se posveča še posebna pozornost. Če je oseba preganjana zaradi svoje spolne samoodločbe, jo mora zaslišati oseba istega spola, razen če želi drugače.

Če pride v državo več članov družine, vložijo prošnje vsak posebej, vendar pa se lahko sklicujejo na razloge, ki jih je navedel kateri izmed drugih družinskih članov. Otroci s spremstvom imajo na zaslišanju prisotne starše, ki morajo navajati razloge za svoje otroke.

V primeru dvoma glede starosti otroka brez spremstva, lahko organ zahteva zdravstveni pregled otroka, da se ugotovi njegova starost. Otroku brez spremstva je omogočena pravna pomoč takoj, ko vloži prošnjo za mednarodno zaščito.

Otroci brez spremstva lahko vložijo pritožbo zoper prvostopenjsko odločitev v roku 4 tednov (in ne v 2 tednih kot v navadnih postopkih).

Otroci brez spremstva so nastanjeni v posebnih centrih v skladu z njihovimi potrebami, samske ženske in matere pa so v azilnih domovih nastanjene ločeno.

Prošnje prosilcev, ki spadajo v ranljive skupine, so redko obravnavane v postopku »na meji« ali v »pospešenem« postopku.

- **Pridržanje**

Razlogi za pridržanje prosilca so natančno določeni v zakonu. Pridržanje je omejeno na primere, kjer je to nujno, da se preuči prošnja oziroma da se izvrši postopek odstranitve na podlagi Dublinske uredbe. Možne so tudi alternative (npr. plačilo varščine, obveznost javljanja).

Pridržanje odredi BFA. Ko je za prosilca odrejen pripor, mora prejeti pisno obvestilo o individualnih razlogih za pridržanje v jeziku, ki ga razume in s pravnim poukom. Vloži lahko pritožbo na Zvezno upravno sodišče, v tem postopku pa ima tudi možnost brezplačnega pravnega svetovanja. BFA je odgovorna za presojo razlogov pridržanja vsake 4 tedne, po 4 mesecih pa razloge za pridržanje po uradni dolžnosti preveri tudi Zvezno upravno sodišče.

Obiskujejo jih lahko pravni svetovalci in UNHCR, nevladne organizacije, družinski člani pa z nekaterimi omejitvami.

Kraljevina Belgija

- Kratek pregled postopka

Postopek za odobritev mednarodne zaščite v Belgiji ima v grobem tri stopnje:

1) pregled kriterijev iz dublinske uredbe, da se ugotovi, ali je Belgija pristojna za obravnavo prošnje. Za to je pristojen Urad za tujce (*Aliens Office – AO, v nadaljnjem besedilu: AO*), ki je torej v začetni fazi odgovoren za sprejem prošenj za odobritev mednarodne zaščite, za registracijo prosilca v t.i. register prebivalstva tujcev, za fotografiranje, odvzem prstnih odtisov in za opravo kratkega razgovora.

Ko prosilec vloži prošnjo na AO, dobi dokazilo o registraciji. Prosilci se lahko prosto gibljejo po ozemlju, če niso pridržani.

2) V primeru, da je za obravnavo prošnje pristojna Belgija, sledi vsebinska presoja prošnje, ki jo obravnava Komisar za begunce in osebe brez državljanstva (*Commissioner-General for Refugees and Stateless Persons – CGRS, v nadaljnjem besedilu: CGRS*). CGRS je upravni organ, ki je specializiran za obravnavanje prošenj za mednarodno zaščito. Rok za odločitev ni zakonsko določen, razen za nekatere prednostne postopke (ko je npr. prosilec pridržan in se ga lahko obravnava v okviru „prednostnega“ postopka). V postopku pred CGRS mora biti opravljen vsaj en razgovor, ki se ga lahko udeleži svetovalec za begunce in oseba, ki ji prosilec zaupa, zahteva pa lahko tudi prevajalca.

3) Zoper negativno prvostopenjsko odločitev je možna pritožba na Svet za pravna vprašanja tujcev (*Council for Aliens Law Litigation, ki je pravzaprav upravno sodišče, v nadaljnjem besedilu: CALL.*) Pritožba ima naravo suspenzivnega pravnega sredstva in mora biti vložena v 30 dneh, ko je prosilec bil obveščen o negativni odločitvi. CALL ima nato več možnosti, saj lahko negativno odločitev potrdi, spremeni odločitev in podeli status, jo razveljavi ipd. Opravi se t.i. *pleine jurisdiction* (polni sodni nadzor odločbe).

Tudi zoper druge negativne prvostopenjske odločitve (npr. pritožba zoper odločitev AO v postopku na podlagi dublinske uredbe ali pritožba, s katero je bila prošnja zavržena) je dovoljena pritožba, vendar pa ni suspenzivno pravno sredstvo. Prosilec pa sicer lahko zaprosi, da ima takšna pritožba suspenzivni učinek.

Kot zadnja možnost je predvidena pritožba na belgijsko Vrhovno upravno sodišče (*Council of State*), ki prav tako ni suspenzivno pravno sredstvo.

Možnih je več postopkov: redni, »prednostni« postopek, postopek »na meji« in postopek, kjer je prošnja že na prvi pogled neutemeljena (ki pa se v praksi naj ne bi uporabljal).

Zakonodaja predvideva brezplačno pravno pomoč prosilcem na vsaki stopnji postopka in v vseh vrstah postopkov, tako glede razgovora pred prvostopenjskim organom in zastopanja pred sodiščem, kot tudi glede podajanja pravnih nasvetov. Pravna pomoč pa ni vedno predvidena v postopku pred AO.

Vsi prosilci so upravičeni do nastanitve, obleke, hrane, pravnega svetovanja in drugih oblik pomoči. Lahko ostanejo v azilnem domu ali se nastanijo na zasebnih naslovih.

Prosilci lahko delajo na podlagi posebnega delovnega dovoljenja. Delajo lahko tisti, ki v roku 6 mesecev od vložitve prošnje še niso prejeli odločitve prvostopenjskega organa. Dovoljenje po samem zakonu ni več veljavno, ko se postopek konča z negativno odločitvijo s strani CRGS ali CALL.

Prosilci, ki so nastanjeni v azilnih domovih, se lahko vključijo v program integracije in imajo pravico do izobraževalnih tečajev. Upravičeni so tudi do nujne medicinske pomoči.

- **Izvajanje Dublinske uredbe**

Vsi prosilci so preverjeni v EURODAC bazi takoj, ko vložijo prošnjo na AO, da se preveri katera država je pristojna za odločanje. Gre za predhodni postopek, kjer AO odloči, ali bo prošnjo sploh predložil CGRS v vsebinsko obravnavanje.

Osebe, za katere se ugotovi, da jih morajo obravnavati druge države, se lahko pridrži za en mesec, medtem ko AO ugotavlja, katera država je dogovorna. Pridržanje je lahko podaljšano še za en mesec. Ko je enkrat ugotovljeno, katera država je odgovorna, je prosilec lahko pridržan še tako dolgo, dokler se ne izvede odstranitev iz države, vendar največ en mesec.

Prosilec se mora udeležiti posebnega razgovora, kjer lahko navede razloge, zakaj se ga naj ne vrne v pristojno državo za odločanje.

Zoper odločitev o odstranitvi po dublinski uredbi prosilec lahko vložijo pritožbo na CALL, ki je nesuspenzivno pravno sredstvo.

Na koncu je, tako kot v rednem postopku, možna še pritožba na Vrhovno upravno sodišče.

Prosilec, ki so v postopku po dublinski uredbi, je omogočena brezplačna pravna pomoč med postopkom na prvi stopnji in tudi med pritožbenim postopkom. Pravni svetovalec pa ne sme biti prisoten na posebnem razgovoru, kjer lahko prosilec navede razloge, zakaj se ga naj ne vrne v pristojno državo.

- **Ranljive skupine**

Uradniki, ki delajo z ranljivimi skupinami, morajo opraviti posebno usposabljanje in bi naj bili bolj pozorni na specifične lastnosti, ki bi jih morda ranljive osebe izkazale na razgovoru. Poleg okoliščin, ki jih je vedno potrebno upoštevati v postopku odločanja, je ranljivost še posebna okoliščina, ki mora biti upoštevana.

V postopku na AO mora biti na razgovoru z mladoletnim prosilec prisotna odrasla oseba ali t.i. tutor. Kjer prosilci kot razloge za preganjanje navajajo razloge, povezane z njihovim spolom, jih je potrebno vprašati, ali se strinjajo, da jih izpraša oseba istega oz. nasprotnega spola.

Tudi v kasnejših fazah postopka, npr. na CGRS, je bolj malo posebnih zakonskih določb, ki bi se nanašale na ranljive skupine, zato se večinoma uporabljajo enaka pravila, kot v navadnih postopkih. Obstaja torej splošna obveza organov, da morajo vedno upoštevati individualno situacijo vsakega prosilca. Glede otrok in prosilcev, ki prošnjo za odobritev mednarodne zaščite vlagajo iz razlogov, povezanih z njihovim spolom, pa velja enako kot v postopku pri AO.

Poleg tega sta na CRGS vzpostavljena dva posebna oddelka, ki nudita podporo uradnikom, ki obravnavajo prošnje ranljivih oseb. En oddelek se ukvarja z vsemi prosilci, katerih prošnja je

kakorkoli povezana s spolom ali spolno usmerjenostjo (LGBT osebe), s prisilnimi porokami, spolnim nasiljem itd. Drugi oddelek pa pomaga uradnikom, ki se srečujejo s prosilci, ki imajo morda težave psihološkega izvora.

Vsak otrok brez spremstva, ki vloži prošnjo za odobritev mednarodne zaščite, mora biti vključen v sistem skrbništva na ministrstvu za pravosodje. Ko je enkrat identificiran kot mladoleten, mu je dodeljen t.i. tutor, ki ga zastopa v postopkih, poskrbeti pa mora tudi za otrokovo nastanitev in ustrezno oskrbo. Pomaga mu v pravnih postopkih in mu priskrbi pravnega svetovalca, če je to potrebno.

- **Pridržanje**

Zakon določa razloge, zaradi katerih je prosilec lahko pridržan, med drugim tudi v postopku po dublinski uredbi, če obstajajo indikatorji, da je za obravnavo pristojna druga država članica EU, vendar še preden je odgovornost druge države dokončno potrjena. O pridržanju odloča AO.

Družine z mladoletnimi otroki, ki prošnjo za odobritev mednarodne zaščite vložijo na meji, niso pridržane v centrih za pridržanje, ampak v ustanovah, ki so prilagojene njihovim potrebam. Tudi pridržanje otrok brez spremstva je prepovedano. Za druge ranljive skupine ni splošne prepovedi pridržanja.

Prosilec je pisno obveščen o razlogih za pridržanje in o možnih pravnih sredstvih. Zakon predvideva sodno presojo pridržanja, v postopku katere je prosilcu omogočena brezplačna pravna pomoč.

Pridržanje je prosilcem lahko odrejeno za največ dva meseca. V določenih primerih se lahko pridržanje podaljša po zadnji negativni odločitvi, na podlagi katere je oseba odstranjena iz države, vendar celotno trajanje pridržanja ne sme trajati več kot 5 mesecev.

Prošnja prosilca, ki je v pridržanju, se mora obravnavati v »pospešenem« postopku in mora biti rešena v zelo kratkem roku.

Do prosilcev v pridržanju imajo dostop pravni svetovalci in UNHCR, z nekaterimi omejitvami pa tudi nevladne organizacije in družinski člani.

Republika Poljska

- **Kratek pregled postopka**

Obravnava prošnje za odobritev mednarodne zaščite na Poljskem vključuje dve glavni stopnji. Prva je vsebinska presoja s strani Vodje urada za tujce (*Head of the Office for Foreigners*), druga pa postopek pritožbe na Komisiji za begunce (*Refugee Board*).

Postopek po dublinski uredbi se uvede, kadar obstajajo indikatorji, da je za presojo prošnje pristojna katera druga država.

Glavni organ je Vodja urada za tujce, za katerega je odgovorno Ministrstvo za notranje zadeve. Gre za upravni organ, specializiran za zadeve, povezane s postopkom mednarodne zaščite, in odgovoren za vsebinsko presojo prošnje ter za postopke v okviru Dublinske uredbe. Obstaja enoten redni postopek, ki vključuje postopek za dodelitev statusa begunca in subsidiarne zaščite.

Redni postopek za odobritev mednarodne zaščite se na prvi stopnji lahko konča na 4 načine:

prosilcu se odobri status begunca, prosilcu se odobri status subsidiarne zaščite, prošnja je zavrnjena ali pa se postopek ustavi (če je prosilec med postopkom zapustil državo).

»Pospešeni« postopki se nanašajo na prošnje, ki so že na prvi pogled neutemeljene. Postopki o dopustnosti prošnje pa so pogosto uporabljeni v primeru vnovične prošnje, ki temelji na enakih okoliščinah kot prejšnja. Poljska ne pozna postopka »na meji«.

Komisija za begunce je drugostopenjski upravni organ, ki obravnava pritožbe zoper prvostopenjsko odločitev v vseh vrstah postopkov (tudi z dublinsko uredbo). Pritožba je suspenzivno pravno sredstvo. Komisija za begunce lahko razveljavi prvostopenjsko odločbo, jo spremeni ali pa potrdi.

Po tem je možna še pritožba na Upravno sodišče (*Voivodeship Administrative Court*), ki ni suspenzivno pravno sredstvo. Na podlagi posebne prošnje pa se lahko zadrži izvrševanje odločbe za čas, dokler sodišče ne odloči.

Zoper odločitev Upravnega sodišča je možna še pritožba na Vrhovno upravno sodišče.

Na prvi stopnji mora biti o prošnji odločeno v roku 6 mesecev. V primeru, ko je prosilec pridržan, poskušajo pristojni organi odločati prednostno. Če ni odločeno v 6 mesecih, mora Vodja urada za tujce obvestiti prosilca o razlogih za zamudo.

Če ni o prošnji odločeno v 6 mesecih, to tudi pomeni, da se prosilec lahko prijavi v postopek pridobitve delovnega dovoljenja. Vodja urada za tujce mu skupaj z dovoljenjem izda tudi začasno osebno izkaznico, oboje pa velja, dokler ni odločeno o njegovi prošnji.

Osebni razgovor se opravi na Uradu za tujce in je načeloma v rednem postopku obvezen, razen če je mogoče sprejeti odločitev na podlagi že zbranih dejstev ali če prosilca ni mogoče zaslišati (npr. zaradi zdravstvenih razlogov). Razgovor mora potekati v jeziku, ki ga prosilec razume.

Brezplačna pravna pomoč na prvi stopnji in v postopku pritožbe ni vedno mogoča. V okviru države ni zagotovljenega sistema za brezplačno pravno svetovanje, zato le-tega nudijo predvsem nevladne organizacije, in sicer v različnih oblikah in na različne načine – odvisno od nevladne organizacije. V večini primerov le-te pomagajo tako pri pravnih vprašanjih, kot tudi pri vsakodnevnih dilemah prosilcev. Vendar pa prisotnost pravnega svetovalca pri vsakem razgovoru ni mogoča. Za zastopanje pred sodišči se lahko prosilci prijavijo za brezplačno pravno pomoč, ki jo lahko izvajajo samo odvetniki. Pravna pomoč s strani nevladnih organizacij pa je tako nudena predvsem v obliki svetovanja v času uradnih ur.

Za prosilce je poskrbljeno tako v okviru azilnega doma (za nastanitev, hrano, obleko itd.), kot tudi izven njega, za kar prejemajo finančno pomoč. V obe obliki pomoči je vključena tudi zdravstvena oskrba. Praviloma pa so prosilci nastanjeni v azilnem domu in le redko na zasebnih naslovih.

V večini azilnih domov so organizirani tečaji poljskega jezika in drugi tečaji. Prosilci lahko zapustijo azilni dom kadarkoli in se vrnejo do 23. ure.

- **Izvajanje dublinske uredbe**

Vsem prosilcem, starejšim od 14 let, se vzamejo prstni odtisi za bazo EURODAC. Če obstajajo indikatorji, da bi lahko za obravnavo bila odgovorna kakšna druga država, se začne postopek na podlagi dublinske uredbe. V povprečju traja približno 6 tednov, preden se prosilca vrne v državo, ki je odgovorna za presojo njegove prošnje za azil.

Za pripor prosilca, ki čaka na odstranitev iz države na podlagi dublinske uredbe, ni zakonske podlage.

Prosilec lahko vloži pritožbo zoper odločitev, sprejeto v postopku dublinske uredbe (ki je suspenzivno pravno sredstvo), in sicer na Komisijo za begunce in nato še na Upravno sodišče in Vrhovno upravno sodišče po enakem postopku, kot v rednem postopku.

Brezplačna pomoč je nudena s strani nevladnih organizacij na način, kot v rednem postopku.

- **Ranljive skupine**

Skladno z zakonom obstaja poseben identifikacijski mehanizem za obravnavo ranljivih skupin (npr. žrtve nasilja, invalidne osebe, otroci brez spremstva), ki potrebujejo posebna procesna jamstva zaradi njihove ranljivosti. Vodja urada za tujce mora zagotoviti medicinske in psihološke preglede tistim prosilcem, ki same obvestijo organ, ki obravnava njihovo prošnjo, da so bili žrtve nasilja, da so invalidne oz. njihovo psiho-fizično stanje kaže na to, da so bile žrtve nasilja.

Če se ugotovi, da bi prosilec moral imeti posebna procesna jamstva zaradi svoje ranljivosti, morajo biti vsi koraki v postopku narejeni v skladu s tem in s prisotnostjo zdravnika/ psihologa, ko je to potrebno.

Za otroke brez spremstva se lahko odredi medicinski pregled, da se ugotovi njihova starost. Otroku brez spremstva se mora po zakonu dodeliti zakoniti zastopnik, ki je postavljen samo za namen postopka za odobritev mednarodne zaščite. Otroci brez spremstva so nastanjeni v različnih centrih in so ločeni od odraslih. Osebe, ki delajo z otroki brez spremstva, so za to posebej usposobljene.

- **Pridržanje**

Na Poljskem obstaja 6 varovanih centrov za tujce in dva bolj stroga centra za pridržanje za namen odstranitve iz države. Pridržanje je možno v vseh postopkih za odobritev mednarodne zaščite (o dopustnosti, v pospešenih postopkih, v postopkih z Dublinsko uredbo, v primeru nezakonitega prečkanja meje). Mogoče so tudi alternative priporu npr. v obliki plačila varščine, obveznosti javljanja.

Prosilci so lahko priprti samo v izjemnih primerih, ki so natančno določeni v zakonu, in če je to nujno (npr. za ugotovitev njihove identitete, preprečitve zlorabe azilnega postopka itd.).

Pridržanje odredi okrožno sodišče (*District Court*) na zahtevo mejne policije (*Border Guard*) na podlagi specificiranih razlogov. Tudi podaljšanje pripora je odrejeno s strani okrožnega sodišča na zahtevo mejne policije. Prosilci so obveščeni o razlogih za pridržanje in o možnostih pritožbe. Slednja je možna na t.i. regionalno sodišče (*Regional Court*).

Prosilci, ki spadajo v ranljive skupine, načeloma niso pridržani, razen če to zahtevajo varnostni razlogi, otroci brez spremstva pa sploh ne smejo biti pridržani.

Maksimalno obdobje pridržanja je 6 mesecev. Za prosilce, ki so v postopku odstranitve, je maksimalno obdobje pridržanja 18 mesecev.

Prosilci lahko kadarkoli zahtevajo, da se jih izpusti iz pridržanja. Zahteva se naslovi na mejno policijo na tem območju, zoper njihovo odločitev pa je možna pritožba na pristojno okrožno sodišče.

Pravni svetovalci, nevladne organizacije in UNHCR imajo dostop do pridržanega prosilca.

Zakon določa dostopno brezplačno pravno pomoč v postopku s pritožbo zoper pridržanje. Prošnjo za brezplačno pravno pomoč prosilci naslovijo na pristojno okrožno sodišče, vendar pa ta mehanizem v praksi ni najbolj učinkovit, saj večina prosilec za to možnost niti ne ve.

6. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI

Predlog zakona je bil objavljen na e-demokraciji. Rok za posredovanje pripomb je bil en mesec od objave, t.j. do 15. 6. 2015. Posebej je bil predlog zakona posredovan tudi nevaldnim organizacijam, ki delujejo na področju mednarodne zaščite. Z njimi je bil predlog usklajevan tudi na sestanku dne 30.6.2015, na katerem smo se uskladili glede predloga zakona.

7. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

7.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

V postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov sprejem zakona ne bo uvedel novih postopkov ali administrativnih bremen.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejem zakona ne vpliva na obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov in ne prinaša dodatnih stroškov za stranke.

7.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Sprejem zakona ne vpliva na okolje, ki vključuje prostorske in varstvene vidike.

7.3 Presoja posledic na gospodarstvo

Sprejem zakona ne vpliva na gospodarstvo.

7.4 Presoja posledic na socialnem področju

Sprejem zakona ne vpliva na socialno področje.

7.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

Sprejem zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

7. 6. Presoja drugih posledic

Sprejem zakona ne bo imel drugih posledic.

7.7 Izvajanje sprejetega predpisa

a) Predstavitev sprejetega zakona

Sprejeti zakon bo objavljen v Uradnem listu RS ter na spletnih straneh predlagatelja. Predlagatelj bo zakon predstavljal v okviru obstoječih orodij. Ciljni skupini bodo zakonske

spremembe predstavljene z dopolnitvami vsebine obveznega informiranja glede pravic in dolžnosti ter v internem časopisu.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

Za izvajanje sprejetega zakona je pristojno Ministrstvo za notranje zadeve, ki bo izvajanje zakona tudi redno spremljalo v okviru rednega dela s prosilci za mednarodno zaščito in osebami s priznano mednarodno zaščito.

7.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

8. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Mag. Vesna Györkös Žnidar, ministrica za notranje zadeve
- Boštjan Šefic, državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve
- Andrej Špenga, državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve
- Nina Gregori, generalna direktorica Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo na Ministrstvu za notranje zadeve, višja sekretarka
- Nataša Potočnik, direktorica Urada za migracije na Direktoratu za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo na Ministrstvu za notranje zadeve, sekretarka

ZAKON O MEDNARODNI ZAŠČITI

I. POGLAVJE SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

(1) S tem zakonom se določajo temeljna načela in jamstva v postopkih mednarodne zaščite, postopek za priznanje, podaljšanje, odvzem mednarodne zaščite, trajanje in vsebina mednarodne zaščite ter obseg pravic in dolžnosti prosilcev za mednarodno zaščito in oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita.

(2) Ta zakon v skladu z:

- Direktivo 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite (prenovitev) (UL L št. 180 z dne 29. 6. 2013, str. 60; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2013/32/EU) določa postopek za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite;
- Direktivo 2013/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito (prenovitev) (UL L št. 180 z dne 29. 6. 2013, str. 96; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2013/33/EU) določa pravice in obveznosti prosilcev za mednarodno zaščito;
- Direktivo 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite (prenovitev) (UL L št. 337 z dne 20. 12. 2011, str. 9; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2011/95/EU) določa pogoje za pridobitev mednarodne zaščite in njeno vsebino.

(3) Ta zakon za izvajanje:

- Uredbe (EU) št. 603/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi sistema Eurodac za primerjavo prstnih odtisov zaradi učinkovite uporabe Uredbe (EU) št. 604/2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vložijo državljani tretje države ali oseba brez državljanstva, in o zahtevah za primerjavo s podatki iz sistema Eurodac, ki jih vložijo organi kazenskega pregona držav članic in Europol za namene kazenskega pregona, ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1077/2011 o ustanovitvi Evropske agencije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (prenovitev) (UL L št. 180 z dne 29. 6. 2013, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 603/2013/EU) določa obveznosti v zvezi z oddajo prstnih odtisov;
- Uredbe (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vložijo državljani tretje države ali oseba brez državljanstva (prenovitev), (UL L št. 180 z dne 29. 6. 2013, str. 31; v nadaljnjem besedilu: Uredba 604/2013/EU) določa obveznost osebnega razgovora pred odločitvijo o

prošnji za mednarodno zaščito in rok za odločitev o prošnji za mednarodno zaščito kadar se prošnja obravnava po postopku, določenem v Uredbi 604/2013/EU;

- Uredbe Sveta (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o vizumskem informacijskem sistemu (VIS) in izmenjavi podatkov med državami članicami o vizumih za kratkoročno prebivanje (UL L št. 218 z dne 13. 8. 2008, str. 60 ,v nadaljnjem besedilu: Uredba 767/2008/ES) določa obveznost fotografiranja in odvzema prstnih odtisov osebi pred sprejemom prošnje za mednarodno zaščito;
- Uredbe Sveta (ES) št. 2252/2004 z dne 13. decembra 2004 o standardih za varnostne značilnosti in biometrične podatke v potnih listih in potovalnih dokumentih, ki jih izdajo države članice (UL L št. 385 z dne 29. 12. 2004, str. 1, v nadaljnjem besedilu: Uredba 2252/2004/ES) določa način izdaje potnih listov za begunce;
- Uredbe Sveta (ES) št. 1030/2002 z dne 13. junija 2002 o enotni obliki dovoljenja za prebivanje za državljane tretjih držav (UL L št. 157 z dne 15. 6. 2002, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo Sveta (ES), št. 380/2008 z dne 18. aprila 2008 o spremembi Uredbe (ES) št. 1030/2002 o enotni obliki dovoljenja za prebivanje za državljane tretjih držav (UL L št. 115 z dne 29. 4. 2008, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1030/2002), ki določa enotno obliko dovoljenj za prebivanje za državljane tretjih držav.

2. člen (opredelitev pojmov)

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. »mednarodna zaščita« pomeni status begunca in status subsidiarne zaščite;
2. »oseba, ki ji je priznana mednarodna zaščita«, je oseba, ki ji je priznan status begunca ali status subsidiarne zaščite;
3. »begunec« ali begunka (v nadaljnjem besedilu: begunec) je državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, ki ji je priznana zaščita iz drugega odstavka 20. člena tega zakona;
4. »oseba s subsidiarno zaščito« je državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, ki ji je priznana zaščita iz tretjega odstavka 20. člena tega zakona;
5. »Ženevska konvencija« je Konvencija o statusu beguncev, podpisana v Ženevi 28. julija 1951 in Protokol o statusu beguncev, podpisan v New Yorku 31. januarja 1967 (Uradni list RS – MP, št. 9/92);
6. »prošnja« je prošnja za mednarodno zaščito, s katero državljan tretje države ali oseba brez državljanstva zaprosi za zaščito po tem zakonu;
7. »pristojni organ« je ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, ki po tem zakonu vodi in odloča v postopkih mednarodne zaščite;
8. »minister« ali ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister) je minister pristojen za notranje zadeve;
9. »uradna oseba« je oseba, ki je zaposlena pri pristojnem organu;
10. »vlagatelj namere« je državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, ki je v Republiki Sloveniji in je pred uradnimi organi izrazil namen podati prošnjo za mednarodno zaščito
11. »prosilec« ali prosilka (v nadaljnjem besedilu: prosilec) je prosilec za mednarodno zaščito ali prosilka za mednarodno zaščito, ki je državljan tretje države ali oseba brez državljanstva in ki je v Republiki Sloveniji podal prošnjo za mednarodno zaščito;

12. »oseba« je stranka v postopkih po tem zakonu;
13. »tretja država« je država, ki ni članica Evropske unije;
14. »državljan Evropske unije« ali državljanka Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: državljan Evropske unije) je oseba, ki ima državljanstvo vsaj ene od držav članic Evropske unije;
15. »tujec« ali tujka (v nadaljnjem besedilu: tujec) je oseba, kot jo opredeljuje zakon, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, razen državljanov Evropske unije, prosilcev in oseb s priznano mednarodno zaščito;
16. »oseba brez državljanstva« je oseba, ki je nobena država v skladu s svojo zakonodajo ne priznava za svojega državljana;
17. »izvorna država« je država, katere državljanstvo ima državljan tretje države, ali država, v kateri je oseba brez državljanstva imela svoje običajno prebivališče;
18. »običajno prebivališče« je prebivališče, kjer oseba živi vsaj eno leto, ima središče svojih življenjskih interesov, tam preživlja večino svojega nočnega počitka in ima tam shranjene svoje osebne stvari;
19. »Visoki komisariat Združenih narodov za begunce (UNHCR) (v nadaljnjem besedilu: Visoki komisariat)« je medvladna organizacija, ki je bila ustanovljena leta 1950 z namenom zagotavljanja zaščite in iskanja trajnih rešitev za begunce;
20. »mladoletnik ali mladoletnica (v nadaljnjem besedilu: mladoletnik)« je državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, mlajša od 18 let;
21. »mladoletnik brez spremstva ali mladoletnica brez spremstva (v nadaljnjem besedilu: mladoletnik brez spremstva)« je mladoletnik, ki je na ozemlju Republike Slovenije brez staršev ali zakonitih zastopnikov;
22. »ranljiva oseba s posebnimi potrebami« je zlasti mladoletnik, mladoletnik brez spremstva, invalidna oseba, starejša oseba, nosečnica, starš samohranilec z mladoletnim otrokom, žrtev trgovanja z ljudmi, oseba z motnjami v duševnem razvoju, oseba s težavami v duševnem zdravju in žrtev posilstva, mučenja ali drugih težjih oblik psihičnega, fizičnega in spolnega nasilja;
23. »prosilc s posebnimi potrebami glede sprejema« ali prosilka s posebnimi potrebami glede sprejema (v nadaljnjem besedilu: prosilec s posebnimi potrebami glede sprejema) je ranljiva oseba s posebnimi potrebami, ki potrebuje posebna jamstva, da bi lahko uveljavljal pravice in izpolnjeval obveznosti glede sprejema, določene v tem zakonu;
24. »prosilc, ki potrebuje posebna jamstva v postopku mednarodne zaščite« ali prosilka, ki potrebuje posebna jamstva v postopku mednarodne zaščite (v nadaljnjem besedilu: prosilec, ki potrebuje posebna jamstva v postopku), je ranljiva oseba s posebnimi potrebami, ki zaradi osebnih okoliščin ne more v celoti uživati pravic in izpolnjevati obveznosti v zvezi s postopkom mednarodne zaščite, ki so določene v tem zakonu;
25. »družinski člani prosilca« so državljani tretje države ali osebe brez državljanstva, ki so skupaj s prosilcem v Republiki Sloveniji in so člani družine, ki je obstajala že pred prihodom v Republiko Slovenijo. To so:
 - zakonec prosilca, registrirani partner ali partner, s katerim prosilec živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, pri čemer se v poligamni zvezi za družinskega člana šteje le ena oseba, in sicer tista, ki jo določi prosilec,
 - mladoletni otroci prosilca ali osebe iz prejšnje alineje, če so neporočeni, ne glede na to, ali so bili rojeni v zakonski ali zunajzakonski skupnosti ali posvojeni,

- otrok prosilca, rojen v Republiki Sloveniji,
 - oče, mati ali druga odrasla oseba, ki je za prosilca odgovorna, če je prosilec mladoleten in neporočen,
 - drug sorodnik prosilca, če med njima obstoji življenjska skupnost, ki je v bistvenem podobna primarni družini oziroma ima enako funkcijo, kot jo ima družina, kar pomeni predvsem pristne družinske vezi med družinskimi člani, fizično skrb, varstvo, zaščito, čustveno podporo in finančno odvisnost;
26. »svetovalec za begunce« ali svetovalka za begunce (v nadaljnjem besedilu: svetovalec za begunce) je oseba, ki je imenovana za svetovalca za begunce po določbah tega zakona);
 27. »azilni dom ali njegova izpostava« je objekt ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, namenjen nastanitvi prosilcev za mednarodno zaščito;
 28. »integracijska hiša« je objekt ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, namenjen nastanitvi oseb s priznano mednarodno zaščito;
 29. »hudo kaznivo dejanje nepolitične narave« pomeni kaznivo dejanje nepolitične narave, za katero je v Republiki Sloveniji predpisana kazen zapora, daljša od treh let;
 30. »hudo kaznivo dejanje« pomeni kaznivo dejanje, za katero je v Republiki Sloveniji predpisana kazen zapora, najmanj treh let;
 31. »nevarnost pobega« pomeni, da so v posameznem primeru podane okoliščine, na podlagi katerih je mogoče utemeljeno sklepati, da bo oseba pobegnila.

II. POGLAVJE TEMELJNA NAČELA IN JAMSTVA

1. oddelek SPLOŠNE DOLOČBE

3. člen (temeljna načela)

- (1) Pristojni organ na objektivni in nepristranski način ugotavlja:
 - pogoje za priznanje mednarodne zaščite v enotnem postopku,
 - razloge za odvzem mednarodne zaščite,
 - razloge za podaljšanje subsidiarne zaščite.
- (2) Postopke po tem zakonu lahko vodijo samo uradne osebe, ki so ustrezno usposobljene za vodenje postopkov po tem zakonu.
- (3) V postopkih po tem zakonu se upošteva temeljna postopkovna jamstva iz 4. člena tega zakona.
- (4) Pri delu z mladoletniki se upošteva načelo največje otrokove koristi.
- (5) Pristojni organ pri svojem delu upošteva načelo ohranjanja enotnosti družine.

4. člen
(temeljna postopkovna jamstva)

V postopkih po tem zakonu je vsaki osebi zagotovljeno:

- informiranje,
- tolmačenje in prevajanje,
- dostop do Visokega komisariata in organizacij, ki zagotavljajo pravno svetovanje;
- prejem odločitve v postopku v pisni obliki, s prevodom bistvenih delov v jezik, ki ga oseba razume.

5. člen
(informiranje)

(1) V okviru informiranja se vlagatelju namere, pred začetkom postopka sprejema prošnje zagotovijo informacije o postopkih po tem zakonu, pravicah in dolžnostih prosilcev, možnih posledicah neupoštevanja obveznosti in nesodelovanja s pristojnim organom ter rokih za uveljavljanje pravnih sredstev, informacije o svetovalcih za begunce in nevladnih organizacijah, ki delujejo na področju mednarodne zaščite.

(2) Informacije iz prejšnjega odstavka se zagotovijo v jeziku, ki ga oseba razume.

(3) Na prošnjo prosilca se v postopkih brezplačno zagotavljajo vse informacije v zvezi z njegovim postopkom za priznanje mednarodne zaščite.

6. člen
(tolmačenje in prevajanje)

(1) Če oseba ne razume uradnega jezika, se ji za spremljanje postopkov po tem zakonu zagotovi tolmač za jezik, ki ga razume.

(2) Pomoč tolmača je zagotovljena pri sprejemu prošnje in pri osebnih razgovorih, v drugih utemeljenih primerih pa po odločitvi pristojnega organa.

(3) Če oseba pristojnemu organu predloži obsežno listinsko dokumentacijo, jo lahko pristojni organ pozove, da v določenem roku v predloženi dokumentaciji označi dele za prevod, ki so po njenem mnenju najbolj bistveni.

(4) Če oseba ne ravna v skladu s pozivom pristojnega organa iz prejšnjega odstavka, pristojni organ listin ni dolžan upoštevati pri ugotavljanju dejanskega stanja.

(5) Oseba je v jeziku, ki ga razume, seznanjena z vsebino pisne odločitve. V ta jezik se prevedejo izrek, bistveni razlogi za odločitev in pravni pouk.

(6) Na zahtevo osebe se ji, kadar je to mogoče, zagotovi tolmača istega spola.

(7) Za tolmača je lahko izbran, kdor izpolnjuje naslednje pogoje:

- je vreden zaupanja,
- je poslovno sposoben in ima splošno zdravstveno zmožnost,

- poda dokazila o znanju jezika,
- se z izjavo zaveže, da ne bo sodeloval z diplomatsko-konzularnim predstavništvom države, katere jezik tolmači, ali drugače sodeloval z oblastmi te države na način, ki zbuja sum v nepristranskost in spoštovanje zaupnosti v postopkih,
- ni pravnomočno kaznovan za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti in za katero je zagrožena kazen zapora šestih mesecev ali hujša kazen,
- ni v kazenskem postopku za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti in za katero je zagrožena kazen zapora šestih mesecev ali hujša kazen.

(8) Ni vreden zaupanja tisti, za katerega je na podlagi dosedanjega dela, ravnanja ali obnašanja utemeljeno sklepati, da tolmačenja ne bo opravljal strokovno, pošteno ali vestno ali da kot tolmač ne bo varoval ugleda instituta tolmačenja ter nepristranskosti ali krši pravila kodeksa iz desetega odstavka tega člena.

(9) Tolmač ministrstvo, pristojno za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), takoj obvesti o obstoju možnosti konflikta interesov, kadar opravlja storitev tolmačenja za druge naročnike na ozemlju Republike Slovenije ali izven, še posebej kadar bi to povzročilo kršitev varovanja osebnih podatkov prosilca pred organi njegove izvorne države.

(10) Tolmač je pri svojem delu zavezan spoštovati pravila Kodeksa ravnanja tolmačev in prevajalcev v postopkih za priznanje mednarodne zaščite, ki ga sprejme minister.

(11) Tolmače ministrstvo seznanj s pravili in posebnostmi tolmačenja v postopkih mednarodne zaščite in njihovo vlogo v teh postopkih.

(12) Ministrstvo lahko za pomoč pri tolmačenju v jezik, za katerega v Republiki Sloveniji ni mogoče zagotoviti tolmača, zaprosi drugo državo članico Evropske unije, institucijo Evropske unije ali drugo mednarodno organizacijo.

(13) Tolmačenje se lahko izvaja tudi preko sodobnih elektronskih medijev, če je zagotovljen varen prenos podatkov.

(14) Sredstva za izvajanje tolmačenja in prevajanja v postopkih pred pristojnim organom zagotavlja ministrstvo.

7. člen (Visoki komisariat)

(1) Osebi, obravnavani po tem zakonu, se ne sme odreči komunikacije z Visokim komisariatom.

(2) Visoki komisariat od pristojnega organa pridobiva podatke in informacije o:

- stanju na področju mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji;
- uporabi in izvajanju Ženevske konvencije in drugih mednarodnih aktov v zvezi z mednarodno zaščito;
- zakonih, predpisih in drugih splošnih pravnih aktih, ki veljajo ali so v pripravi na področju mednarodne zaščite.

(3) Visoki komisariat ima pravico dostopa do:

- oseb iz 10. točke 2. člena tega zakona in prosilcev na ozemlju Republike Slovenije in na meji ter v tranzitnih območjih letališč in pristanišč;
- podatkov o številu vloženih prošenj;
- podatkov o poteku postopkov;
- izdanih odločitev v teh postopkih.

(4) Pogoj za izvajanje tretje in četrte alineje prejšnjega odstavka je podano soglasje prosilca.

(5) Določbe o delovanju Visokega komisariata v Republiki Sloveniji za izvajanje tega zakona veljajo tudi za organizacije, ki delujejo v imenu Visokega komisariata na ozemlju Republike Slovenije. O prenosu nalog in načinu ter obsegu delovanja organizacije v Republiki Sloveniji, Visoki komisariat obvesti pristojni organ. O prenosu nalog in medsebojnih razmerjih delovanja Visoki komisariat in organizacija lahko skleneta sporazum.

8. člen (usposobljenost uslužbencev pristojnega organa)

(1) Uradnim osebam se za delo po tem zakonu zagotavlja redna usposabljanja, še posebej glede:

- obravnave mladoletnikov in nudenja pomoči pri njihovem učinkovitem uveljavljanju pravic v skladu s tem zakonom,
- prepoznavanja znakov, ki bi lahko negativno vplivali na sposobnost osebe za osebni razgovor,
- uporabe Uredbe 604/2013/EU v osebnih razgovorih v skladu s tretjo alinejo prvega odstavka 46. člena tega zakona in
- obravnavanja žrtev mučenja, posilstva ali drugih hudih nasilnih dejanj.

(2) Za organiziranje in izvedbo rednih usposabljanj iz prejšnjega odstavka skrbi ministrstvo, medtem ko drugi državni organi lahko zagotavljajo podporo in strokovno znanje.

9. člen (svetovalci za begunce)

(1) Svetovalec za begunce daje podporo in nudi pravno pomoč v postopkih po tem zakonu na Upravnem sodišču Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: upravno sodišče) in Vrhovnem sodišču Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vrhovno sodišče).

(2) Minister, pristojen za pravosodje, imenuje svetovalce za begunce za petletno obdobje. Za postopek imenovanja se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

(3) Razpis za svetovalce za begunce objavi ministrstvo, pristojno za pravosodje, v Uradnem listu Republike Slovenije. Odločba o imenovanju svetovalca za begunce je dokončna.

(4) Za svetovalca za begunce je lahko imenovan, kdor izpolnjuje naslednje pogoje:

- je državljan Republike Slovenije ali druge države članice Evropske unije ali države članice Evropskega gospodarskega prostora;
- je poslovno sposoben in ima splošno zdravstveno zmožnost;

- je opravil pravniški državni izpit ali ima v Republiki Sloveniji zaključeno univerzitetno izobrazbo pravne smeri ali je končal enako raven izobraževanja v tujini, priznано v skladu z zakonom, ki ureja priznavanje in vrednotenje izobraževanja, in ima opravljeno preverjanje znanja iz splošnega upravnega postopka, upravnega spora, prava človekovih pravic ter prava mednarodne zaščite in aktivno obvlada slovenski jezik;
- je vreden zaupanja za opravljanje dela svetovalca za begunce;
- je ob prijavi mlajši od 75 let;
- ni pravnomočno kaznovan za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti in za katero je zagrožena kazen zapora šestih mesecev ali hujša kazen;
- ni v kazenskem postopku za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti in za katero je zagrožena kazen zapora šestih mesecev ali hujša kazen;
- ni v delovnem ali službenem razmerju z Republiko Slovenijo.

(5) Poleg podatkov iz prejšnjega odstavka kandidati za svetovalce za begunce v prijavi na razpis navedejo tudi osebno ime, naslov prebivališča ter kontaktne podatke (telefonska številka ter naslov elektronske pošte).

(6) Odvetnikom, vpisanim v imenik odvetnikov po zakonu, ki ureja odvetništvo, ni treba dokazovati pogojev od prve do pete alineje četrtega odstavka tega člena.

(7) Za opravljanje nalog svetovalca za begunce ni vreden zaupanja tisti, za katerega je na podlagi dosedanjega dela, ravnanja ali obnašanja utemeljeno sklepati, da svojih nalog ne bo opravljal strokovno, pošteno ali vestno ali da kot svetovalec za begunce ne bo varoval ugleda instituta svetovanja ter nepristranskosti.

(8) Svetovalci za begunce so dolžni najpozneje v treh mesecih od imenovanja opraviti usposabljanje na področju prava mednarodne zaščite, ki ga izvajajo Center za izobraževanje v pravosodju ali drug državni organ, pooblaščen organizacija ali strokovno združenje. Imenovani svetovalci za begunce ne smejo dajati podpore in pravne pomoči kot svetovalci za begunce po določbah tega zakona, dokler ne opravijo usposabljanja. Usposabljanje je brezplačno. Sredstva za izvedbo usposabljanja zagotavlja ministrstvo, pristojno za pravosodje.

(9) Vsebinsko in obseg usposabljanja iz prejšnjega odstavka ter preverjanja znanj iz tretje alineje četrtega odstavka tega člena v okviru Centra za izobraževanje v pravosodju določi minister, pristojen za pravosodje. Obveznost usposabljanja ter preverjanja znanj ne velja za svetovalce za begunce, če imajo najmanj eno leto praktičnih izkušenj s področja mednarodne zaščite, zlasti, če so že delali kot svetovalci za begunce oziroma kot odvetniki izvrševali zastopanje prosilcev po tem zakonu v vsaj treh zadevah pred sodišči.

(10) Svetovalca za begunce minister, pristojen za pravosodje, razreši:

- če se ugotovi, da ne izpolnjuje več z zakonom predpisanih pogojev, razen pogoja iz pete alineje četrtega odstavka 9. člena tega zakona, ko funkcija svetovalcu preneha po samem zakonu,
- če je pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, na kazen zapora šestih mesecev ali na hujšo kazen,
- na lastno željo,
- če ne opravi usposabljanja iz osmega odstavka tega člena,
- ne opravlja funkcije svetovalca za begunce ali če je ne opravlja redno ali ne opravlja vestno.

(11) Šteje se, da svetovalec za begunce ne opravlja svoje funkcije, če prosilcem v treh zadevah v enem letu odkloni podporo in pomoč ali če svetovalec ne obvešča prosilca oziroma zakonitega zastopnika o postopku. O dostopanju prosilcev do svetovalcev za begunce ministrstvo, pristojno za pravosodje, upravlja evidenco, v kateri zaradi izvajanja določb prejšnjega odstavka in prejšnjega stavka tega odstavka poleg osebnih podatkov svetovalca za begunce iz petega odstavka tega člena obdeluje tudi podatke o zavrnitvah podpore in pomoči ali nerednem ali nevestnem delu, o katerih ga obvesti ministrstvo, upravno sodišče ali vrhovno sodišče.

(12) Ministrstvo, pristojno za pravosodje, lahko na podlagi obrazložene zahteve pridobi potrebne podatke ali informacije o razlogih za razrešitev svetovalca za begunce od vseh upravljavcev osebnih podatkov, razen tistih podatkov, glede katerih zakon določa, da so del zaupnega razmerja ali da so del poklicne skrivnosti, oziroma da se podatki lahko pridobijo na podlagi odločbe sodišča samo za uporabo v drugih sodnih postopkih ali za potrebe predkazenskega postopka.

10. člen

(imenik svetovalcev za begunce)

(1) Ministrstvo, pristojno za pravosodje, za odločanje in vodenje postopkov po tem zakonu in za zagotavljanje pravne varnosti v postopkih pred sodišči in upravnimi organi upravlja imenik svetovalcev za begunce, ki vsebuje naslednje podatke: osebno ime, stalno ali začasno prebivališče, znanstveni ali strokovni naslov, datum imenovanja, poklic, datum in kraj rojstva, enotno matično številko občana (EMŠO), za državljane držav članic Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora pa tudi številko potnega lista, poštni naslov, na katerem je dosegljiv, kontaktno številko telefona, kontaktno številko telefaksa, kontaktni naslov elektronske pošte in podatke o zaposlitvi ali drugem statusu.

(2) Imenik svetovalcev za begunce je za pravno varnost, delovanje sodstva in drugih državnih organov v sodnih in drugih postopkih ter informiranje prosilcev javen v delu, ki obsega naslednje podatke: osebno ime svetovalca za begunce, znanstveni ali strokovni naslov in kontaktno številko telefona in telefaksa ter naslov elektronske pošte. Javni del imenika se lahko objavi na spletni strani ministrstva, pristojnega za pravosodje.

(3) Za potrebe posodabljanja imenika ter vodenja ali odločanja v postopkih po tem zakonu ali drugih zakonih lahko ministrstvo, pristojno za pravosodje, pridobiva in obdeluje podatek o stalnem in začasnem prebivališču svetovalca za begunce od upravljavca centralnega registra prebivalstva vsakih šest mesecev ali če obstaja dvom, da svetovalec za begunce ministrstvu ni posredoval točnega podatka. Za namene iz prejšnjega stavka lahko ministrstvo, pristojno za pravosodje, podatek o vpisu svetovalca za begunce v kazensko evidenco ali izpisu svetovalca za begunce iz nje glede kaznivih dejanj iz četrtega odstavka prejšnjega člena pridobi od upravljavca kazenske evidence in ga obdeluje za ta namen. Za namene iz prvega stavka tega odstavka lahko ministrstvo, pristojno za pravosodje, pridobiva in obdeluje podatek o datumu smrti svetovalca za begunce od upravljavca matičnega registra.

(4) Za namene iz prejšnjega odstavka je svetovalec za begunce dolžan pisno ali po elektronski poti sporočiti ministrstvu, pristojnemu za pravosodje, vsako spremembo podatkov o poštnem naslovu, na katerem je dosegljiv, naslovu stalnega ali začasnega prebivališča, kontaktni telefonski številki oziroma kontaktni številki telefaksa ali naslovu elektronske pošte.

(5) Svetovalec za begunce je dolžan posredovati pisno izjavo, da so vsi podatki, ki jih glede njega upravlja ministrstvo, pristojno za pravosodje, v imeniku svetovalcev za begunce, točni, in sicer do konca vsakega prvega meseca v koledarskem letu, če pa gre za spremembo podatkov pa v roku enega meseca od nastale spremembe. Če svetovalec za begunce ne posreduje pisne izjave v navedenem roku, ga ministrstvo, pristojno za pravosodje, izbriše iz javnega dela imenika in se ga v ta del imenika ponovno uvrsti po posredovanju zahtevane izjave.

11. člen
(nagrada za pravno pomoč)

(1) Svetovalci za begunce imajo pravico do nagrade za opravljeno delo in do povračila stroškov za opravljeno pravno pomoč v zvezi s postopki po tem zakonu na upravnem sodišču in vrhovnem sodišču. Sredstva za izplačilo nagrad in povračilo stroškov zagotavlja ministrstvo.

(2) Pravica do nagrade za opravljeno delo in povračilo stroškov svetovalcem za begunce ne pripada, če je iz uradnih evidenc pristojnega organa razvidno, da je prosilec samovoljno zapustil azilni dom ali njegovo izpostavo več kot tri dni, preden je bila vložena tožba pred upravnim sodiščem.

(3) Način dostopa prosilca do svetovalca za begunce, merila za določitev nagrade za opravljeno delo in povračilo stroškov določi minister.

2. oddelek
OBRAVNAVA RANLJIVIH OSEB S POSEBNIMI POTREBAMI

12. člen
(ranljive osebe s posebnimi potrebami)

Ranljivim osebam s posebnimi potrebami se v postopkih po tem zakonu zagotavlja posebna nega, skrb in obravnava.

13. člen
(identifikacija ranljivih oseb s posebnimi potrebami)

(1) V okviru pregleda iz četrtega odstavka 42. člena tega zakona se oceni, ali gre za prosilca s posebnimi potrebami glede sprejema oziroma prosilca, ki potrebuje posebna jamstva v postopku, ter se oceni naravo teh potreb.

(2) Posebne potrebe iz prejšnjega odstavka se lahko ugotovijo tudi kadarkoli kasneje v postopku mednarodne zaščite.

14. člen
(obrnava ranljivih oseb s posebnimi potrebami)

(1) Prosilcem s posebnimi potrebami glede sprejema se prilagodijo materialni pogoji sprejema, zdravstveno in psihološko svetovanje ter nega.

(2) Prosilcem, ki potrebujejo posebna jamstva v postopku, se zagotovi ustrezna podpora, da lahko uživajo pravice in izpolnjujejo obveznosti v zvezi s postopkom mednarodne zaščite, ki so določene v tem zakonu.

15. člen
(načelo otrokove največje koristi)

(1) Največja korist otroka je primarna skrb pri obravnavi mladoletnikov. Mladoletnikom je potrebno zagotoviti življenjski standard, ki je primeren za njihov psihični, duševni, duhovni, moralni in družbeni razvoj.

(2) Pri ocenjevanju največje otrokove koristi se ustrezno upošteva zlasti naslednje dejavnike:

- možnost ponovne združitve z družino,
- dobro počutje in družbeni razvoj mladoletnika, zlasti ob upoštevanju okolja, iz katerega mladoletnik izhaja,

- vprašanja glede varnosti in zaščite, zlasti kadar obstaja tveganje, da je mladoletnik žrtev trgovine z ljudmi,

- mnenje mladoletnika v skladu z njegovo starostjo in zrelostjo.

(3) Mladoletnikom se zagotovi dostop do prostočasnih dejavnosti, vključno z igro in rekreativnimi dejavnostmi, ki so primerne njihovi starosti, v prostorih, kjer so nastanjeni, ter do dejavnosti na prostem.

(4) Mladoletnikom, ki so bili žrtve kakršnihkoli zlorab, zanemarjanja, izkoriščanja, mučenja ali krutega, nečloveškega in ponižujočega ravnanja ali ki so trpeli zaradi oboroženih spopadov, je treba zagotoviti dostop do rehabilitacije in zagotoviti, da se po potrebi organizira ustrezno psihološko zdravljenje in zagotovi strokovno svetovanje.

(5) Mladoletnim prosilcem se zagotovi, da so nastanjeni s svojimi starši, svojimi neporočenimi mladoletnimi brati ali sestrami ali z odraslo osebo, ki je zanje odgovorna po zakonu ali praksi, pod pogojem, da je to v njihovo največjo korist.

16. člen

(mladoletnik brez spremstva, ki je prosilec)

(1) V postopkih, v katerih je prosilec mladoletnik brez spremstva, se:

- čim prej ugotovi njegovo istovetnost in začne postopek iskanja njegovih staršev ali drugih sorodnikov;
- mu pred pričetkom postopka postavi zakonitega zastopnika.

(2) Mladoletnik brez spremstva v postopku po tem zakonu sodeluje na način, ki je primeren in prilagojen njegovi starosti ter stopnji duševnega razvoja.

(3) Zakoniti zastopnik iz prejšnjega odstavka mladoletnika brez spremstva zastopa v postopku za priznanje mednarodne zaščite in na področjih varovanja zdravja, izobraževanja, varovanja premoženjskih pravic in koristi ter v zvezi z uresničevanjem pravic na področju sprejema, in sicer do pravnomočno končanega postopka o priznanju mednarodne zaščite.

(4) Minister, v soglasju z ministrom, pristojnim za družino in socialne zadeve, predpiše podrobnejši način izvajanja pooblastila zakonitega zastopnika, način medsebojnega sodelovanja zakonitega zastopnika, ministrstva in krajevno pristojnega centra za socialno delo pri izvajanju skrbi za osebnost, pravice in koristi mladoletnika brez spremstva ter način oblikovanja in vodenja seznama iz četrtega odstavka 18. člena tega zakona. V predpisu se določi tudi podrobnejši način zagotavljanja ustrezne nastanitve, oskrbe in obravnave mladoletnika brez spremstva zunaj azilnega doma ali njegove izpostave.

(5) Pred sprejemom prošnje je treba mladoletnika brez spremstva informirati o pravicah in dolžnostih prosilcev, pri čemer je treba način pojasnjevanja prilagoditi njegovi starosti in stopnji duševnega razvoja.

(6) Mladoletnik brez spremstva je skupaj s svojim zakonitim zastopnikom navzoč pri vseh dejanjih v postopkih po tem zakonu.

(7) Pristojni organ poskrbi za ustrezno nastanitev in oskrbo mladoletnika brez spremstva v azilnem domu, izjemoma, kadar to zahtevajo zdravstvene ali druge potrebe mladoletnika, pa se takemu mladoletniku zagotovi ustrezna nastanitev, oskrba in obravnava v drugi ustrezni instituciji v Republiki Sloveniji.

(8) O ustreznosti nastanitve iz prejšnjega odstavka poda mnenje center za socialno delo, ki je krajevno pristojen za območje, na katerem je nastanjen mladoletnik brez spremstva. Pri izvajanju nastanitve in oskrbe pristojni organ sodeluje z zakonitim zastopnikom.

(9) Določbe glede zakonitega zastopnika se ne uporabljajo za mladoletnika, starejšega od 15 let, ki je sklenil zakonsko zvezo.

17. člen

(ocena starosti mladoletnika brez spremstva)

(1) Mladoletnika brez spremstva in njegovega zakonitega zastopnika se pisno obvesti o možnosti ocene starosti z izvedeniškim mnenjem, in sicer v jeziku, ki ga mladoletnik brez spremstva razume. Obvestilo vključuje podatke o načinu pregleda in o možnih posledicah ocenjene starosti v zvezi z obravnavanjem njegove prošnje ter o posledicah neutemeljene odklonitve takšnega pregleda.

(2) Če se pri obravnavi prošnje za mednarodno zaščito na podlagi mnenja uradnih oseb oziroma oseb, ki so vključene v delo z mladoletnikom brez spremstva, podvomi v starost mladoletnika brez spremstva, pristojni organ lahko odredi pripravo izvedeniškega mnenja.

(3) Izvedeniško mnenje iz prejšnjega odstavka pripravi izvedenec medicinske stroke, ki se v okviru priprave mnenja, če je to potrebno, posvetuje tudi z drugimi relevantnimi strokovnjaki.

(4) Pregled za oceno starosti mladoletnika brez spremstva se lahko opravi samo, če mladoletnik brez spremstva in njegov zakoniti zastopnik v to pisno privolita.

(5) Če mladoletnik brez spremstva in njegov zakoniti zastopnik brez utemeljenih razlogov ne privolita v pregled za oceno starosti mladoletnika brez spremstva, se mladoletnik brez spremstva v zvezi z obravnavo njegove prošnje šteje za polnoletnega.

(6) Če po pridobitvi izvedeniškega mnenja še vedno obstaja dvom, ali je prosilec mladoleten ali polnoleten, se šteje, da je prosilec mladoleten.

(7) Odločitev o zavrnitvi prošnje, ki jo je vložil mladoletnik brez spremstva, ki je odklonil pregled, ne sme temeljiti izključno na tej odklonitvi.

(8) Stroške izdelave izvedeniškega mnenja krije ministrstvo.

18. člen

(zakoniti zastopnik)

(1) Za zakonitega zastopnika iz 16. člena tega zakona se smiselno uporabljajo določbe o skrbništvu, kot ga ureja zakon, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, če ni s tem zakonom določeno drugače.

(2) Zakoniti zastopnik je lahko vsakdo:

- ki izpolnjuje pogoje za skrbnika, določene z zakonom, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja;
- ki se je udeležil usposabljanja.

Osebo, ki izpolnjuje pogoje za zakonitega zastopnika, ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve uvrsti na seznam iz četrtega odstavka tega člena.

(3) Usposabljanje kandidatov za zakonite zastopnike, ki ga na podlagi javnega pooblastila izvaja Univerza v Ljubljani, Fakulteta za socialno delo in v ta namen izdaja potrdila o usposobljenosti, obsega znanje iz družinskega prava, socialnega dela, psihologije, varstva otrokovih pravic in dolžnosti, varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter azilnega prava. Podrobnejšo vsebino, način izvedbe, obrazce potrdil, trajanje usposabljanja in način povrnitve stroškov iz šestega stavka tega odstavka, usposabljanja predpiše minister, v soglasju z ministrom, pristojnim za družino in socialne zadeve, v predpisu iz četrtega odstavka 16. člena. Z izvedbo vsakega posameznega usposabljanja mora soglašati minister. Za izvedbo programa usposabljanja se s posameznim izvajalcem lahko sklene ustrezna pogodba. Sredstva za izvedbo usposabljanja krije ministrstvo. Če zakoniti zastopnik dvakrat zavrne zastopanje, lahko ministrstvo od njega terjaja povrnitev stroškov usposabljanja. Za nadzor nad izvajanjem javnega pooblastila je pristojno ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve.

(4) Odločbo o imenovanju zakonitega zastopnika mladoletnikubrez spremstva izda center za socialno delo, krajevno pristojen za območje, na katerem je nastanjen mladoletnik brez spremstva, ki izbere zakonitega zastopnika s seznama zakonitih zastopnikov, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve.

(5) Zakoniti zastopnik o svojem delu poroča centru za socialno delo ob izvršljivosti odločbe v postopku priznanja mednarodne zaščite, vendar najmanj enkrat na leto in na zahtevo centra za socialno delo tudi v vmesnem obdobju. Center za socialno delo mora pregledati poročilo in po potrebi ukreniti vse potrebno, da se zavarujejo koristi mladoletnika brez spremstva.

(6) Zakoniti zastopnik lahko uveljavlja povrnitev potrebnih stroškov in nagrado za opravljeno delo. Merila za izračun višine nagrade in stroškov določi minister, v soglasju z ministrom, pristojnim za družino in socialne zadeve, sredstva za izplačilo pa krije ministrstvo.

(7) Zakonito zastopanje poleg razlogov iz zakona, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, preneha tudi z izvršljivostjo odločitve pristojnega organa v postopku priznanja mednarodne zaščite.

19. člen

(oseba, ki ne more samostojno sodelovati v postopku)

(1) Osebi, ki zaradičasne ali trajne duševne motnje ali bolezni ali zaradi drugih razlogov ni sposobna razumeti pomena postopka po tem zakonu, center za socialno delo, ki je krajevno pristojen za območje, na katerem je oseba nastanjena, za ta postopek nemudoma postavi zakonitega zastopnika.

(2) Krajevno pristojni center za socialno delo izda odločbo o postavitvi zakonitega zastopnika na predlog pristojnega organa in na podlagi zdravniškega potrdila o zdravstvenem stanju osebe.

(3) Če je oseba iz prvega odstavka tega člena prosilec, ji je treba zagotoviti vso potrebno zaščito, nego in oskrbo v okviru pravic, ki sicer pripadajo prosilcem.

III. POGLAVJE PRIZNANJE MEDNARODNE ZAŠČITE

20. člen

(mednarodna zaščita)

(1) Mednarodna zaščita v Republiki Sloveniji pomeni status begunca in status subsidiarne zaščite.

(2) Status begunca se prizna državljanu tretje države, ki se zaradi utemeljenega strahu pred preganjanjem iz razloga pripadnosti določeni rasi ali etnični skupini, določeni veroizpovedi, narodni pripadnosti, pripadnosti posebni družbeni skupini ali političnega prepričanja, nahaja

izven države, katere državljan je, in ne more ali zaradi takega strahu noče uživati varstva te države, ali osebi brez državljanstva, ki se nahaja izven države, kjer je imela običajno prebivališče, in se zaradi utemeljenega strahu ne more ali noče vrniti v to državo, če ne obstajajo izključitveni razlogi iz prvega odstavka 31. člena tega zakona .

(3) Status subsidiarne zaščite se prizna državljanu tretje države ali osebi brez državljanstva, ki ne izpolnjuje pogojev za status begunca, če obstaja utemeljen razlog, da bi bil ob vrnitvi v izvorno državo ali državo zadnjega običajnega bivališča, če gre za osebo brez državljanstva, soočen z utemeljenim tveganjem, da utrpi resno škodo, kot jo določa 28. člen tega zakona, in če ne obstajajo izključitveni razlogi iz drugega odstavka 31. člena tega zakona.

21. člen

(utemeljevanje prošnje – subjektivni element)

(1) Prosilec mora sam navesti vsa dejstva in okoliščine, ki utemeljujejo njegov strah pred preganjanjem ali resno škodo.

(2) Prosilec mora predložiti vso dokumentacijo in vse razpoložljive dokaze, s katerimi utemeljuje svojo prošnjo, do konca osebne razgovora oziroma v roku, ki mu ga na osebem razgovoru postavi uradna oseba. Na ta rok mora biti prosilec predhodno opozorjen.

(3) Kadar prosilec v postopku ne predloži dokazov za vse svoje izjave, pristojni organ pri odločitvi o prošnji upošteva, ali so podane naslednje okoliščine:

- da se je prosilec kar najbolj potrudil za utemeljitev svoje prošnje,
- da je podal utemeljene razloge, zakaj ni mogel predložiti dokazov,
- da so njegove izjave skladne in verjetne ter ne nasprotujejo dostopnim specifičnim in splošnim informacijam, povezanimi z njegovim primerom,
- da je zaprosil za mednarodno zaščito, kakor hitro je bilo to mogoče, razen če lahko izkaže utemeljen razlog, zakaj tega ni storil,
- da je bila ugotovljena njegova splošna verodostojnost.

22. člen

(preverjanje pristojnega organa – objektivni element)

V postopku pristojni organ preverja izjave prosilca in informacije o izvorni državi iz osme in devete alineje prvega odstavka 23. člena tega zakona. Z informacijami iz osme in devete alineje prvega odstavka 23. člena tega zakona se prosilca pred izdajo odločbe seznanijo pisno ali ustno. Prosilec se lahko pisno ali ustno izjavi glede predloženih informacij.

23. člen

(obravnava dejstev in okoliščin)

(1) Pri ugotavljanju pogojev za mednarodno zaščito uradna oseba upošteva predvsem:

- podatke iz prošnje;
- informacije, pridobljene v osebem razgovoru;
- dokaze, ki jih predloži prosilec;
- dokumentacijo, ki jo predloži prosilec, zlasti glede svoje starosti, spola, porekla, vključno s poreklom sorodnikov, istovetnosti, državljanstva, krajev, kjer se je pred tem nahajal in kraja

običajnega prebivališča, prejšnjih prošenj, prepotovanih poti, potovalnih dokumentov ter razlogov za vložitev prošnje;

- dokaze, ki jih pridobi pristojni organ;
- uradne podatke, s katerimi razpolaga pristojni organ;
- dokumentacijo, pridobljeno pred vložitvijo prošnje;
- splošne informacije o izvorni državi, zlasti o stanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, družbeno-politični situaciji in sprejeti zakonodaji;
- specifične informacije o izvorni državi, ki so podrobne, poglobljene in povezane s konkretnim primerom, lahko pa vključujejo tudi način izvajanja zakonov in drugih predpisov izvorne države.

(2) Dejstvo, da je bil prosilec že izpostavljen preganjanju, kot je določeno v 26. in 27. členu tega zakona, ali mu je bila že povzročena resna škoda iz 28. člena tega zakona ali mu je preganjanje ali resna škoda neposredno že grozila, je resen znak prosilčevega utemeljenega strahu pred preganjanjem ali utemeljenim tveganjem resne škode, razen če obstajajo utemeljeni razlogi za prepričanje, da se takšno preganjanje ali resna škoda ne bo ponovila ali se grožnje ne bodo uresničile.

24. člen (subjekti preganjanja ali resne škode)

Za subjekte, ki lahko izvajajo preganjanje, kot je določeno v 26. in 27. členu tega zakona. ali povzročijo resno škodo, kot je določena v 28. členu tega zakona, štejejo:

- država;
- politične stranke ali organizacije, ki nadzorujejo državo ali bistveni del njenega ozemlja;
- nedržavni subjekti, če je mogoče dokazati, da subjekti iz prejšnjih alinej, vključno z mednarodnimi organizacijami, niso sposobni ali nočejo nuditi zaščite pred preganjanjem ali resno škodo, kot je opredeljeno v 26., 27. in 28. členu tega zakona.

25. člen (subjekti zaščite)

(1) Zaščito pred preganjanjem ali resno škodo lahko nudi:

- država ali
- politične stranke ali organizacije, vključno z mednarodnimi organizacijami, ki nadzorujejo državo ali bistveni del njenega ozemlja, če so pripravljene in sposobne zagotavljati zaščito v skladu z drugim odstavkom tega člena.

(2) Zaščita pred preganjanjem ali resno škodo mora biti dejanska in ne zgolj začasne narave. Šteje se, da je zaščita ustrezna takrat, ko subjekti iz prejšnjega odstavka sprejmejo razumne ukrepe za preprečitev preganjanja ali resne škode, med drugim z vodenjem učinkovitega pravnega sistema za odkrivanje, pregon in kaznovanje dejanj, ki pomenijo preganjanje ali resno škodo, prosilec pa ima dostop do take zaščite.

26. člen (lastnosti dejanj preganjanja)

(1) Dejanja preganjanja v skladu z 1A. členom Ženevske konvencije morajo:

- biti dovolj resne narave ali dovolj ponavljajoča, da predstavljajo hudo kršitev človekovih temeljnih pravic, zlasti pravic, ki jih v skladu z drugim odstavkom 15. člena Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ni mogoče omejiti ali
- predstavljati zbir različnih ukrepov, vključno s kršitvami človekovih pravic, ki so dovolj resne narave ali so dovolj ponavljajoča, da predstavljajo hudo kršitev človekovih pravic.

(2) Dejanja preganjanja v skladu s 1A. členom Ženevske konvencije so predvsem:

- dejanja fizičnega ali psihičnega nasilja, vključno z dejanji spolnega nasilja;
- pravni, upravni, policijski ali sodni ukrepi, ki so sami po sebi diskriminatorni ali izvedeni na diskriminatoren način;
- pregon ali kazen, ki je nesorazmerna ali diskriminatorna;
- nedostopnost sodnega varstva, ki ima za posledico nesorazmerno ali diskriminatorno kazen;
- pregon ali kazen zaradi zavrnitve služenja vojaškega roka v spopadu, če bi služenje vojaškega roka vključevalo kazniva dejanja ali dejanja, ki spadajo med razloge za izključitev iz prvega odstavka 31. člena tega zakona;
- dejanja, ki so povezana s spolom ali usmerjena na otroke.

27. člen (razlogi preganjanja)

(1) Razlogi preganjanja so:

- pripadnost določeni rasi ali etnični skupini;
- pripadnost določeni veroizpovedi;
- narodna pripadnost;
- pripadnost posebni družbeni skupini;
- politično prepričanje.

(2) Razlog iz prve alineje prejšnjega odstavka obsega zlasti preganjanje zaradi barve kože, porekla ali pripadnosti etnični skupini.

(3) Razlog iz druge alineje prvega odstavka tega člena obsega zlasti teistična, neteistična in ateistična prepričanja, sodelovanje ali nesodelovanje pri zasebnih ali javnih formalnih verskih obredih posamično ali v skupnosti drugih oseb, druga verska dejanja ali izraze prepričanja ali oblike osebnega ali skupnega vedenja, ki temelji na kakršnemkoli verskem prepričanju ali izhaja iz njega.

(4) Razlog iz tretje alineje prvega odstavka tega člena, ki ni omejen na državljanstvo ali njegovo odsotnost, obsega zlasti pripadnost skupini, ki jo določa kulturna, etnična ali jezikovna identiteta, skupno zemljepisno ali politično poreklo ali odnos do prebivalcev druge države.

(5) Na podlagi razloga iz četrte alineje prvega odstavka tega člena se kot posebna družbena skupina šteje zlasti skupina:

- katere članom je skupna prirojena lastnost ali skupno poreklo, ki je nespremenljivo, ali značilnost ali prepričanje, ki je tako temeljnega pomena za identiteto ali zavedanje, da se osebe ne sme prisiliti, naj se mu odreče in
- ki ima v ustrezni državi različno identiteto, ker jo družba, ki jo obkroža, dojema kot različno.

(6) Glede na okoliščine v izvorni državi lahko določena družbena skupina zajema skupino, ki temelji na skupni lastnosti spolne usmerjenosti. Spolne usmerjenosti se ne razume kot nečesa, kar vključuje dejanja, ki po nacionalnem pravu Republike Slovenije veljajo za kazniva. Pri določitvi pripadnosti posebni družbeni skupini ali opredelitvi značilnosti takšne skupine je treba upoštevati vidike, povezane s spolom, vključno s spolno identiteto.

(7) Razlog iz pete alineje prvega odstavka tega člena obsega zlasti imeti neko mnenje, stališče ali prepričanje o zadevi, povezani s potencialnimi subjekti preganjanja iz 24. člena tega zakona in z njihovo politiko ali metodami, ne glede na to, ali je prosilec v skladu s tem mnenjem, stališčem ali prepričanjem tudi ravnal.

(8) Med razlogi preganjanja in dejanji preganjanja ali odsotnostjo zaščite pred temi dejanji mora obstajati vzročna zveza.

(9) Pri ocenjevanju dejstva, ali ima prosilec utemeljen strah pred preganjanjem, ni pomembno, ali prosilec dejansko ima rasne, verske, nacionalne, družbene ali politične lastnosti, ki se preganjajo, pod pogojem, da takšne značilnosti prosilcu pripisuje subjekt iz 24. člena tega zakona.

28. člen (resna škoda)

Resna škoda zajema:

- smrtno kazen ali usmrnitev;
- mučenje ali nečloveško ali poniževalno ravnanje ali kazen prosilca v izvorni državi;
- resno in individualno grožnjo za življenje ali osebnost civilista zaradi samovoljnega nasilja v situacijah mednarodnega ali notranjega oboroženega spopada.

29. člen (notranja zaščita)

(1) V okviru obravnavanja prošnje za mednarodno zaščito pristojni organ prošnjo v skladu s tretjo alinejo prvega odstavka 49. člena tega zakona kot neutemeljeno zavrne, če prosilec ne potrebuje mednarodne zaščite, ker v delu izvorne države:

- ni razlogov za utemeljen strah pred preganjanjem ali utemeljeno tveganje da utрпи resno škodo ali
- ima dostop do zaščite pred preganjanjem ali resno škodo pri subjektih zaščite, na način, kot je določeno v 25. členu tega zakona,

in če v ta del države lahko varno in zakonito potuje ter ima dostop do tega dela države in se od njega lahko razumno pričakuje, da se bo v njem nastanil.

(2) Pri ugotavljanju možnosti notranje zaščite pristojni organ upošteva splošne okoliščine, ki prevladujejo v tem delu države, in osebne okoliščine prosilca.

30. člen

(potreba po mednarodni zaščiti, ki se pojavi na kraju samem – "sur place")

(1) Utemeljen strah pred preganjanjem ali utemeljena nevarnost, da prosilec utрпи resno škodo, lahko temeljita na dogodkih in dejavnostih, ki so se zgodili oziroma pri katerih je sodeloval prosilec po zapustitvi izvorne države. To dejstvo je treba upoštevati zlasti, kadar se ugotovi, da te dejavnosti predstavljajo izraz in nadaljevanje prepričanj ali usmeritev, ki jih je prosilec zagovarjal že v izvorni državi.

(2) Če so imele dejavnosti prosilca od odhoda iz izvorne države izključni namen ustvarjanja potrebnih pogojev za priznanje mednarodne zaščite po tem zakonu, priznanje mednarodne zaščite ne more temeljiti samo na tako ustvarjenih pogojih.

31. člen

(izključitev)

(1) Status begunca se ne prizna prosilcu, če:

- že uživa pomoč ali zaščito organov in agencij Združenih narodov, razen Visokega komisariata. Če takšna zaščita ali pomoč preneha iz katerega koli razloga, ne da bi se položaj prosilca dokončno uredil skladno z ustreznimi resolucijami Generalne skupščine Združenih narodov, je treba prošnjo prosilca obravnavati;
- obstaja utemeljen sum, da je storil kaznivo dejanje proti miru, vojni zločin ali zločin proti človeštvu, kot jih določajo mednarodni akti;
- obstaja utemeljen sum, da je pred vstopom v Republiko Slovenijo storil hudo kaznivo dejanje nepolitične narave v drugi državi, tudi če je bilo storjeno zaradi domnevno političnih ciljev;
- obstaja utemeljen sum, da je storil dejanja, ki nasprotujejo namenom in načelom Združenih narodov, določenim v Preambuli in v 1. in 2. členu Ustanovne listine Združenih narodov;
- obstajajo utemeljeni razlogi, da se ga obravnava kot nevarnega za varnost Republike Slovenije, kar se kaže zlasti v ogrožanju varnosti ozemeljske celovitosti, suverenosti, izvrševanja mednarodnih obveznosti in ogrožanju varstva ustavne ureditve;
- po pravnomočni obsodbi za hudo kaznivo dejanje predstavlja nevarnost za Republiko Slovenijo.

(2) Status subsidiarne zaščite se ne prizna prosilcu, če obstaja utemeljen sum, da:

- je storil kaznivo dejanje proti miru, vojni zločin ali zločin proti človeštvu, kot so opredeljeni v mednarodnih pogodbah ali predpisih ki določajo takšna kazniva dejanja;
- je storil hudo kaznivo dejanje;
- je storil dejanja, ki nasprotujejo namenom in načelom Združenih narodov, določenim v Preambuli in v 1. in 2. členu Listine Združenih narodov;
- predstavlja nevarnost za varnost Republike Slovenije po pravnomočni obsodbi za hudo kaznivo dejanje.

(3) Za dejanja, določena v drugi, tretji in četrti alineji prvega odstavka tega člena, in za dejanja iz prejšnjega odstavka se štejejo tudi dejanja napeljevanja in druge oblike udeležbe pri teh dejanjih.

(4) Status subsidiarne zaščite se ne prizna prosilcu, ki je pred sprejemom v Republiko Slovenijo storil eno ali več kaznivih dejanj, za katere je v Republiki Sloveniji zagrožena zaporna kazen, in je zapustil izvorno državo izključno zato, da bi se izognil sankcijam, ki so posledica teh dejanj.

IV. POGLAVJE

POSTOPKI

1. oddelek

SKUPNE DOLOČBE

32. člen
(pristojni organ)

V postopkih po tem zakonu odloča pristojni organ.

33. člen
(uporaba zakona, ki ureja splošni upravni postopek)

V postopkih po tem zakonu se uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek, če ni s tem zakonom drugače določeno.

34. člen
(razmerje do postopkov po predpisih, ki urejajo področje tujcev)

(1) Prosilec od dneva vložitve prošnje pa do pravnomočne odločitve o prošnji ne more zaprositi za dovoljenje za prebivanje v Republiki Sloveniji po zakonu, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, ter po zakonu, ki ureja status državljanov drugih držav naslednic nekdanje Jugoslavije v Republiki Sloveniji.

(2) Po zakonu, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, se od izvršljivosti odločitve, izdane na podlagi tega zakona, obravnava osebo:

- ki ji ni bila priznana mednarodna zaščita;
- ki ji je bilo zavrnjeno podaljšanje subsidiarne zaščite;
- ki ji je status mednarodne zaščite prenehal ali ji je bil status mednarodne zaščite odvzet, razen če ji je status prenehal zaradi sprejema v državljanstvo Republike Slovenije.

(3) Po zakonu, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, se obravnava tudi oseba, ki je podala drugi ali vsak nadaljnji zahtevek za uvedbo ponovnega postopka po tem, ko ji je bil že izdan dokončen sklep o nedopustnosti prvega zahtevka za uvedbo ponovnega postopka ali ji je bila izdana dokončna odločba o zavrnitvi ponovne prošnje kot neutemeljene.

(4) Pri ugotavljanju istovetnosti prosilca se glede izkazovanja istovetnosti smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

35. člen
(vstop v Republiko Slovenijo)

Vlagatelj namere, ki izrazi namen podati prošnjo za mednarodno zaščito in je v Republiko Slovenijo vstopil nezakonito ali je nezakonito podaljšal svoje bivanje, mora to storiti v najkrajšem možnem času. V tem primeru se ga ne obravnava za nezakonit prehod državne meje.

36. člen
(prepoved odstranitve)

(1) Do vložitve prošnje vlagatelj namere ne sme biti odstranjen iz Republike Slovenije v skladu s predpisi, ki urejajo vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

(2) Določbe prejšnjega odstavka ne veljajo za osebo, ki iz neupravičenih razlogov, nastalih na njeni strani, ne vloží prošnje, čeprav ji je bilo to omogočeno.

37. člen
(pravila osebnega razgovora)

(1) Uradna oseba vodi osebni razgovor na način, ki omogoča osebi, da lahko razloge oziroma osebne okoliščine v postopkih po tem zakonu celovito predstavi. Pri tem upošteva osebne in ostale okoliščine posameznika, vključno z njegovim kulturnim poreklom, spolom, spolno usmerjenostjo in identiteto ali ranljivostjo.

(2) Z mladoletnikom, starejšim od 15 let, in z mladoletnikom brez spremstva, se opravi osebni razgovor osebno in ob prisotnosti zakonitega zastopnika.

(3) Po presoji uradne osebe, ki vodi postopek, se osebni razgovor lahko ob prisotnosti zakonitega zastopnika izjemoma opravi tudi z mladoletnikom, mlajšim od 15 let.

(4) Pri osebnem razgovoru je javnost vedno izključena. Izključitev javnosti ne velja za zakonitega zastopnika in pooblaščenca. Na izrecno željo osebe, s katero se opravlja osebni razgovor, je lahko prisotna tudi oseba, ki si jo izbere v pomoč ali podporo. Uradna oseba, ki vodi osebni razgovor, lahko ob soglasju osebe, s katero se opravlja osebni razgovor, dovoli, da je pri osebnem razgovoru navzoč tudi predstavnik Visokega komisariata, druga uradna oseba ali delavec pristojnega organa ter znanstveni delavci, študenti in javni delavci, če ima to pomen za znanstveno delo in institucijo.

(5) Na predlog uradne osebe, ki vodi osebni razgovor, se za zakonitega zastopnika mladoletnika v primeru konflikta interesov lahko določi skrbnika za poseben primer. Skrbnika za poseben primer določi center za socialno delo, ki je krajevno pristojen za območje, na katerem je nastanjen mladoletnik.

(6) Kadar je to mogoče, se osebi zagotovi, da razgovor vodi oseba istega spola, če oseba to zahteva.

(7) O osebnem razgovoru se piše zapisnik. Osebni razgovor se lahko zabeleži tudi z avdio-video elektronskimi napravami. V tem primeru pristojni organ zagotovi, da je tak posnetek priloga zapisniku, v katerega se evidentira snemanje.

38. člen
(opustitev osebnega razgovora)

(1) Osebni razgovor se lahko opusti:

- če pristojni lahko organ na podlagi dokazov, s katerimi razpolaga, prošnji ugodí;

- če gre za osebe iz 19. člena tega zakona;
- če oseba vloži zahtevek za uvedbo ponovnega postopa po tem, ko ji je bil že izdan dokončen sklep o zavrženju prvega zahtevka za uvedbo ponovnega postopka ali dokončna odločba o zavrnitvi ponovne prošnje kot neutemeljene;
- če je prosilec že na drug način podal ustrezne informacije za postopek določitve države, odgovorne za obravnavo prošnje, pod pogojem, da pristojni organ prosilcu omogoči, da pred sprejetjem odločitve o njegovi predaji odgovorni državi posreduje vse informacije, pomembne za pravilno določitev odgovorne države.

(2) Če so razlogi osebe iz druge alineje prejšnjega odstavka, zaradi katerih je bil osebni razgovor opuščen, začasne narave, se osebni razgovor opravi kasneje, ko razlogi za opustitev niso več podani.

39. člen (postavitev izvedenca)

(1) Če je za ugotovitev ali presojo kakšnega dejstva, ki je pomembno za odločitev v postopku po tem zakonu, potrebno strokovno znanje, s katerim uradna oseba ne razpolaga, je treba pridobiti ustrezno izvedensko mnenje.

(2) Sredstva za izvedeniška mnenja zagotavlja ministrstvo.

40. člen (obveščanje policije po končanih postopkih)

(1) O izvršljivosti odločitev, ki imajo za posledico obravnavo osebe po predpisih, ki urejajo vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, pristojni organ takoj obvesti policijo.

(2) Osebi, ki ji je bil status begunca odvzet na podlagi tretje ali četrte alineje prvega odstavka 68. člena tega zakona in se nahaja v Republiki Sloveniji, pripadajo pravice, kot jih določa Ženevska konvencija, in sicer do: enake obravnave, svobode veroizpovedi, dostopa do sodišč, izobraževanja in usposabljanja, nekaznovanja v primeru nezakonitega prestopa državne meje, prepovedi izгона in upoštevanja načela nevračanja.

(3) Policija pristojni organ obvešča o odstranitvi oseb iz Republike Slovenije, ki so bile obravnavane v postopkih po tem zakonu.

2. oddelek

POSTOPEK ZA PRIZNANJE MEDNARODNE ZAŠČITE

41. člen (postopek za priznanje mednarodne zaščite)

(1) V postopku za priznanje mednarodne zaščite se ugotavlja, ali prosilec izpolnjuje pogoje za priznanje mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji.

(2) O pogojih za priznanje mednarodne zaščite se odloča v enotnem postopku, pri čemer pristojni organ najprej presoja pogoje za priznanje statusa begunca in šele, če ti niso izpolnjeni, pogoje za priznanje statusa subsidiarne zaščite.

42. člen

(predhodni postopek)

(1) Vlagatelj namere lahko izrazi ta namen pri katerem koli državnem organu ali organu samoupravne lokalne skupnosti v Republiki Sloveniji, ki o tem obvesti policijo.

(2) Osebo iz prejšnjega odstavka obravnava policija, ki ugotovi njeno istovetnost in pot, po kateri je prišla v Republiko Slovenijo, ter izpolni registracijski list.

(3) Po izvedenem postopku iz prejšnjega odstavka, pristojni organ osebi ob prihodu v azilni dom izroči informacije iz prvega odstavka 5. člena tega zakona, vključno z informacijami o posledicah samovoljne zapustitve sprejemnih prostorov, in sicer v jeziku, ki ga razume, kar potrdi s svojim podpisom.

(4) Pred izvedbo nadaljnega postopka oseba opravi sanitarno-dezinfekcijski in preventivno-zdravstveni pregled.

(5) Zaradi ugotavljanja in preverjanja istovetnosti ter izvajanja Uredbe 767/2008/ES in Uredbe 603/2013/EU uradna oseba pred sprejemom prošnje osebo fotografira in ji odvzame prstne odtise.

43. člen

(postopki na meji, letališčih in pristaniščih)

(1) Če oseba izrazi namen vložiti prošnjo na meji ali v času zadrževanja v tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča, pristojni organ po izvedenem postopku iz drugega odstavka 42. člena sprejme prošnjo in o njej odloči v najkrajšem možnem času, ki ne sme biti daljši od 14 dni. Do pravnomočnosti odločbe v pospešenem postopku oziroma dokončnosti sklepa, izdanega v okviru postopka po Uredbi 604/2013/EU o določitvi odgovorne države članice, postopka varne tretje ali evropske varne tretje države ali države prvega azila, se ta oseba nahaja na meji ali na območju letališča oziroma sidrišča. Če odločitev ali sklep iz prejšnjega stavka ni sprejeta v 14 dneh ali se prošnja rešuje v rednem postopku, se prosilca po opravljenem sanitarno-dezinfekcijskem in preventivno zdravstvenem pregledu, nastani v azilnem domu.

(2) Če zaradi prihoda večjega števila oseb, ki izrazijo namen vložiti prošnjo na meji, v postopkih v skladu s tem členom ni mogoče odločati na meji, se te osebe lahko nastanijo v bližini meje, če jim je tam zagotovljena materialna oskrba iz 79. člena tega zakona.

(3) Minister podrobneje predpiše pogoje in način bivanja na mejah in v tranzitnih območjih na letališčih in pristaniščih s podzakonskim predpisom iz osmega odstavka 45. člena tega zakona.

44. člen

(vložitev prošnje)

(1) Postopek za priznanje mednarodne zaščite se začne z vložitvijo prošnje.

(2) Prošnja osebe, ki se nahaja v Republiki Sloveniji, se vloži pri pristojnem organu. Pristojni organ lahko vodi postopek po tem zakonu tudi izven svojega sedeža.

(3) Prošnja se v primerih iz VI. poglavja tega zakona lahko vloži tudi pri uradni osebi pristojnega organa na ozemlju druge države članice Evropske unije oziroma tretje države.

(4) V postopkih na meji, letališčih in pristaniščih se prošnja vloži na meji ali v tranzitnem prostoru na letališču, pristanišču oziroma na ladji, ki je na sidrišču.

45. člen

(način vložitve prošnje)

(1) Prošnjo vložijo vsaka polnoletna oseba posamično in v svojem imenu.

(2) Prošnjo za mladoletnika, mlajšega od 15 let, ob njegovi prisotnosti vložijo njegov zakoniti zastopnik. Mladoletnik, starejši od 15 let, in mladoletnik brez spremstva podata prošnjo osebno ob prisotnosti zakonitega zastopnika.

(3) Prošnjo za osebo iz 19. člena tega zakona vložijo njen zakoniti zastopnik. Sodelovanje osebe v postopku je odvisno od njene sposobnosti razumeti pomen postopka.

(4) Če zakoniti zastopnik po izdaji odločitve v njegovem primeru, ki pa še ni pravnomočna, vložijo prošnjo za svojega otroka, rojenega v Republiki Sloveniji, se takšna prošnja nemudoma odstopi pristojnemu sodišču, ki združi postopka.

(5) Prošnja vsebuje naslednje podatke:

1. osebno ime,
2. druga imena ali vzdevke,
3. datum rojstva (dan, mesec, leto),
4. kraj rojstva (država, mesto, kraj),
5. spol,
6. državljanstvo,
7. dokumenti za ugotavljanje istovetnosti (vrsta dokumenta, številka ter datum in kraj izdaje),
8. naslov zadnjega prebivališča (država, mesto, kraj),
9. datum odhoda iz izvorne države (dan, mesec, leto),
10. države, v katerih je bival po tem, ko je zapustil izvorno državo,
11. datum vstopa v Republiko Slovenijo (dan, mesec, leto) ter kraj in način vstopa,
12. predhodne prošnje v Republiki Sloveniji,
13. prošnje v drugih državah,
14. narodnost,
15. etnično ali plemensko pripadnost,
16. veroizpoved, če prosilec s tem soglaša,
17. pripadnost politični stranki ali organizaciji, če prosilec s tem soglaša,
18. materni jezik,
19. izobrazba in poklic,
20. vojaški rok,
21. predkaznovanost,
22. zakonski stan,
23. podatki o imenu in priimku, državljanstvu ter naslovu stalnega in začasnega prebivališča družinskih članov:
 - ki spremljajo prosilca,
 - ki že prebivajo v Republiki Sloveniji,
 - ki živijo v izvorni državi,
 - ki živijo izven izvorne države,
24. izjava prosilca o razlogih za iskanje mednarodne zaščite,
25. posebne potrebe ali težave prosilca,
26. fotografija in prstni odtisi prosilca, zajeti na podlagi petega odstavka 42. člena tega zakona v digitalni obliki.

(6) Pristojni organ prosilcu za mednarodno zaščito po uradni dolžnosti določi EMŠO in naslov začasnega prebivališča ter mu izda izkaznico za prosilca.

(7) Pri sprejemu prošnje se smiselno upoštevajo določbe 37. člena tega zakona.

(8) Podrobnejši način izvedbe postopkov do sprejema prošnje in sprejem prošnje predpiše minister v podzakonskem aktu.

46. člen
(osebni razgovor)

(1) Pristojni organ v postopku mednarodne zaščite opravi osebni razgovor pred odločitvijo o prošnji za mednarodno zaščito:

- v rednem ali pospešenem postopku,
- če je obravnavana kot nedopustna,
- ki se obravnava v skladu z Uredbo 604/2013/EU.

(2) V osebni razgovoru iz prve alineje prejšnjega odstavka uradna oseba ugotavlja:

- istovetnost prosilca in družinskih članov, ki ga spremljajo,
- razloge, s katerimi utemeljuje svojo prošnjo,
- vsa druga dejstva in okoliščine, ki so lahko pomembna za odločitev.

(3) V osebni razgovoru iz druge alineje prvega odstavka lahko prosilec predstavi svoje mnenje o obstoju razlogov iz 51. člena tega zakona v zvezi z njegovimi posebnimi okoliščinami.

47. člen
(roki za odločitev)

(1) Pristojni organ v postopku odloči v najkrajšem možnem času, razen če bi to vplivalo na ustreznost in celovitost obravnavanja, pri čemer v rednem postopku odloči najkasneje v šestih mesecih od vložitve prošnje, v pospešenem postopku pa najkasneje v dveh mesecih od vložitve prošnje.

(2) Če pristojni organ v šestih mesecih ne more odločiti o prošnji, pisno obvesti prosilca o zamudi in razlogih za zamudo ter napove, v kakšnem roku lahko pričakuje odločitev. Če pristojni organ ne more odločiti v roku, navedenem v pisnem obvestilu, po poteku tega roka ponovno pisno obvesti prosilca o razlogih za zamudo ter novem pričakovanem roku odločitve.

(3) V primerih, ko prosilec ne izpolni svojih obveznosti v zvezi s postopkom mednarodne zaščite, zapletenih pravnih in dejanskih vprašanj ali velikega števila prošenj za mednarodno zaščito, se lahko rok za odločitev v rednem postopku podaljša, vendar ne dlje kot za devet mesecev.

(4) V utemeljenih okoliščinah in z namenom zagotoviti ustrezno ter celovito obravnavo prošnje za mednarodno zaščito lahko pristojni organ v primerih iz prejšnjega odstavka ta rok prekorači za največ tri mesece.

(5) Pristojni organ lahko odloži postopek obravnavanja prošnje, kadar se zaradi negotovih razmer v izvorni državi prosilca, za katere se predvideva, da sočasne narave, od pristojnega organa ne more pričakovati, da bo o prošnji odločil v rokih iz prvega, tretjega in četrtega odstavka tega člena. V tem primeru pristojni organ:

- vsakih šest mesecev pregleda razmere v tej izvorni državi,
- prosilca obvesti o razlogih za odlog,
- Evropsko komisijo obvesti o odložitvi postopkov za to izvorno državo.

(6) Postopek obravnavanja prošnje se v primerih iz prejšnjega odstavka zaključi najpozneje v roku 21 mesecev od vložitve prošnje.

(7) Kadar se prošnja obravnava po postopku, določenem v Uredbi 604/2013/EU, rok za odločitev prične teči takrat, ko se v skladu z navedeno uredbo ugotovi, da je Republika Slovenija odgovorna za njeno obravnavanje, prosilec pa je na ozemlju Republike Slovenije.

48. člen (prednostna obravnava prošenj)

Pristojni organ prošnjo obravnava prednostno v primeru ranljivih oseb s posebnimi potrebami in v primeru, ko sta prosilcu odrejena ukrep obveznega zadrževanja na območje ali del območja azilnega doma ali ukrep omejitve gibanja na Center za tujce.

49. člen (odločitev pristojnega organa)

(1) Pristojni organ z odločbo:

- prošnji ugoti v rednem postopku, če ugotovi, da prosilec izpolnjuje pogoje za pridobitev statusa begunca po tem zakonu,
- prošnji ugoti v rednem postopku, če ugotovi, da prosilec izpolnjuje pogoje za pridobitev statusa subsidiarne zaščite po tem zakonu,
- prošnjo zavrne v rednem postopku, če ob upoštevanju dejstev in okoliščin iz 23. člena tega zakona ugotovi, da prosilec ne izpolnjuje pogojev za priznanje mednarodne zaščite,
- prošnjo zavrne, če so podani izključitveni razlogi, določeni v 31. členu tega zakona,
- prošnjo zavrne kot očitno neutemeljeno v pospešenem postopku, če prosilec očitno ne izpolnjuje pogojev za mednarodno zaščito in je podan razlog iz 52. člena tega zakona.

(2) Ne glede na določbo šeste alineje prejšnjega odstavka, lahko pristojni organ prošnjo mladoletnika brez spremstva zavrne kot očitno neutemeljeno le v primeru:

- uporabe koncepta varne izvorne države iz 61. člena tega zakona,
- če obstajajo tehtni razlogi za domnevo, da prosilec predstavlja grožnjo za javni red, javno varnost ali državno varnost Republike Slovenije ali je bil prosilec zaradi tehtnih razlogov ogrožanja javnega reda, javne varnosti ali državne varnosti iz države odstranjen.

(3) V odločbi iz druge alineje prvega odstavka tega člena pristojni organ določi trajanje statusa subsidiarne zaščite, ki ne sme biti krajše od enega leta.

(4) Pristojni organ družinskemu članu prosilca iz 25. točke 2. člena tega zakona, ki sam ne izpolnjuje pogojev za tako zaščito in pri katerem niso podani izključitveni razlogi iz prvega, drugega ali četrtega odstavka 31. člena tega zakona, prizna enak status kot družinskemu članu, ki izpolnjuje pogoje za priznanje statusa.

(5) Pristojni organ postopek s sklepom ustavi, če prosilec pred izdajo odločbe ustno na zapisnik ali v pisni obliki izjavi, da umika prošnjo.

(6) Pristojni organ postopek s sklepom ustavi, če se prošnja v skladu s tem zakonom šteje za umaknjeno.

(7) Ne glede na določbi petega in šestega odstavka tega člena lahko pristojni organ v primeru, da je bil s prosilcem opravljen osebni razgovor in je na voljo zadosti razpoložljivih dokazov za ustrezno vsebinsko preučitev prošnje ter je dejansko stanje ugotovljeno do te mere, da omogoča izdajo zakonite odločitve, prošnjo zavrne kot neutemeljeno ali očitno neutemeljeno.

(8) Pristojni organ prošnjo s sklepom zavrže, če so podani razlogi iz 51. člena tega zakona.

(9) Če pristojni organ prošnjo s sklepom zavrže na podlagi četrte alineje 51. člena tega zakona, v sklepu določi, katera druga država članica Evropske unije ali pristopnica k Uredbi 604/2013/EU je odgovorna za obravnavo prošnje.

50. člen (umik prošnje)

(1) Prosilec lahko prošnjo izrecno umakne kadar koli med postopkom do vročitve odločbe.

(2) Prošnja se šteje za umaknjeno tudi:

- če se prosilec brez predhodnega opravičila ne odzove vabilu na osebni razgovor;
- če je iz uradnih evidenc pristojnega organa razvidno, da je prosilec samovoljno zapustil azilni dom ali njegovo izpostavo in se v treh dneh od samovoljne zapustitve ni vrnil v azilni dom ali njegovo izpostavo;
- če se prosilec v treh dneh od obvestila stanodajalca ali predstojnika institucije pristojnemu organu ni vrnil na naslov razselitve iz 83. člena tega zakona.

(3) Oseba lahko vloži novo prošnjo za mednarodno zaščito v roku devetih mesecev po izdaji sklepa o ustavitvi postopka iz šestega odstavka prejšnjega člena. Vsaka naslednja prošnja in prošnja, podana po poteku devet mesečnega roka, se obravnava v skladu z določbami tega zakona, ki urejajo ponovno prošnjo.

(4) V postopku obravnave prošnje po Uredbi 604/2013/EU se umik prošnje ne šteje kot izjava o umiku iz prvega odstavka tega člena in ne vpliva na izvršitev predaje na podlagi Uredbe 604/2013/EU razen, če je prosilec obravnavan po točki a) prvega odstavka 18. člena Uredbe 604/2013/EU in druga država članica Evropske unije ali pristopnica k Uredbi 604/2013/EU odgovornosti za sprejem prošnje še ni sprejela.

51. člen (nedopustna prošnja)

Prošnja za mednarodno zaščito je lahko nedopustna in jo pristojni organ s sklepom zavrže, če:

- je prosilcu mednarodno zaščito že priznala druga država članica Evropske unije, razen če gre za osebe iz VI. poglavja tega zakona,
- se država, iz katere prosilec prihaja, šteje za državo prvega azila na podlagi prvega odstavka 63. člena tega zakona,
- se država, iz katere prosilec prihaja, šteje za varno tretjo državo na podlagi 53. člena tega zakona,
- se na podlagi meril, določenih v Uredbi 604/2013/EU, ugotovi, da je za obravnavo prošnje odgovorna druga država članica Evropske unije ali pristopnica k Uredbi 604/2013/EU.

52. člen
(očitno neutemeljena prošnja)

Prošnja prosilca, ki očitno ne izpolnjuje pogojev za mednarodno zaščito, se šteje za očitno neutemeljeno, če:

- je prosilec v postopku navajal samo dejstva, ki so nepomembna za obravnavanje upravičenosti do mednarodne zaščite po tem zakonu,
- prosilec prihaja iz varne izvorne države iz 61. člena tega zakona,
- je prosilec zavajal organe tako, da je dajal napačne informacije ali dokumente ali zamolčal pomembne informacije ali dokumente o svoji identiteti ali državljanstvu, kar bi lahko vplivalo na odločitev,
- je verjetno, da je prosilec zlonamerno uničil ali odsvojil osebni dokument ali potno listino, ki bi pomagala pri ugotavljanju njegove identitete ali državljanstva,
- so prosilčeve navedbe očitno nedosledne, protislovne, lažne, malo verjetne in v nasprotju z dovolj preverjenimi informacijami o izvorni državi iz osme in devete alineje prvega odstavka 23. člena tega zakona, zaradi česar je njegova prošnja očitno neprepričljiva glede trditve, da izpolnjuje pogoje za priznanje mednarodne zaščite,
- je prosilec podal prošnjo samo zato, da bi odložil ali onemogočil izvršitev odločbe, na podlagi katere bi bil odstranjen,
- je prosilec nezakonito vstopil na ozemlje Republike Slovenije ali protipravno podaljšal svoje bivanje in se brez pravega razloga ni javil oblastem ali ni podal prošnje za mednarodno zaščito v najkrajšem možnem času glede na okoliščine njegovega vstopa,
- prosilec noče izpolniti obveznosti v zvezi z oddajo prstnih odtisov v skladu z Uredbo 603/2013/EU,
- obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da lahko prosilec predstavlja nevarnost za javni red, javno varnost ali državno varnost, ali če je prosilec zaradi tehtnih razlogov javne varnosti ali javnega reda po nacionalnem pravu izgnan.

53. člen
(koncept varne tretje države)

Varna tretja država je država, v kateri se je prosilec nahajal pred prihodom v Republiko Slovenijo in v kateri je dejansko imel možnost zaprositi za mednarodno zaščito, vendar brez utemeljenega razloga tega ni storil.

54. člen
(kriteriji za določitev varne tretje države)

(1) Država se lahko razglasi za varno tretjo državo, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- življenje in svoboda v njej nista ogroženi zaradi rase, vere, narodnosti, pripadnosti določeni družbeni skupini ali političnega prepričanja;
- v državi ni tveganja resne škode, kot je opredeljena v 28. členu tega zakona;
- v skladu z Ženevsko konvencijo država spoštuje načelo nevračanja;

- država spoštuje prepoved odstranitve, ki bi kršila prepoved mučenja ter krutega, nečloveškega in ponižujočega ravnanja, kakor je določena v mednarodnem pravu;
- v državi obstaja možnost zaprositi za status begunca ter, če je ugotovljeno, da je oseba res begunec, pridobiti zaščito v skladu z Ženevsko konvencijo.

(2) Varno tretjo državo na podlagi kriterijev iz prejšnjega odstavka razglasi Vlada Republike Slovenije na predlog ministrstva, ki redno spremlja razmere v državi na podlagi informacij drugih držav članic Evropske unije in drugih institucij Evropske unije ter ustreznih mednarodnih organizacij. Če ministrstvo ugotovi bistveno poslabšanje položaja človekovih pravic v državi, ki je bila razglašena kot varna, ali se pojavijo dvomi v izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka, ministrstvo ponovno preveri, ali se država lahko še opredeli kot varna tretja država in predlaga razveljavitev odločitve o določitvi države za varno tretjo državo, če ugotovi, da niso več izpolnjeni pogoji za njeno razglasitev kot varno tretjo državo.

(3) O razglasitvi države kot varne tretje države in o spremembah v zvezi z razglasitvijo države kot varne tretje države na podlagi tega zakona Vlada Republike Slovenije obvesti Evropsko komisijo.

55. člen

(postopek pri uporabi koncepta varne tretje države)

(1) Pri uporabi koncepta varne tretje države lahko prosilec navaja dejstva in dokaze, s katerimi izkazuje, da zadevna država zanj osebno ni varna tretja država ter da zaradi utemeljenih razlogov v zadevni državi ni mogel zaprositi za mednarodno zaščito.

(2) Če se v postopku ugotovi, da je zadevna država za prosilca varna tretja država, se prošnjo prosilca obravnava kot nedopustno v skladu z 51. členom tega zakona.

56. člen

(koncept evropske varne tretje države)

Evropska varna tretja država je država iz prvega odstavka 57. člena tega zakona, iz katere prosilec poskuša nezakonito vstopiti ali je nezakonito vstopil na ozemlje Republike Slovenije.

57. člen

(kriteriji za določitev evropske varne tretje države)

(1) Tretja država se lahko šteje za evropsko varno tretjo državo samo, kadar:

- je ratificirala in spoštuje določbe Ženevske konvencije brez kakršnih koli geografskih omejitev;
- ima z zakonom predpisan azilni postopek, ter
- je ratificirala Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter spoštuje njene določbe, vključno s standardi za učinkovita pravna sredstva.

(2) Evropsko varno tretjo državo na podlagi kriterijev iz prejšnjega odstavka razglasi Vlada Republike Slovenije na predlog ministrstva, ki redno spremlja razmere v državi na podlagi informacij drugih držav članic Evropske unije ter drugih institucij Evropske unije in ustreznih mednarodnih organizacij. Če ministrstvo ugotovi bistveno poslabšanje položaja človekovih pravic v državi, ki je bila razglašena kot varna, ali se pojavijo dvomi v izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka, ministrstvo ponovno preveri, ali se država lahko še opredeli kot evropska varna tretja država in predlaga razveljavitev odločitve o določitvi države za evropsko varno tretjo

državo, če ugotovi, da niso več izpolnjeni pogoji za njeno razglasitev kot evropsko varno tretjo državo.

(3) O razglasitvi države kot evropske varne tretje države in o spremembah v zvezi z razglasitvijo države kot evropske varne tretje države na podlagi tega zakona Vlada Republike Slovenije obvesti Evropsko komisijo.

58. člen

(postopek pri uporabi koncepta evropske varne tretje države)

(1) Pri uporabi koncepta evropske varne tretje države prosilec lahko navaja dejstva in dokaze, s katerimi izkazuje, da zadevna država zanj osebno ni varna.

(2) Če se v postopku ugotovi, da je zadevna država za prosilca evropska varna tretja država, pristojni organ prošnje ne obravnava in jo s sklepom zavrže.

59. člen

(obveščanje organov varne tretje države)

V postopkih priznanja mednarodne zaščite pri izvajanju koncepta varne tretje države in koncepta evropske varne tretje države, določenih v 53. in 56. členu tega zakona, pristojni organ prosilca o tem obvesti in mu posreduje dokument, s katerim se varno tretjo državo obvesti, da konkretna prošnja ni bila vsebinsko obravnavana v postopku mednarodne zaščite. Obvestilo se prevede v jezik varne tretje države.

60. člen

(zavrnitev vstopa na ozemlje varne tretje države in evropske varne tretje države)

Če varna tretja država ali evropska varna tretja država zavrne vstop prosilca na svoje ozemlje, pristojni organ sklep iz drugega odstavka 55. člena ali drugega odstavka 58. člena tega zakona razveljavi in obravnava prošnjo za mednarodno zaščito.

61. člen

(koncept varne izvorne države)

(1) Tretja država se šteje za varno izvorno državo, če se na podlagi pravnega položaja, uporabe prava v okviru demokratičnega sistema in splošnih političnih okoliščin lahko sklepa, da v njej na splošno in redno ni nikakršnega preganjanja, kakor je opredeljeno v 26. členu tega zakona, ni mučenja ali nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja in ni ogroženosti zaradi vsesplošnega nasilja v razmerah mednarodnega ali notranjega oboroženega spopada.

(2) Pri oceni, ali je tretja država varna izvorna država, se med drugim upošteva tudi obseg zagotavljanja varnosti pred preganjanjem ali zlorabami s:

- predpisi države in načinom, na katerega se ti uporabljajo;
- spoštovanjem pravic in svoboščin, določenih v Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, v Mednarodnem paktu o državljanskih in političnih pravicah in v Konvenciji Združenih narodov proti mučenju, zlasti pa pravic, od katerih v skladu z drugim odstavkom 15. člena Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ni mogoče odstopati;
- upoštevanjem načela nevračanja v skladu z Ženevsko konvencijo;
- obstojem sistema učinkovitih pravnih sredstev zoper kršitve pravic in svoboščin, določenih v Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

(3) Varno izvorno državo na podlagi kriterijev iz prejšnjega odstavka razglasi Vlada Republike Slovenije na predlog ministrstva, ki redno spremlja razmere v državi na podlagi informacij drugih držav članic Evropske unije ter drugih institucij Evropske unije in ustreznih mednarodnih organizacij. Če ministrstvo ugotovi bistveno poslabšanje položaja človekovih pravic v državi, ki je bila razglašena kot varna, ali se pojavijo dvomi v izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka, ministrstvo ponovno preveri, ali se država lahko še opredeli kot varna izvorna država in predlaga razveljavitev odločitve o določitvi države za varno izvorno državo, če ugotovi, da niso več izpolnjeni pogoji za njeno razglasitev kot varno izvorno državo.

(4) O razglasitvi države kot varne izvorne države in o spremembah v zvezi z razglasitvijo države kot varne izvorne države na podlagi tega zakona Vlada Republike Slovenije obvesti Evropsko komisijo.

62. člen

(uporaba koncepta varne izvorne države)

(1) Tretja država se lahko za prosilca šteje za varno izvorno državo, če:

- ima prosilec državljanstvo te države ali je oseba brez državljanstva in je imel v tej državi običajno prebivališče in
- prosilec ni izkazal tehtnih razlogov na podlagi katerih je mogoče ugotoviti, da ta država ob upoštevanju njegovih posebnih okoliščin v smislu izpolnjevanja pogojev za mednarodno zaščito v skladu s tem zakonom zanj ni varna izvorna država.

(2) Če so izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka, pristojni organ v skladu s peto alinejo prvega odstavka 49. člena prošnjo prosilca v pospešenem postopku zavrne kot očitno neutemeljeno.

63. člen

(uporaba koncepta države prvega azila)

(1) Država prvega azila je država, v kateri:

- je bil prosilcu priznan status begunca, ki še velja, ali
- prosilec uživa zadostno zaščito, vključno z načelom nevračanja.

(2) Če so izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka, pristojni organ prošnjo prosilca s sklepom zavrže na podlagi druge alineje 51. člena tega zakona.

(3) Prosilec lahko v postopku izpodbija uporabo tega koncepta s sklicevanjem na svoje posebne okoliščine.

(4) Če država prvega azila zavrne vstop prosilca na svoje ozemlje, pristojni organ sklep iz druge alineje 51. člena tega zakona razveljavi in obravnava prošnjo za mednarodno zaščito.

3. oddelek PONOVA PROŠNJA

64. člen

(ponovna prošnja)

(1) Državljan tretje države ali oseba brez državljanstva:

- ki ji je bila v Republiki Sloveniji pravnomočno zavrnjena prošnja ali

- katere postopek je bil ustavljen zaradi umika in ne more vložiti nove prošnje v skladu s tretjim odstavkom 50. člena tega zakona ali
- katere postopek podaljšanja subsidiarne zaščite je bil ustavljen, ali
- ki ji je bila prošnja za podaljšanje subsidiarne zaščite pravnomočno zavrnjena, ali
- ki ji je potekla subsidiarna zaščita, vendar v roku ni vložila prošnje za podaljšanje subsidiarne zaščite

in želi vložiti ponovno prošnjo, mora pred tem vložiti zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, v katerem predloži nove dokaze ali navede nova dejstva, ki pomembno povečujejo verjetnost, da izpolnjuje pogoje za priznanje mednarodne zaščite.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se osebi iz druge alineje prejšnjega odstavka, dovoli vložitev ponove prošnje, če dokaže, da je bila izjava o umiku prošnje dana zaradi grožnje ali pod prisilo.

(3) Novi dokazi ali dejstva iz prvega odstavka morajo nastati po izdaji predhodne odločitve, v primerih iz četrte alineje prvega odstavka pa morajo novi dokazi ali dejstva nastati po izdaji odločitve o priznanju statusa subsidiarne zaščite. Novi dokazi ali dejstva so lahko obstajali že v času prvega postopka, vendar jih oseba iz prejšnjega odstavka brez svoje krivde takrat ni mogla uveljavljati.

(4) Oseba s prizanim statusom subsidiarne zaščite lahko po prejemu obvestila iz prvega odstavka 66. člena tega zakona pred potekom statusa zahtevke za uvedbo ponovnega postopka vložijo v skladu s prvim in tretjim odstavkom tega člena. Zahtevek lahko vložijo le v primeru, da podaljšanja subsidiarne zaščite ne uveljavljajo.

65. člen (postopek pri ponovni prošnji)

(1) Oseba iz prvega in četrtega odstavka prejšnjega člena vložijo pri pristojnem organu zahtevek za uvedbo ponovnega postopka. V tem zahtevku oseba sama predloži dokaze oziroma navede nova dejstva, ki opravičujejo nov postopek.

(2) Če zakoniti zastopnik po podaji svojega zahtevka za uvedbo ponovnega postopka poda prvo prošnjo za otroka, rojenega v Republiki Sloveniji, se takšna prošnja šteje kot zahtevek iz prejšnjega odstavka.

(3) Če oseba iz prvega in četrtega odstavka prejšnjega člena umakne zahtevek za uvedbo ponovnega postopka še pred odločitvijo pristojnega organa, se postopek s sklepom ustavi.

(4) O prvem zahtevku za uvedbo ponovnega postopka odloči pristojni organ s sklepom. Če pristojni organ ugotovi, da niso izpolnjeni pogoji iz prejšnjega člena, zahtevek s sklepom zavrže, v nasprotnem primeru pa dovoli vložitev ponovne prošnje in ravna v skladu s 45. členom tega zakona.

(5) Zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, ki ga oseba vložijo po tem, ko ji je bil že izdan dokončen sklep o zavrženju prvega zahtevka o uvedbi ponovnega postopka ali dokončna odločba o zavrnitvi prve ponovne prošnje kot neutemeljene, pristojni organ s sklepom zavrže, če ugotovi, da niso izpolnjeni pogoji iz prejšnjega člena.

(6) Oseba, ki je bila v skladu z Uredbo 604/2013/EU vrnjena v Republiko Slovenijo po tem, ko je bil njen postopek skladno s šestim odstavkom 49. člena tega zakona ustavljen, ima pravico

vložiti novo prošnjo, ki se ne obravnava kot ponovna prošnja iz 64. člena tega zakona.

4. oddelek

POSTOPEK PODALJŠANJA SUBSIDIARNE ZAŠČITE

66. člen

(postopek podaljšanja subsidiarne zaščite)

- (1) Ministrstvo osebi s priznano subsidiarno zaščito 60 dni pred potekom statusa pošlje pisno obvestilo o pogojih za podaljšanje subsidiarne zaščite, posledicah, če podaljšanja ne uveljavlja, in možnosti vložitve zahtevka za uvedbo ponovnega postopka. Obvestilo vključuje tudi obrazec, s katerim lahko oseba s priznano subsidiarno zaščito uveljavlja podaljšanje subsidiarne zaščite v Republiki Sloveniji.
- (2) Obrazec iz prejšnjega odstavka se določi v predpisu iz drugega odstavka 90. člena tega zakona.
- (3) Izpolnjen obrazec iz prvega odstavka tega člena, ki velja kot prošnja za podaljšanje subsidiarne zaščite, oseba pristojnemu organu vrne 30 dni pred potekom statusa.
- (4) Po prejemu obrazca iz prejšnjega odstavka tega člena pristojni organ izda sklep, s katerim ugotovi, da je oseba iz prvega odstavka tega člena v postopku podaljšanja subsidiarne zaščite.
- (5) Pristojni organ z osebo iz prejšnjega odstavka tega člena opravi osebni razgovor in preveri obstoj razlogov za podaljšanje subsidiarne zaščite.
- (6) Če obstajajo razlogi za podaljšanje, pristojni organ izda odločbo, s katero subsidiarno zaščito podaljša za dve leti.
- (7) Če oseba ne izpolnjuje pogojev za podaljšanje, pristojni organ izda odločbo, s katero zavrne prošnjo za podaljšanje subsidiarne zaščite.
- (8) Če oseba pred sprejemom odločitve o prošnji za podaljšanje subsidiarne zaščite svojo prošnjo izrecno umakne, pristojni organ postopek s sklepom ustavi.
- (9) Osebi iz četrtega odstavka tega člena do pravnomočne odločitve v postopku podaljšanja, pripadajo pravice iz prvega odstavka 90. člena tega zakona.
- (10) Do pravnomočno končanega postopka podaljšanja subsidiarne zaščite oseba ne more vložiti zahtevka za uvedbo ponovnega postopka ali vložiti nove prošnje.

5. oddelek

PRENEHANJE IN ODVZEM STATUSA MEDNARODNE ZAŠČITE

67. člen

(razlogi za prenehanje mednarodne zaščite)

- (1) Beguncu preneha status, če:
 - prostovoljno sprejme zaščito države, katere državljan je,
 - državljanstvo po njegovi izgubi prostovoljno ponovno pridobi, ali
 - pridobi novo državljanstvo in uživa zaščito države, ki mu ga je podelila, ali

- se prostovoljno ponovno nastani v državi, ki jo je zapustil in v katero se ni vračal zaradi strahu pred preganjanjem, ali
- prenehajo okoliščine, zaradi katerih mu je bil priznan status begunca in ne more več zavračati zaščite države, katere državljan je, ali
- se kot oseba brez državljanstva zaradi prenehanja okoliščin, zaradi katerih mu je bil priznan status begunca, lahko vrne v prejšnjo državo običajnega prebivališča.

(2) Osebi, ki ji je priznana subsidiarna zaščita, preneha status kadar okoliščine, zaradi katerih ji je bila priznana subsidiarna zaščita, prenehajo ali se spremenijo do te mere, da taka zaščita ni več potrebna.

(3) V primeru obstoja okoliščin iz pete in šeste alineje prvega odstavka ter drugega odstavka tega člena, status ne preneha, če oseba navede utemeljene razloge, ki izhajajo iz preganjanja v preteklosti ali resne škode, povzročene v preteklosti, zaradi katerih noče izkoristiti zaščite države, katere državljan je, oziroma države prejšnjega običajnega prebivališča, če gre za osebo brez državljanstva.

(4) Če oseba s priznano mednarodno zaščito umre, status preneha z dnem smrti osebe.

(5) Status osebi z mednarodno zaščito preneha z dnem sprejema v državljanstvo Republike Slovenije.

(6) Če se oseba s priznano mednarodno zaščito zaščiti nedvoumno odpove, ji mednarodna zaščita preneha z dnem pravnomočne odločbe o prenehanju statusa.

68. člen (razlogi za odvzem statusa mednarodne zaščite)

(1) Beguncu se status odvzame, če:

- se po tem, ko mu je status priznan, ugotovi eno od dejstev, določenih v prvem odstavku 31. člena tega zakona, ali
- je bilo njegovo napačno prikazovanje ali izpuščanje dejstev, vključno z lažnimi dokumenti, odločilnega pomena za priznanje statusa begunca, ali
- obstajajo utemeljeni razlogi, da se ga obravnava kot nevarnega za varnost Republike Slovenije, kar se kaže zlasti v ogrožanju varnosti ozemeljske celovitosti, suverenosti, izvrševanja mednarodnih obveznosti in ogrožanju varstva ustavne ureditve, ali
- po pravnomočni obsodbi za hudo kaznivo dejanje predstavlja nevarnost za Republiko Slovenijo.

(2) Osebi se subsidiarna zaščita odvzame, če:

- se ugotovi eno od dejstev, določenih v drugem odstavku 31. člena tega zakona, ali so
- izpolnjeni pogoji iz četrtega odstavka 31. člena tega zakona, ali
- je bilo njeno napačno prikazovanje ali izpuščanje dejstev, vključno z lažnimi dokumenti, odločilnega pomena za priznanje subsidiarne zaščite.

69. člen
(postopek prenehanja in odvzema statusa)

(1) Pristojni organ lahko postopek prenehanja ali odvzema statusa uvede, če izve za okoliščine, ki kažejo, da v konkretnem primeru obstajajo razlogi iz prvega ali drugega odstavka 67. člena tega zakona ali prvega ali drugega odstavka prejšnjega člena.

(2) O uvedbi postopka iz prejšnjega odstavka pristojni organ s pisnim obvestilom obvesti osebo s priznano mednarodno zaščito. V pisnem obvestilu pristojni organ navede tudi razloge za začetek tega postopka.

(3) Pred sprejemom odločitve pristojni organ osebi iz prejšnjega odstavka da možnost, da na osebnem razgovoru predstavi razloge, zakaj ji status mednarodne zaščite ne bi smel biti odvzet.

(4) V primeru razlogov iz pete in šeste alineje prvega odstavka 67. člena tega zakona in drugega odstavka 67. člena tega zakona pristojni organ v postopku pridobi informacije iz osme in devete alineje 23. člena tega zakona.

(5) Pri ugotavljanju razlogov iz pete in šeste alineje prvega odstavka 67. člena tega zakona in drugega odstavka 67. člena tega zakona mora biti sprememba okoliščin bistvena in trajna do te mere, da se strahu pred preganjanjem ne more več šteti za utemeljenega, oziroma, da osebi ne grozi več resno tveganje ali resna škoda.

(6) V primeru obstoja okoliščin iz pete in šeste alineje prvega odstavka 67. člena tega zakona in drugega odstavka 67. člena tega zakona status ne preneha, če oseba navede utemeljene razloge, ki izhajajo iz preganjanja v preteklosti ali resne škode, povzročene v preteklosti, zaradi katerih noče izkoristiti zaščite države, katere državljan je, oziroma države prejšnjega običajnega prebivališča, če gre za osebo brez državljanstva.

(7) Pristojni organ v postopku o prenehanju ali odvzemu statusa mednarodne zaščite izda odločbo.

V. POGlavJE
SODNO VARSTVO

70. člen
(sodno varstvo)

(1) Zoper odločbo je mogoče vložiti tožbo na upravno sodišče. Zoper odločbo izdano v rednem postopku je tožbo mogoče vložiti v roku 15 dni, zoper odločbo izdano v pospešenem postopku pa v roku treh delovnih dni od vročitve.

(2) Zoper vse sklepe, izdane na podlagi tega zakona, se tožba lahko vloži v osmih dneh od vročitve, razen sklepa iz 84. člena tega zakona, ko se tožba lahko vloži v treh dneh od vročitve.

(3) Tožba zoper odločbo o zavrnitvi prošnje v rednem postopku, zoper odločbo o zavrnitvi prošnje v pospešenem postopku, zoper odločbo o zavrnitvi podaljšanja subsidiarne zaščite, zoper odločbo, izdano na podlagi sedmega odstavka 69. člena, odločbo o prenehanju zaradi razloga, navedenega v šestem odstavku 67. člena, zoper sklep o zavrženju na podlagi tretje alineje 51. člena in četrtega odstavka 65. člena odločbe oziroma sklepi zadržijo izvršitev. V primeru vseh drugih odločitev po tem zakonu tožba ne zadrži njihove izvršitve.

(4) Zoper odločitve, ki jih izda upravno sodišče, je dovoljena pritožba na vrhovno sodišče.

71. člen
(pravila postopka)

(1) Upravno sodišče o tožbah zoper odločbe, izdane na podlagi tega zakona, odloči v 30 dneh, razen o tožbi zoper odločbo o zavrnitvi prošnje v pospešenem postopku na podlagi pete alineje prvega odstavka 49. člena tega zakona, o kateri odloči v sedmih dneh od prejema tožbe.

(2) Upravno sodišče izvede glavno obravnavo tudi v primeru, če ugotovi, da dejansko stanje ni bilo ugotovljeno pravilno in popolno ali če je bil iz ugotovljenih dejstev napravljen napačen sklep o dejanskem stanju.

(3) Upravno sodišče o tožbi zoper sklep, izdan na podlagi tega zakona, odloči v sedmih dneh, razen če ni s tem zakonom drugače določeno.

(4) Vrhovno sodišče o pritožbi odloči v 15 dneh od prejema pritožbe, razen v primeru pritožb na odločbo o zavrnitvi prošnje v pospešenem postopku na podlagi pete alineje prvega odstavka 49. člena tega zakona in sklep, izdan v postopku iz prvega odstavka 43. člena tega zakona, ko o pritožbi odloči v roku sedmih dni od prejema pritožbe.

(5) V postopku sodnega varstva po tem zakonu se uporablja zakon, ki ureja upravni spor, če s tem zakonom ni drugače določeno.

(6) V postopkih sodnega varstva po tem zakonu lahko ministrstvo zastopa javni uslužbenec, ki nima opravljenega pravniškega državnega izpita, pod pogojem, da ima vsaj pet let delovnih izkušenj na področju mednarodne zaščite in ga za zastopanje pooblasti minister.

72. člen (ustavna pritožba)

Ustavna pritožba se lahko vloži v 15 dneh od dneva vročitve posamičnega akta na podlagi tega zakona, zoper katerega je na podlagi zakona, ki ureja postopek pred Ustavnim sodiščem Republike Slovenije, mogoča ustavna pritožba.

VI. POGLAVJE DRŽAVLJANI TRETJIH DRŽAV IN OSEBE BREZ DRŽAVLJANSTVA, KI IZPOLNJUJEJO POGOJE ZA PRIZNANJE STATUSA MEDNARODNE ZAŠČITE IN SO SPREJETI V REPUBLIKO SLOVENIJO NA PODLAGI KVOTE

73. člen (opredelitev kvote)

(1) Status begunca se lahko prizna tudi državljanom tretjih držav in osebam brez državljanstva, ki so v Republiko Slovenijo sprejeti na podlagi kvote.

(2) Kvoto oseb, ki se jim na podlagi prejšnjega odstavka lahko prizna status begunca, določi Vlada Republike Slovenije na predlog ministrstva in določi naloge posameznih ministrstev, vladnih služb in drugih državnih organov pri nastanitvi in vključevanju oseb v Republiko Slovenijo.

(3) Pri pripravi predloga iz prejšnjega odstavka ministrstvo upošteva svetovne migracijske trende, krizna žarišča v svetu, integracijske zmogljivosti Republike Slovenije in druge pomembne okoliščine.

(4) Vlada Republike Slovenije izda predpis, s katerim določi način izvedbe preselitve oseb v Republiko Slovenijo, ki so vanjo sprejete na podlagi postopkov iz tega poglavja.

74. člen (pogoji)

Na podlagi kvote se osebam iz prejšnjega člena tega zakona lahko prizna status begunca, če:

- izpolnjujejo pogoje za priznanje statusa begunca po tem zakonu in
- se nahajajo v državi, kjer so varni pred preganjanjem in kjer pogoji bivanja niso primerni za vključevanje v okolje.

75. člen
(postopek)

Pristojni organ v postopku priznanja statusa begunca upošteva poročilo, ki ga za vsako posamezno osebo pripravi uradna oseba pristojnega organa ali Visoki komisariat oziroma druga mednarodna organizacija v državi iz druge alineje prejšnjega člena. Poročilo vsebuje:

- mnenje o pogojih za vključevanje v okolje v državi iz druge alineje prejšnjega člena in
- mnenje o izpolnjevanju pogojev za priznanje begunca po tem zakonu.

76. člen
(vstop v državo)

- (1) Republika Slovenija organizira prihod oseb iz države iz druge alineje 74. člena tega zakona.
- (2) Pred vstopom v Republiko Slovenijo se te osebe zdravstveno pregleda.

77. člen
(delitev bremen med državami članicami Evropske unije)

(1) Ne glede na določbe tega poglavja lahko Vlada Republike Slovenije na predlog ministrstva določi število prosilcev za mednarodno zaščito oziroma oseb, ki jim je bila mednarodna zaščita že priznana v drugi državi članici Evropske unije, ki izpolnjujejo pogoje za priznanje mednarodne zaščite po tem zakonu in ki jih bo Republika Slovenija sprejela zaradi delitve bremen med državami članicami Evropske unije, in opredeli naloge posameznih ministrtev in vladnih služb pri nastanitvi in vključevanju oseb v Republiko Slovenijo.

(2) V primerih iz prejšnjega odstavka pristojni organ dejansko stanje ugotavlja na podlagi dokumentacije, ki jo pridobi država članica iz prejšnjega odstavka, in na podlagi prošnje.

(3) Če pristojni organ ugotovi, da so izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka tega člena, ravna v skladu s prvo ali drugo alinejo prvega odstavka 49. člena tega zakona in osebam iz prvega odstavka tega člena prizna mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji.

VII. POGLAVJE PRAVICE IN DOLŽNOSTI PROSILCEV ZA MEDNARODNO ZAŠČITO PRI SPREJEMU

78. člen
(pravice prosilcev)

(1) Prosilec ima na področju sprejema pravico do:

- prebivanja v Republiki Sloveniji;
- materialne oskrbe v primeru nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi;

- finančne pomoči v primeru nastanitve na zasebnem naslovu v skladu s tem zakonom;
- nujnega zdravljenja;
- izobraževanja;
- dostopa na trg dela;
- humanitarne pomoči;
- žepnine.

(2) Pravice iz prejšnjega odstavka prosilec pridobi z vložitvijo prošnje in trajajo do izvršljivosti odločitve pristojnega organa o prošnji.

(3) Pravice iz prvega odstavka tega člena pridobijo tudi državljani tretjih držav in osebe brez državljanstva, ki pri pristojnem organu vložijo prvi zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, in sicer do pravnomočnosti sklepa o zavrženju tega zahtevka oziroma pravnomočne odločbe o zavrnitvi ponovne prošnje kot neutemeljene.

(4) Vlada Republike Slovenije izda predpis, s katerim podrobnejše določi pogoje in načine za zagotavljanje pravic iz prvega odstavka tega člena, ob upoštevanju določb 12. in 14. člena tega zakona.

(5) Prosilcu se žepnina dodeli enkrat na mesec. Višino žepnine določi Vlada Republike Slovenije. Način izplačevanja žepnine se določi v predpisu iz prejšnjega odstavka tega člena.

79. člen (pravica do materialne oskrbe)

Pravica do materialne oskrbe obsega:

- nastanitev,
- prehrano,
- obleko in obutev,
- higienske potrebščine.

80. člen (azilni dom)

(1) Za nastanitev oseb iz drugega in tretjega odstavka 78. člena ministrstvo organizira azilni dom. Ministrstvo lahko za organizacijo delovanja in bivanja v azilnem domu pooblasti na podlagi javnega natečaja izbrano društvo, ustanovo, zavod ali drugo podobno nepridobitno pravno osebo katere dejavnost obsega področje nastanitve prosilcev.

(2) V primeru pričakovanega povečanega števila prosilcev, ki bi lahko presegle nastanitvene zmogljivosti azilnega doma, ministrstvo za nastanitev prosilcev lahko organizira izpostave azilnega doma.

81. člen (nastanitev v sprejemne prostore azilnega doma)

(1) Vlagatelj namere se po obravnavi s strani policije nastani v sprejemne prostore azilnega doma ali druge nastanitvene kapacitete države, kjer mu je zagotovljena ustrezna prehrana, nujne higienske potrebščine in dostop do nujnega zdravljenja.

(2) Osebo iz prejšnjega odstavka, ki samovoljno zapusti sprejemne prostore azilnega doma ali druge nastanitvene kapacitete države, se obravnava po zakonu, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji. O tem je vlagatelj namere obveščen takoj po nastanitvi, in sicer v jeziku, ki ga razume, kar potrdi s svojim podpisom.

82. člen
(bivanje v azilnem domu)

(1) Ministrstvo nastani osebe iz drugega in tretjega odstavka 78. člena v azilnem domu ali njegovi izpostavi, kjer jim zagotovi materialno oskrbo.

(2) Stroške materialne oskrbe v primeru nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi krije ministrstvo.

(3) Prosilci, ki imajo lastna sredstva za preživljanje ali jim je preživljanje zagotovljeno kako drugače, sami krijejo stroške ali sorazmeren delež stroškov materialne oskrbe iz 79. člena tega zakona.

(4) Prosilci, ki bivajo v azilnem domu, morajo spoštovati določbe hišnega reda, ki ga predpiše minister. V primeru, da prosilec namerno povzroči škodo v azilnem domu ali njegovi izpostavi, pristojni organ od njega zahteva povrnitev škode. Če prosilec ne povrne povzročene škode, se mu z namenom povrnitve škode odvzame žepnina, in sicer v višini povzročene škode.

(5) V utemeljenih primerih lahko prosilci prenočijo tudi zunaj azilnega doma ali njegove izpostave. Dovolilnico za prenočitev zunaj azilnega doma ali njegove izpostave lahko izda pristojni organ za največ sedem dni, pri čemer skupno število izdanih dovolilnic ne sme preseči skupno 60 dni v obdobju enega leta.

(6) Prosilec lahko pomaga v azilnem domu ali njegovi izpostavi pri delih, povezanih z vzdrževanjem in nastanitvijo, lahko pa pomaga tudi pri vsakodnevnem sporazumevanju uradnih oseb z drugimi prosilci. Za ustrezno opravljeno delo prejme nagrado v skladu s sprejetim cenikom ministrstva.

(7) Za zagotavljanje varnosti oseb in premoženja se v azilnem domu zagotovi varovanje. Varovanje lahko zagotavlja tudi Policija.

83. člen
(razselitev izven azilnega doma)

(1) Pristojni organ lahko odobri prosilcu razselitev na zasebni naslov, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- da je njegova istovetnost ugotovljena na podlagi drugega odstavka 42. člena tega zakona,
- da so mu na zasebnem naslovu zagotovljeni ustrezni pogoji za bivanje,
- da je bil z njim opravljen osebni razgovor.

(2) Ne glede na pogoje iz prejšnjega odstavka lahko pristojni organ v primeru izjemnih osebnih okoliščin prosilca razseli v druge primerne institucije, če mu ne more zagotoviti nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi.

(3) Ob izpolnjevanju pogoja iz druge alineje prvega odstavka tega člena lahko pristojni organ v primeru izjemnih osebnih okoliščin prosilca razseli na zasebni naslov, če mu ne more zagotoviti nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi.

(4) Obstoj izjemnih osebnih okoliščin iz drugega in tretjega odstavka tega člena ugotavlja komisija, ki jo imenuje minister.

(5) Prosilcu, ki mu je odobrena razselitev na podlagi drugega ali tretjega odstavka tega člena in nima lastnih sredstev za preživljanje ali mu je preživljanje zagotovljeno kako drugače ter nima zagotovljene brezplačne nastanitve alina podlagi drugega predpisa ni določen drug zavezanec za plačilo, ministrstvo krije stroške nastanitve v drugi primerni instituciji oziroma mu v primeru razselitve na zasebni naslov dodeli finančno pomoč v višini, določeni s predpisom iz četrtega odstavka 78. člena tega zakona.

(6) O razselitvi odloči pristojni organ z odločbo.

(7) Če prosilec samovoljno zapusti zasebni naslov, kjer je nastanjen, stanodajalec o tem nemudoma obvesti pristojni organ.

(8) Pristojni organ razveljavi odločitev, s katero je bila prosilcu odobrena razselitev na zasebni naslov na podlagi prvega in tretjega odstavka tega člena, če:

- je na podlagi postopkov v Republiki Sloveniji ugotovljeno, da je prosilec kršil javni red Republike Slovenije oziroma opravljal delo na črno,
- pogoji bivanja na zasebnem naslovu zaradi spremenjenih okoliščin niso več ustrezni ali
- je to potrebno za hitro in učinkovito obravnavo njegove prošnje za mednarodno zaščito.

84. člen (omejitev gibanja)

(1) Če ni mogoče po določbah tega zakona zagotoviti doseganja ciljev po določbah tega odstavka, lahko prosilcu pristojni organ odredi ukrep obveznega zadrževanja na območje azilnega doma iz naslednjih razlogov:

- da se v primeru obstoja očitnega dvoma preveri ali ugotovi njegova istovetnost ali državljanstvo,
- da se ugotovijo določena dejstva, na katerih temelji prošnja za mednarodno zaščito, ki jih brez izrečenega ukrepa ne bi bilo mogoče pridobiti, in obstaja utemeljena nevarnost, da bo prosilec pobegnil,
- kadar je prosilcu omejeno gibanje zaradi postopka vračanja v skladu z zakonom, ki ureja vstop, bivanje in zapustitev tujcev v Republiki Sloveniji, da bi se izvedel in izvršil postopek vrnitve ali postopek odstranitve ter je mogoče utemeljeno domnevati, da je prosilec prošnjo podal samo zato, da bi zadržal ali oviral izvedbo odstranitve, pri čemer je imel možnost zaprositi za mednarodno zaščito,
- kadar se preprečuje ogrožanje državne varnosti ali ustavne ureditve Republike Slovenije ali je to nujno potrebno zaradi varstva osebne varnosti, premoženjske varnosti in drugih razlogov javnega reda,
- v skladu z 28. členom Uredbe 604/2013/EU.

(2) Če pristojni organ ugotovi, da v posameznem primeru ni mogoče učinkovito izvesti ukrepa iz prejšnjega odstavka ali prosilec samovoljno zapusti območje obveznega zadrževanja, se lahko prosilcu, ki ni mladoletnik brez spremstva, odredi ukrep omejitve gibanja na Center za tujce.

(3) O izreku ukrepov po prvem in drugem odstavku pristojni organ odloči s sklepom.

(4) Prosilcu se ukrep iz prvega in drugega odstavka tega člena izreče ustno. Prosilec o izrečenem ukrepu nemudoma prejme zapisnik, ki vsebuje razloge za izrek ukrepa. Zapisnik je prosilcu prebran v njem razumljivem jeziku. Pisni odpravek sklepa pristojni organ izda najpozneje v 48 urah od ustnega izreka sklepa, prosilcu pa ga vroči v roku treh delovnih dni od izdaje sklepa.

(5) Ukrep iz prvega in drugega odstavka tega člena, razen v primerih iz pete alineje prvega odstavka tega člena, lahko traja do prenehanja razlogov, vendar največ tri mesece. Če razlogi po tem času še obstajajo, se ukrep s sklepom lahko podaljša še za en mesec. Ukrepa iz prvega ali drugega odstavka tega člena se odpravita po uradni dolžnosti, če prenehajo razlogi, ki so jih narekovali.

(6) Zoper sklep iz tretjega odstavka tega člena ima prosilec v roku treh dni po njegovi vročitvi pravico do vložitve tožbe na upravno sodišče. Sodišče po predhodnem ustnem zaslišanju prosilca o tožbi odloči v roku treh delovnih dni. Pritožba zoper sodbo upravnega sodišča se lahko vloži v roku osmih dni od njene vročitve. O pritožbi zoper sodbo upravnega sodišča vrhovno sodišče odloči najkasneje v roku osmih delovnih dni od njene vložitve.

(7) V primeru izreka ukrepa omejitve gibanja na Center za tujce ranljivi osebi s posebnimi potrebami, pristojni organ prednostno poskrbi za varovanje njenega zdravja, vključno z duševnim zdravjem, ter zagotovi redno spremljanje in ustrezno pomoč, pri čemer upošteva poseben položaj te osebe.

85. člen (neizplačilo žepnine)

(1) Če prosilec prenoči izven azilnega doma brez dovolilnice iz petega odstavka 82. člena tega zakona, se mu mesečna žepnina ne izplača.

(2) O neizplačilu žepnine iz prejšnjega odstavka in četrtega odstavka 82. člena tega zakona odloči vodja notranje organizacijske enote, pristojne za nastanitev prosilcev z odločbo. Zoper odločbo je možen ugovor v roku treh dni od vročitve. O ugovoru odloči vodja notranje organizacijske enote, pristojne za migracije. Ugovor zoper odločbo ne zadrži izvršitve.

86. člen (zdravstveno varstvo)

(1) Nujno zdravljenje prosilcev obsega pravico do:

1. nujne medicinske pomoči in nujnega reševalnega prevoza po odločitvi zdravnika ter pravico do nujne zobozdravstvene pomoči;

2. nujnega zdravljenja po odločitvi lečečega zdravnika, ki obsega:

- ohranitev življenjsko pomembnih funkcij, zaustavljanje večjih krvavitev oziroma preprečitev izkrvavitve;
- preprečitev nenadnega poslabšanja zdravstvenega stanja, ki bi lahko povzročilo trajne okvare posameznih organov ali življenjskih funkcij;
- zdravljenje šoka;
- storitve pri kroničnih boleznih in stanjih, katerih opustitev bi neposredno in v krajšem času povzročila invalidnost, druge trajne okvare zdravja ali smrt;
- zdravljenje vročinskih stanj in preprečevanje širjenja infekcije, ki bi utegnila voditi do septičnega stanja;

- zdravljenje oziroma preprečevanje zastrupitev;
- zdravljenje zlomov kosti oziroma zvinov ter drugih poškodb, pri katerih je nujno posredovanje zdravnika;
- zdravila s pozitivne in vmesne liste v skladu s seznamom medsebojno zamenljivih zdravil, ki so predpisana na recept za zdravljenje navedenih bolezni in stanj;

3. zdravstvenega varstva žensk: kontracepcijskih sredstev, prekinitve nosečnosti, zdravstvene oskrbe v nosečnosti in ob porodu.

(2) Ranljiva oseba s posebnimi potrebami, izjemoma pa tudi drug prosilec, ima pravico do dodatnega obsega zdravstvenih storitev, vključno s psihoterapevtsko pomočjo, ki ga odobri in določi komisija iz četrtega odstavka 83. člena tega zakona.

(3) Mladoletni prosilci in prosilci, ki so mladoletniki brez spremstva, so upravičeni do zdravstvenega varstva v enakem obsegu kot otroci, ki so obvezno zdravstveno zavarovani kot družinski člani. V enakem obsegu so do zdravstvenega varstva upravičeni tudi šolajoči otroci po 18. letu starosti, in sicer do konca šolanja, vendar največ do dopolnjenega 26. leta starosti.

87. člen

(dostop na trg dela in poklicnega usposabljanja prosilcev)

(1) Prosilec ima pravico do prostega dostopa na trg dela devet mesecev po vložitvi prošnje, če mu v tem času ni bila vročena odločitev pristojnega organa in te zamude ni mogoče pripisati prosilcu.

(2) Prosilcu se po poteku devetih mesecev po vložitvi prošnje omogoči dostop do tečajev poklicnega usposabljanja v skladu s predpisom iz četrtega odstavka 78. člena tega zakona.

88. člen

(izobraževanje)

(1) V skladu s predpisi, ki urejajo obvezno osnovnošolsko izobraževanje, se prosilcem najkasneje v treh mesecih od dneva vložitve prošnje zagotovi pravica do osnovnošolskega izobraževanja.

(2) Prosilcem se omogoči, mladoletnemu prosilcu in mladoletniku brez spremstva, pa se ob sodelovanju z zakonitim zastopnikom zagotovi dostop do izobraževanja na poklicnih in srednjih šolah pod pogoji, ki veljajo za državljane Republike Slovenije.

(3) Prosilcem se omogoči dostop do višješolskega, visokošolskega in izobraževanja odraslih pod pogoji, ki veljajo za državljane Republike Slovenije.

(4) Dostop do izobraževalnega sistema se zagotovi najkasneje v treh mesecih od dneva vložitve prošnje mladoletnika. Po potrebi se mladoletniku zagotovi pripravljalna učna pomoč z namenom olajšanja dostopa do izobraževalnega sistema.

(5) Prosilcem, ki so vključeni v redni izobraževalni sistem v skladu s prvim, drugim in tretjim odstavkom tega člena in se izobraževanja redno udeležujejo, stroške javnega prevoza do izobraževalnih institucij, krije ministrstvo.

(6) Breme dokazovanja izobrazbe, pridobljene v izvorni državi, nosi prosilec.

89. člen

(dolžnosti prosilca)

Prosilec mora:

- spoštovati pravni red Republike Slovenije;
- spoštovati integriteto uradnih oseb;
- biti vedno dosegljiv pristojnemu organu, se odzivati na njegova vabila in se podrežati njegovim ukrepom;
- pristojni organ nemudoma obvestiti o spremembi naslova prebivališča,
- uradni osebi nemudoma predložiti vse dokumente, ki so pomembni za obravnavanje njegove prošnje;
- sodelovati pri ugotavljanju istovetnosti;
- uradni osebi omogočiti, da pregleda njega in predmete, ki jih ima pri sebi, pri vstopu v azilni dom ali njegovo izpostavo, pri čemer osebni pregled opravi oseba enakega spola, upoštevajoč osebno dostojanstvo in fizično ter psihično integriteto prosilca;
- na zahtevo pristojnega organa opraviti zdravniški pregled;
- dovoliti, da ga uradna oseba fotografira, odvzame prstne odtise in po predhodnem obvestilu posname ustne izjave podane v postopku;
- v najkrajšem možnem času utemeljiti svojo prošnjo in po resnici predstaviti okoliščine in dejstva, potrebna za utemeljitev prošnje;
- prepričljivo in verodostojno obrazložiti razloge, s katerimi utemeljuje svojo prošnjo, še zlasti če ni drugih razpoložljivih dokazov;
- spoštovati pravila, ki določajo hišni in požarni red azilnega doma;
- pristojnemu organu posredovati podatke in dokumentacijo, ki vplivajo na uresničevanje pravic na področju sprejema;
- pristojnemu organu posredovati odločbe oziroma sklepe prekrškovnih in inšpekcijskih organov.

VIII. POGLAVJE PRAVICE IN DOLŽNOSTI OSEB S PRIZNANO MEDNARODNO ZAŠČITO

90. člen

(pravice osebe, ki ji je priznana mednarodna zaščita)

(1) Oseba, ki ji je priznana mednarodna zaščita, ima pravico do:

- pridobitve informacij o statusu, pravicah in dolžnostih oseb z mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji;
- prebivanja v Republiki Sloveniji;
- denarnega nadomestila za zasebno nastanitev;
- zdravstvenega varstva;
- socialnega varstva;
- izobraževanja;
- zaposlitve in dela;

- pomoči pri vključevanju v okolje.

(2) Vlada Republike Slovenije izda predpis, s katerim podrobneje določi načine in pogoje za zagotavljanje pravic iz prejšnjega odstavka.

(3) Pravice iz prvega odstavka tega člena oseba pridobi z dnem vročitve odločbe iz prve oziroma druge alineje prvega odstavka 49. člena tega zakona. Pravice prenehajo s pravnomočnostjo odločbe iz sedmega odstavka 66. člena, v skladu s petim odstavkom 67. člena, s pravnomočnostjo odločbe, izdane na podlagi sedmega odstavka 69. člena in šestega odstavka 67. člena.

(4) Osebi, ki pred potekom subsidiarne zaščite vloži zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, do pravnomočnega sklepa o zavrnjenju tega zahtevka oziroma do pravnomočne odločitve v zvezi s ponovno prošnjo, pripadajo pravice iz prvega odstavka tega člena.

91. člen (informiranje)

Ministrstvo osebo, ki ji je priznana mednarodna zaščita, v njej razumljivem jeziku v najkrajšem možnem času od pridobitve statusa informira glede njenih pravic in dolžnosti, potrebnih za njeno lažje vključevanje v okolje, predvsem s področja nastanitve, uveljavljanja denarnih pomoči, socialnega in zdravstvenega varstva, izobraževanja, zaposlovanja in brezplačne pravne pomoči.

92. člen (prebivanje v Republiki Sloveniji)

(1) Osebi, ki ji je v Republiki Sloveniji priznan status begunca, odločba o priznanju statusa z dnem vročitve velja tudi kot dovoljenje za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji.

(2) Osebi, ki ji je v Republiki Sloveniji priznana subsidiarna zaščita, odločba o priznanju ali podaljšanju statusa z dnem vročitve velja tudi kot dovoljenje za začasno prebivanje v Republiki Sloveniji, dokler traja ta zaščita.

(3) Dovoljenje za prebivanje iz prvega in drugega odstavka tega člena ministrstvo izda v obliki, določeni z zakonom, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

93. člen (nastanitev v nastanitvenih zmogljivostih ministrstva)

(1) Ministrstvo do zapolnitve razpoložljivih kapacitet osebi s priznano mednarodno zaščito omogoči nastanitev v integracijski hiši ali drugih nastanitvenih zmogljivostih ministrstva, vendar najdlje za eno leto od dneva pridobitve statusa.

(2) Za čas nastanitve osebe s priznano mednarodno zaščito v integracijski hiši ali drugi nastanitveni kapaciteti ministrstva so do nastanitve upravičeni tudi družinski člani osebe s priznano mednarodno zaščito, ki so na podlagi pravice do združitve družine pridobili dovoljenje za prebivanje v Republiki Sloveniji na podlagi določb zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena lahko pristojni organ osebi s priznano mednarodno zaščito, pri kateri obstajajo utemeljeni zdravstveni ali drugi razlogi, ki jih ugotovi pristojni organ, enkrat podaljša obdobje nastanitve v integracijski hiši ali drugih nastanitvenih zmogljivostih ministrstva, vendar najdlje za šest mesecev. Utemeljene zdravstvene in druge razloge pristojni organ ugotovi na podlagi mnenja komisije iz četrtega odstavka 83. člena tega zakona.

94. člen
(bivanje v nastanitvenih zmogljivostih ministrstva)

(1) Pravila bivanja v integracijski hiši in drugih nastanitvenih zmogljivostih ministrstva, namenjenih nastanitvi oseb s priznano mednarodno zaščito, določa hišni red, ki ga predpiše minister.

(2) Težje kršitve hišnega reda so:

1. izražanje kakršne koli oblike rasne, verske, nacionalne, spolne, politične ali druge nestrpnosti;
2. žaljiv ali nasilen odnos do sostanovalcev, zaposlenih in obiskovalcev;
3. posedovanje ali uporaba orožja ali eksplozivnih snovi;
4. odtujevanje predmetov;
5. namerno uničevanje prostorov in opreme v integracijski hiši;
6. omogočanje bivanja drugim osebam;
7. vnašanje ali uživanje prepovedanih drog.

95. člen
(ukrepi ob težjih kršitvah hišnega reda)

Za težje kršitve hišnega reda se izrečejo:

- pisni opomin,
- ukrep preselitve v druge nastanitvene zmogljivosti ministrstva,
- odpoved nastanitve v nastanitvenih zmogljivostih ministrstva,
- povrnitev škode.

96. člen
(postopek izrekanja ukrepov)

(1) Pristojni organ izreka ukrepe zaradi kršitev hišnega reda z odločbo, razen ukrep pisnega opomina, ki ga izreče s sklepom.

(2) Za prvo težjo kršitev hišnega reda pristojni organ izreče pisni opomin.

(3) Če oseba s priznano mednarodno zaščito ponovi katero koli težjo kršitev, ji pristojni organ izreče ukrep preselitve v druge nastanitvene zmogljivosti ministrstva.

(4) Po drugi ponovitvi katere koli težje kršitve pristojni organ izreče ukrep odpovedi nastanitve v nastanitvenih zmogljivostih ministrstva.

(5) Ukrep povrnitve škode pristojni organ izreče za težjo kršitev iz 5. točke tretjega odstavka 94. člena tega zakona.

(6) Zoper izrečen ukrep iz prvega odstavka tega člena je mogoč ugovor v roku treh dni od vročitve. Ugovor se vloži pri vodji notranje organizacijske enote, pristojne za integracijo. O ugovoru odloči vodja notranje organizacijske enote, pristojne za migracije.

(7) Ugovor zoper sklep iz prvega odstavka tega člena ne zadrži izvršitve.

97. člen

(denarno nadomestilo za nastanitev na zasebnem naslovu)

(1) Oseba s priznano mednarodno zaščito, ki je nastanjena na zasebnem naslovu in nima lastnih sredstev za preživljanje ali ji bivanje ni zagotovljeno kako drugače, je 18 mesecev od dneva pridobitve statusa upravičena do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu.

(2) Oseba s priznano mednarodno zaščito iz prejšnjega odstavka je upravičena do denarnega nadomestila za zasebno nastanitev za nadaljnjih osemnajst mesecev, če se je v prvih osemnajstih mesecih po pridobitvi statusa udeležila tečaja iz tretjega odstavka 103. člena in bila na njem prisotna na vsaj 80 odstotkih ur.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena je oseba s priznano mednarodno zaščito, ki je nastanjena na zasebnem naslovu in nima lastnih sredstev za preživljanje ali ji bivanje ni zagotovljeno kako drugače in ima status dijaka ali študenta ali pa je udeleženec izobraževanja odraslih in v Republiki Sloveniji nima zavezancev za preživljanje, upravičena do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu za obdobje treh let od pridobitve statusa. Obdobje upravičenosti do denarnega nadomestila za zasebno nastanitev se podaljša za čas šolanja, vendar ne dlje kot do dopolnjenega 26. leta starosti.

(4) Oseba iz prvega odstavka tega člena, ki je kot mladoletnik brez spremstva bivala v posebni, za mladoletnike primerni nastanitvi in je medtem postala polnoletna, je dve leti po preteku bivanja v tej nastanitvi upravičena do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu.

(5) Oseba s statusom begunca, ki je na podlagi zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev združila družino, je z dnem prihoda družinskih članov v Republiko Slovenijo upravičena do denarnega nadomestila za zasebno nastanitev tudi za družinske člane, in sicer do konca obdobja upravičenosti do denarnega nadomestila za zasebno nastanitev iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena.

(6) Sredstva za denarno nadomestilo za nastanitev na zasebnem naslovu zagotavlja ministrstvo.

(7) Odmera, način dodelitve in izplačevanje denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu se določijo s predpisom iz drugega odstavka 90. člena tega zakona.

98. člen

(zdravstveno varstvo oseb s priznano mednarodno zaščito)

(1) Osebe, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita, se obvezno zdravstveno zavarujejo iz tega naslova, če niso obvezno zdravstveno zavarovane na drugi podlagi.

(2) Otroci, ki imajo priznano mednarodno zaščito, so upravičeni do zdravstvenih storitev v enakem obsegu in pod enakimi pogoji, kot otroci, ki so obvezno zdravstveno zavarovani kot družinski člani. V enakem obsegu so do zdravstvenega varstva upravičeni tudi šolajoči otroci po 18. letu starosti, in sicer do konca šolanja, vendar največ do dopolnjenega 26. leta starosti.

99. člen

(socialno varstvo oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita)

Osebe, ki jim je priznana mednarodna zaščita, so pri uveljavljanju pravic iz socialnega varstva izenačene z državljani Republike Slovenije. Sredstva za socialno varstvo oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita, se zagotavljajo skladno z nacionalno zakonodajo.

100. člen

(mladoletnik brez spremstva s priznano mednarodno zaščito)

(1) Center za socialno delo, ki je krajevno pristojen za območje, na katerem je nastanjen mladoletnik brez spremstva s priznano mednarodno zaščito, mladoletniku brez spremstva skladno s predpisi, ki urejajo družinska razmerja, nemudoma postavi skrbnika.

(2) Center za socialno delo, ki je krajevno pristojen za območje, na katerem je nastanjen mladoletnik brez spremstva s priznano mednarodno zaščito, oziroma drug pristojni organ izvede postopek nastanitve mladoletnika brez spremstva v skladu z veljavnimi predpisi.

101. člen

(izobraževanje in usposabljanje oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita)

(1) Osebe s priznano mednarodno zaščito so pri uveljavljanju obsega pravic na področjih predšolske vzgoje, osnovnošolskega, srednješolskega, višješolskega, visokošolskega izobraževanja in izobraževanja odraslih izenačene z državljani Republike Slovenije.

(2) Osebe s priznano mednarodno zaščito so upravičene do državne štipendije in nastanitve v dijaških in študentskih domovih pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije.

(3) Stroške, povezane s priznavanjem tujih diplom, spričeval in drugih dokazil o formalni izobrazbi oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita, krije ministrstvo.

(4) Osebam z mednarodno zaščito brez lastnih dohodkov oziroma drugače zagotovljenega preživetja tri leta od priznanja statusa mednarodne zaščite druge stroške, povezane z udeležbo na rednem programu izobraževanja in osnovne šole za odrasle, krije ministrstvo.

102. člen

(dostop na trg dela)

(1) Osebe, ki jim je priznana mednarodna zaščita, uveljavljajo pravice iz naslova zaposlovanja in dela v skladu s predpisi, ki urejajo zaposlovanje in delo tujcev.

(2) Osebe, ki jim je priznana mednarodna zaščita, uveljavljajo pravice za primer brezposelnosti v skladu s predpisi, ki urejajo trg dela.

103. člen

(pomoč pri vključevanju v okolje)

(1) Oseba s priznano mednarodno zaščito ima tri leta od pridobitve statusa pravico do pomoči pri vključevanju v okolje.

(2) Pomoč pri vključevanju v okolje temelji na osebni integracijski načrt, ki se pripravi in izvaja na podlagi posameznikovih potreb, znanja, zmožnosti in sposobnosti ter vključuje načrt aktivnosti, namenjenih lažjemu vključevanju v okolje. Pri pripravi in načrtovanju aktivnosti v okviru osebnega integracijskega načrta v prvem letu se lahko v utemeljenih primerih izključno z namenom komunikacije z uradno osebo pristojnega organa osebi z mednarodno zaščito zagotovi prevajanje v jezik, ki ga razume. Za pripravo osebnega integracijskega načrta je pristojno ministrstvo, ki lahko pripravo in izvedbo osebnega integracijskega načrta delno ali v celoti prenese na druge organizacije.

(3) Za lažje vključevanje v okolje ima oseba s priznano mednarodno zaščito v času izvajanja osebnega integracijskega načrta pravico do udeležbe na tečaju slovenskega jezika in tečaja spoznavanja slovenske družbe, ki jo osebi s priznano mednarodno zaščito v najkrajšem možnem času po priznanju statusa zagotovi ministrstvo. Tečaj slovenskega jezika in tečaj spoznavanja slovenske družbe sta lahko združena in se izvajata kot enotni program.

(4) Oseba z mednarodno zaščito je za redno udeležbo na tečaju slovenskega jezika in tečaju spoznavanja slovenske družbe, na katera ju napoti ministrstvo, upravičena do mesečne vozovnice za mestni promet, in sicer za čas trajanja tečajev.

104. člen

(pravice oseb, ki so v Republiko Slovenijo sprejete na podlagi kvote ali delitve bremen med državami članicami Evropske unije)

(1) Osebe, ki so v Republiko Slovenijo sprejete v skladu s postopki iz VI. poglavja tega zakona, pristojni organ pred prihodom seznanjeni z informacijami o Republikli Sloveniji ter o pravicah in dolžnostih oseb s priznano mednarodno zaščito.

(2) Osebam iz prejšnjega odstavka tega člena, ki pridobijo status mednarodne zaščite v Republikli Sloveniji, se poleg pravic iz prvega odstavka 90. člena tega zakona zagotovi uvajalno obdobje, ki traja tri mesece. V uvajalnem obdobju se izvede orientacijski program, ki je namenjen učenju osnov slovenskega jezika, pomoči pri urejanju dokumentov in praktičnemu spoznavanju vsakdanjega življenja v Republikli Sloveniji. Vsebina in trajanje tega programa se podrobneje določi s predpisom iz četrtega odstavka 73. člena tega zakona. Sredstva za pripravo in izvajanje orientacijskih programov zagotavlja ministrstvo.

(3) Osebe iz drugega odstavka tega člena so med uvajalnim obdobjem upravičene do nastanitve v integracijski hiši ali drugih nastanitvenih zmogljivostih ministrstev in samoupravnih lokalnih skupnosti. Stroške nastanitve zagotavlja ministrstvo.

(4) Po poteku uvajalnega obdobja se osebam iz drugega odstavka tega člena izvajanje pravic iz 93. in 105. člena tega zakona zagotavlja tako dolgo, kakor je določeno s tem zakonom.

105. člen

(dolžnosti osebe, ki ji je priznana mednarodna zaščita)

(1) Oseba s priznano mednarodno zaščito mora spoštovati ustavno ureditev, predpise in druge splošne akte v Republikli Sloveniji in ukrepe državnih organov in organov samoupravnih lokalnih skupnosti.

(2) Oseba, ki ji je priznana mednarodna zaščita, je dolžna organe, pristojne za pomoč pri vključevanju v okolje, obveščati o vseh spremembah, ki vplivajo na uveljavljanje njenih pravic in izvrševanje dolžnosti, zlasti pa o:

- pridobljeni denarni socialni pomoči, dohodkih in drugih prejemkih ter premoženju;
- opravljanju preizkusa znanja slovenskega jezika;
- uspešnosti šolanja na vseh stopnjah izobraževanja;
- zaposlitvi;
- spremembi naslova prebivališča;
- spremembi osebnega imena;
- spremembi zakonskega stanu;

- sprejemu v novo državljanstvo, razen državljanstva Republike Slovenije.

(3) Oseba, ki ji je priznana mednarodna zaščita, nova dejstva in okoliščine ali spremembe iz prejšnjega odstavka sporoči v osmih dneh od dne, ko so nastale.

106. člen
(vrnitev v izvorno državo)

(1) Ministrstvo zagotavlja pomoč prosilcem in osebam s priznano mednarodno zaščito, ki se želijo vrniti v izvorno državo.

(2) Prosilci in osebe s priznano mednarodno zaščito, ki se odločijo za vrnitev v izvorno državo, ohranijo pravice in obveznosti, ki jih določa ta zakon, do dneva odhoda iz države.

(3) Če prosilec ali oseba s priznano mednarodno zaščito nima zadostnih lastnih sredstev, stroške vrnitve v izvorno državo krije ministrstvo.

**IX. POGLAVJE
LISTINE**

107. člen
(izkaznica prosilca)

(1) Izkaznica prosilca je dokument, ki potrjuje njegov status prosilca in hkrati dovoljenje, da oseba ostane v Republiki Sloveniji do izvršljivosti odločitve v postopku mednarodne zaščite.

(2) Izkaznica iz prejšnjega odstavka se prosilcu izda najkasneje v treh dneh po vložitvi prošnje.

(3) Izkaznica prosilca se izda za obdobje največ 120 dni. Po poteku se izda nova.

(4) Način izdaje, obliko in vsebino izkaznice prosilca določi minister v predpisu iz četrtega odstavka 78. člena tega zakona.

108. člen
(način izdaje, vsebina, razveljavitev in oblika izkaznice dovoljenja za prebivanje)

(1) Izkaznica dovoljenja za prebivanje, izdana kot samostojna listina, je javna listina, ki izkazuje istovetnost osebe s priznano mednarodno zaščito in potrjuje priznan status mednarodne zaščite.

(2) Beguncu se izkaznica dovoljenja za prebivanje izda kot samostojna listina z veljavnostjo deset let.

(3) Osebi, ki ji je priznana subsidiarna zaščita, se izkaznica dovoljenja za prebivanje izda kot samostojna listina z veljavnostjo za čas, za katerega ji je priznana ta zaščita.

(4) Na podlagi sklepa iz četrtega odstavka 66. člena tega zakona se osebi izkaznica dovoljenja za prebivanje izda kot samostojna listina z veljavnostjo 12 mesecev z možnostjo podaljšanja dovoljenja.

(5) Na podlagi vloženega zahtevka za uvedbo ponovnega postopka, se osebi iz četrtega odstavka 64. člena tega zakona izkaznica dovoljenja za prebivanje izda kot samostojna listina z veljavnostjo šestih mesecev z možnostjo podaljšanja dovoljenja.

(6) Izkaznica dovoljenja za prebivanje poleg fotografije osebe s priznano mednarodno zaščito vsebuje:

- priimek in ime osebe,
- državljanstvo,
- datumu rojstva in spol,
- EMŠO,
- rok veljavnosti,
- podobo obraza in dva prstna odtisa, obdelane in shranjene kot biometrične podatke,
- vrsto dovoljenja za prebivanje,
- obliko mednarodne zaščite,
- datum in kraj izdaje.

(7) Izkaznica dovoljenja za prebivanje, ki je izdana imetniku, mlajšemu od šestih let, ali imetniku, ki iz zdravstvenih razlogov ne more dati nobenega prstnega odtisa, ne vsebuje prstnih odtisov. Izkaznica dovoljenja za prebivanje, izdana imetniku, ki iz zdravstvenih razlogov lahko da samo en prstni odtis, vsebuje en prstni odtis.

(8) Imetnikom izkaznice dovoljenja za prebivanje iz prejšnjega odstavka tega člena se lahko izda izkaznica dovoljenja za prebivanje v obliki samostojne listine z veljavnostjo, krajšo od deset let.

(9) Če status mednarodne zaščite preneha ali se odvzame oziroma se osebi s subsidiarno zaščito ta ne podaljša ali se zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, ki ga je podala oseba iz četrtega odstavka 64. člena, zavrne, izkaznica dovoljenja za prebivanje izdana kot samostojna listina preneha veljati. Imetnik v osmih dneh vrne izkaznico dovoljenja za prebivanje, izdano kot samostojno listino. Če tega ne stori, mu policija ob preverjanju zakonitosti prebivanja v državi ali vstopa v državo ali ob preverjanju istovetnosti izkaznica dovoljenja odvzame in ga pošlje ministrstvu.

(10) Oseba s priznano mednarodno zaščito je v postopku izdaje izkaznice dovoljenja za prebivanje oproščena plačila upravne takse in stroškov tiskovine.

(11) Za vsebino, obliko, način izdaje izkaznice dovoljenja za prebivanje, način zajemanja prstnih odtisov ter način in označitev razveljavitve ali prenehanja dovoljenja za prebivanje, se smiselno uporabljajo predpisi izdani na podlagi zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

109. člen

(podatki za izdelavo izkaznice dovoljenja za prebivanje)

(1) V postopku izdaje izkaznice dovoljenja za prebivanje osebi, ki ji je priznana mednarodna zaščita, se uporabijo podatki iz evidence oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita, o osebnem imenu, datumu in kraju rojstva, EMŠO, spolu in državljanstvu.

(2) Oseba s priznano mednarodno zaščito v postopku izdaje dovoljenja za prebivanje priloži fotografijo predpisane velikosti v fizični ali digitalni obliki, ki kaže njeno pravo podobo in dati dva prstna odtisa za digitalni zajem. Oseba, mlajša od šestih let, in oseba, ki iz zdravstvenih razlogov ne more dati nobenega prstnega odtisa, ne da prstnih odtisov. Oseba, ki iz zdravstvenih razlogov lahko da samo en prstni odtis, da en prstni odtis.

(3) Prstna odtisa oziroma prstni odtis se hrani do vročitve dovoljenja za prebivanje.

110. člen
(pogrešitev dovoljenja)

- (1) Pogrešitev, izgubo ali tatvino (v nadaljnjem besedilu: pogrešitev) dovoljenja za prebivanje v Republiki Sloveniji imetnik takoj, če to ni mogoče, pa najpozneje v osmih dneh, naznani ministrstvu.
- (2) Pogrešitev dovoljenja za prebivanje v tujini imetnik takoj, če to ni mogoče pa najpozneje v osmih dneh, naznani najbližjemu diplomatskemu predstavništvu ali konzulatu Republike Slovenije v tujini, da o pogrešitvi obvesti ministrstvo, ki je dovoljenje izdalo.
- (3) V naznanitvi pogrešitve dovoljenja za prebivanje imetnik navede tudi točne podatke o okoliščinah te pogrešitve.
- (4) Ministrstvo osebi s priznano mednarodno zaščito izda novo listino.
- (5) Zaradi zagotovitve varnosti pravnega prometa in odkrivanja ukradenih ali pogrešanih dovoljenjih za prebivanje se o ukradenih in pogrešanih dovoljenjih za prebivanje podatki o pristojnem organu, ki je izdal dovoljenje, datumu izdaje, veljavnosti in serijski številki dovoljenja ter datumu prijave pogrešitve dovoljenja javno objavijo na enotnem državnem portalu e-uprave.

111. člen
(potni list za begunca)

- (1) Postopki izdaje, vročitve in naznanitve pogrešitve potnega lista za begunca se izvajajo v skladu z zakonom, ki ureja potne listine za državljane Republike Slovenije, razen če ta zakon določa drugače.
- (2) Pristojni organ za izvajanje postopkov izdaje, vročitve in naznanitve pogrešitve potnega lista za begunca je ministrstvo.
- (3) Potni list za begunca se praviloma izda z veljavnostjo desetih let. Za potne liste, izdane z veljavnostjo krajšo od desetih let, se smiselno uporabljajo določbe zakona iz prvega odstavka tega člena.
- (4) Begunec potni list po prenehanju ali odvzemu statusa begunca v osmih dneh izroči ministrstvu.
- (5) Begunec, ki nima lastnih sredstev za preživljanje ali mu preživljanje ni zagotovljeno kako drugače, je v postopku izdaje potnega lista oproščen plačila upravne takse in stroškov tiskovine.
- (6) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za namen vstopa osebe z mednarodno zaščito, ki je v Republiko Slovenijo sprejeta na podlagi letne kvote. V tem primeru pristojni organ izda potni list za begunca brez dveh prstnih odtisov in podpisa, in sicer z veljavnostjo do 90 dni.
- (7) Minister predpiše ceno obrazca listine ter vsebino, obliko in način izdaje potnega lista za begunca. S tem predpisom se določi tudi način zajemanja prstnih odtisov.

112. člen
(podatki za izdajo potnega lista za begunca)

- (1) Za izdajo potnega lista za begunca se uporabijo podatki iz evidenc oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita o osebnem imenu, datumu in kraju rojstva, EMŠO, spolu, državljanstvu in stalnem prebivališču.

(2) Begunec k vlogi za izdajo potnega lista za begunca priloži fotografijo predpisane velikosti v fizični ali digitalni obliki, ki kaže njegovo pravo podobo, in da dva prstna odtisa v digitalni obliki. Begunec, mlajši od 12 let, in begunec, ki iz zdravstvenih razlogov ne more dati nobenega prstnega odtisa, ne da prstnih odtisov. Begunec, ki iz zdravstvenih razlogov lahko da samo en prstni odtis, da en prstni odtis.

(3) Prstna odtisa oziroma prstni odtis se hrani do vročitve potnega lista.

(4) Potni list za begunca vsebuje tudi pomnilniški medij, na katerem so podoba obraza in prstna odtisa imetnika, obdelani in shranjeni kot biometrični podatek.

113. člen

(potni list za osebo s subsidiarno zaščito)

(1) Oseba s subsidiarno zaščito uporablja svoj nacionalni potni list.

(2) Če oseba iz prejšnjega odstavka nima svojega nacionalnega potnega lista, ji pristojni organ za čas subsidiarne zaščite izda potni list za tujca, razen če obstajajo razlogi za zavrnitev izdaje v skladu z zakonom, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

(3) Oseba s subsidiarno zaščito, ki nima lastnih sredstev za preživljanje, ali ji preživljanje ni zagotovljeno kako drugače, je v postopku izdaje potnega lista oproščena plačila upravne takse in stroškov tiskovine.

(4) Pristojni organ za izvajanje postopkov izdaje, vročitve in naznanitve pogrešitve potnega lista za osebo s subsidiarno zaščito je ministrstvo.

X. POGLAVJE EVIDENCE

114. člen

(zbirke osebnih podatkov)

(1) Ministrstvo za opravljanje nalog po tem zakonu vodi:

1. evidenco prosilcev za mednarodno zaščito (v nadaljevanju: evidenca prosilcev);
2. evidenco oseb, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita;
3. evidence listin, izdanih na podlagi tega zakona (v nadaljevanju: evidence izdanih listin).

(2) Evidenco iz 1. točke prejšnjega odstavka ministrstvo vodi za namen odločanja o prošnjah prosilcev za mednarodno zaščito, zagotavljanja pravic prosilcem za mednarodno zaščito ter izvajanja drugih postopkov v skladu s tem zakonom.

(3) Evidenco iz 2. točke prvega odstavka tega člena ministrstvo vodi z namenom odločanja o pravicah in obveznostih oseb, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita, in izhajajo iz tega statusa.

(4) Evidence iz 3. točke prvega odstavka tega člena ministrstvo vodi za namen preverjanja istovetnosti, tujskega statusa ter prehoda državne meje prosilcev in oseb z mednarodno zaščito.

(5) Evidence iz tega člena se vodijo v elektronski obliki in zagotavljajo evidentiranje dostopov do podatkov in dokumentov, in sicer tako, da se shranjujejo podatki o tem, kdo in kdaj je izvajal

posamezna opravila v zvezi s posameznim podatkom ali dokumentom. Pri skeniranih dokumentih se shranjujejo tudi podatki o tem, kdo in kdaj je dokument skeniral.

115. člen

(osebni podatki prosilcev za mednarodno zaščito in evidenca prosilcev)

(1) Evidenca prosilcev vsebuje naslednje osebne podatke prosilca:

1. podatke iz petega odstavka 45. člena tega zakona;
2. fotografijo iz 26. točke petega odstavka 45. člena tega zakona;
3. prstne odtise iz 26. točke petega odstavka 45. člena tega zakona;
4. EMŠO iz šestega odstavka 45. člena tega zakona;
5. začasno prebivališče iz šestega odstavka 45. člena tega zakona;
6. podatke o izdani izkaznici za prosilca (številka in datum izdaje);
7. podatke o postavitvi zakonitih zastopnikov in skrbnikov za mladoletne prosilce brez spremstva ter osebno ime, datum rojstva in stalno prebivališče zakonitega zastopnika oziroma skrbnika;
8. dokumentacijo, ki v okviru izvajanja nalog po tem zakonu nastaja v času od vložitve prošnje za mednarodno zaščito do pravnomočne odločitve in vsebuje podatke o:
 - zdravstveno in psiho-socialnem stanju prosilca v zvezi z nastanitvijo v azilnem domu;
 - vlogah in rešitvah komisije iz četrtega odstavka 83. člena tega zakona;
 - izdanih dovolilnicah za prenočitev zunaj azilnega doma;
 - izvajanju vzdrževalnih del prosilcev v azilnem domu;
 - dostopanju prosilcev do svetovalcev za begunce;
 - vključevanju v sistem šolanja in izobraževanja;
 - zaposlitvi;
 - izplačani finančni pomoči v primeru nastanitve na zasebnem naslovu in žepnine v primeru nastanitve v azilnem domu ter odvzemu žepnine;
 - materialni oskrbi prosilca z obleko, obutvijo in sredstvi za osebno higieno.

(2) Ko je sprejeta pravnomočna odločitev o prošnji za priznanje mednarodne zaščite se v evidenco prosilcev vpišejo podatki o vrsti in datumu odločitve, vsi ostali podatki, razen podatkov o osebnem imenu, datumu rojstva, kraju rojstva, spolu in državljanstvu, pa se blokirajo. Dostop do blokiranih podatkov je dovoljen le pristojnim državnim organom zaradi pregona kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti, v drugih primerih, ki so povezani z zagotavljanjem nacionalne varnosti ali ustavne ureditve in so določeni z zakonom, ter na podlagi izrecne privolitve prosilca. Ponovna vložitev prošnje za priznanje mednarodne zaščite šteje kot izrecna privolitev za dostop do blokiranih podatkov. Po poteku 50 let po sprejeti pravnomočni odločitvi o prošnji za priznanje mednarodne zaščite se blokirani podatki nepovratno uničijo, neblokirani pa arhivirajo.

116. člen

(evidenca oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita)

(1) Če je prosilcu priznana mednarodna zaščita, se pred blokiranjem podatkov iz evidence prosilcev v evidenco oseb, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita, prevzamejo podatki o osebnem imenu, datumu rojstva, kraju rojstva, spolu, državljanstvu, materinem jeziku, izobrazbi in poklicu, zakonskemu stanu, imenu in priimku, državljanstvu ter naslovu začasnega prebivališča družinskih članov, ki že prebivajo v Republiki Sloveniji, ki živijo v izvorni državi in ki živijo izven izvorne države ter podatki iz 2., 4. in 7. točke prvega odstavka prejšnjega člena.

(2) Evidenca oseb, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita, vsebuje:

1. podatke iz prejšnjega odstavka;
2. številko, datum izdaje in vrsto izdanega dovoljenja za prebivanje;
3. naslov stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji;
4. naslov začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji;
5. številko in datum izdaje potnega lista za begunca oziroma potnega lista za tujca za osebo s subsidiarno zaščito;
6. dokumentacijo, ki v okviru izvajanja nalog po tem zakonu nastaja v obdobju vključevanja osebe z mednarodno zaščito v slovensko družbo, in sicer:
 - osebni integracijski načrt;
 - podatke o vključitvi v sistem socialnega varstva in o prejetih denarnih pomočeh;
 - podatke o vključitvi v sistem zdravstvenega zavarovanja;
 - podatke in poročila o zaposlitvi, dohodkih in drugih prejemkih ter premoženju;
 - podatke o izplačilu denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu;
 - podatke in poročila o obiskovanju tečaja slovenskega jezika in opravljanja preizkusa znanja;
 - podatke in poročila o obiskovanju tečaja spoznavanja slovenske družbe;
 - psiho-socialna poročila v zvezi z nastanitvijo v integracijski hiši,
 - podatke o vključevanju v sistem šolanja in izobraževanja in o pridobljeni izobrazbi v Republiki Sloveniji;
 - postavitve zakonitih zastopnikov in skrbnikov za mladoletne osebe z mednarodno zaščito brez spremstva;
 - izrečene ukrepe glede kršitev hišnega reda integracijske hiše;
 - poročila o zdravstvenem stanju, če begunec oziroma oseba s subsidiarno zaščito s tem pisno soglaša.

(3) Osebni podatki iz evidence oseb, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita, se razen podatkov o osebni imenu, datumu rojstva, kraju rojstva, spolu in državljanstvu, ob prenehanju statusa osebe s priznano mednarodno zaščito blokirajo. Dostop do blokiranih podatkov je dovoljen le pristojnim državnim organom zaradi pregona kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti, v drugih primerih, ki so povezani z zagotavljanjem nacionalne varnosti ali ustavne ureditve in so določeni z zakonom, ter na podlagi izrecne privolitve prosilca. Po poteku 50 let od prenehanja statusa osebe z mednarodno zaščito se blokirani podatki nepovratno uničijo, neblokirani pa arhivirajo.

117. člen (evidence izdanih listin)

(1) Evidence izdanih listin sestavljajo:

- evidenca izkaznic prosilca, izdanih na podlagi 107. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: evidenca izkaznic);
- evidenca izkaznic dovoljenj za prebivanje, izdanih na podlagi 108. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: evidenca dovoljenj za prebivanje);
- evidenca potnih listov za begunca, izdanih na podlagi 111. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: evidenca potnih listov za begunce);
- evidenca potnih listov za tujca za osebe s subsidiarno zaščito, izdanih na podlagi 113. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: evidenca potnih listov za tujce).

(2) Evidenca izkaznic prosilca vsebuje naslednje podatke iz evidence prosilcev: osebno ime, datum in kraj rojstva, spol, državljanstvo, EMŠO, naslov začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji in fotografijo prosilca ter številko in datum izdaje izkaznice.

(3) Evidenca izkaznic dovoljenj za prebivanje vsebuje naslednje podatke iz evidence oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita: osebno ime, datum in kraj rojstva, spol, državljanstvo, EMŠO, naslov stalnega in začasnega prebivališča in fotografijo imetnika dovoljenja, osebno ime, datum in kraj rojstva zakonitega zastopnika ali skrbnika imetnika dovoljenja, serijska številka, datum izdaje dovoljenja, podatki o veljavnosti, vrsti izdanega dovoljenja ter podatke o ukradenih in pogrešanih dovoljenjih, izdanih istemu imetniku.

(4) Evidenca potnih listov za begunce vsebuje naslednje podatke iz evidence oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita: osebno ime, datum in kraj rojstva, spol, državljanstvo, naslov stalnega in začasnega prebivališča, EMŠO, fotografijo ter prstni odtis imetnika potnega lista s podatki o roki in prstu prstnega odtisa, osebno ime, datum in kraj rojstva zakonitega skrbnika imetnika potnega lista, ter številko in datum izdaje odločbe oziroma podatek o vrsti potnega lista, registrski in serijski številki potnega lista, datumu izdaje in veljavnosti potnega lista ter podatke o ukradenih in pogrešanih potnih listih, izdanih istemu imetniku.

(5) Evidenca potnih listov za tujca za osebe s subsidiarno zaščito vsebuje naslednje podatke iz evidence oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita: osebno ime, datum in kraj rojstva, spol, državljanstvo, naslov začasnega prebivališča, EMŠO, fotografijo ter prstni odtis imetnika potnega lista s podatki o roki in prstu prstnega odtisa, osebno ime, datum in kraj rojstva zakonitega zastopnika ali skrbnika imetnika potnega lista, ter številko in datum izdaje odločbe oziroma podatek o vrsti potnega lista, registrski in serijski številki potnega lista, datumu izdaje in veljavnosti potnega lista ter podatke o ukradenih in pogrešanih potnih listih, izdanih istemu imetniku.

118. člen

(zbiranje, obdelava in posredovanje osebnih podatkov)

(1) Pristojni organ zbira osebne podatke za vpis v evidence iz 1. in 2. točke prvega odstavka 114. člena tega zakona neposredno od posameznikov, na katere se podatki nanašajo, prič, iz uradnih in drugih zbirk osebnih podatkov ter na podlagi izvedenih aktivnosti zagotavljanja pravic in integracijskih ukrepov za osebe, ki jim je priznana mednarodna zaščita. Kadar tako določa ta zakon, pristojni organ po uradni dolžnosti sam generira podatke.

(2) Upravljalci zbirk osebnih podatkov, ki razpolagajo s podatki, ki so potrebni za ugotovitev dejstev v zvezi z vodenjem in odločanjem v postopkih po tem zakonu, so dolžni na podlagi obrazložene pisne zahteve pristojnega organa, brezplačno, najkasneje v roku 15 dni, posredovati zahtevane podatke. Zahteva vsebuje navedbo zahtevanih podatkov, pravno podlago za posredovanje, namen njihove uporabe in številko zadeve.

(3) Ministrstvo osebne podatke iz evidenc iz 1. in 2. točke prvega odstavka 114. člena tega zakona lahko posreduje le na obrazloženo pisno zahtevo uporabnika, ki izkaže pravno podlago za pridobitev osebnih podatkov v zakonu ali izrecni pisni privolitvi posameznika, na katerega se osebni podatki nanašajo.

(4) Za odstranitev osebe, katere prošnja je bila zavrnjena ali zavržena in je bila odrejena njena prisilna odstranitev v izvorno državo, se tujim organom lahko posreduje le osebno ime, datum in kraj rojstva, spol, državljanstvo, podatke o dokumentih, ki jih je izdala izvorna država ter zadnji naslov v tej državi.

(5) Podatki, pridobljeni z daktiloskopiranjem in fotografije prosilca, se za izvajanje Uredbe 604/2013/EU posredujejo državi članici Evropske unije in državi pristopnici k tej uredbi.

119. člen
(varstvo osebnih podatkov)

(1) Pristojni organi vse osebne podatke prosilcev in oseb s priznano mednarodno zaščito še posebej varujejo pred organi njegove izvirne države.

(2) Osebne podatke prosilcev in oseb s priznano mednarodno zaščito, potrebne za izdelavo izkaznice prosilca iz 107. člena, izkaznice dovoljenja za prebivanje iz 108. člena, potnega lista za begunca iz 111. člena in potnega lista za tujca za osebo s subsidiarno zaščito iz 113. člena tega zakona, sme uporabljati pooblaščenno podjetje ali organ zgolj za vnos v navedenim listinam pripadajoče obrazce in za izdelavo navedenih listin in jih v 30 dneh po uporabi uniči.

XI. POGLAVJE
PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

120. člen
(podzakonski predpisi)

(1) Podzakonske predpise na podlagi tega zakona je treba izdati v enem letu po uveljavitvi tega zakona.

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

- Uredba o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic osebam z mednarodno zaščito (Uradni list RS, št. 67/08, 55/11 in 36/14);
- Uredba o načinu izvedbe preselitve oseb, ki so v Republiko Slovenijo sprejete na podlagi letne kvote (Uradni list RS, št. 59/11);
- Pravilnik o postopku s tujcem, ki izrazi namen podati prošnjo za mednarodno zaščito v Republici Sloveniji ter postopku sprejema prošnje za mednarodno zaščito (Uradni list RS, št. 64/11 in 29/13);
- Pravilnik o načinu dostopa prosilcev za mednarodno zaščito do svetovalcev za begunce ter nagrajevanju in povračilu stroškov svetovalcem za begunce (Uradni list RS, št. 3/12 in 29/13);
- Pravilnik o načinu izvajanja zakonitega zastopanja mladoletnikov brez spremstva ter načinu zagotavljanja ustrezne nastanitve, oskrbe in obravnave mladoletnikov brez spremstva zunaj azilnega doma ali njegove izpostave (Uradni list RS, št. 6/12 in 36/14);
- Pravilnik o pravicah prosilcev za mednarodno zaščito (Uradni list RS, št. 68/11, 42/12 in 64/14);
- Pravilnik o organizaciji in pravilih bivanja v integracijski hiši (Uradni list RS, št. 48/11);
- Pravilnik o vsebini, obliki in načinu izdaje potnega lista za begunce (Uradni list RS, št. 5/11 in 52/13);
- Pravilnik o hišnem redu Azilnega doma (Uradni list RS, št. 62/11);

- Pravilnik o usposabljanju in opravljanju preverjanja znanj svetovalcev za begunce (Uradni list RS, št.101/11).

(3) Do uveljavitve podzakonskih predpisov na podlagi tega zakona se uporabljajo predpisi iz prejšnjega odstavka, kolikor niso v nasprotju z določbami tega zakona.

121. člen
(izdaja potnega lista)

Do ureditve v zakonu, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, se za namen vstopa družinskega člana osebe z mednarodno zaščito, ki ne poseduje veljavne potne listine, smiselno uporabljajo določbe 113. člena tega zakona. V tem primeru pristojni organ izda potni list za tujca brez dveh prstnih odtisov in podpisa družinskega člana osebe s priznano mednarodno zaščito, in sicer z veljavnostjo do 90 dni.

122. člen
(uskladitev predpisov)

(1) Določbe predpisov s področja zdravstva in zdravstvenega zavarovanja, ki se nanašajo na zdravstveno varstvo oseb s priznano mednarodno zaščito, se uskladijo z določbami tega zakona v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(2) Določbe predpisov s področja socialnega varstva, ki se nanašajo na socialno varstvo oseb s priznano mednarodno zaščito, se uskladijo z določbami tega zakona v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(3) Določbe predpisov s področja družinske politike, ki se nanašajo na osebe s priznano mednarodno zaščito, se uskladijo z določbami tega zakona v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

123. člen
(izkaznice in potni listi)

Izkaznice prosilca, izkaznica dovoljenja za prebivanje, izdana kot samostojna listina, potni listi za begunca in potni listi za osebo s subsidiarno zaščito, ki so bili izdani na podlagi Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11- uradno prečiščeno besedilo, 98/11 – odl. US, 83/12, 111/13 in 114/13 – odl. US), ostanejo v veljavi do poteka njihove veljavnosti.

124. člen
(obvestilo organizacij)

Organizacije, ki delujejo v imenu Visokega komisariata v Republiki Sloveniji, pristojni organ v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona obvestijo o prenosu nalog in načinu ter obsegu delovanja v imenu Visokega komisariata v Republiki Sloveniji.

125. člen
(zaključek postopkov)

Postopki, začeti po Zakonu o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11- uradno prečiščeno besedilo, 98/11 – odl. US, 83/12, 111/13 in 114/13 – odl. US), se nadaljujejo in končajo po določbah tega zakona.

126. člen
(nadaljevanje z delom)

(1) Svetovalci za begunce, imenovani na podlagi določb Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11- uradno prečiščeno besedilo, 98/11 – odl. US, 83/12, 111/13 in 114/13 – odl. US), nadaljujejo z delom do izteka obdobja, za katerega so bili imenovani.

(2) Zakoniti zastopniki imenovani na podlagi določb Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11- uradno prečiščeno besedilo, 98/11 – odl. US, 83/12, 111/13 in 114/13 – odl. US), nadaljujejo z delom.

(3) Člani komisije iz tretjega odstavka 83. člena Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11- uradno prečiščeno besedilo, 98/11 – odl. US, 83/12, 111/13 in 114/13 – odl. US), nadaljujejo z delom kot člani komisije na podlagi četrtega odstavka 83. člena tega zakona, za obdobje izteka njihovega mandata.

127. člen
(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 111/07, 58/09, 99/10, 11/11- uradno prečiščeno besedilo, 98/11 – odl. US, 83/12, 111/13, 114/13 – odl. US in 82/15 – odl. US).

128. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITEV ČLENOV:

K 1. ČLENU (vsebina):

V uvodni določbi so naštetni vsi vidiki mednarodne zaščite, ki jih zakon ureja, in sicer: temeljna načela in jamstva, postopek za priznanje, podaljšanje, odvzem mednarodne zaščite, trajanje in vsebina mednarodne zaščite ter obseg pravic in dolžnosti prosilcev za mednarodno zaščito in oseb, ki so pridobile mednarodno zaščito. Prosilci in osebe za mednarodno zaščito so temeljni subjekti, katerih varstvo pred preganjanjem in resno škodo je predmet varovanja v okviru mednarodne zaščite, ki jo nudi Republika Slovenija.

Področje mednarodne zaščite je urejeno v pravnih aktih Evropske unije, ki tvorijo skupni evropski azilni sistem, in sicer v Direktivi 2013/32/EU, Direktivi 2013/33/EU in Direktivi 2011/95/EU.

Direktiva 2013/32/EU določa skupne temeljne postopkovne standarde za postopke za priznanje in odvzem mednarodne zaščite ter vzpostavlja skladen sistem, ki zagotavlja, da so odločitve bolj učinkovite, ter da vse države članice obravnavajo prošnje v skladu s skupnimi standardi kakovosti.

Direktiva 2013/33/EU določa standarde za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito ter uvaja skupna pravila za pridržanje, pri čemer določa izčrpen seznam razlogov za pridržanje, pravila glede pravnega varstva v primeru pridržanja ter posebna pravila v primeru, da so pridržane ranljive osebe s posebnimi potrebami.

Direktiva 2011/95/EU določa pogoje za pridobitev mednarodne zaščite.

Z zakonom se navedene direktive prenašajo v slovenski pravni red.

Zakon določa način izvajanja uredb Evropske unije s področja mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji.

Uredba (EU), št. 603/2013 določa vzpostavitev sistema EURODAC za primerjavo prstnih odtisov za učinkovito uporabo meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljani tretje države oziroma oseba brez državljanstva. V zakonu se določa obveznost oddaje prstnih odtisov pred sprejemom prošnje za mednarodno zaščito.

Uredba (EU), št. 604/2013 vzpostavlja merila in mehanizme za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljani tretje države ali oseba brez državljanstva uvaja mehanizem za zgodnje opozarjanje, pripravljenost in krizno upravljanje s ciljem preprečevanja kriz, ki izhajajo iz posebnih pritiskov ali pa nezadostnih kapacitet nacionalnih azilnih sistemov. V zakonu se določajo temeljna jamstva in postopek obravnave oseb, ki se obravnavajo v skladu z omenjeno uredbo.

Uredba (EU), št. 767/2008 o vizumskem informacijskem sistemu določa določa lajšanje izmenjave podatkov o vlogah za izdajo vizumov med državami članicami, in s tem povezanih postopkov, izboljšuje izvajanje skupne vizumske politike, konzularno sodelovanje in posvetovalne postopke med centralnimi organi, pristojnimi za izdajo vizumov. V zakonu se za izvajanje omenjene uredbe določa fotografiranje in odvzem prstnih odtisov pred sprejemom prošnje za mednarodno zaščito.

Uredbe Sveta (ES) št. 2252/2004 določa način izdaje potnih listov za begunce. V zakonu se za izvajanje omenjene uredbe določa način izdaje in podatki za izdajo potnih listov za begunce.

Uredbe Sveta (ES) št. 1030/2002 določa enotno obliko dovoljenj za prebivanje za državljane tretjih držav. Z zakonom se določa način izdaje, vsebina, razveljavitev in oblika dovoljenja za prebivanje.

K 2. ČLENU (opredelitev pojmov):

V tem členu zakon definira pojme, ki so bistveni za razlago zakona in se v besedilu večkrat pojavljajo.

K 3. ČLENU (temeljna načela):

Zakon določa temeljna načela, na katerih temelji postopek za mednarodno zaščito. Uradne osebe, ki so pooblašene posebej za vodenje postopka za mednarodno zaščito, morajo biti ustrezno usposobljene za vodenje tega postopka, kar pomeni, da morajo imeti specifična znanja postopka, prava mednarodne zaščite in prava človekovih pravic. Vsako prošnjo v tem postopku je potrebno obravnavati individualno ter na objektivni in nepristranski način. Direktiva 2013/32/EU v 12. členu določa osnovna procesna jamstva, ki veljajo za prosilce za mednarodno zaščito in jih je potrebno upoštevati brez izjeme. Pri delu z mladoletniki morajo vsi organi, ki sodelujejo v postopku oziroma uveljavljanju pravic mladoletnika, upoštevati načelo največje otrokove koristi. Pri svojem delu mora pristojni organ upoštevati načelo ohranjanja enotnosti družine.

K 4. ČLENU (temeljna postopkovna jamstva):

Določba glede obveznosti zagotavljanja temeljnih postopkovnih jamstev izhaja iz Direktive 2013/32/EU, ki v 12. členu določa, da je potrebno v postopkih na prvi stopnji vsem prosilcem za mednarodno zaščito zagotoviti:

- informiranje (v prosilcu razumljivem jeziku) o postopku ter o pravicah in obveznostih med postopkom ter o možnih posledicah, če teh obveznosti ne upošteva,
- po potrebi se jim morajo zagotoviti storitve tolmačenja,
- ne sme se jim odreči možnost komuniciranja z UNHCR,
- dostop do informacij (prosilcem samim in, če je to primerno, njihovim pravnim in drugim svetovalcem) o splošnih razmerah, ki vladajo v izvornih državah prosilcev in po potrebi v državah, skozi katere so potovali,
- da se jim v razumnem roku vroči odločitev,
- v kolikor prosilec ni na voljo brezplačna pravna pomoč, jim je potrebno zagotoviti prevod odločbe v jeziku, ki ga prosilec razume, ki mora vključevati tudi pravni pouk.

Zakon v predmetni določbi sledi citirani določbi direktive.

K 5. ČLENU (informiranje):

Pravica do informiranja je eno od temeljnih postopkovnih jamstev, ki jih določa 4. člen zakona. Način informiranja je potrebno prilagoditi stanju in možnosti razumevanja prosilca.

Osebi, ki želi podati prošnjo za mednarodno zaščito, se pred začetkom postopka zagotovijo informacije o postopku mednarodne zaščite, pravicah in dolžnostih prosilcev za mednarodno zaščito, možnih posledicah neupoštevanja obveznosti in nesodelovanja s pristojnim organom, rokih za uveljavljanje pravnih sredstev, informacije o svetovalcih za begunce in nevladnih organizacijah, ki delujejo na področju mednarodne zaščite.

Vse omenjene informacije se zagotovijo v jeziku, ki ga oseba razume.

Prosilcu se v postopkih na prvi stopnji na zahtevo brezplačno zagotavljajo vse informacije v zvezi z njegovim postopkom mednarodne zaščite.

K 6. ČLENU (tolmačenje in prevajanje):

Temeljno postopkovno jamstvo osebe v postopku je tudi pravica spremljati postopek v jeziku, ki ga razume. Pomoč tolmača je zagotovljena pri sprejemu prošnje in pri osebem razgovoru, v drugih utemeljenih primerih pa o tem za vsak primer posebej odloči pristojni organ. Kadar oseba pristojnemu organu predloži obsežno listinsko dokumentacijo, jo lahko pristojni organ pozove, da v določenem roku v dokumentaciji označi dele, za katere meni, da so najbolj bistveni za prevod. V kolikor oseba tega ne stori, ministrstvo listin ni dolžno upoštevati pri ugotavljanju dejanskega stanja.

Oseba mora biti v jeziku, ki ga razume, seznanjena z vsebino pisne odločitve. Pri odločitvi se v jezik, ki ga razume, prevedejo izrek, kratek povzetek odločitve in pravni pouk.

Osebi se lahko na njeno prošnjo, kadar je to mogoče, zagotovi tolmača istega spola.

Tolmač se z izjavo zaveže, da ne bo sodeloval z diplomatsko-konzularnim predstavništvom države, katere jezik tolmači, ali kako drugače sodeloval z oblastmi te države na način, ki bi zbujal sum v nepristranskost in spoštovanje zaupnosti v postopkih. Ministrstvo mora takoj obvestiti o obstoju možnosti konflikta interesov, kadar opravlja storitev tolmačenja za druge naročnike na ozemlju RS ali izven, še posebej kadar bi to povzročilo kršitve določb tega zakona glede posredovanja podatkov.

Tolmač je pri svojem delu zavezan spoštovati pravila Kodeksa ravnanja tolmačev in prevajalcev v postopkih za priznanje mednarodne zaščite, ministrstvo pa mora tolmače seznaniti s pravili in posebnostmi tolmačenja in njihovo vlogo v teh postopkih.

Eden od elementov skupnega evropskega azilnega sistema je tudi sodelovanje pristojnih organov držav članic EU v zvezi z izvajanjem postopkov. K temu sodi tudi sodelovanje med državami pri zagotovitvi tolmačev, če gre za tolmačenje v jezik, za katerega ni ustreznega tolmača na področju Republike Slovenije. Za pomoč pri tolmačenju ministrstvo lahko zaprosi tudi institucijo Evropske unije ali drugo mednarodno organizacijo. V tem primeru je potrebno najti cenovno in časovno najustreznejši način tolmačenja, eden izmed načinov pa je lahko tudi preko sodobnih elektronskih medijev, na primer video-konference.

Sredstva za tolmačenje se zagotovijo v proračunu Republike Slovenije.

K 7. ČLENU (Visoki komisariat):

Visoki komisariat je medvladna organizacija, pristojna za varovanje pravic oseb, ki potrebujejo zaščito. Nekatera pooblastila izhajajo iz določil Ženevske konvencije in so povzeta tudi v 29. členu Direktive 2013/32/EU. Visoki komisariat od pristojnega organa pridobiva podatke in informacije o stanju na področju mednarodne zaščite, o načinu izvajanja Ženevske konvencije in drugih aktov, ki urejajo varstvo beguncev in o zakonskih in podzakonskih predpisih s področja mednarodne zaščite. Ima pravico dostopa do oseb, ki so izrazile namen podati prošnjo za mednarodno zaščito, in prosilcev v vseh nastanitvenih kapacitetah, kar pomeni v sprejemnem prostoru azilnega doma, v azilnem domu in izpostavah, prostorih, kjer je prosilcem omejeno gibanje, in na mejah ali v tranzitnih območjih letališč in pristanišč. Visoki komisariat pridobiva podatke o vloženi prošnji, poteku postopkov in izdanih odločitvah. Pogoji za posredovanje podatkov o poteku postopkov in izdanih odločitvah je pisno soglasje prosilca.

Visoki komisariat lahko za izvajanje svojih nalog pooblasti tudi drugo organizacijo (implementacijski partner). To velja predvsem takrat, ko Visoki komisariat nima izpostave neposredno v državi. V takem primeru Visoki komisariat, implementacijski partner in država,

kjer ta organizacija izvaja določena pooblastila, sklenejo sporazum, iz katerega je razviden obseg prenesenih nalog, in s tem pooblastila te organizacije.

K 8. ČLENU (usposobljenost uslužbencev pristojnega organa):

Člen sledi določbi Direktive 2013/32/EU, ki v 4. členu določa, da mora biti osebje organa, ki obravnava prošnje za mednarodno zaščito, ustrezno usposobljeno. Člen sledi tudi določbi Direktive 2013/32/EU, ki v 14. členu določa, da morajo biti osebe, ki vodijo osebne razgovore s prosilci, na splošno seznanjene s težavami, ki bi lahko negativno vplivale na sposobnost prosilca za razgovor, kot so znaki, da bi prosilec lahko bil v preteklosti mučen.

Prva alineja prvega odstavka 8. člena zakona določa, da morajo biti uradne osebe ustrezno usposobljene glede obravnave mladoletnikov in nudenja pomoči pri njihovem učinkovitem uveljavljanju pravic.

Druga alineja prvega odstavka 8. člena določa, da morajo biti uradne osebe ustrezno usposobljene glede prepoznavanja znakov, ki bi lahko negativno vplivali na sposobnost prosilca za osebni razgovor.

Peti odstavek 5. člena Uredbe 604/2013/EU določa, da osebni razgovor z namenom olajšanja postopka določanja odgovorne države članice opravi oseba, ki je za to usposobljena.

24. člen Direktive 2013/33/EU določa, da morajo biti uradne osebe, ki delajo z žrtvami mučenja, posilstva ali drugih hudih nasilnih dejanj še naprej deležne ustreznega usposabljanja v zvezi z njihovimi potrebami.

29. člen Direktive 2013/33/EU določa, da države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, da zagotovijo, da so organi in druge organizacije deležni potrebnega temeljnega usposabljanja v zvezi s potrebami prosilcev in prosilk.

Za organizacijo in izvedbo rednih usposabljanj, med drugim za delo z žrtvami mučenja posilstva ali drugih hudih nasilnih dejanj in mladoletniki brez spremstva, skrbi ministrstvo, drugi državni organi pa lahko zagotavljajo podporo in strokovno znanje.

K 9. ČLENU (svetovalci za begunce):

Direktiva 2013/32/EU pravico do brezplačne pravne pomoči in zastopanja v pritožbenih postopkih ureja v 20. členu, kjer je določeno, da države članice prosilcem na zahtevo zagotovijo brezplačno pravno pomoč in zastopanje v pritožbenih postopkih. To vključuje vsaj pripravo potrebnih postopkovnih dokumentov in prisotnost na zaslišanju pred sodiščem prve stopnje v imenu prosilca. Določbe tega člena sledijo direktivi.

Za podporo in pravno pomoč prosilcem v postopkih po tem zakonu pred upravnim in vrhovnim sodiščem minister, pristojen za pravosodje, imenuje svetovalce za begunce. Predlog zakona določa pogoje za izbiro in razrešitev svetovalca za begunce. Svetovalci so izbrani na javnem razpisu, če izpolnjujejo pogoje, ki jih določa zakonski predlog. Svetovalec, izbran na javnem razpisu, je imenovan z odločbo.

Za svetovalce za begunce je lahko imenovan, kdor med drugim izpolnjuje pogoj, da je opravil pravniški državni izpit ali ima v Republiki Sloveniji zaključeno univerzitetno izobrazbo pravne smeri ali je končal enako raven izobraževanja v tujini, priznано v skladu z zakonom, ki ureja priznavanje in vrednotenje izobraževanja. Da je svetovalec za begunce lahko imenovan, mora imeti prav tako opravljeno preverjanje znanja iz splošnega upravnega postopka, upravnega spora, prava človekovih pravic in prava mednarodne zaščite. Svetovalec za begunce je lahko imenovan, v kolikor ni v delovnem ali službenem razmerju z Republiko Slovenijo. Eden izmed pogojev za imenovanje za svetovalca za begunce je tudi, da je vreden zaupanja za opravljanje

dela svetovalca za begunce. Zaupanja ni vredna oseba, za katero je na podlagi dosedanjega dela, ravnanja ali obnašanja utemeljeno sklepati, da svojih nalog ne bo opravljal strokovno, pošteno ali vestno ali da kot svetovalec za begunce ne bo varoval ugleda instituta svetovanja in nepristranskosti.

Predlog predvideva sprejem podzakonskega akta, ki bo predpisal vsebino in obseg usposabljanja ter preverjanja znanj. Vsebino podzakonskega akta določi minister, pristojen za pravosodje. Imenovani svetovalci za begunce morajo namreč najpozneje v treh mesecih od imenovanja opraviti usposabljanje na področju prava mednarodne zaščite, ki ga izvajajo Center za izobraževanje v pravosodju ali drug državni organ, pooblaščen organizacija ali strokovno združenje. Sredstva za izvedbo usposabljanja zagotavlja ministrstvo, pristojno za pravosodje. Obveznost usposabljanj in preverjanja znanja ne velja za imenovane svetovalce za begunce, če imajo najmanj eno leto praktičnih izkušenj s tega področja, če so že delali kot svetovalci za begunce oziroma kot odvetniki izvrševali zastopanje prosilcev po Zakonu o mednarodni zaščiti v vsaj treh zadevah pred sodišči.

Predlog zakona določa, kdaj se svetovalec za begunce razreši in kdaj se šteje, da svetovalec za begunce ne opravlja svoje funkcije.

K 10. ČLENU (imenik svetovalcev za begunce):

Ministrstvo, pristojno za pravosodje upravlja imenik svetovalcev za begunce.

Predlog člena določa podatke, ki jih vsebuje imenik svetovalcev za begunce, in podatke, ki jih je svetovalec za begunce dolžan sporočiti ministrstvu, pristojnemu za pravosodje, za namene posodabljanja imenika.

K 11. ČLENU (nagrada za pravno pomoč):

Svetovalci za begunce imajo pravico do nagrade za opravljeno delo in do povračila stroškov za opravljeno pravno pomoč. Sredstva za nagrade zagotavlja ministrstvo, pristojno za notranje zadeve. Predlog zakona določa tudi, kdaj pravica do nagrade za opravljeno delo in povračilo stroškov svetovalcem ne pripada. Način dostopa prosilca do svetovalca za begunce, merila za določitev nagrade za opravljeno delo in povračilo stroškov določi minister, pristojen za notranje zadeve.

K 12. ČLENU (ranljive osebe s posebnimi potrebami):

Zakon določa, da se ranljivim osebam s posebnimi potrebami zagotavlja posebna nega, skrb in obravnava. V 22. točki 2. člena zakona so kot ranljive osebe s posebnimi potrebami določene mladoletnik, mladoletnik brez spremstva, invalidna oseba, starejša oseba, nosečnica, starš samohranilec z mladoletnim otrokom, žrtev trgovanja z ljudmi, oseba s motnjami v duševnem razvoju, oseba s težavami v duševnem zdravju in žrtev posilstva, mučenja ali drugih težjih oblik psihičnega, fizičnega in spolnega nasilja.

Zakon sledi opredelitvi ranljivih oseb s posebnimi potrebami, kot jih navaja 21. člen Direktive 2013/33/EU.

K 13. ČLENU (identifikacija ranljivih oseb s posebnimi potrebami):

Posebne potrebe in ranljivost prosilca za mednarodno zaščito se ugotavljajo v vsakem primeru posebej, in sicer v okviru sanitarno-dezinfekcijskega in preventivno-zdravstvenega pregleda, ki ga mora oseba pred izvedbo nadaljnjega postopka opraviti. V okviru tega pregleda se oceni, ali gre za prosilca s posebnimi potrebami glede sprejema oziroma prosilca, ki potrebuje posebna procesna jamstva, ter oceni naravo teh potreb.

Predlog člena določa tudi, da se lahko omenjene posebne potrebe ugotovijo kadarkoli kasneje v postopku mednarodne zaščite.

Člen sledi določbam 22. člena Direktive 2013/33/EU in 24. členu Direktive 2013/32/EU.

K 14. ČLENU (obravnavo ranljivih oseb s posebnimi potrebami):

Prosilcem s posebnimi potrebami glede sprejema se prilagodijo materialni pogoji sprejema, zdravstveno in psihološko svetovanje ter nega.

Prosilcem s posebnimi potrebami glede postopka se zagotovi ustrezna podpora, da lahko uživajo pravice in izpolnjujejo obveznosti v zvezi s postopkom mednarodne zaščite. Predlog člena sledi 22. členu Direktive 2013/33/EU in 24. členu Direktive 2013/32/EU.

K 15. ČLENU (načelo otrokove največje koristi):

Direktiva 2013/33/EU ocenjevanje največje otrokove koristi določa v 23. členu, in sicer, da se mora pri ocenjevanju največje koristi otroka upoštevati zlasti možnost ponovne združitve z družino, dobro počutje in družbeni razvoj mladoletnika, zlasti ob upoštevanju okolja, iz katerega mladoletnik izhaja, vprašanja glede varnosti in zaščite, zlasti kadar obstaja tveganje, da je mladoletnik žrtev trgovine z ljudmi in mnenje mladoletnika v skladu z njegovo starostjo in zrelostjo.

Poleg tega predlog določa, da se mladoletnikom brez spremstva zagotovi dostop do prostočasnih dejavnosti, ter po potrebi dostop do rehabilitacije, ustrezno psihološko zdravljenje in strokovno svetovanje.

Določba tega člena v celoti opredeljuje obravnavo mladoletnikov in v celoti sledi določbi direktive.

K 16. ČLENU (mladoletnik brez spremstva, ki je prosilec):

V skladu s Konvencijo o otrokovih pravicah iz leta 1989 je potrebno v vseh primerih, ves čas postopka, brez izjeme upoštevati načelo največje otrokove koristi, ugotoviti identiteto mladoletnika in takoj po tem začeti z iskanjem staršev in drugih sorodnikov in mu še pred pričetkom postopka postaviti zakonitega zastopnika.

Mladoletnik brez spremstva je posebno ranljiva skupina, zato so v tem členu navedena še dodatna jamstva, ki mu jih je potrebno zagotoviti. Jamstva za mladoletnika brez spremstva določa tudi Direktiva 2013/32/EU, in sicer v 25. členu.

Med celotnim postopkom mora biti osnovno vodilo, da mladoletnik brez spremstva v postopku sodeluje na način, ki je primeren in prilagojen njegovi starosti in stopnji duševnega razvoja.

Mladoletniku brez spremstva se za zastopanje na področjih varovanja zdravja, izobraževanja, varovanja premoženjskih pravic in koristi ter v zvezi z uresničevanjem pravic na področju sprejema in za zastopanje v postopku za mednarodno zaščito imenuje zakoniti zastopnik. V predlogu člena je predvidena izdaja podzakonskega akta, ki ga predpiše minister, pristojen za notranje zadeve, v soglasju z ministrom, pristojnim za delo, družino in socialne zadeve, in ki bo določal podrobnejši način izvajanja pooblastila zakonitega zastopnika, način medsebojnega sodelovanja zakonitega zastopnika, ministrstva in krajevno pristojnega centra za socialno delo pri izvajanju skrbi za osebnost, pravice in koristi mladoletnika brez spremstva, ter način oblikovanja in vodenja seznama zakonitih zastopnikov. V predpisu se bo določil tudi podrobnejši način zagotavljanja ustrezne nastanitve, oskrbe in obravnave mladoletnika brez spremstva zunaj azilnega doma ali njegove izpostave.

Zakon predvideva tudi obvezno ustno pojasnilo vsebine brošure o pravicah in dolžnostih prosilcev, in sicer pred sprejemom prošnje mladoletnega prosilca brez spremstva.

Zakon zavezuje pristojni organ, da v sodelovanju z zakonitim zastopnikom poskrbi za ustrezno nastanitev in oskrbo mladoletnika brez spremstva.

Če mladoletnik brez spremstva, starejši od 15 let, sklene zakonsko zvezo in s tem pridobi poslovno sposobnost, se ga obravnava kot odraslo osebo.

K 17. ČLENU (ocena starosti mladoletnika brez spremstva):

Zakon določa možnost, da se v okviru obravnavanja prošnje za mednarodno zaščito, v kolikor se podvomi v starost mladolentika brez spremstva, odredi priprava izvedeniškega mnenja, ki ga pripravi izvedenec medicinske stroke. V okviru priprave mnenja se slednji lahko posvetuje z drugimi relevantnimi strokovnjaki. Zakon sledi določbam Direktive 2013/32/EU, ki v petem odstavku 25. člena med drugim določa, da lahko države članice za določitev starosti mladoletnikov brez spremstva v okviru obravnavanja prošnje za mednarodno zaščito opravijo zdravniške preglede, če imajo po splošnih izjavah prosilca ali na podlagi drugih zadevnih znakov pomisleke glede njegove starosti.

Mladoletnik brez spremstva mora biti še pred obravnavo njegove prošnje pisno obveščen o možnosti odreditve zdravniškega pregleda za oceno starosti, obvestilo pa mora vključevati tudi podatke o načinu pregleda in o možnih posledicah rezultata zdravniškega pregleda v zvezi z obravnavanjem njegove prošnje, ter tudi o posledici, če odkloni zdravniški pregled.

Zdravniški pregled za oceno starosti domnevnega mladoletnika brez spremstva se lahko opravi zgolj s pisnim privoljenjem mladoletnika brez spremstva in njegovega zakonitega zastopnika. V kolikor mladoletnik brez spremstva in njegov zakoniti zastopnik brez utemeljenih razlogov odklonita zdravniški pregled, se mladoletnik brez spremstva v nadaljnjem postopku obravnava kot polnoletna oseba. Kot utemeljeni razlogi za odklonitev zdravniškega pregleda se štejejo predvsem zdravstveni razlogi. Potrebno pa je tudi izpostaviti, da se prošnja osebe, ki je prošnjo vložila kot mladoletnik brez spremstva in odklonila zdravniški pregled, ne sme zavrniti zgolj zaradi navedenega dejstva.

Če po opravljenem pregledu še vedno obstaja dvom, ali je prosilec mladoleten ali ne, se šteje, da je prosilec mladoleten.

K 18. ČLENU (zakoniti zastopnik):

Zakon določa, da se za zakonito zastopništvo smiselno uporabljajo določbe o skrbništvu zakona, ki ureja področje zakonske zveze in družinskih razmerij. Zakoniti zastopnik je lahko vsakdo, ki izpolnjuje pogoje za skrbnika, določene z zakonom, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, dodaten pogoj za imenovanje zakonitega zastopnika pa je, da je za zakonitega zastopnika lahko imenovan zgolj tisti, ki se je udeležil usposabljanja in je uvrščen na seznam zakonitih zastopnikov, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za delo, družino in socialne zadeve. Glede usposabljanja so v zakonu določene osnovne vsebine, ki so vključene v usposabljanje, za podrobnejšo vsebino, način izvedbe in trajanje usposabljanja pa se predvideva izdaja podzakonskega predpisa.

Odločbo o imenovanju zakonitega zastopnika izda krajevno pristojen center za socialno delo za območje, na katerem je nastanjen mladoletnik brez spremstva.

Zakoniti zastopnik mora o svojem delu poročati centru za socialno delo ob pravnomočnosti odločbe v postopku priznanja mednarodne zaščite, najmanj enkrat letno, na zahtevo centra za socialno delo pa tudi v vmesnem obdobju. Center za socialno delo mora na podlagi tega poročila ukreniti vse potrebno, da se zavarujejo koristi mladoletnika brez spremstva.

Zakoniti zastopnik lahko uveljavlja povrnitev stroškov in nagrado za opravljeno delo.

Kot *lex specialis* v primerjavi z zakonom, ki ureja področje zakonske zveze in družinskih razmerij, pa zakon predvideva tudi dodaten razlog za prenehanje zakonitega zastopništva, in sicer zakonito zastopništvo preneha tudi z izvršljivostjo odločitve pristojnega organa v postopku mednarodne zaščite.

K 19. ČLENU (oseba, ki ne more samostojno sodelovati v postopku):

Zakon zaradi specifičnosti postopka za priznanje mednarodne zaščite opredeljuje aktivno vlogo osebe, ki prosi za mednarodno zaščito, v postopku. Glede na navedeno, osebi, ki zaradi začasne ali trajne duševne motnje, bolezni ali drugih razlogov ni sposobna razumeti pomena postopka, krajevno pristojni center za socialno delo za ta postopek takoj postavi zakonitega zastopnika.

Prosilcu, ki ima trajno ali začasno duševno motnjo ali iz drugih razlogov ni sposoben razumeti pomena postopka, je potrebno zagotoviti vso potrebno zaščito, nego in skrb

K 20. ČLENU (mednarodna zaščita):

V tem členu sta določeni vrsta in obseg zaščite, ki jo nudi Republika Slovenija na podlagi določb tega zakona. Zakon povzema termine in definicije mednarodne zaščite, določene v Direktivi 2011/95/EU. Mednarodna zaščita pomeni status begunca in status subsidiarne oblike zaščite.

Status begunca se prizna državljanu tretje države ali osebi brez državljanstva, ki izpolnjuje pogoje določene v Ženevski konvenciji.

Status subsidiarne oblike zaščite se prizna državljanu tretje države ali osebi brez državljanstva, ki ne izpolnjuje pogojev za priznanje statusa begunca, če obstaja utemeljen razlog, da bi bil ob vrnitvi v izvorno državo soočen z utemeljenim tveganjem, da utrpri resno škodo.

K 21. ČLENU (utemeljevanje prošnje – subjektivni element):

V navedenem členu je prosilcu naložena dolžnost, da sam navede vsa dejstva in okoliščine, ki utemeljujejo njegov strah pred preganjanjem ali resno škodo, in da v postavljenem roku oziroma do konca osebnega razgovora predloži vsa dokazila v zvezi s tem. Predlagani zakon s tem natančno določa, da je osnovna dolžnost prosilca, da samoiniciativno navede vsa dejstva in okoliščine, s katerimi utemeljuje svojo prošnjo.

Predlagana določba sledi 4. členu Direktive 2011/95/EU in določa, da če prosilec ne more predložiti nobenih dokazov za vse svoje dokaze, pristojni organ presoja, ali se je kar najbolj potrudil za utemeljitev svoje prošnje, in ali je podal utemeljene razloge, zakaj ni mogel predložiti kakršnih koli dokazov. Poleg tega morajo biti njegove izjave skladne in verjetne ter ne smejo nasprotovati dostopnim informacijam o njegovi izvorni državi. Glede na to, da prosilec za utemeljitev svoje prošnje poda zgolj svojo izjavo, mora dokazati tudi svojo splošno verodostojnost, ki se ugotavlja na podlagi njegovih izjav in njegovega ravnanja pred vložitvijo prošnje in v času trajanja postopka za pridobitev mednarodne zaščite. Pomembna okoliščina za ugotavljanje splošne verodostojnosti prosilca je tudi dejstvo, da je zaprosil za mednarodno zaščito, kakor hitro je bilo to mogoče. To pomeni, da mora prosilec vložiti prošnjo takoj, ko pride v stik s katerim koli državnim organom oziroma organom lokalne skupnosti. V kolikor prosilec namena za vložitev prošnje ne izrazi nemudoma, mora za to podati opravičljive razloge.

K 22. ČLENU (preverjanje pristojnega organa – objektivni element):

Pred odločitvijo pristojni organ pridobi tudi splošne in specifične informacije o izvorni državi, ki jih primerja z izjavami prosilca. Zaradi načela kontradiktornosti je prosilcu pred izdajo odločitve

o njegovi prošnji dana možnost, da se seznanijo s pridobljenimi in uporabljenimi informacijami, imeti pa mora tudi možnost, da nanje poda svoje pripombe oziroma mnenje. S to določbo je torej prosilcu dana možnost, da aktivneje sodeluje v postopku. Določba dopušča, da je mogoče prosilca z informacijami seznaniti pisno, torej da se mu pošlje informacije po pošti, oziroma, da se z njimi seznanijo ustno na zapisnik. Prav tako je dopuščena možnost, da prosilec poda pisno ali ustno mnenje glede predloženih informacij.

K 23. ČLENU (obravnavanje dejstev in okoliščin):

V tem členu je podrobneje določeno, kaj vse lahko pristojni organ upošteva pri ugotavljanju pogojev za mednarodno zaščito. Pri tem je treba poudariti, da se lahko upoštevajo tudi druga dokazila oziroma dokumentacija, če pristojni organ ugotovi, da so pomembna za odločitev.

Pristojni organ mora pri ugotavljanju pogojev za mednarodno zaščito predvsem upoštevati vse podatke in izjavo prosilca iz prošnje ter informacije, pridobljene v osebni razgovoru, če je bil le-ta opravljen. Prav tako se morajo upoštevati tudi vsi dokazi in dokumentacija, ki jih v postopku predloži prosilec. Predloženi dokazi morajo potrjevati navedbe prosilca glede preganjanja oziroma resne škode v njegovi izvorni državi, predložena dokumentacija pa mora potrjevati navedbe prosilca glede vseh ostalih okoliščin (npr. glede njegove identitete, starosti, porekla, prepotovanih poti...). Dokaze lahko pridobi tudi pristojni organ, če ima za to možnost. Pristojni organ v odločitvi lahko uporabi tudi uradne podatke, s katerimi razpolaga (npr. glede izdanih viz, delovnih dovoljenj, dovoljenj za začasno prebivanje...) ter tudi vso dokumentacijo v zvezi s prosilcem, ki je nastala pred vložitvijo prošnje (npr. policijski zapisniki, izjave prosilca, odločbe o prekrških prosilca...).

Pri ugotavljanju pogojev za mednarodno zaščito pristojni organ uporablja tudi splošne in specifične informacije o izvorni državi prosilca, ki jih bodisi pridobi sam bodisi jih predloži prosilec. Informacije o izvorni državi so poročila različnih mednarodnih organizacij, misij drugih držav v izvorni državi, podatkov državnih organov Republike Slovenije o izvorni državi, spletne strani, časopisni članki.... Kot splošne informacije se štejejo informacije o družbeno politični situaciji (sestava parlamenta, narodnostna sestava, verska sestava, splošna ekonomska situacija, število prebivalstva, zgodovinski dogodki...), sprejeti zakonodaji (zakoni, ki veljajo v izvorni državi, različne mednarodne pogodbe in konvencije, ki jih je podpisala izvorna država...) ter drugi podatki, ki so prosto dosegljivi (npr. na svetovnem spletu, časopisi...). Kot specifične informacije o izvorni državi se štejejo tiste informacije, ki so bolj podrobne in poglobljene od splošnih informacij in so povezane izključno s konkretnim primerom. S specifičnimi informacijami se bodo preverjale neposredne navedbe prosilca glede njegovih osebnih okoliščin in razlogov preganjanja ali resne škode.

Pri ugotavljanju pogojev za mednarodno zaščito se upošteva tudi dejstvo, da je bil prosilec v preteklosti že izpostavljen preganjanju ali resni škodi, vendar mora prosilec to dokazati (listinski dokazi). Če dokazov ne more predložiti, mora prosilec podati zadovoljivo razlago, zakaj dokazov ne more predložiti, njegove izjave morajo biti skladne in verjetne, izkazati mora tudi svojo splošno verodostojnost. Hkrati mora tudi dokazati, da obstajajo utemeljeni razlogi, da se bo preganjanje oziroma resna škoda ponovila. Če prosilec v postopku navede zgolj grožnje s preganjanjem ali resno škodo, mora dokazati, da so bile te grožnje namenjene neposredno njemu, predložiti mora dokaze o tem (listinske, priče) in hkrati mora dokazati, da obstajajo utemeljeni razlogi za prepričanje, da se bodo grožnje s preganjanjem ali resno škodo uresničile. Zgolj verbalne grožnje, še posebej če trajajo dalj časa, ne morejo pomeniti resne grožnje.

K 24. ČLENU (subjekti preganjanja ali resne škode):

V tem členu so določeni subjekti, ki lahko izvajajo preganjanje oziroma resno škodo. To so lahko izključno država (državni organi izvorne države), stranke ali organizacije, ki nadzorujejo državo ali bistveni del njenega ozemlja, in tudi nadržavni subjekti, če je mogoče dokazati, da državni organi oziroma stranke ali organizacije, ki nadzorujejo državo ali bistveni del njenega

ozemlja, vključno z mednarodnimi organizacijami (v nadaljevanju: subjekti zaščite), niso sposobni ali nočejo nuditi zaščite pred preganjanjem ali resno škodo. Navedeno pomeni, da so praviloma državni organi izvorne države tisti, ki lahko izvajajo preganjanje ali resno škodo. V primeru, da državo nadzorujejo stranke ali organizacije, ker državne oblasti sploh ni oziroma je tako šibka, da ne more nadzorovati države, lahko tudi stranke ali organizacije izvajajo preganjanje ali resno škodo. Izjemoma pa so subjekti preganjanja lahko tudi nedržavni subjekti (npr. pripadniki večinske narodnosti, pripadniki večinske veroizpovedi, kriminalne združbe...), vendar le pod pogojem, da subjekti zaščite ne morejo ali nočejo nuditi zaščite prosilcu. To pomeni, da mora prosilec v primeru preganjanja ali povzročitve resne škode s strani nedržavnih subjektov najprej poiskati zaščito pri subjektih zaščite, saj šele, ko dokaže, da mu zaščita v izvorni državi ni bila nudena, lahko uveljavlja preganjanje ali resno škodo. Če prosilec sploh ne poskusi poiskati zaščite v izvorni državi (npr. dogodkov ne prijavi policiji...), potem ni upravičen do priznanja mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji.

K 25. ČLENU (subjekti zaščite):

Zakon v tem členu opredeljuje subjekte, ki prosilcu lahko oziroma so dolžni v njegovi izvorni državi nuditi zaščito pred preganjanjem ali resno škodo. Ti subjekti so država oziroma stranke ali organizacije, vključno z mednarodnimi organizacijami, ki nadzorujejo državo ali bistveni del ozemlja (v nadaljevanju: subjekti zaščite) pod pogojem, da so pripravljene in sposobne zagotavljati zaščito. Zaščita mora biti dejanska in nezačasna. Da navedeni subjekti nudijo zaščito se šteje, če sprejmejo ustrezne ukrepe za preprečitev preganjanja ali resne škode (z vodenjem učinkovitega sistema za odkrivanje, pregon in kaznovanje dejanj, ki pomenijo preganjanje ali resno škodo) in da ima prosilec dostop do te zaščite. To ne pomeni, da morajo subjekti zaščite tudi odkriti in kaznovati storilce dejanj preganjanja ali resne škode, ampak morajo zgolj sprejeti ukrepe, ki bodo načeloma lahko preprečili preganjanje ali resno škodo (npr. sprejem prijave na policiji, policija se odzove na klic...), in da v primeru odkritja storilca, le-tega primerno kaznujejo. Pri tem je treba poudariti, da mora prosilec, preden zapusti izvorno državo, poiskati zaščito izvorne države. Šele ko ugotovi, da mu izvorna država ne more oziroma noče nuditi zaščite, lahko poišče mednarodno zaščito, vendar mora v postopku ugotavljanja pogojev za mednarodno zaščito to dejstvo dokazati.

K 26. ČLENU (lastnosti dejanj preganjanja):

Navedeni člen natančno določa lastnosti dejanj preganjanja v skladu z 1A členom Ženevske konvencije. Tako se kot dejanja preganjanja lahko štejejo zgolj tista dejanja, ki so dovolj resne narave ali dovolj ponavljajoča, da predstavljajo hudo kršitev človekovih temeljnih pravic, zlasti pravic, ki jih v skladu s 15(2) členom Evropske konvencije o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah, ni mogoče razveljaviti (pravica do življenja, prepoved mučenja, prepoved suženjstva in prisilnega dela in spoštovanje načela zakonitosti), ali pa morajo dejanja predstavljati zbir različnih ukrepov, vključno s kršitvami človekovih pravic, ki so dovolj huda, da vplivajo na posameznika na podoben način kot prej našteto. Če s strani prosilca zatrjevana dejanja ne dosegajo intenzitete, določene v predlaganem zakonu, se ne morejo šteti kot dejanja preganjanja, čeprav prosilec morda zatrjuje razloge, ki se v skladu z Ženevsko konvencijo lahko štejejo za preganjanje (npr. zaradi narodnosti, vere...). Navedeno pomeni, da se zgolj verbalno preganjanje (npr. žaljivke, grožnje...) ali fizično nasilje, ki se ne ponavlja v takšni meri, da bi to lahko predstavljalo hudo kršitev pravic iz 15(2) člena Evropske konvencije o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah, ne more opredeliti kot preganjanje.

Člen v nadaljevanju natančneje določa, katera dejanja se lahko štejejo za dejanja preganjanja v skladu s 1A členom Ženevske konvencije, ob predpostavki, da dosegajo prej opredeljeno intenziteto. To so lahko predvsem dejanja fizičnega ali psihičnega nasilja, vključno z dejanji spolnega nasilja, lahko pa se izražajo tudi kot pravni, upravni, policijski in/ali sodni ukrepi. Pri tem je treba poudariti, da so uradni organi države včasih prisiljeni uvesti splošne ukrepe za vzdrževanje javnega reda, zaščito državne varnosti, ohranjanje javnega zdravja itn. Če je potrebno, lahko taki ukrepi vključujejo omejitve nekaterih svoboščin. Lahko jih spremlja tudi uporaba sile, pri čemer take omejitve ali uporaba sile same po sebi niso zadosten razlog za

dodelitev statusa begunca posameznikom, proti katerim so ti ukrepi usmerjeni. Če pa se odkrije, da se taki ukrepi iz enega ali več razlogov iz člena 1A Ženevske konvencije izvajajo na diskriminatoren način in lahko povzročijo dovolj resne posledice, lahko predstavljajo razlog za utemeljeni strah pred preganjanjem pri posameznikih, ki so žrtve njihove neprimerne uporabe. To velja zlasti v primerih, kadar se splošni ukrepi uporabljajo za prikrivanje posameznih ukrepov, sproženih proti posameznikom, ki jim bodo najverjetneje grozili iz razlogov, navedenih v členu 1A Ženevske konvencije.

Kot dejanje preganjanja se lahko štejejo tudi dejanja, ki se izražajo kot pregon ali kazen, ki je nesorazmerna ali diskriminatorna ali kot odrekanje sodnega varstva, ki ima za posledico nesorazmerno in diskriminatorno kazen. Sodni pregon ali sodne kazni lahko, čeprav so na videz zakonite, pomenijo preganjanje, če vključujejo diskriminatorni element in če so dovolj ostre glede na merila iz prvega odstavka tega člena. To zlasti drži v primerih diskriminatornega sodnega pregona, v katerem velja določba kazenskega prava za vse, vendar so na podlagi značilnosti, ki pogosto privedejo do dodelitve statusa begunca, preganjane le nekatere osebe. Zato je diskriminatorni element pri izvajanju politike sodnega pregona bistvenega pomena, da je oseba priznana kot begunec. Kaznovanje ali grožnja le-tega na podlagi splošno veljavne določbe kazenskega prava bo diskriminatorna, če so osebe, ki prekršijo zakon, kaznovane, vendar so pri tem nekaterim osebam na podlagi značilnosti, ki najverjetneje privedejo do dodelitve statusa begunca, naložene strožje kazni. Diskriminatorni element pri izrekanju kazni je bistvenega pomena. Če obstaja povezava z enim od razlogov za preganjanje iz člena 1A Ženevske konvencije, se lahko v primeru nesorazmerno visoke kazni šteje, da preganjanje obstaja.

Kot dejanja preganjanja pa se štejejo tudi dejanja, ki se kažejo kot pregon ali kazen zaradi zavrnitve služenja vojaškega roka v spopadu, kjer bi služenje vojaškega roka vključevalo kazniva dejanja ali dejanja, ki spadajo med izključitve razloge za priznanje statusa begunca. Sklicevanje na vojno ali notranji ali splošni oboroženi spopad ter nevarnosti, ki jih vključuje, samo po sebi ne zadostuje za zagotavljanje dodelitve statusa begunca, saj uporaba oboroženih sil načeloma ne pomeni preganjanja, če je skladna z mednarodnim vojnim pravom in mednarodno priznano prakso.

Kot dejanja preganjanja se v tem primeru štejejo tista, ki pomenijo diskriminatorno obravnavo glede na spol. Dejanja preganjanja usmerjena na otroke v večini primerov, poleg dejanj preganjanja po Ženevski konvenciji, pomenijo tudi kršitev drugih mednarodnih pravnih aktov, ki neposredno ali posredno varujejo pravice otrok. Gre za Konvencijo o otrokovih pravicah iz leta 1989, Mednarodni pakt o državljanskih in političnih svoboščinah iz leta 1966, Konvencijo o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije iz leta 1965, Konvencijo proti mučenju in drugemu krutemu, nečloveškemu in ponižujočemu ravnanju in kaznovanju iz leta 1984 in drugi.

K 27. ČLENU (razlogi preganjanja):

V navedenem členu so določeni razlogi za preganjanje, pri čemer je bil upoštevan člen 1A Ženevske konvencije. Razlogi za preganjanje so tako lahko le pripadnost določeni rasi ali etnični skupini, pripadnost določeni veroizpovedi, nacionalna pripadnost, pripadnost posebni družbeni skupini in politično prepričanje.

Pri pripadnosti določeni rasi ali etnični skupini se upošteva predvsem barva kože, poreklo ali pripadnost etnični skupini. Na splošno je treba šteti, da gre za preganjanje, ki temelji na rasnih razlogih, če subjekt preganjanja zaradi dejanske ali predpostavljene razlike obravnava svojo žrtev kot pripadnika rasne skupine, ki ni njegova, in to predstavlja razlog za njegove ukrepe.

Pri pripadnosti določeni veroizpovedi se upošteva njen pozitivni kot tudi negativni vidik. Preganjanje zaradi vere se namreč lahko pojavi tudi zoper osebo, ki ne želi izpovedati nobene vere, zavrača sprejemanje določene vere ali v celoti ali deloma zavrača ravnanje v skladu z obredi in običaji, ki se nanašajo na določeno vero. Preganjanje zaradi vere ima lahko različne oblike, kot so popolna prepoved čaščenja in verskega pouka ali strogi diskriminatorni ukrepi proti osebam, pripadnikom določene verske skupine. Za obstoj preganjanja morata biti oviranje

in utrpelo poslabšanje dovolj resna glede na lastnosti dejanj preganjanja. To lahko velja tudi v primeru, če država ne le uvede ukrepe, ki so bistvenega pomena za vzdrževanje javnega reda, temveč prepove ali kaznuje tudi versko dejavnost v zasebnem življenju.

Nacionalne pripadnosti ne določa zgolj državljanstvo, ampak jo je treba razumeti širše. Kot nacionalna pripadnost se upošteva tudi pripadnost določeni kulturni, etični ali jezikovni identiteti. Pomembno je tudi skupno zemljepisno ali politično poreklo ter odnos do prebivalcev druge države.

Posebna družbena skupina zlasti zajema ljudi, ki imajo nekakšno prirojeno lastnost ali skupno poreklo, običaje ali družbeni status, kar mora biti nespremenljivo, ali pa morajo imeti značilnost ali prepričanje, ki je tako temeljnega pomena za identiteto ali zavedanje, da se osebe ne sme prisiliti, naj se mu odreče. Poleg navedenega pa jih mora družba v izvorni državi dojemati kot različne. Pod določenimi pogoji lahko posebna družbena skupina zajema tudi skupino, ki temelji na skupni lastnosti spolne usmerjenosti, ki pa ne sme vključevati dejanj, ki po pravu Republike Slovenije veljajo za kazniva dejanja. Pri določitvi pripadnosti posebni družbeni skupini ali opredelitvi značilnosti take skupine, je treba upoštevati vidike, povezane s spolom, vključno s spolno identiteto. Strah pred preganjanjem pod tem naslovom se lahko pogosto prekriva s strahom pred preganjanjem iz drugih razlogov, na primer rase, vere ali narodne pripadnosti.

Politično prepričanje, ki je drugačno od prepričanja možnih subjektov preganjanja iz 22. člena predlaganega zakona, samo po sebi ne predstavlja zadostnega razloga za priznanje statusa begunca. Prosilec mora dokazati, da so oblasti seznanjene z njegovim političnim prepričanjem ali mu ga pripisujejo, da oblasti niso strpne do navedenega prepričanja in da bi bil glede na razmere v njegovi državi verjetno preganjan zaradi gojenja takega prepričanja.

Za priznanje statusa begunca je dovolj, da je ugotovljen obstoj vsaj enega od petih razlogov preganjanja. Lahko pa sta podana dva ali več razlogov preganjanja kumulativno. Vse seveda ob predpostavki, da je podana vzročna zveza med utemeljenim strahom pred preganjanjem in med razlogom (razlogi) preganjanja ali odsotnostjo zaščite pred temi dejanji.

Pri ocenjevanju utemeljenega strahu pred preganjanjem je potrebno upoštevati, da mu lastnosti razlogov preganjanja pripisujejo subjekti preganjanja, ne da bi prosilec take lastnosti dejansko imel.

Pri presoji utemeljenosti preganjanja ni potreben obstoj vzročne zveze le med dejanji in razlogi preganjanja, temveč je preganjanje lahko utemeljeno tudi v primeru, da je ugotovljena vzročna zveza med dejanji preganjanja in odsotnostjo zaščite pred temi dejanji.

K 28. ČLENU (resna škoda):

Prosilec je upravičen do statusa subsidiarne zaščite, če ne izpolnjuje pogojev za priznanje statusa begunca, v postopku za priznanje mednarodne zaščite pa dokaže, da bi bil ob vrnitvi v izvorno državo podvržen smrtni kazni ali usmrtitvi oziroma bi bil izpostavljen mučenju ali nehumanemu ali poniževalnemu ravnanju ali kazni, ali če bi mu vrnitev v izvorno državo predstavljala resno grožnjo za življenje ali osebnost kot civilista zaradi samovoljnega nasilja v situacijah mednarodnega ali notranjega oboroženega spopada. Prosilec mora navedena dejstva v postopku priznanja mednarodne zaščite dokazati.

V primeru iz prve alineje se prosilca ne sme vrniti v izvorno državo, če bi bil tam podvržen smrtni kazni ali usmrtitvi. V Direktivo 2011/95/EU, ki resno škodo opredeljuje v svojem 15. členu, je bila omenjena določba uvrščena na podlagi Protokola 6 k Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki je prepovedal smrtno kazen v času, ko ni vojne, ter Protokola 13 k Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki je smrtno kazen prepovedal v vseh okoliščinah.

Druga alineja navedenega člena določa, da resna škoda zajema tudi mučenje ali nehumano ali poniževalno ravnanje ali kazen prosilca v izvorni državi. Pri tem je treba poudariti, da se prosilec

lahko na to alinejo sklicuje zgolj takrat, kadar dokaže, da bi bil podvržen mučenju ali nehumanemu ali ponižujočemu ravnanju ali kazni v svoji izvorni državi in ne v morebitni tretji državi, kamor naj bi bil morebiti vrnjen. V Direktivo 2011/95/EU je bila omenjena določba uvrščena zaradi spoštovanja 3. člena Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki prepoveduje mučenje in nečloveško ali ponižujoče ravnanje ali kazen. Ta določba ne vključuje humanitarnih razlogov kot je npr. zaradi starosti, bolezni, kadar izvorna država ni zmožna nuditi primerne zdravstvene oskrbe, ali zaradi družinskih vezi v državi, kjer prosilec išče zaščito. Za podrobnejšo interpretacijo te določbe je treba upoštevati sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice glede 3. člena Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Glede tretje alineje, ki določa, da prosilcu grozi resna škoda takrat, kadar bi njegova vrnitev lahko predstavljala resno in individualno grožnjo za njegovo življenje ali osebno kot civilista zaradi samovoljnega nasilja v situacijah mednarodnega ali notranjega oboroženega spopada, je treba izpostaviti, da mora grožnja obstajati zanj osebno. Za resno škodo v tem primeru ne zadostuje zgolj navedba, da se je prosilec nahajal na območju, kjer potekajo mednarodni ali notranji oboroženi spopadi, ampak mora v postopku dokazati, da bi zanj osebno ob vrnitvi obstajala grožnja za njegovo življenje ali osebno.

Ta razlog je potrebno razlikovati od začasne zaščite, ki jo država prizna osebam, ki množično pribežijo v državo azila zaradi mednarodnega ali notranjega oboroženega spopada. V teh primerih se začasna zaščita prizna vsem osebam za določen čas, zgolj na podlagi dejstva, da so od tam pribežale. Pristojni organ razlogov za priznanje začasne zaščite ne ugotavlja individualno, ampak na podlagi presumpcije, da oseba potrebuje zaščito, ker pribeži iz območja, za katerega je bil na podlagi Direktive 2011/55/ES sprožen mehanizem začasne zaščite. Dokazati je potrebno le, da je oseba pribežala iz tega območja. Temeljna razlika je torej, da gre pri tretji alineji predlaganega člena za individualno obravnavo oseb, pri začasni zaščiti (*temporary protection*), pa za skupinsko ugotavljanje razlogov (*prima facie*).

K 29. ČLENU (notranja zaščita):

Institut notranje zaščite je opredeljen v 8. členu Direktive 2011/95/EU. Pri obravnavanju prošnje za mednarodno zaščito, pristojni organ najprej preveri, iz katere izvorne države prihaja prosilec. V kolikor v drugem delu te izvorne države prevladujejo demokratične razmere do te mere, da tam prosilec ne bi bil izpostavljen preganjanju ali resni škodi in če v ta del države lahko varno in zakonito potuje ter ima dostop do tega dela države in se od njega lahko razumno pričakuje, da se bo v njem nastanil, se njegova prošnja za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji zavrne. Pri ugotavljanju pogojev notranje zaščite se upoštevajo splošne in osebne okoliščine prosilca.

Predlagani člen sledi 8. členu Direktive 2011/95/EU, ki pojem notranje zaščite usklajuje s standardom Evropskega sodišča za človekove pravice, postavljenim v sodbi, št. 1948/04, z dne 11. 1. 2007 (Salah Sheekh proti Nizozemski). Glede na postavljeni standard, je potrebno pri presoji notranje zaščite presoditi, ali lahko prosilec varno in zakonito potuje ter ima dostop do tega dela države ter, da se lahko od njega razumno pričakuje, da se bo v tem delu države nastanil. Možnost notranje razselitve se ugotavlja za vsak primer posebej ob upoštevanju osebnih okoliščin prosilca in splošnih okoliščin, ki prevladujejo v tem delu države, kar je potrebno presojati ob upoštevanju splošnih načel ugotavljanja utemeljenosti prošnje, med drugim tudi z uporabo splošnih informacij o izvorni državi, zlasti o stanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, družbeno-politični situaciji in sprejeti zakonodaji ter specifičnih informacij o izvorni državi, ki so podrobne, poglobljene in povezane izključno s konkretnim primerom, lahko pa vključujejo tudi način izvajanja zakonov in drugih predpisov izvorne države. Pri tem je potrebno upoštevati vse relevantne vladne in nevladne vire, upoštevaje njihovo aktualnost in verodostojnost.

K 30. ČLENU (potreba po mednarodni zaščiti, ki se pojavi na kraju samem – "sur place):

O institutu »zatečenega begunca-sur place« govorimo v primeru, da se je prosilec nahajal izven svoje izvorne države v času nastanka okoliščin, ki opravičujejo priznanje mednarodne zaščite. Ta institut je opredeljen v 5. členu Direktive 2011/95/EU. Govorimo o dogodkih, do katerih je prišlo v izvorni državi, v času njegove odsotnosti in z nastankom katerih prosilec ni povezan. Zgovoren primer je na primer državni udar v izvorni državi, s katerim pride na oblast nedemokratski režim, ki bi osebo ob vrnitvi preganjal. V drugem primeru pa govorimo o dejavnostih prosilca izven izvorne države, ki so izraz in nadaljevanje prepričanj, ki jih je imel že pred zapustitvijo izvorne države. V teh primerih se prosilcu prizna mednarodna zaščita, ker bi bil lahko ob vrnitvi domov preganjan ali izpostavljen resni škodi.

Če prosilec zlorabi svoje aktivnosti izven izvorne države za to, da jih prikaže kot izraz in nadaljevanje prepričanj, ki jih je imel že pred zapustitvijo izvorne države, z namenom ocene, da bi bil ob vrnitvi izpostavljen preganjanju ali resni škodi, se mu mednarodne zaščite zaradi razlogov, določenih v prvem odstavku predlaganega člena, ne prizna.

Prosilec pa se mora tudi zavedati, da lahko njegovo prostovoljno, zavestno in neposredno razkrivanje razlogov, ki so ga napeljali, da je izvorno državo zapustil in objava fotografij v medijih, pomenijo izključitev iz možnosti pridobitve mednarodne zaščite, še posebej, če te aktivnosti niso nadaljevanje in izraz prepričanj in usmeritev, ki jih je zagovarjal že doma, in če so storjene z izključnim namenom ustvarjanja potrebnih pogojev za pridobitev mednarodne zaščite. O tem dejstvu je poučen že pred pričetkom postopka za mednarodno zaščito v sklopu informiranja o pravicah in dolžnostih v postopku.

K 31. ČLENU (izključitev):

V tem členu so določeni razlogi, zaradi katerih se osebi ne prizna statusa begunca in statusa subsidiarne zaščite v Republiki Sloveniji. Direktiva 2011/95/EU razloge izključitve statusa begunca navaja v 12. členu, razloge izključitve priznanja subsidiarne zaščite pa v 17. členu. Razlogi za izključitev možnosti za pridobitev statusa begunca so v navedeni direktivi povzeti iz 1.D, E in F člena Ženevske konvencije. Za razloge, ki določajo, da se iz postopka mednarodne zaščite izključi prosilec, ki je storil kaznivo dejanje proti miru, vojni zločin ali zločin proti človeštvu ali kakšno drugo mednarodno kaznivo dejanje ali kaznivo dejanje nepolitične narave, se štejejo tudi dejanja udeležbe pri kaznivem dejanju (sostorilstvo, napeljevanje in pomoč).

K 32. ČLENU (pristojni organ):

Člen določa pristojnost odločanja na prvi stopnji v postopkih po tem zakonu.

K 33. ČLENU (uporaba zakona, ki ureja splošni upravni postopek):

Predlagani člen določa subsidiarno uporabo zakona, ki ureja splošni upravni postopek, in sicer glede vseh določb postopka, ki niso urejena v predlaganem zakonu.

K 34. ČLENU (razmerje do postopkov po predpisih, ki urejajo področje tujcev):

Glede na to, da naj bi prosilec v Republiko Slovenijo prišel z namenom poiskati mednarodno zaščito, v času trajanja postopka za pridobitev mednarodne zaščite ne more zaprositi za dovoljenje za prebivanje v skladu z zakonom, ki ureja področje vstopa, zapustitve in bivanja tujcev v Republiki Sloveniji.

Po omenjenem zakonu se od izvršljivosti odločbe, izdane na podlagi Zakona o mednarodni zaščiti, obravnava osebo, ki ji ni bila priznana mednarodna zaščita, ki ji je bilo zavrnjeno podaljšanje subsidiarne zaščite, ki ji je bil odvzet status mednarodne zaščite, razen če je bila oseba sprejeta v državljanstvo Republike Slovenije in ki je podala drugi ali vsak nadaljnji zahtevek za uvedbo ponovnega postopka.

Pri ugotavljanju istovetnosti prsilca se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

K 35. ČLENU (vstop v Republiko Slovenijo):

Vlagatelj namere, ki želi podati prošnjo za mednarodno zaščito in je v Republiko Slovenijo vstopil nezakonito ali nezakonito podaljšal svoje bivanje, mora to storiti v najkrajšem možnem času, in sicer takoj, ko pride v stik z organi, pri katerih lahko izrazi namen vložitve prošnje. Tujca ni dovoljeno obravnavati za prekršek nezakonitega prehoda državne meje. Navedeno jamstvo določa tudi Ženevska konvencija v 31. členu.

K 36. ČLENU (prepoved odstranitve):

Predlog določa, da oseba, ki želi podati prošnjo za mednarodno zaščito, ne sme biti odstranjena iz Republike Slovenije na podlagi predpisov, ki urejajo vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji. Ker predpisi, ki urejajo vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, predvidevajo, da se tistega, ki se nezakonito nahaja na ozemlju Republike Slovenije, odstrani iz Republike Slovenije, predlog določa izjemo v primeru osebe, ki želi podati prošnjo za mednarodno zaščito, pa formalne prošnje še ni vložila. V kolikor pa ta oseba zaradi razlogov na svoji strani ne želi podati prošnje za mednarodno zaščito, zanjo veljajo določbe predpisov, ki urejajo vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, kar vključuje tudi odstranitev iz Republike Slovenije.

K 37. ČLENU (pravila osebnega razgovora):

V skladu s 15. členom Direktive 2013/32/EU, predlog člena natančno določa pravila, ki jih je potrebno spoštovati, da je osebni razgovor pravilno in korektno izpeljan. Osebni razgovor poteka tako, da je javnost vedno izključena. Izključitev pa ne velja za zakonitega zastopnika in pooblaščenca. Predstavniki UNHCR je na osebnem razgovoru lahko prisoten le ob soglasju osebe, s katero se opravlja osebni razgovor. Na izrecno zahtevo ali željo osebe v postopku je na osebnem razgovoru lahko prisotna tudi oseba, ki si jo v pomoč in podporo izbere oseba v postopku. Druga uradna oseba ali delavec pristojnega organa ter znanstveni delavci, študenti in javni delavci, v kolikor ima njihova prisotnost na osebnem razgovoru pomen za znanstveno delo in institucijo, pa so lahko na osebnem razgovoru prisotni le, če to dovoli uradna oseba, ki vodi postopek, svoje soglasje pa mora podati tudi oseba v postopku. V kolikor le-ta svojega soglasja ne da, tudi uradna oseba ne more dovoliti prisotnosti drugih oseb na osebnem razgovoru.

Osebni razgovor vodi uradna oseba na način, ki omogoča osebi, da lahko čimbolj celovito predstavi razloge oziroma osebne okoliščine v postopkih po tem zakonu. Uradna oseba mora način vodenja osebnega razgovora vedno prilagoditi osebnosti posameznika, prav tako pa mora upoštevati osebne in splošne okoliščine, vključno s kulturnim poreklom in morebitni ranljivosti posameznika.

Osebni razgovor se z mladoletnikom brez spremstva in mladoletnikom, starejšim od 15 let, opravi osebno, pri osebnem razgovoru pa mora biti prisoten tudi njegov zakoniti zastopnik. V kolikor uradna oseba, ki vodi postopek meni, da so podani utemeljeni razlogi, lahko osebni razgovor opravi tudi z mladoletnikom, mlajšim od 15 let, ravno tako ob prisotnosti zakonitega zastopnika. V primeru obstoja konflikta interesov, se na predlog uradne osebe, ki vodi osebni razgovor, namesto zakonitega zastopnika določi skrbnika za poseben primer.

Kadar je to mogoče, se na zahtevo osebe zagotovi, da razgovor vodi oseba istega spola.

O osebnem razgovoru uradna oseba piše zapisnik. Osebni razgovor pa se lahko zabeleži tudi z avdio-video elektronskimi napravami, tak posnetek mora biti del spisa.

K 38. ČLENU (opustitev osebne razgovora):

Zakon o mednarodni zaščiti v skladu z Direktivo 2013/32/EU (14. člen), določa, v katerih primerih se osebni razgovor lahko opusti. Osebni razgovor se lahko opusti, če lahko pristojni organ na podlagi dokazov, s katerimi razpolaga, prošnji ugotovi. Osebnega razgovora uradna oseba pristojnega organa ne opravi tudi takrat, kadar prošnja za mednarodno zaščito vložijo oseba, ki zaradi začasne ali trajne duševne motnje ali bolezni ali zaradi drugih razlogov ni sposobna razumeti pomena postopka in ji zato krajevno pristojni center za socialno delo za ta postopek postavi zakonitega zastopnika. V primeru, da so navedene motnje oziroma bolezni ali drugi razlogi začasne narave, se osebni razgovor opravi, ko razlogov ni več.

Uradna oseba pristojnega organa lahko osebni razgovor opusti tudi, če oseba vložijo zahtevek za uvedbo ponovnega postopka po tem, ko ji je bil že izdan dokončen sklep o nedopustnosti prvega zahtevka za uvedbo ponovnega postopka ali dokončna odločba o zavrnitvi ponovne prošnje kot neutemeljene.

Prav tako se osebni razgovor ne opravlja s prosilcem za mednarodno zaščito, kadar je podal ustrezne informacije, na podlagi katerih se lahko določi odgovorna država članica, pod pogojem, da pristojni organ prosilcu omogoči, da pred sprejetjem odločitve o njegovi predaji odgovorni državi članici, posreduje vse nadaljnje informacije, pomembne za pravilno odločitev odgovorne države članice.

K 39. ČLENU (postavitev izvedenca):

Kadar je za ugotovitev in presojo kakšnega dejstva, ki je pomembno za rešitev prošnje v postopku za priznanje mednarodne zaščite, potrebno strokovno znanje, uradna oseba, ki vodi postopek, pa tega znanja nima, je potrebno pridobiti ustrezno izvedeniško mnenje. Sredstva za izvedeniška mnenja zagotavlja ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

K 40. ČLENU (obveščanje policije po končanem postopku):

O izvršljivi odločitvi, po kateri se osebo obravnava po predpisih, ki urejajo vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, pristojni organ takoj obvesti policijo. O odstranitvi oseb iz ozemlja Republike Slovenije policija obvešča pristojni organ. Osebi, ki ji je bil status begunca odvzet zaradi obstoja utemeljenih razlogov, da se jo obravnava kot nevarno za varnost Republike Slovenije, kar se kaže zlasti v ogrožanju varnosti ozemeljske celovitosti, suverenosti, izvrševanja mednarodnih obveznosti in ogrožanju varstva ustavne ureditve, ali po pravnomočni obsodbi za hudo kaznivo dejanje predstavlja nevarnost za Republiko Slovenijo, pripadajo pravice, ki jih določa Ženevska konvencija. To so: pravica do enake obravnave, svobode veroizpovedi, dostopa do sodišč, izobraževanja in usposabljanja, nekaznovanja v primeru nezakonitega prestopa meje, prepovedi izгона in upoštevanja načela nevračanja.

K 41. ČLENU (postopek za priznanje mednarodne zaščite):

V postopku za priznanje mednarodne zaščite pristojni organ ugotavlja, ali prosilec izpolnjuje pogoje za priznanje mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji.

Predlagani člen določa, da je postopek ugotavljanja pogojev za priznanje mednarodne zaščite enotni postopek. To pomeni, da se v enem postopku najprej ugotavlja, če prosilec izpolnjuje pogoje za priznanje statusa begunca in v primeru, da teh pogojev ne izpolnjuje, se v istem postopku ugotavlja tudi pogoje za morebitno priznanje statusa subsidiarne oblike zaščite.

K 42. ČLENU (predhodni postopek):

Oseba, ki želi podati prošnjo za mednarodno zaščito lahko ta namen izrazi pri katerem koli državnem organu ali organu samoupravne lokalne skupnosti, ki mora o tem obvestiti policijo. Vlagatelja namere se napoti na policijo, ki ugotovi njegovo istovetnost in pot, po kateri je prišel v

Republiko Slovenijo. Policija mora po navedeni obravnavi izpolniti registracijski list s podatki osebe, ki je izrazila namen vložiti prošnjo.

Predlog nalaga dolžnost informiranja po izvedenem postopku registracije. Vlagatelju namere se v jeziku, ki ga razume, zagotovijo informacije, določene v prvem odstavku 5. člena tega zakona, vključno z informacijami o posledicah samovoljne zapustitve sprejemnih prostorov.

Pred izvedbo nadaljnjega postopka mora biti vlagatelj namere sanitarno-dezinfekcijsko in preventivno zdravstveno pregledan.

Pred sprejemom prošnje za mednarodno zaščito se mora zaradi ugotavljanja in preverjanja istovetnosti in izvajanja Uredb 2013/603/EU in 767/2008/ES vlagatelj namere fotografirati in dati prstne odtise.

K 43. ČLENU (postopki na mejah, letališčih in pristaniščih):

Če tujec izrazi namen podati prošnjo za mednarodno zaščito na meji ali v letališkem ali pristaniškem tranzitnem območju, pristojni organ sprejme odločitev v najkrajšem možnem času, vendar ne kasneje kot v 14 dneh, če med postopkom ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za zavrnitev prošnje v pospešenem postopku, ali za izdajo sklepa o zavrženju prošnje v okviru koncepta varnih držav. V tem postopku so upoštevana vsa procesna jamstva, določena v 4. členu tega zakonskega predloga. Ti prosilci so nastanjeni v objektih v tranzitnem območju, kjer se tudi opravljajo vsa procesna dejanja. V kolikor zaradi velikega števila oseb, ki zaprosijo za mednarodno zaščito na meji, v okviru mejnih postopkov ni mogoče odločiti o prošnjah, se te osebe lahko nastanijo v nastanitvenih centrih v bližini meje, pri čemer jim mora biti zagotovljena nastanitev, prehrana, obleka in obutev ter osnovne higienske potrebščine. Če odločitev pristojnega organa ni sprejeta v roku 14 dni ali se prošnja rešuje v rednem postopku, se prosilca po opravljenem sanitarno-dezinfekcijskem in sanitarno zdravstvenem pregledu nastani v azilnem domu.

Zakon v tem členu predvideva podzakonski akt, ki bo podrobneje predpisal način izvajanja postopkov na letališčih in v pristaniščih.

K 44. ČLENU (vložitev prošnje):

Postopek za priznanje mednarodne zaščite se prične z vložitvijo prošnje za mednarodne zaščite, ki se lahko vloži pri pristojnem organu. Ta lahko vodi postopek mednarodne zaščite tudi izven svojega sedeža. V primerih, ko gre za državljane tretjih držav in osebe brez državljanstva, ki izpolnjujejo pogoje za priznanje statusa mednarodne zaščite in so sprejeti v Republiko Slovenijo na podlagi kvote, se prošnja lahko vloži tudi pri uradni osebi pristojnega organa na ozemlju druge države članice Evropske unije ali tretje države. V postopkih na mejah, letališčih in pristaniščih se prošnja vloži v tranzitnem prostoru na letališču ali pristanišču ali pa na ladji, ki je na sidrišču.

K 45. ČLENU (način vložitve prošnje):

Prošnjo za mednarodno zaščito mora vložiti vsaka oseba posamično in v svojem imenu. Izjemi od tega pravila sta v primeru mladoletnih prosilcev in prosilcev, ki zaradi začasne ali trajne motnje ali bolezni ali zaradi drugih razlogov niso sposobni razumeti pomena postopka. Če je mladoletnik star vsaj 15 let, mora izjavo o razlogih, ki je sestavni del prošnje, podati sam ob prisotnosti zakonitega zastopnika. Prav tako poda mladoletnik brez spremstva prošnjo osebno ob prisotnosti zakonitega zastopnika. Glede na to, da mladoletnik brez spremstva nima nikogar, ki bi lahko namesto njega povedal o njegovih razlogih za mednarodno zaščito, mora tudi mladoletnik brez spremstva, ki še ni star 15 let, podati izjavo o razlogih za mednarodno zaščito. Seveda pa je postopek prilagojen glede na starost mladoletnika, stopnjo duševnega razvoja in sposobnost razumeti pomen postopka.

V primeru mlajših mladoletnikov in prosilcev, ki ne morejo razumeti pomena postopka, pa prošnjo v njihovem imenu vložijo njihovi zakoniti zastopniki.

Predlagani člen ureja tudi situacijo, ko zakoniti zastopnik po izdaji odločitve pristojnega organa v njegovem primeru, ki še ni pravnomočna, vložijo prošnjo za svojega otroka, rojenega v Republiki Sloveniji. V tem primeru pristojni organ v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, ne more več združiti postopka. Zaradi spoštovanja 8. člena Evropske konvencije o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah pristojni organ prošnjo otroka sprejme in jo nemudoma pošlje sodišču, kjer je v obravnavi zadeva njegovega zakonitega zastopnika. Sodišče mora v skladu s predlaganim zakonom združiti postopka. S tem se doseže, da se postopki vseh družinskih članov vodijo skupaj in se posledično tudi skupaj zaključijo.

V predlaganem členu so določeni podatki, ki jih vsebuje prošnja za mednarodno zaščito, obveznost določitve EMŠO in naslova začasnega prebivališča prosilca in izdaja izkaznice prosilcu za mednarodno zaščito. Podrobnejši način izvedbe postopkov do sprejema prošnje in sprejem prošnje se določi v podzakonskem predpisu, ki ga sprejme minister, pristojen za notranje zadeve.

K 46. ČLENU (osebni razgovor):

V postopku mednarodne zaščite pristojni organ obvezno opravi osebni razgovor pred sprejemom odločitve v zvezi s prošnjo za mednarodno zaščito, ki se obravnava v rednem ali pospešenem postopku, če je obravnavana kot nedopustna ali se obravnava v skladu z Uredbo 604/2013/EU.

V osebnem razgovoru v zvezi s prošnjo za mednarodno zaščito pristojna oseba ugotavlja predvsem istovetnost prosilca in njegovih družinskih članov, razloge, s katerimi utemeljuje svojo prošnjo in vsa druga dejstva in okoliščine, ki so lahko pomembne za odločitev.

V osebnem razgovoru v zvezi z uporabo razlogov o nedopustnosti prošnje lahko prosilec predstavi svoje mnenje v zvezi z uporabo razlogov, zaradi katerih se njegova prošnja šteje kot nedopustna, in sicer v povezavi z njegovimi posebnimi okoliščinami.

K 47. ČLENU (roki za odločitev):

Pristojni organ mora v postopku odločiti v najkrajšem možnem času. Če hitrejša odločitev ni možna, mora pristojni organ v rednem postopku odločiti najkasneje v šestih mesecih od vložitve prošnje, razen v primerih, ko bi to lahko vplivalo na ustreznost in celovitost obravnavanja. Glede na to, da je postopek ugotavljanja mednarodne zaščite izredno zahteven, saj je posledično odločitve o mednarodni zaščiti lahko odvisno tudi življenje prosilca, je poglobitnega pomena, da se v postopku natančno presodijo vsa dejstva in okoliščine posameznega primera.

V pospešenem postopku pristojni organ odloči najkasneje v dveh mesecih od vložitve prošnje.

V kolikor pristojni organ v šestih mesecih ne more odločiti o prošnji, mora prosilca pisno obvestiti o zamudi in razlogih zanjo ter napovedati, v kakšnem roku lahko prosilec pričakuje odločitev.

V primerih prosilčevega neizpolnjevanja obveznosti v zvezi s postopkom mednarodne zaščite, zapletenih pravnih in dejanskih vprašanjih ali velikega priliva prosilcev, se lahko rok za odločitev v rednem postopku podaljša, vendar ne dlje kot za devet mesecev. Ta rok je lahko v ustrezno utemeljenih okoliščinah in z namenom zagotoviti ustrezno in celovito obravnavo prošnje, prekoračen še za največ tri mesece.

Pristojni organ lahko odloži obravnavanje prošnje, kadar se zaradi negotovih razmer v izvorni državi prosilca, za katere se predvideva, da so začasne narave, od pristojnega organa ne more pričakovati, da bo o prošnji odločil v navedenih rokih. V tem primeru pristojni organ vsakih šest mesecev pregleda razmere v tej izvorni državi, prosilca obvesti o razlogih za odlog in Evropsko komisijo obvesti o odložitvi postopkov za to izvorno državo. V vsakem primeru mora pristojni organ postopek zaključiti najpozneje v 21 mesecih od vložitve prošnje.

Predlagani člen v celoti sledi 31. členu Direktive 2013/32/EU.

Kadar je prosilec v Republiko Slovenijo vrnjen v skladu Uredbo 604/2013/EU se roki za odločitev štejejo od dneva prosilčevega prihoda na ozemlje Republike Slovenije.

K 48. ČLENU (prednostna obravnava prošenj):

Predlagani člen določa, v katerih primerih pristojni organ lahko prošnjo za mednarodno zaščito obravnava prednostno. Namen določbe je možnost prioritete obravnave prošenj ranljivih oseb s posebni potrebami in prošenj v primeru, ko sta prosilcu odrejena ukrep obveznega zadrževanja na območje ali del območja azilnega doma ali ukrep omejitve gibanja na Center za tujce.

K 49. ČLENU (odločitev organa na prvi stopnji):

V navedenem členu so določene možne vsebinske odločitve pristojnega organa v postopku ugotavljanja pogojev za mednarodno zaščito. Pristojni organ lahko z odločbo v rednem postopku prosilcu prizna mednarodno zaščito, če ugotovi, da izpolnjuje pogoje iz predlaganega zakona.

Pristojni organ lahko prošnjo zavrne kot neutemeljeno v rednem postopku, če ob upoštevanju obravnavanih dejstev in okoliščin ugotovi, da prosilec ne izpolnjuje pogojev za mednarodno zaščito. Pristojni organ prošnjo zavrne kot neutemeljeno, kadar so podani izključitveni razlogi.

Prošnjo pristojni organ lahko zavrne tudi kot očitno neutemeljeno v pospešenem postopku, če lahko prošnjo šteje kot očitno neutemeljeno v skladu z 52. členom predloga tega zakona.

Mladoletniku brez spremstva lahko pristojni organ zavrne kot očitno neutemeljeno le, če gre za uporabo koncepta varne izvorne države ali če obstajajo tehtni razlogi, da prosilec predstavlja grožnjo za nacionalno varnost.

Kadar pristojni organ prošnji ugotovi v rednem postopku in prosilcu prizna status subsidiarne zaščite v odločbi določi tudi trajanje tega statusa, ki pa ne sme biti krajše od enega leta.

Prosilec, ki so skupaj na ozemlju Republike Slovenije in so družinski člani, kot to določa 25. točka 2. člena tega zakona, se prizna enak status kot njihovem družinskemu članu. S tem zakon sledi Direktivi 2011/95/EU, ki državam članicam nalaga dolžnost upoštevanja načela ohranjanja enotnosti družine.

V kolikor prosilec ustno na zapisnik ali v pisni obliki pred izdajo odločbe izjavi, da umika prošnjo, pristojni organ postopek s sklepom ustavi, enako ravna v primeru, da se prošnja šteje za umaknjeno.

V primeru, da je bil s prosilcem opravljen osebni razgovor in je na voljo zadosti razpoložljivih dokazov za ustrezno vsebinsko preučitev prošnje ter je dejansko stanje ugotovljeno do te mere, da omogoča izdajo zakonite odločitve, lahko pristojni organ izda vsebinsko odločitev tudi v primeru, ko se prošnja skladno z zakonom šteje za umaknjeno.

K 50. ČLENU (umik prošnje):

Prosilec lahko ves čas postopka umakne svojo prošnjo za mednarodno zaščito. To lahko naredi ustno na zapisnik ali v pisni obliki.

Predlagani člen pa tudi ureja, kdaj se na podlagi predlaganega zakona šteje, da je prosilec umaknil svojo prošnjo, čeprav tega ni izrecno navedel, vendar to izhaja iz samih dejanj prosilca. Prošnja se šteje za umaknjeno, če se prosilec brez opravičila ne odzove vabilu pristojnega organa na osebni razgovor. Prav tako se vsaj tridnevna samovoljna zapustitev azilnega doma ali naslova, kjer je zasebno razseljen šteje, da prosilec odstopa od prošnje. Pri tem je treba poudariti, da je prosilec pred vložitvijo prošnje za mednarodno zaščito informiran o tem, katera dejanja se štejejo kot odstop od prošnje. Prošnja se šteje za umaknjeno tudi, če se prosilec v treh dneh od obvestila stanodajalca ali predstojnika institucije ni vrnil na naslov, kamor je bil razseljen.

Predlog člena tudi določa, da lahko oseba, katere prošnja se šteje za umaknjeno, v roku 9 mesecev po izdaji sklepa o ustavitvi postopka vloži novo prošnjo za mednarodno zaščito, ki se ne obravnava kot ponovna prošnja v skladu s tem zakonom. Kot ponovna prošnja pa se obravnava vsaka naslednja prošnja in prošnja podana po preteku devetmesečnega roka.

Predlog člena sledi 28. členu Direktive 2013/32/EU.

V kolikor prosilec izrecno umakne svojo prošnjo, medtem ko je v postopku obravnave po Uredbi 604/2013/EU, umik prošnje ne vpliva na izvršitev sklepa o predaji prosilca odgovorni državi članici, razen v primeru zahtevka za sprejem, če druga država članica še ni sprejela odgovornosti za sprejem prošnje

K 51. ČLENU (nedopustna prošnja):

Predlog člena sledi 33. členu Direktive 2013/32/EU, ki določa, da države članice lahko prošnjo štejejo za nedopustno, če je prosilcu priznala mednarodno zaščito druga država članica, se država šteje za prvo državo azila za prosilca ali se država šteje za varno tretjo državo. , Kot nedopustna se šteje tudi prošnja, za katero se na podlagi meril določenih v Uredbi 604/2013/EU ugotovi, da je za obravnavo prošnje odgovorna druga država članica EU ali pristopnica k Uredbi 604/2013/EU.

K 52. ČLENU (očitno neutemeljena prošnja):

Predmetni člen povzema ureditev iz Direktive 2013/32/EU, ki očitno neutemeljeno prošnjo obravnava v 32. in 31. členu. Kot očitno neutemeljena se lahko obravnava samo neutemeljena prošnja in sicer ob predpostavki, da je izpolnjen eden izmed naslednjih pogojev:

- je prosilec v postopku navajal samo dejstva, ki so nepomembna za obravnavanje upravičenosti do mednarodne zaščite po tem zakonu,
- prosilec prihaja iz varne izvorne države,
- je prosilec zavajal organe tako, da je dajal napačne informacije ali dokumente ali zamolčal pomembne informacije ali dokumente o svoji identiteti in/ali državljanstvu, ki bi lahko negativno vplivali na odločitev,
- je verjetno, da je prosilec zlonamerno uničil ali odsvojil osebni dokument ali potno listino, ki bi pomagala pri ugotavljanju njegove identitete ali državljanstva,
- so prosilčeve navedbe očitno nedosledne, protislovne, lažne, malo verjetne in v nasprotju z informacijami o izvorni državi,
- je prosilec podal prošnjo samo zato, da bi odložil ali onemogočil izvršitev odločbe, na podlagi katere bi moral biti odstranjen,
- je prosilec nezakonito vstopil na ozemlje države članice ali protipravno podaljšal svoje bivanje in se brez pravega razloga ni javil oblastem ali ni podal prošnje za mednarodno zaščito v

najkrajšem možnem času glede na okoliščine njegovega vstopa,

- prosilec noče izpolniti obveznosti v zvezi z oddajo prstnih odtisov v skladu z Uredbo 603/2013/EU,

- obstajajo tehtni razlogi za domnevo, da lahko prosilec predstavlja grožnjo za nacionalno varnost ali javni red države članice, ali če je prosilec zaradi tehtnih razlogov javne varnosti ali javnega reda po nacionalnem pravu prisilno izgnan.

K 53. ČLENU (koncept varne tretje države):

V tem členu je opredeljen koncept varne tretje države. Pogoji za uporabo tega koncepta so izpolnjeni, če se je prosilec pred prihodom v Republiko Slovenijo nahajal v varni tretji državi, v kateri je dejansko imel možnost zaprositi za mednarodno zaščito, vendar tega brez utemeljenega razloga ni storil. Ta država je zato pristojna za vsebinsko obravnavanje prošnje.

K 54. ČLENU (kriteriji za določitev varne tretje države):

Kriteriji za določitev varne tretje države so taksativno navedeni v 38. členu Direktive 2013/32/EU in so povzeti tudi v tem členu. Na podlagi teh kriterijev Vlada Republike Slovenije na predlog ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, razglasi seznam tretjih držav, ki so opredeljene kot varne tretje države in zato pristojne za vsebinsko obravnavanje prosilcev, ki so se tam nahajali. Pri opredelitvi kriterijev za določitev varne tretje države predlog zakona upošteva tudi odločitev Ustavnega sodišča RS št. U-I-155/11-13, s katero je Ustavno sodišče RS razveljavilo 60. člen ter prvi odstavek 62. člena takrat veljavnega zakona ter ugotovilo, da je 63. člen trenutno veljavnega zakona v neskladju z Ustavo RS. Glede na navedeno, je predlagatelj pri pripravi predloga podrobneje opredelil značilnosti bivanja prosilca v tretji državi za nastanek smiselne zveze med njim in zadevno tretjo državo, in sicer tako, da se kot nastanek zveze šteje, da se je prosilec nahajal v tej tretji državi in da je v njej dejansko imel možnost zaprositi za mednarodno zaščito.

O razglasitvi države kot varne tretje države in o spremembah v zvezi določitvijo države kot varne tretje Vlada Republike Slovenije obvesti Evropsko komisijo.

K 55. ČLENU (postopek pri uporabi koncepta varne tretje države):

Direktiva 2013/32/EU v 38. členu določa pogoje za uporabo koncepta varne tretje države. Predlog člena sledi določbam direktive, in sicer določa, da lahko prosilec uveljavlja, da ta država zanj osebno ni varna tretja država in da v njej zaradi utemeljenih razlogov ni mogel zaprositi za mednarodno zaščito.

V kolikor se ugotovi, da je država za prosilca varna tretja država, pristojni organ prošnjo obravnava kot nedopustno in jo s sklepom zavrže.

K 56. ČLENU (koncept evropske varne tretje države):

Evropska varna tretja država je definirana v 39. členu Direktive 2013/32/EU. Dodaten pogoj za uporabo koncepta evropske varne tretje države, za razliko varne tretje države, je, da je prosilec skušal vstopiti ali je vstopil v Republiko Slovenijo, nezakonito.

K 57. ČLENU (kriteriji za določitev evropske varne tretje države):

Kriterije za določitev evropske varne tretje države so določeni v 38. členu Direktive 2013/32/EU.

Predlog člena določa, da se za evropsko varno tretjo državo lahko šteje država, ki je ratificirala in spoštuje določbe Ženevske konvencije, ima z zakonom predpisan azilni postopek, je

ratificirala Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin in spoštuje te določbe.

Evropsko varno tretjo državo na predlog ministrstva določi Vlada Republike Slovenije.

K 58. ČLENU (postopek pri uporabi koncepta evropske varne tretje države):

Prošnje prosilca, ki prihaja iz evropske varne tretje države, pristojni organ ne obravnava in jo s sklepom zavrže. Prosilec lahko v vsakem primeru predloži dokaze, da država, ki je navedena na seznamu varnih tretjih držav, zanj osebno ni varna. V tem primeru je za vsebinsko obravnavanje prošnje pristojna Republika Slovenija.

K 59. ČLENU (obveščanje organov varne tretje države):

Poleg sklepa o zavrženju prošnje za mednarodno zaščito v postopkih varne tretje države ali evropske varne tretje države, mora pristojni organ izdati obvestilo, da prošnja ni bila vsebinsko obravnavana v Republiki Sloveniji. Obvestilo mora biti izdano v uradnem jeziku države, v katero se prosilec predaja. Pristojni organ prosilca o tem obvesti in mu posreduje obvestilo.

K 60. ČLENU (zavrnitev vstopa na ozemlje varne tretje države in evropske varne tretje države) :

Če varna tretja država ali evropska varna tretja država zavrne vstop prosilca na svoje ozemlje, pristojni organ sklep razveljavi in prošnjo za mednarodno zaščito obravnava v skladu s postopki po tem zakonu.

K 61. ČLENU (koncept varne izvorne države):

Kriteriji za določitev varne izvorne države so določeni v 36. členu Direktive 2013/32/EU.

Kriteriji obsegajo oceno ustrezne zakonodaje varne izvorne države in način njenega izvajanja, spoštovanja pravic in svoboščin, določenih v Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, Mednarodnem paktu o državljanskih in političnih pravicah in konvenciji proti mučenju, upoštevanjem načela nevračanja v skladu z Ženevsko konvencijo in obstojem sistema učinkovitih pravnih sredstev zoper kršitve pravic in svoboščin.

Varno izvorno državo na predlog ministrstva določi Vlada RS. O določitvi in spremembi pri določitvi države kot varne izvorne Vlada RS obvesti Evropsko komisijo.

K 62. ČLENU (pogoja za uporabo koncepta varne izvorne države):

Predpogoj za uporabo koncepta varne izvorne države je, da ima prosilec državljanstvo te države ali je oseba brez državljanstva in je imel tam stalno prebivališče. Koncepta ravno tako ni mogoče uporabljati pavšalno, za vse primere. Pred tem je potrebno vedno preveriti, da prosilec ni izkazal utemeljenih razlogov, da ta država zanj osebno ni varna izvorna država.

K 63. ČLENU (koncept države prvega azila):

Država prvega azila je država, v kateri je bil prosilcu že priznan status begunca ali v tej državi uživa zadostno zaščito, vključno z načelom nevračanja. Prosilec lahko s sklicevanjem na svoje posebne okoliščine izpodbija uporabo tega koncepta. V kolikor država prvega azila zavrne vstop prosilca na svoje ozemlje, pristojni organ prošnjo obravnava v skladu s postopki po tem zakonu.

K 64. ČLENU (ponovna prošnja):

Ponovno prošnjo lahko vloži oseba, ki ji je bila prošnja pravnomočno zavrnjena ali je bil njen postopek ustavljen zaradi umika in ne more vložiti nove prošnje, je bil njen postopek podaljšanja statusa subsidiarne zaščite ustavljen ali ji je bila prošnja za podaljšanje subsidiarne zaščite zavrnjena ali pa je osebi subsidiarna zaščita potekla in ne uveljavlja podaljšanja. Navedene osebe lahko vložijo ponovno prošnjo, v kolikor ob zahtevku za uvedbo ponovnega postopka predložijo nove dokaze oziroma dejstva, ki so nastala po izdaji predhodne odločbe oziroma v primeru pravnomočno zavrjenega podaljšanja subsidiarne zaščite po izdaje prve odločitve, s katero ji je bil status subsidiarne zaščite priznan, in ki bistveno povečujejo možnost izpolnjevanja pogojev za priznanje mednarodne zaščite. Oseba lahko ob vložitvi zahtevka predloži dokaze, ki so nastali v času prvega postopka, vendar mora dokazati, da jih v prvem postopku brez svoje krivde ni mogla uveljavljati.

Zahtevek za uvedbo ponovnega postopka lahko vloži tudi oseba, ki ji je priznana subsidiarna zaščita. Zahtevek lahko oseba vloži pred potekom statusa, in sicer od prejema obvestila, ki ga ministrstvo osebi s subsidiarno zaščito pošlje 60 dni pred potekom statusa in v katerem osebo obvesti o možnosti vložitve zahtevka za uvedbo ponovnega postopka. Zahtevek lahko vloži le v primeru, da ni uveljavljala podaljšanja subsidiarne zaščite.

K 65. ČLENU (postopek pri ponovni prošnji):

Oseba, ki želi podati ponovno prošnjo, mora pri pristojnem organu vložiti zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, ki mu mora predložiti dokaze oziroma nova dejstva. Če oseba še pred odločitvijo pristojnega organa zahtevek umakne, pristojni organ s sklepom postopek ustavi.

O zahtevku za uvedbo ponovnega postopka pristojni organ odloči s sklepom, s katerim ali dovoli vložitev ponovne prošnje in prosilcu naloži rok, v katerem mora vložiti prošnjo, ali pa zahtevek za uvedbo ponovnega postopka s sklepom zavrže.

Pristojni organ s sklepom zavrže tudi zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, ki ga oseba vloži po tem, ko ji je pristojni organ že izdal sklep o zavrženju prvega zahtevka o uvedbi ponovnega postopka oziroma odločbo o zavrnitvi prve ponovne prošnje kot neutemeljene, v primeru da za vložitev ponovne prošnje niso izpolnjeni pogoji. Ta oseba se obravnava v skladu z zakonom, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v RS.

K 66. ČLENU (postopek podaljšanja subsidiarne zaščite):

Člen določa postopek za podaljšanje in zavrnitev podaljšanja subsidiarne zaščite začne. Osebi, ki ima v Republiki Sloveniji priznano subsidiarno zaščito, ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, 60 dni pred potekom statusa subsidiarne zaščite, pošlje pisno obvestilo o pogojih za podaljšanje subsidiarne zaščite, posledicah, če podaljšanja ne uveljavlja, in možnosti vložitve zahtevka za uvedbo ponovnega postopka. Pisno obvestilo vključuje tudi obrazec, s katerim lahko oseba s subsidiarno zaščito uveljavlja podaljšanje subsidiarne zaščite ali pa pristojni organ obvesti, da podaljšanja zaščite ne bo uveljavljala.

Izpolnjen obrazec, ki velja kot prošnja za podaljšanje subsidiarne zaščite, mora oseba vrniti 30 dni pred potekom statusa. Po prejemu izpolnjenega obrazca pristojni organ izda sklep, s katerim ugotovi, da je oseba v postopku podaljšanja subsidiarne zaščite. Pristojni organ z osebo opravi osebni razgovor, v katerem preveri obstoj razlogov za podaljšanje subsidiarne zaščite. Pri izvedbi osebnega razgovora se uporabljajo določbe, ki veljajo za osebni razgovor.

V kolikor obstajajo razlogi za podaljšanje subsidiarne zaščite, pristojni organ izda odločbo, s katero osebi podaljša subsidiarno zaščito za dve leti. V kolikor razlogi ne obstajajo, pristojni organ izda odločbo, s katero zavrne prošnjo za podaljšanje subsidiarne zaščite.

Do pravnomočno končanega postopka podaljšanja subsidiarne zaščite, osebi pripadajo pravice oseb s priznano mednarodno zaščito.

K 67. ČLENU (razlogi za prenehanje mednarodne zaščite):

Predlog člena določa razloge prenehanja statusa begunca v Republiki Sloveniji, in sicer ta preneha kadar: begunec prostovoljno sprejme zaščito svoje izvorne države, begunec ponovno prostovoljno pridobi državljanstvo izvorne države, begunec pridobi novo državljanstvo in uživa zaščito države, ki mu je novo državljanstvo podelila ali se begunec prostovoljno ponovno nastani v državi, ki jo je zapustil in v katero se ni vračal zaradi strahu pred preganjanjem.

Status begunca preneha tudi, kadar prenehajo okoliščine, zaradi katerih je bil osebi priznan status begunca in ne more več zavračati zaščite države, katere državljan je ali se kot oseba brez državljanstva zaradi prenehanja okoliščin, zaradi katerih je bil osebi priznan status begunca, lahko vrne v prejšnjo državo običajnega prebivališča. Sprememba okoliščin mora biti bistvena in trajna, tako da begunčevega strahu pred preganjanjem ne moremo več šteti za utemeljenega. V teh dveh primerih status begunca ne preneha v primeru prenehanja okoliščin, zaradi katerih mu je bila priznana mednarodna zaščita, če oseba s priznano mednarodno zaščito navede utemeljene razloge, zaradi katerih zavrača zaščito izvorne države, ti razlogi pa izhajajo iz preteklega preganjanja.

Osebi s priznano subsidiarno zaščito status preneha kadar okoliščine, zaradi katerih je bila priznana subsidiarna zaščita, prenehajo ali se spremenijo do te mere, da taka zaščita ni več potrebna. Sprememba okoliščin mora biti bistvena in trajna na način, da osebi s subsidiarno zaščito resno tveganje ali resna škoda ne grozi več. V zadnjem primeru status subsidiarne zaščite ne preneha s prenehanjem okoliščin, zaradi katerih je oseba uživala status subsidiarne zaščite, če oseba navede utemeljene razloge, zaradi katerih zavrača zaščito izvorne države.

Status mednarodne zaščite preneha po samem zakonu v primeru, da se oseba statusu nedvoumno odpove, umre ali je sprejeta v državljanstvo Republike Slovenije.

K 68. ČLENU (razlogi za odvzem statusa mednarodne zaščite):

Predlagani člen določa razloge, zaradi katerih lahko pristojni organ osebi, ki ima v Republiki Sloveniji priznano mednarodno zaščito, le-to odvzame. Pri tem sledi razlogom za odvzem, kot jih določata Direktiva 2011/95/EU in Direktiva 2013/32/EU.

Postopek odvzema statusa begunca tako pristojni organ uvede takrat, ko se ugotovi eno od izključitvenih dejstev, določenih v prvem odstavku 31. člena, ko se ugotovi, da je bilo begunčevo napačno prikazovanje ali izpuščanje dejstev, vključno z lažnimi dokumenti odločilnega pomena za priznanje statusa begunca, ali se naknadno ugotovi, da obstajajo utemeljeni razlogi, da se ga obravnava kot nevarnega za varnost Republike Slovenije (npr. terorizem) oziroma, da po pravnomočni obsodbi za hudo kaznivo dejanje, predstavlja nevarnost za Republiko Slovenijo (npr. serijski morilec, preprodajalci in tihotapci orožja in mamil, itd.).

Osebi, ki ji je bila v Republiki Sloveniji priznana subsidiarna zaščita, se le-ta odvzame, če se ugotovi eno od izključitvenih dejstev, določenih v drugem odstavku 31. člena ali je ta oseba pred sprejemom v Republiko Slovenijo storila eno ali več kaznivih dejanj, za katere je zagrožena zaporna kazen in če je zapustila izvorno državo izključno zato, da bi se ognila sankcijam za ta dejanja. Pri tem je potrebno upoštevati, za kakšno kaznivo dejanje gre in kakšna kazen (predvsem zaporna) je za to določena. Zadnji zakonsko predviden razlog za odvzem subsidiarne zaščite pa nastopi takrat, kadar se pri osebi s subsidiarno zaščito ugotovi,

da je bilo njeno napačno prikazovanje ali izpuščanje dejstev, vključno z lažnimi dokumenti, odločilnega pomena za podelitev subsidiarne zaščite.

K 69. ČLENU (postopek prenehanja in odvzema statusa mednarodne zaščite):

Člen določa način začetka postopka za prenehanje ali odvzem mednarodne zaščite. Pristojni organ ima možnost, da postopek za odvzem mednarodne zaščite uvede, ko se pojavijo novi elementi ali ugotovitve, ki v konkretnem primeru kažejo, da obstajajo razlogi za odvzem. O tem, da je pristojni organ uvedel postopek za odvzem mednarodne zaščite, mora s pisnim obvestilom seznaniti osebo s priznano mednarodno zaščito oziroma jo obvestiti, da ponovno preučuje njeno upravičenost do mednarodne zaščite. V pisnem obvestilu mora pristojni organ navesti tudi razloge za začetek postopka za odvzem mednarodne zaščite.

Pred sprejemom odločitve mora pristojni organ osebi dati možnost, da na osebnem razgovoru predstavi razloge, zakaj ji status mednarodne zaščite ne bi smel biti odvzet. O prenehanju ali odvzemu statusa pristojni organ izda odločbo.

Postopek odvzema statusa begunca Direktiva 2013/32/EU določa v 45. členu.

K 70. ČLENU (sodno varstvo):

Zoper odločitve v rednem postopku ni dovoljena pritožba, zato pa je mogoče z vložitvijo tožbe na upravno sodišče sprožiti upravni spor. Predlagani člen za vložitev tožb zoper odločitve pristojnega organa določa krajši rok, kot je določen v zakonu, ki ureja upravni spor, in sicer 15 dnevni rok zoper odločbe, izdane v rednem postopku, razen odločbe, izdane v pospešenem postopku, za katere se določa 8 dnevni rok za vložitev tožbe. V primeru odločbe izdane v postopku na meji, se tožba na Upravno sodišče lahko vloži v roku sedmih dni.

Za vložitev tožbe zoper vse sklepe, izdane na podlagi predloga zakona, razen za vložitev tožbe zoper sklep o omejitvi gibanja, je določen osemdnevni rok, za vložitev tožbe zoper sklep izdan v mejnem postopku pa sedemdnevni rok.

Tožba zoper odločbo o zavrnitvi prošnje v rednem postopku, o zavrnitvi podaljšanja subsidiarne zaščite, o odvzemu mednarodne zaščite, o tem, da se je oseba statusu nedvoumno odpovedala, zoper sklep o zavrnjenju, ker se država, iz katere oseba prihaja šteje za varno tretjo državo, in sklep o zavrnjenju zahtevka za uvedbo ponovnega postopka zadržijo izvršitev. Vse ostale odločitve v primeru tožbe ne zadržijo izvršitve.

Zoper odločitve upravnega sodišča je mogoča pritožba na vrhovno sodišče.

K 71. ČLENU (pravila postopka):

V predlaganem členu so določena posebna pravila postopka, in sicer glede rokov, v katerih mora v postopkih mednarodne zaščite odločiti upravno sodišče.

Predlagani zakon tako določa, da mora upravno sodišče o tožbah zoper odločbe, izdane na podlagi tega zakona, odločiti najpozneje v roku 30 dni, o tožbah zoper očitno neutemeljene odločbe, izdane v pospešenem postopku, pa najpozneje v roku sedmih dni. Prav tako mora v roku sedmih dni odločiti o tožbi zoper sklepe, izdane na podlagi tega zakona, razen če ta zakon ne določa drugače.

Predlagani člen v nadaljevanju v postopkih sodnega varstva glede odločitev, sprejetih na podlagi predlaganega zakona, določa subsidiarno uporabo zakona, ki ureja upravni spor, in sicer glede vseh določb postopka sodnega varstva, ki niso urejena v predlaganem zakonu.

Predlagani člen določa tudi, da lahko ministrstvo v postopkih mednarodne zaščite pred sodišči zastopa tudi uradna oseba, ki nima opravljenega pravniškega državnega izpita, vendar le v primeru, da ima vsaj pet let delovnih izkušenj na področju mednarodne zaščite. Za zastopanje pred sodišči, je namreč poznavanje specifičnosti področja mednarodne zaščite, predvsem pa specifičnosti vsakega posameznega postopka, bistveno pomembnejše od opravljenega pravniškega državnega izpita. Poleg tega pa smo s predlogom poenotili pogoje za zastopanje pred sodišči v postopkih mednarodne zaščite, saj obveznost opravljenega pravniškega državnega izpita ravno tako ne velja za svetovalce za begunce, ki v postopkih pred sodišči zastopajo prosilce za mednarodno zaščito.

K 72. ČLENU (ustavna pritožba):

Na podlagi določil zakona, ki ureja področje ustavnega sodstva, je ustavno pritožbo mogoče vložiti zoper posamične akte državnega organa, organa lokalne skupnosti in nosilca javnih pooblastil, s katerimi je bila po mnenju vlagatelja kršena njegova človekova pravica ali temeljna svoboščina. Ustavno pritožbo je mogoče vložiti v 15 dneh od vročitve posamičnega akta.

Temeljno vodilo pri postopkih mednarodne zaščite je, da so zakoniti, hitri in učinkoviti. V interesu osebe, ki je v postopku mednarodne zaščite, je, da postopki na prvi stopnji in postopki sodnega varstva potekajo čim hitreje, brez nepotrebne čakanja in podaljševanja. Trajanje postopka in s tem negotovosti osebe, ki išče mednarodno zaščito, ne smejo podaljševati dolgi roki v sodnih postopkih. V predlaganem zakonu je kot *lex specialis* določen petnajst dnevni rok za vložitev ustavne pritožbe, kar je enak rok kot za vložitev pritožbe na vrhovno sodišče.

K 73. ČLENU (opredelitev kvote):

Status begunca se lahko prizna tudi osebi, za katero se ugotovi, da je zanjo najprimernejša rešitev preselitev v tretjo državo. V tem primeru gre za preselitev oseb v Republiko Slovenijo v okviru kvote.

Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, za Vlado Republike Slovenije pripravi predlog kvote oseb, ki jo sprejme Republika Slovenija. Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, pri pripravi predloga upošteva svetovne migracijske trende, krizna žarišča v svetu, integracijske zmogljivosti Republike Slovenije in druge pomembne okoliščine.

Vlada Republike Slovenije sprejme sklep, s katerim določi kvoto oseb, ki jih sprejme Republika Slovenija in v katerem opredeli odgovornost posameznih resorjev pri nastanitvi in vključevanju oseb v slovensko družbo.

Način izvedbe preselitve oseb v Republiko Slovenijo na podlagi postopkov iz tega poglavja določi Vlada Republike Slovenije s predpisom.

K 74. ČLENU (pogoji):

Za preselitev v Republiko Slovenijo v okviru kvote, mora oseba izpolnjevati določene kriterije. Predpogoj je, da se nahaja izven Republike Slovenije in da izpolnjuje pogoje za priznanje statusa begunca, kot jih določa ta zakonski predlog. V nadaljevanju je potrebno ugotoviti tudi obstoj pogojev za vključitev v okolje v državi, kjer se oseba nahaja in v kateri je varna pred preganjanjem.

K 75. ČLENU (postopek):

V okviru kvote je lahko sprejeta le oseba, ki izpolnjuje pogoje za priznanje statusa begunca v skladu s tem zakonskim predlogom. O priznanju statusa odloči pristojni organ. Pri odločanju

pristojni organ upošteva poročilo, ki ga za vsak individualni primer pripravi uradna oseba pristojnega organa ali po njenem pooblastilu Visoki komisariat ali druga mednarodna organizacija in sicer v državi, kjer se nahaja oseba, in v kateri je varna pred preganjanjem, pogoji bivanja pa niso primerni za trajno vključitev v okolje.

Poročilo mora vsebovati mnenje o (ne)izpolnjevanju pogojev za vključevanje oseb s priznano mednarodno zaščito v državi, v kateri se oseba nahaja, in mnenje o izpolnjevanju pogojev za priznanje statusa begunca po tem zakonu.

K 76. ČLENU (vstop v državo):

Prihod oseb iz države, kjer se le-te nahajajo in so varne pred preganjanjem, pogoji bivanja pa niso primerni za trajno vključitev v okolje, organizira Republika Slovenija. Pred vstopom so vse osebe zdravstveno pregledane.

K 77. ČLENU (delitev bremen med državami članicami):

Predlog člena, ki predstavlja izjemo od postopkov, določenih v tem poglavju zakona, predvideva, da se v okviru instituta delitve bremen med državami članicami Evropske unije na podlagi odločitve Vlade Republike Slovenije v Republiko Slovenijo lahko sprejme prosilce za mednarodno zaščito oziroma osebe, ki jim je bila mednarodna zaščita priznana v drugi državi članici Evropske unije, in izpolnjujejo pogoje za priznanje mednarodne zaščite po tem zakonu.

Vlada Republike Slovenije sprejme sklep, s katerim določi število oseb, ki jih sprejme Republika Slovenija in v katerem opredeli odgovornost posameznih resorjev pri nastanitvi in vključevanju oseb v slovensko družbo.

V teh primerih pristojni organ dejansko stanje ugotavlja na podlagi dokumentacije, ki jo pridobi država članica, na območju katere je oseba zaprosila za mednarodno zaščito oziroma pridobila status mednarodne zaščite, in na podlagi prošnje osebe.

K 78. ČLENU (pravice prosilcev):

V tem členu so taksativno naštetе pravice prosilcev za mednarodno zaščito, do katerih so upravičeni prosilci od vložitve prošnje do izvršljivosti odločitve ministrstva. Prosilec ima pravico do prebivanja v Republiki Sloveniji, materialne oskrbe v primeru nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi, finančne pomoči v primeru nastanitve na zasebnem naslovu, nujnega zdravljenja, izobraževanja, dostopa na trg dela, humanitarne pomoči in žepnine.

Čas trajanja pravic je odvisen od učinka pravnega sredstva zoper odločitve ministrstva. V primeru pravnega sredstva, ki ima suspenzivni učinek, pravice trajajo do pravnomočnosti odločitve. V primeru pravnega sredstva z nesuspensivnim učinkom pa pravice trajajo do izvršljivosti odločitve. Odločitev je izvršljiva z njeno dokončnostjo.

Omenjene pravice prosilcev pridobijo tudi osebe, ki pri pristojnem organu vložijo prvi zahtevek za uvedbo ponovnega postopka. Pravice lahko uveljavljajo do dokončne odločitve o zavrženju tega zahtevka oziroma do dokončne odločbe o zavrnitvi ponovne prošnje kot neutemeljene.

Izvajanje pravic prosilcev sodi v pristojnosti različnih resorjev, zato pogoje za izvajanje pravic predpiše minister, pristojen za notranje zadeve, s soglasjem vseh ostalih resornih ministrov.

Z žepnino so prosilcem zagotovljena minimalna denarna sredstva za različne osebne dnevne izdatke (npr. dodatki k prehrani, priboljški za otroke, cigarete, dodatna zdravila, ki jih ne predpisuje lečeči zdravnik, obisk gledališča, kina). Žepnina tudi omogoča dostojnejše življenje prosilcev za mednarodno zaščito v smislu vsaj minimalne možnosti za zadovoljevanje lastnih potreb in zmanjševanje občutka odvisnosti od institucije. Višino žepnine določi minister, način izplačevanja pa se podrobneje določi v podzakonskem aktu o izvajanju pravic prosilcev.

K 79. ČLENU: (pravica do materialne oskrbe):

Republika Slovenija zagotavlja prosilcu, ki je nastanjen v azilni dom, materialno oskrbo, ki vključuje nastanitev, prehrano, obleko in obutev in higienske potrebščine.

Prosilci imajo torej v azilnem domu zagotovljeno vso potrebno materialno oskrbo.

S pravico do materialne oskrbe se zagotavljajo osnovni pogoji bivanja v času postopka za mednarodno zaščito. V navedenem členu predlagatelj sledi določilom o materialnih pogojih za sprejem, kot jih določa Direktiva 2013/33/EU.

K 80. ČLENU: (azilni dom):

Za nastanitev prosilcev se ustanovi azilni dom. Azilni dom ustanovi ministrstvo, ki pa lahko za upravljanje in skrb pooblasti tudi nevladno organizacijo, društvo ali drugo nepridobitno pravno osebo.

V primeru pričakovanega povečanega števila prosilcev, ki bi lahko presegle nastanitvene zmogljivosti azilnega doma, lahko ministrstvo organizira izpostave azilnega doma.

K 81. ČLENU: (sprejemni prostori azilnega doma):

Vlagatelja namere se po obravnavi na policiji nastani v sprejemne prostore azilnega doma ali druge nastanitvene kapacitete države, kjer mu je zagotovljena ustrezna prehrana, nujne higienske potrebščine in dostop do nujne zdravstvene pomoči. Takoj ob nastanitvi mu je v jeziku, ki ga razume, obrazloženo, da bo v primeru zapustitve sprejemnih prostorov azilnega doma ali drugih nastanitvenih kapacitet države, obravnavan po zakonu, ki ureja področje tujcev.

K 82. ČLENU: (bivanje v azilnem domu):

Za nastanitev prosilcev je organiziran azilni dom. Prosilcem je zagotovljena vsa potrebna materialna oskrba. Stroške krije ministrstvo. V kolikor se ugotovi, da imajo prosilci lastna sredstva, morajo sami kriti stroške ali sorazmeren del stroškov materialne oskrbe.

Prosilci, ki bivajo v azilnem domu, morajo spoštovati določila hišnega reda, ki ga predpiše minister. V primeru da prosilec namerno povzroči škodo v azilnem domu, lahko pristojni organ od njega zahteva povrnitev škode. V kolikor prosilec nima lastnih sredstev, se mu z namenom povrnitve škode odvzame žepnina v višini povzročene škode.

Prosilca lahko v izjemnih primerih prenoči tudi izven azilnega doma. V ta namen se mu izda dovolilnica, in sicer za največ sedem dni, skupno število izdanih dovolilnic pa ne sme preseči 60 dni v enem letu.

Prosilcu za mednarodno zaščito se omogoči, da v azilnem domu pomaga pri delih, povezanih z vzdrževanjem in nastanitvijo, lahko pa pomaga tudi pri vsakodnevnem sporazumevanju uradnih oseb z drugimi prosilci. Za opravljeno delo prejme nagrado v skladu s sprejetim cenikom ministrstva. Vrsta del je določena v podzakonskem aktu. Sredstva za določilo nagrad pa zagotavlja ministrstvo.

V azilnem domu je zagotovljeno varovanje, ki ga lahko zagotavlja tudi Policija.

K 83. ČLENU : (razselitev izven azilnega doma):

Prosilci so praviloma nastanjeni v azilnem domu, kjer jim je zagotovljena materialna oskrba. Izjemoma se na lastno željo lahko nastanijo na zasebnem naslovu. Za to morajo bitikumulativno izpolnjeni trije pogoji, in sicer, da je ugotovljena njegova identiteta, da so mu na zasebnem naslovu zagotovljeni ustrezni pogoji za bivanje ter da je bil z njim že opravljen osebni razgovor. V primeru izjemnih osebnih okoliščin se prosilca lahko nastani tudi v drugi primerni instituciji, če

mu ministrstvo ne more zagotoviti nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi. Gre predvsem za primere nastanitve v dom za ostarele ali druge zdravstvene institucije, varno hišo, če je to potrebno zaradi posebnih potreb prosilca. Stroške nastanitve krije ministrstvo, če prosilec nima lastnih sredstev za preživljanje in ni na podlagi drugega predpisa ni določen drug zavezanec za plačilo.

V primeru izjemnih osebnih okoliščin lahko pristojni organ prosilca nastani tudi na zasebnem naslovu, v kolikor mu zaradi teh okoliščin ne more zagotoviti nastanitve v azilnem domu in sicer v primeru, da so mu na zasebnem naslovu zagotovljeni ustrezni pogoji za bivanje. . Utemeljenost razlogov nastanitve na zasebnem naslovu ugotoviti strokovna komisija, ki jo imenuje minister, pristojen za notranje zadeve. V nasprotju z ostalimi prosilci, razseljenimi na zasebni naslov, so prosilci razseljeni na podlagi mnenja komisije, upravičeni do finančne pomoči. Do finančne pomoči so upravičeni, če nimajo lastnih sredstev za preživljanje ali zagotovljene brezplačne nastanitve ali ni določen drug zavezanec za plačilo. Višina finančne pomoči se določi v podzakonskem predpisu.

O razselitvi v drugo primerno institucijo oziroma zasebni naslov, pristojni organ odloči z odločbo.

Stanodajalec je dolžan pristojni organ v najkrajšem času obvestiti, če prosilec zapusti zasebni naslov.

Ministrstvo lahko v določenih primerih razveljavi odločitev, s katero je bila prosilcu odobrena razselitev na zasebni naslov, in sicer kadar je na podlagi drugih postopkov v Republiki Sloveniji ugotovljeno, da prosilec krši javni red Republike Slovenije oziroma opravlja delo na črno, če pogoji bivanja na zasebnem naslovu niso več ustrezni in kadar je to potrebno za hitro in učinkovito spremljanje njegove prošnje za mednarodno zaščito.

K 84. ČLENU (omejitev gibanja):

Predlog člena v celoti sledi določilom Direktive 2013/33/EU v 8., 9., 10. in 11. členu.

Prosilcu lahko pristojni organ v natančno določenih primerih odredi ukrep obveznega zadrževanja na območje ali del območja azilnega doma.

Prosilcu se lahko v izjemnih primerih tudi odredi ukrep omejitve gibanja v Centru za tujce, vendar le, kadar ni mogoče učinkovito uporabiti ukrepa, kot je obveznost zadrževanja na območje ali del območja azilnega doma. Predlog člena torej kot milejši ukrep določa obveznost zadrževanja na območje ali del območja azilnega doma.

Milejši ukrep oziroma omejitev gibanja na Center za tujce, kadar milejši ukrep ni učinkovit, se lahko odredita, da se v primeru dvoma preveri ali določi prosilčeva identiteta ali da se določijo tisti elementi, na katerih temelji prošnja za mednarodno zaščito, ki jih brez izrecnega ukrepa ne bi bilo mogoče pridobiti, ker v posameznem primeru obstaja nevarnost, da bo prosilec pobegnil. Poleg tega se lahko odredita tudi takrat, kadar je potrebno izpeljati postopek vračanja v skladu s tujsko zakonodajo in je mogoče domnevati, da je prosilec prošnjo podal samo zato, da bi zadržal ali oviral odstranitev, kadar to zahteva zaščita državne ali javne varnosti ali v skladu z določbo 28. člena Uredbe 604/2013.

Prosilcu se ukrep obveznega zadrževanja na območju ali delu območja azilnega doma oziroma ukrep omejitve gibanja v Centru za tujce izrečeta ustno. Prosilec takoj po ustnem izreku prejme zapisnik, ki vsebuje razloge za izrek ukrepa. Zapisnik mora biti prosilcu prebran v njemu razumljivem jeziku. Pisni odpravek sklepa je potrebno izdati najkasneje v 48 urah od ustnega izreka sklepa, prosilcu pa mora biti vročen v roku 3 delovnih dni od izdaje sklepa.

Ukrepa obveznega zadrževanja na območje ali del območja azilnega doma in omejitve gibanja na Center za tujce lahko trajata do prenehanja razlogov, vendar največ tri mesece. V kolikor v tem času še ni odločeno o prošnji prosilca, razlogi pa še trajajo, se ukrep obveznega zadrževanja na območju ali delu območja azilnega doma ali omejitev gibanja na Center za tujce

podaljša največ še za en mesec. Prosilcu se lahko oba ukrepa izrečeta za največ štiri mesece, ne glede na to, če so po tem obdobju razlogi še podani. V primeru prosilcev, ki jim je ukrep izrečen na podlagi Uredbe 604/2013/EU, se upoštevajo roki, določeni v tej uredbi.

Zoper sklep o izreku ukrepa obveznega zadrževanja na območju ali delu območja azilnega doma in sklep o omejitvi gibanja na Center za tujce lahko prosilec sproži upravni spor. Zaradi občutnega posega v svobodo prosilca mora upravno sodišče v roku treh delovnih dni razpisati zaslišanje prosilca in odločiti o njegovi tožbi zoper sklep. Zoper sodbo upravnega sodišča se je moč pritožiti v roku 8 dni, Vrhovno sodišče pa mora o pritožbi odločiti v roku 8 delovnih dni.

V kolikor se gibanje omeji na Center za tujce ranljivi osebi s posebnimi potrebami, mora pristojni organ prednostno poskrbeti za njeno zdravje in zagotoviti redno spremljanje in ustrezno pomoč. Mladoletnikom brez spremstva, lahko pristojni organ izreče le milejši ukrep obveznega zadrževanja na območju ali delu območja azilnega doma.

K 85. ČLENU (neizplačilo žepnine):

V predlogu člena je določen odvzem žepnine v primeru, da prosilec ni imel dovolilnice za prenočitev izven azilnega doma, pristojni organ pa je ugotovil, da ni prenočil v azilnem domu.

O odvzemu žepnine odloči vodja notranje organizacijske enote, pristojne za nastanitev, s sklepom. Zoper sklep je mogoč ugovor v roku treh dni od vročitve. Ugovor se vloži pri vodji notranje organizacijske enote, pristojne za migracije.

K 86. ČLENU (zdravstveno varstvo):

Prosilcem mora biti v času trajanja postopka za mednarodno zaščito zagotovljena tudi ustreznna zdravstvena oskrba, katere obseg je določen kot pravica do nujne medicinske pomoči, ki vsebuje nujno oskrbo in osnovno zdravljenje bolezni.

Izjema je zdravstveno varstvo žensk v primeru kontracepcije, prekinitve nosečnosti in zdravstvene oskrbe v nosečnosti in ob porodu. Pri navedenem so prosilke izenačene s slovenskimi državljanjkami. Mladoletni prosilci in prosilci, ki so mladoletniki brez spremstva, so upravičeni do zdravstvenega varstva v enakem obsegu, kakor državljani Republike Slovenije. Zakon pa uvaja še eno izjemo in sicer imajo prosilci poleg zdravil iz pozitivne liste, pravico tudi do zdravil iz vmesne liste, ki so predpisane na recept za zdravljenje določenih bolezni in stanj. Gre za to, da je čedalje več zdravil na vmesni listi, tudi taka zdravila, ki so nujno potrebna (nekateri antibiotik, zdravila za zdravljenje psihičnih bolezni, močnejša zdravila proti bolečinam) in zdravnik predpiše tovrstno zdravilo, prosilec pa ne more čakati na sklic komisije, saj se mu lahko zdravstveno stanje močno poslabša.

V kolikor ranljiva oseba s posebnimi potrebami nujno potrebuje dodaten obseg zdravstvenih storitev, se mu le-to odobri, če poda pozitivno mnenje strokovna komisija.

Mladoletni prosilci in prosilci, ki so mladoletniki brez spremstva so upravičeni do zdravstvenega varstva v enakem obsegu kot otroci, državljani Republike Slovenije. V enakem obsegu so do zdravstvenega varstva upravičeni tudi šolajoči otroci po 18. letu starosti, in sicer do konca šolanja, vendar največ do dopolnjenega 26. leta starosti.

K 87. ČLENU (dostop na trg dela in poklicnega usposabljanja prosilcev):

Prosilcec ima pravico do prostega dostopa na trg dela devet mesecev po vložitvi prošnje, če mu v tem času ni bila vročena odločitev pristojnega organa in te zamude ni mogoče pripisati prosilcu. Omenjen rok izhaja iz 15. člena Direktive 2013/33/EU.

Prosilcu se lahko omogoči dostop do tečajev poklicnega usposabljanja, kot to določa 16. člen Direktive 2013/33/EU. Časovni pogoji za pričetek poklicnega usposabljanja je enak pogoju za zaposlitev in delo prosilca. Način izvajanja se podrobneje določi v podzakonskem predpisu, ki podrobneje ureja pravice prosilcev.

K 88. ČLENU (izobraževanje):

Osnovnošolsko izobraževanje je obvezno za vse šoloobvezne, ki bivajo v Republiki Sloveniji. Prosilcem se omogoči obiskovanje osnovne šole najkasneje v treh mesecih od dneva vložitve prošnje. Po zaključeni osnovni šoli lahko prosilci nadaljujejo šolanje v srednjih in poklicnih šolah pod enakimi pogoji kot slovenski državljani. Omenjena zakonska diktija je usklajena s 14. členom Direktive 2013/33/EU.

Iz omenjenega člena navedene direktive tudi izhaja, da se mladoletnim prosilcem zagotovi dostop do izobraževalnega sistema. Beseda zagotovi namreč zahteva aktivno vlogo pristojnega organa in njegovega zakonitega zastopnika v smislu iskanja primernih možnosti za šolanje in izobraževanje prosilcev. Mladoletni prosilci imajo po Direktivi 2013/33/EU pravico do srednješolskega izobraževanja, ki si ga bodo v njim neznanem okolju v Republiki Sloveniji težko sami uredili. Direktiva Republiko Slovenijo tudi izrecno zavezuje, da se ta pravica zagotovi mladoletnim prosilcem, pri katerih je zaradi njihove ranljivosti in posebnih potreb aktivna vloga pristojnega organa še posebno bistvena. Bistvena pa je tudi vključitev zakonitega zastopnika pri zagotavljanju te pravice. Po potrebi se mladoletniku zagotovi pripravljalna učna pomoč z namenom olajšanja dostopa do izobraževalnega sistema.

Ministrstvo krije stroške javnega prevoza do izobraževalnih institucij za tiste prosilce, ki so vključeni v redni izobraževalni sistem, kot tudi v izobraževanje odraslih in ki se izobraževanja redno udeležujejo.

K 89. ČLENU (dolžnosti prosilca):

Prosiliec mora v času trajanja postopka upoštevati pravni red Republike Slovenije, spoštovati integriteto uradnih oseb, spoštovati pravila, ki določajo hišni in požarni red azilnega doma in izpolnjevati svoje dolžnosti. O dolžnostih je oseba, ki želi podati prošnjo za mednarodno zaščito, obveščena v brošuri, ki ji je vročena pred sprejemom prošnje. Izpolnjevanje dolžnosti in sodelovanje v postopku sta zelo pomembna. Morebitno nesodelovanje v postopku lahko vpliva na samo odločitev o prošnji.

Prosiliec mora biti vedno dosegljiv pristojnim organom in se odzvati na njegova vabila in ukrepe, pristojnemu organu mora predložiti vso dokumentacijo, ki jo ima pri sebi in je pomembna za obravnavo njegove prošnje, sodelovati mora pri ugotavljanju njegove istovetnosti, na zahtevo pristojnega organa mora opraviti zdravniški pregled, dovoliti mora, da ga pregledajo uradne osebe, da ga fotografira uradna oseba, mu odvzame prstne odtise, v najkrajšem možnem času mora utemeljiti svojo prošnjo ter podati prepričljivo in verodostojno obrazložitev razlogov, s katerimi utemeljuje svojo prošnjo. Prosilec mora spoštovati hišni in požarni red azilnega doma, pristojnemu organu posredovati dokumentacijo, ki vpliva na uresničevanje pravic na področju sprejema in sporočati odločbe oziroma sklepe prekrškovnih in inšpekcijskih organov.

K 90. ČLENU (pravice osebe, ki ji je priznana mednarodna zaščita):

Člen določa vrsto in čas trajanja pravic, ki jih imajo osebe z mednarodno zaščito v skladu z navedenim zakonskim predlogom, pri čemer Vlada Republike Slovenije določi načine in pogoje za zagotavljanje omenjenih pravic.

Člen določa tudi, da oseba s subsidiarno zaščito, ki vloži zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, do pravnomočnega sklepa o zavrnjenju zahtevka oziroma do pravnomočne odločitve v zvezi s ponovno prošnjo ohrani pravice oseb z mednarodno zaščito.

Pri določitvi pravic oseb s subsidiarno zaščito v omenjenih postopkih se je predlagatelj zgledoval po praksi drugih držav članic. V večini držav članic osebe s subsidiarno zaščito, v kolikor uveljavljajo nove razloge, ki bi lahko pripeljali do statusa begunca, do pravnomočne odločitve v zvezi s temi razlogi, ohranijo pravice osebe s subsidiarno zaščito.

K 91. ČLENU (informiranje):

Osebam z mednarodno zaščito se zagotovijo informacije, ki so potrebne za njihovo lažje vključevanje v okolje. Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, osebam z mednarodno zaščito v njim razumljivem jeziku posreduje ustrezne informacije glede njihovih pravic in dolžnosti, predvsem s področja nastanitve, uveljavljanja denarnih pomoči, socialnega in zdravstvenega varstva, izobraževanja in zaposlovanja ter brezplačne pravne pomoči.

K 92. ČLENU (prebivanje v Republiki Sloveniji):

Odločba, s katero je bil prosilcu za mednarodno zaščito priznan status begunca, velja kot dovoljenje za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji, odločba, s katero je bila prosilcu priznana subsidiarna zaščita, pa velja kot dovoljenje za začasno prebivanje za čas trajanja subsidiarne zaščite. Dovoljenje za prebivanje se izda v obliki, določeni z zakonom, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

Oseba z mednarodno zaščito pridobi pravice in dolžnosti, ki izhajajo iz navedenega statusa, z dnem vročitve odločbe.

K 93. ČLENU (nastanitev v nastanitvenih zmogljivostih ministrstva):

Predlog določbe predvideva, da ministrstvo do zaposlitve razpoložljivih kapacitet osebam z mednarodno zaščito, ki nimajo zagotovljene zasebne nastanitve, zagotovi nastanitev v integracijski hiši oziroma drugih nastanitvenih kapacitetah ministrstva, vendar najdalj za obdobje enega leta od pridobitve statusa.

Za čas trajanja nastanitve osebe s priznano mednarodno zaščito so do nastanitve v integracijsko hišo upravičeni tudi družinski člani, ki so na podlagi pravice do združitve družine pridobili dovoljenje za prebivanje v Republiki Sloveniji.

V primeru utemeljenih zdravstvenih ali drugih razlogov se lahko bivanje na podlagi mnenja komisije podaljša še za najdalj šest mesecev. V času prehodne nastanitve v integracijski hiši se lahko osebe z mednarodno zaščito posvetijo pridobitvi potrebnih dokumentov za delo in prebivanje, ureditvi socialnih in zdravstvenih zavarovanj, iskanju zaposlitve in tudi postopnemu iskanju zasebne nastanitve. Omenjena oblika prehodne nastanitve se je po dosedanjih izkušnjah pokazala za uspešno v pomoči osebam z mednarodno zaščito pri vključevanju v slovensko družbo.

K 94. ČLENU (bivanje v nastanitvenih zmogljivostih ministrstva):

S hišnim redom, ki ga izda minister, pristojen za notranje zadeve, se določi organizacija nastanitve oseb z mednarodno zaščito v integracijski hiši oziroma drugi nastanitveni zmogljivosti ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, ter lažje in težje kršitve. Težje kršitve hišnega reda so izražanje kakršnekoli oblike rasne, verske, nacionalne, spolne, politične ali druge nestrpnosti, žaljiv ali nasilen odnos do sostanovalcev, zaposlenih in obiskovalcev, posedovanje ali uporaba orožja, odtujevanje predmetov, namerno uničevanje prostorov in opreme, omogočanje bivanja drugim osebam in vnašanje ali uživanje prepovedanih drog.

K 95. ČLENU (ukrepi ob težjih kršitvah hišnega reda):

Člen določa ukrepe, ki se osebi s priznano mednarodno zaščito lahko izrečejo ob težjih kršitvah hišnega reda.

K 96. ČLENU: (postopek izrekanja ukrepov):

Predlog člena določa postopek izrekanja ukrepov in sledi stopnjevanju ukrepov ob ponovitvah kršenja hišnega reda. Kot skrajni ukrep je predlagana odpoved prebivanja v integracijski hiši oziroma nastanitvenih zmogljivostih ministrstva. Ukrep povrnitve škode se izreče za težjo kršitev na podlagi dejansko povzročene škode.

K 97. ČLENU (denarno nadomestilo za nastanitev na zasebnem naslovu):

Oseba z mednarodno zaščito, ki je nastanjena v zasebni nastanitvi, je v obdobju največ 18 mesecev od dneva pridobitve statusa upravičena do denarnega nadomestila za zasebno nastanitev, v kolikor nima lastnih sredstev za preživljanje ali ji bivanje ni kako drugače zagotovljeno. Če pa se odloči za nastanitev v integracijski hiši, se ji obdobje upravičenosti do denarnega nadomestila skrajša za čas bivanja v integracijski hiši. Poleg tega se obdobje upravičenosti do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu za čas trajanja rednega šolanja podaljša osebam z mednarodno zaščito, ki imajo status dijaka ali študenta in so v Republiki Sloveniji brez zavezancev za preživljanje. S tem se šolajočim osebam z mednarodno zaščito olajša možnost pridobitve izobrazbe in s tem poveča možnost uspešne integracije v slovensko družbo. Oseba z mednarodno zaščito je do denarnega nadomestila za zasebno nastanitev upravičena za nadaljnjih 18 mesecev, v kolikor se je v prvih 18 mesecih po pridobitvi statusa udeležila tečaja slovenskega jezika oziroma enotnega tečaja in bila na njem prisotna vsaj 80 odstotkov ur.

Predlog določbe predvideva še, da Vlada Republike Slovenije določi postopek, višino in način dodelitve in izplačevanja omenjenega denarnega nadomestila, sredstva za katerega zagotavlja ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

Oseba s priznanim statusom begunca, ki združi družino, je z dnem prihoda upravičena od denarnega nadomestila za zasebno nastanitev tudi za svoje družinske člane, in sicer za obdobje do izteka te pravice za združevalca družine. Na ta način se pri zagotavljanju pravic upošteva specifični položaj te kategorije oseb pri vključevanju v okolje.

K 98. ČLENU (zdravstveno varstvo oseb s priznano mednarodno zaščito):

Predlagani člen določa, da se osebe z mednarodno zaščito obvezno zdravstveno zavarujejo iz tega naslova, če niso obvezno zdravstveno zavarovane na drugi podlagi, s čimer imajo te osebe omogočen dostop do zdravstvenega varstva pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije.

Otroci, ki imajo priznano mednarodno zaščito, so upravičeni do zdravstvenega varstva v enakem obsegu in pod enakimi pogoji, kot otroci, državljani RS. Namen navedene določbe je, da se otrokom, ki imajo priznano mednarodno zaščito, prizna enak obseg zdravstvenih storitev v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja, in sicer pod enakimi pogoji kot velja za otroke, ki so obvezno zdravstveno zavarovani kot družinski člani po 22. členu ZZZV. V enakem obsegu so do zdravstvenega varstva upravičeni tudi šolajoči otroci po 18. letu starosti, in sicer do konca šolanja, vendar največ do dopolnjenega 26. leta starosti.

K 99. ČLENU (socialno varstvo oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita):

Osebe z mednarodno zaščito so pri uveljavljanju pravic iz socialnega varstva izenačene s slovenskimi državljani. Sredstva za socialno varstvo oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita, se zagotavljajo skladno z nacionalno zakonodajo.

K 100. ČLENU (mladoletnik brez spremstva s priznano mednarodno zaščito):

Krajevno pristojni center za socialno delo mladoletniku brez spremstva s priznano mednarodno zaščito nemudoma postavi skrbnika za zavarovanje njegovih pravic, koristi in interesov. Predlog

zakona določa, da postopek nastanitve mladoletnika brez spremstva izvede krajevno pristojen center za socialno delo oziroma drug pristojni organ v skladu z veljavnimi predpisi.

K 101. ČLENU (izobraževanje in usposabljanje oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita):

Osebe z mednarodno zaščito so pri uveljavljanju obsega pravic na področju predšolskega, osnovnošolskega, srednješolskega, višješolskega, visokošolskega in izobraževanja izobraževanja odraslih izenačene z državljani Republike Slovenije. Glede na to, so osebe z mednarodno zaščito upravičene tudi do prejetanja državne štipendije in nastanitve v dijaških in študentskih domovih. Po Zakonu o štipendiranju in Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev so namreč do državne štipendije upravičeni le državljani Republike Slovenije. Zato je s predlagano določbo določeno, da je do državne štipendije upravičena tudi oseba z mednarodno zaščito, če izpolnjuje tudi druge pogoje, določene z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, in zakonom, ki ureja štipendiranje, enako, kakor to velja tudi za državljane Republike Slovenije.

Stroške, povezane s priznavanjem tujih diplom, spričeval in drugih dokazil o formalni izobrazbi krije ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

Ministrstvo krije druge stroške, povezane z udeležbami rednem programu izobraževanja in osnovne šole za odrasle tistim osebam z mednarodno zaščito, ki nimajo lastnih dohodkov ali kako drugače zagotovljenega preživljanja, in sicer tri leta od pridobitve statusa mednarodne zaščite.

K 102. ČLENU (dostop na trg dela):

Pravice iz naslova zaposlovanja in dela uveljavljajo osebe z mednarodno zaščito v skladu s predpisi, ki urejajo zaposlovanje in delo tujcev. V skladu s predpisi, ki urejajo zaposlovanje in zavarovanje za primer brezposelnosti, osebe s priznano mednarodno zaščito uveljavljajo pravice, ki izhajajo iz brezposelnosti, upravičeni pa so tudi do vključitve v ukrepe oziroma programe, ki jih na omenjenem področju predvideva zakon, ki ureja področje zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti.

K 103. ČLENU (pomoč pri vključevanju v okolje):

Z namenom lažje vključitve v okolje se osebam z mednarodno zaščito zagotavlja pomoč pri integraciji, in sicer za obdobje največ treh let od pridobitve statusa. Praksa je namreč pokazala, da je to obdobje, v katerem oseba s priznano mednarodno zaščito potrebuje intenzivnejšo pomoč pri vključevanju. Z namenom zagotoviti lažjo komunikacijo med osebo z mednarodno zaščito in uradno osebo pristojnega organa pristojno za pripravo integracijskega načrta, je zakonodajalec v prvem letu izvajanja tega načrta predvidel možnost zagotovitve prevajanja v jezik, ki ga oseba z mednarodno zaščito razume. Po poteku triletnega obdobja se pomoč zagotavlja v obliki informiranja, še vedno pa je mogoče vključevanje v programe, namenjene tem osebam, čeprav je to intenzivnejše v prvih letih po pridobitvi statusa. Ker je predpogoj za uspešno vključitev oseb s priznano mednarodno zaščito znanje jezika in poznavanje osnovnih značilnosti in delovanja družbe sprejema, je potrebno tem osebam v najkrajšem možnem času zagotoviti udeležbo na omenjenih tečajih. Tečaja slovenskega jezika in spoznavanja družbe sprejema se lahko izvedeta tudi kot enoten tečaj, kjer gre npr. za učenje jezika preko vsebin spoznavanja slovenske družbe.

Podlaga za izvajanje pomoči pri vključevanju posameznika v okolje je osebni integracijski načrt, vsebina katerega se določi glede na potrebe, znanja in zmožnosti osebe s priznano mednarodno zaščito, med drugim pa vključuje integracijske ukrepe, kot so učenje slovenskega jezika, udeležba tečajev spoznavanja slovenske družbe, vključitev v programe, ki so na voljo kot pomoč pri vključevanju, iskanje zaposlitve, iskanje ustrezne nastanitve ipd. Za pripravo osebnega integracijskega načrta je pristojno ministrstvo, ki lahko pripravo in izvedbo osebnega

integracijskega načrta delno ali v celoti prenese na druge organizacije.

K 104. ČLENU (pravice oseb, ki so v Republiko Slovenijo sprejete na podlagi letne kvote ali delitve bremen med državami članicami Evropske unije):

Določene so pravice oseb, ki so bile v Republiko Slovenijo sprejete na podlagi letne kvote oziroma delitve bremen med državami članicami EU, in so pridobile status mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji. Zanje je določeno trimesečno uvajalno obdobje, v katerem se seznanijo z novim okoljem in se prilagodijo razmeram v novi državi sprejema. Predviden orientacijski program je namenjen pripravi na kasnejše integracijske ukrepe. V času uvajalnega obdobja so te osebe nastanjene v integracijski hiši, nastanitvenih kapacitetah ministrstev in lokalnih skupnostih.

Osebe, sprejete na podlagi letne kvote oziroma delitve bremen med državami članicami EU, imajo vse pravice oseb z mednarodno zaščito, določene s tem zakonom.

K 105. ČLENU (dolžnosti osebe, ki ji je priznana mednarodna zaščita):

Oseba z mednarodno zaščito je dolžna spoštovati ustavno ureditev, zakone, predpise in druge splošne akte Republike Slovenije ter ukrepe državnih organov in organov samoupravnih lokalnih skupnosti.

Predlagana določba govori tudi o dolžnostih oseb z mednarodno zaščito, ki se nanašajo na obveščanje pristojnih organov o vseh spremembah, ki bi utegnile vplivati na uveljavljanje njihovih pravic oziroma izvrševanje njihovih dolžnosti, zlasti, ne pa izključno, o pridobljenih denarnih pomočeh, spremembi naslova prebivanja in osebnega imena ter sprejemu v novo državljanstvo, razen državljanstvo Republike Slovenije.

K 106. ČLENU (vrnitev v izvorno državo):

Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, nudi tistim prosilcem ali osebam z mednarodno zaščito, ki se želijo vrniti v izvorno državo, ustrezno pomoč, predvsem v obliki informacij glede potovanja, razmer v državi izvora, informacij o mednarodnih ali nevladnih organizacijah, ki bi jim lahko nudile dodatno pomoč ipd.

V primeru iz prejšnjega odstavka osebe ohranijo pravice in dolžnosti po predlaganem zakonu do dneva, ko zapustijo Republiko Slovenijo.

K 107. ČLENU (izkaznica prosilca):

Izkaznica prosilca je dokument, ki se izda prosilcu za mednarodno zaščito. Navedena izkaznica se prosilcu izda najkasneje v roku treh dni po vložitvi popolne prošnje za mednarodno zaščito. Izdana izkaznica prosilca velja kot dokument, ki potrjuje, da je neka oseba v Republiki Sloveniji vložila prošnjo za mednarodno zaščito in da je v postopku za pridobitev mednarodne zaščite.

Obenem izdana izkaznica prosilca velja tudi kot dovoljenje za bivanje v Republiki Sloveniji za čas trajanja postopka. Nikakor pa izkaznica prosilca ne velja kot dokument o istovetnosti prosilca za mednarodno zaščito, prav tako pa je pomembno, da izdana izkaznica prosilca, ki velja kot dovoljenje za bivanje v Republiki Sloveniji, ne pomeni izdanega veljavnega dovoljenja začasno prebivanje na podlagi zakona, ki ureja vstop, bivanje in zapustite tujcev. Izkaznica prosilca se izda z veljavnostjo največ do 120 dni. Po poteku tega obdobja se izda nova.

K 108. ČLENU (način izdaje, vsebina, razveljavitev in oblika izkaznice dovoljenja za prebivanje):

Begunec svoj status in svojo istovetnost izkazuje z izkaznico dovoljenjem za prebivanje, ki je izdana kot samostojna in javna listina, oseba s subsidiarno zaščito pa svoj status in istovetnost izkazuje z izkaznico dovoljenja za prebivanje, izdano za čas trajanja statusa subsidiarne

zaščite. Osebi s subsidiarno zaščito, ki je v postopku podaljšanja te zaščite, se dovoljenje izda za čas 12 mesecev z možnostjo podaljšanja. Osebi s subsidiarno zaščito, ki je vložila zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, se izda izkaznica dovoljenja za prebivanje kot samostojna listina z veljavnostjo šestih mesecev z možnostjo podaljšanja.

Oblika izkaznice dovoljenja vsebuje biometrične zaščitne elemente, zato mora begunec oziroma oseba s subsidiarno zaščito, ki se ji izda izkaznica dovoljenja za stalno oziroma začasno prebivanje, po uradni dolžnosti, dati tudi prstne odtise za njihov digitalni zajem. Določeno je, da je odvzem prstnih odtisov obvezen od šestega leta starosti. Odvzem prstnih odtisov ni obvezen tudi za osebe, ki zaradi zdravstvenih razlogov ne morejo dati nobenih prstnih odtisov.

Določeno je tudi, da je oseba z mednarodno zaščito oproščena plačila upravne takse in stroškov tiskovine, glede na to, da se izkaznica dovoljenja izda po uradni dolžnosti.

K 109. ČLENU (podatki za izdelavo izkaznice dovoljenja za prebivanje):

Predlog člena določa, kateri podatki se uporabijo v postopku izdelave izkaznice dovoljenja za prebivanje. V postopku izdaje izkaznice dovoljenja za prebivanje mora oseba s priznano mednarodno zaščito priložiti fotografijo in dati dva prstna odtisa za digitalni zajem. Prstnih odtisov ne da oseba, mlajša od šestih let, in oseba, ki iz zdravstvenih razlogov ne more dati nobenega prstnega odtisa.

K 110. ČLENU (pogrešitev dovoljenja):

Pogrešitev, izgubo ali tatvino izkaznice dovoljenja za prebivanje mora imetnik takoj oziroma najkasneje v osmih dneh naznaniti ministrstvu, pristojnemu za notranje zadeve. V primeru pogrešitve dovoljenja se določeni podatki objavijo na enotnem državnem portalu e-uprave.

K 111. ČLENU (potni list za begunca):

Ta člen določa način in postopek za izdajo potnega lista za begunca. Potni list za begunca se izda na vlogo begunca, in sicer v skladu z zakonom, ki ureja potne listine za državljane Republike Slovenije.

Predlog določa, da je pristojni organ za izdajo, vročitev in naznanitev pogrešitve potnega lista ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, veljavnost potnega lista za begunca pa je deset let.

Begunec, ki nima lastnih sredstev za preživljanje ali mu preživljanje ni zagotovljeno kako drugače, je oproščen plačila upravne takse in stroškov tiskovine.

Potni list za begunca se izda tudi za namen vstopa osebe z mednarodno zaščito, ki je v Republiko Slovenijo sprejeta na podlagi letne kvote, in sicer brez dveh prstnih odtisov in podpisa ter z veljavnostjo do 90 dni.

K 112. ČLENU (podatki za izdajo potnega lista za begunca):

Predlog člena določa, kateri podatki se uporabijo za izdajo potnega lista za begunce. K vlogi za izdajo potnega lista mora begunec predložiti tudi fotografijo in dati dva prstna odtisa. Prstnih odtisov ne potrebuje dati begunec, mlajši od 12 let, in begunec, ki iz zdravstvenih razlogov ne more dati nobenega prstnega odtisa.

K 113. ČLENU (potni list za osebo s subsidiarno zaščito):

Predlagani člen določa, da oseba, ki ji je v Republiko Sloveniji priznana subsidiarna zaščita, uporablja svoj nacionalni potni list. V kolikor oseba, ki ji je v Republiko Sloveniji priznana subsidiarna zaščita, nima svojega nacionalnega potnega lista, se ji lahko na podlagi zakona, ki ureja področje tujcev v Republiko Sloveniji, za čas trajanja subsidiarne zaščite izda potni list za

tujca, v kolikor ne obstajajo razlogi za zavrnitev izdaje potnega lista, kot so določeni v zakonu, ki ureja vstop, zapustitev in prebivanje tujcev v RS.

Oseba s subsidiarno zaščito, ki nima lastnih sredstev za preživljanje ali mu preživljanje ni zagotovljeno kako drugače, je oproščena plačila upravne takse in stroškov tiskovine.

Do ureditve tega vprašanja v zakonu, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, se predvideva tudi možnost izdaje potne listine za tujca za družinskega člana osebe z mednarodno zaščito, ki ne poseduje veljavne potne listine, in sicer brez dveh prstnih odtisov. Potna listina se izda z namenom vstopa družinskega člana osebe z mednarodno zaščito v Republiko Slovenijo, in sicer z veljavnostjo do 90 dni.

K 114. ČLENU (zbirke osebnih podatkov):

Predlagani člen določa vrste evidenc, ki jih vzpostavi pristojni organ in so potrebne za zagotavljanje izvajanja nalog določenih s tem zakonom. Predlog zakona zato predvideva vzpostavitev in upravljanje tri vrste evidenc, in sicer: evidenco prosilcev za mednarodno zaščito, evidenco oseb, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita ter evidenco listin, izdanih na podlagi tega zakona. Določen je tudi namen in vodenje teh evidenc z beleženjem dostopa in opravil s posameznimi podatki v evidenci.

Evidenca prosilcev za mednarodno zaščito vsebuje vložene prošnje in odločitve sodišč in drugih organov (zavrnjene, zavržene in ponovne prošnje, ustavljene postopke, zahtevke za uvedbo ponovnega postopka in zavržene zahtevke, vložene prošnje za podaljšanje subsidiarne zaščite in odločitve, prenehanje in odvzem mednarodne zaščite; odločitve na podlagi Uredbe 604/2013/EU ter odločitve o omejitvi gibanja).

Evidenca o osebah, ki so pridobile mednarodno zaščito, s pripadajočim dokumentarnim gradivom vsebuje poleg osebnih tudi operativne podatke (nastanitev: datum nastanitve, datum izselitve, oddelek in številka sobe; nematerialna oskrba: zdravstvena oskrba, psihosocialna oskrba, dovolilnice...) o teh osebah, ki jih pristojni organi vodijo v času njihovega bivanja v azilnem domu. V primeru oseb, ki so pridobile mednarodno zaščito, operativni podatki obsegajo podatke o socialnem varstvu, zdravstvenem varstvu, izvedenih integracijskih ukrepih...

Evidenca o izdanih listinah vsebujejo podatke o izdanih izkaznicah prosilca, izdanih dovoljenjih za prebivanje, izdanih potnih listinah za begunca in izdanih potnih listinah za tujce za osebe s subsidiarno zaščito.

Upravljevec evidenc je ministrstvo.

K 115. ČLENU (osebni podatki prosilcev za mednarodno zaščito in evidenca prosilcev):

Ta člen določa, da mora biti prošnja za mednarodno zaščito podana na obrazcu, ki je predpisan s podzakonskim aktom in ga predpiše minister, pristojen za notranje zadeve. Nadalje predlagani člen natančno določa, katere podatke je prosilec za mednarodno zaščito dolžan dati uradni osebi, ki vodi postopek sprejema prošnje za mednarodno zaščito. Prošnja vsebuje tudi fotografijo prosilca in njegove prstne odtise. Člen tudi določa, da mora pristojni organ prosilcu za mednarodno zaščito določiti tudi EMŠO (enotno matično številko občana) in izdati izkaznico prosilca ter mu določiti naslov začasnega prebivališča.. Evidenca o prosilcih poleg podatkov, pridobljenih iz prošnje za mednarodno zaščito, vsebuje tudi podatke, ki jih je določil pristojni organ: EMŠO, številko in datum izdaje izkaznice prosilca, naslov začasnega prebivališča v RS ter fotografijo prosilca v digitalni obliki, osebno ime, datum in kraj rojstva, zakonitega zastopnika oziroma osebno ime, datum in kraj rojstva zakonitega skrbnika, v primeru, da sta postavljena s strani krajevno pristojnega centra za socialno delo. Poleg navedenih podatkov evidenca o prosilcih vsebuje tudi pripadajoče dokumentarno in drugo gradivo s podatki, ki se zbirajo z namenom izvajanja nalog, določenih s tem zakonom, v času od podaje prošnje za mednarodno zaščito do pravnomočne odločitve, ki vsebuje: podatke o zdravstvenem in prihosocialnem

stanju, podatke o vlogah in rešitvah komisije glede nastanitve izven azilnega doma oziroma dodatni zdravstveni oskrbi, podatke o izdanih dovolilnicah za prenočitev izven azilnega doma, podatke o izvajanju vzdrževalnih del prosilcev v azilnem domu, podatke o dostopanju prosilcev do svetovalcev za begunce, podatke o vključevanju v sistem šolanja in izobraževanja, podatke o postavitvi zakonitih zastopnikov in skrbnikov za mladoletne prosilce brez spremstva, podatke o pridobitvi delovnega dovoljenja in zaposlitvi, podatke o izplačani finančni pomoči v primeru nastanitve na zasebnem naslovu in žepnine v primeru nastanitve v azilnem domu, podatke o odvzemu žepnine ter podatke o materialni oskrbi prosilca z obleko, obutvijo in sredstvi za osebno higieno.

Po sprejetju pravnomočne odločitve se v evidenco prosilcev vpišejo podatki o vrsti in datumu odločitve, vsi ostali podatki, razen podatkov iz 1., 3., 4., 5. in 6. točke prvega odstavka tega člena pa se blokirajo. Dostop do blokiranih podatkov je dovoljen le pristojnim državnim organom v navedenih posebnih okoliščinah.

K 116. ČLENU (evidenca oseb, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita):

Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, za namene izvrševanja določb predloga zakona zbira in obdeluje tudi podatke o osebah z mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji. Zbira in obdeluje določene osnovne osebne podatke, ki jih je pridobilo že v fazi, ko je osebo obravnavalo kot prosilca za mednarodno zaščito, dodani pa so podatki, ki se nanašajo na prijavo naslova stalnega in začasnega prebivališča v RS, izobrazbo in poklic, vrsto biometričnega dovoljenja za prebivanje, izdan potni list za begunca oziroma tujca v primeru osebe s subsidiarno zaščito, na družinske člane, ki prebivajo v RS, zdravstveno stanje, v kolikor begunec oziroma oseba s subsidiarno zaščito s tem soglaša, šolanje in izobraževanje v RS, kot tudi o zaposlitvi, dohodkih in drugih prejemkih ter premoženju. Poleg navedenih podatkov vsebuje ta evidenca tudi vsa pripadajoče dokumentarno in drugo gradivo s podatki, ki se zbirajo za izvajanje nalog iz tega zakona v času obdobja vključevanja osebe z mednarodno zaščito v slovensko družbo, in sicer podatke o vključitvi v sistem socialnega varstva in o prejetih denarnih pomočeh, podatke o vključitvi v sistem zdravstvenega zavarovanja, podatke in poročila o zaposlitvi, dohodkih in drugih prejemkih ter premoženju, podatke o izplačilu denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu, podatke in poročila o obiskovanju tečaja slovenskega jezika in opravljanja preizkusa znanja, podatke in poročila o obiskovanju tečaja spoznavanja slovenske družbe, psiho-socialna poročila v zvezi z nastanitvijo v integracijski hiši, podatke o vključevanju v sistem šolanja in izobraževanja in o pridobljeni izobrazbi v Republiki Sloveniji, postavitev zakonitih zastopnikov in skrbnikov za mladoletne osebe z mednarodno zaščito brez spremstva, izrečene ukrepe glede kršitev hišnega reda integracijske hiše, poročila o zdravstvenem stanju, če begunec oziroma oseba s subsidiarno zaščito s tem pisno soglaša.

K 117. ČLENU (evidenca izdanih listin):

Člen določa, da se v evidenci izdanih listin vodijo evidence o izdanih izkaznicah prosilca, dovoljenj za prebivanje, potnih listov za begunca ter potnih listov tujca za osebe s subsidiarno zaščito. Za vsako evidenco predlog člena natančno določa, kateri podatki se v njej vodijo.

K 118. ČLENU (zbiranje, obdelava in posredovanje osebnih podatkov):

Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, podatke za vložitev prošnje za mednarodno zaščito, o prosilcih za mednarodno zaščito in osebah z mednarodno zaščito in o izvajanju integracijskih ukrepov zbira neposredno od prosilcev za mednarodno zaščito, beguncev in oseb s priznano subsidiarno zaščito ter različnih, za posamezna področja pristojnih, strokovnih služb. Lahko pa podatke pridobi tudi od drugih oseb ali iz že obstoječih zbirk podatkov. Določen je tudi način posredovanja osebnih podatkov, še posebej v primeru vračanja v državo izvora. Ko oseba po pridobitvi negativne odločitve v postopku ponovno pridobi status tujca, ki nezakonito biva v Republiki Sloveniji in Republike Slovenije ne zapusti prostovoljno, je potrebno zaradi odstranitve iz države pristojnim organom izvirne države posredovati le podatke, ki so taksativno naštetih v

tem zakonskem predlogu. Nikakor pa se ne sme razkriti dejstva, da je bila ta oseba v Republiki Sloveniji v postopku za mednarodno zaščito.

V predlaganem členu je dana pravna podlaga za zbiranje osebnih in drugih splošnih podatkov prosilcev in oseb s priznano mednarodno zaščito, ki so nujno potrebni za izvajanje nalog pristojnih organov in integracijske ukrepe oseb z mednarodno zaščito. Opredeljena je tudi pravna podlaga za posredovanje osebnih podatkov, fotografij in prstnih odtisov drugim državnim organom, kot tudi pravica do pridobivanja podatkov od drugih državnih organov in organizacij.

Določena je tudi pravna podlaga za posredovanje podatkov, ki so pridobljeni z daktiloskopiranjem (prstni odtisi) in fotografije prosilca državi EU, ki je na podlagi Uredbe 604/2013/EU pristojna za reševanje konkretne prošnje.

K 119. ČLENU (varstvo osebnih podatkov):

Predlagana določba opredeljuje, da so pristojni organi dolžni podatke, ki jih v postopku posreduje prosilec ali oseba s priznano mednarodno zaščito, varovati pred organi izvorne države. V ta namen so omenjeni podatki označeni kot zaupni azilni podatki, pri čemer ne gre za stopnjo zaupnosti po zakonu, ki ureja tajne podatke.

Določba tega člena opredeljuje osebne podatke in varstvo osebnih podatkov, ki jih je potrebno posredovati pooblaščenemu podjetju za izdelavo listin prosilcev in/ali oseb s priznano mednarodno zaščito. Podatke, ki so potrebni za izdelavo listin prosilcev ali oseb s priznano mednarodno zaščito, mora omenjeno podjetje uničiti v roku 30 dni po uporabi.

PREHODNE DOLOČBE

120. člen (podzakonski predpisi)

Navedene podzakonske predpise na podlagi tega zakonskega predloga je potrebno sprejeti v roku enega leta.

Do izdaje podzakonskih predpisov na podlagi tega zakonskega predloga, ostanejo v veljavi podzakonski akti sprejeti na podlagi Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11-uradno prečiščeno besedilo, 98/11 – odl. US, 83/12, 111/13 in 114/13 – odl. US), v kolikor niso v nasprotju s tem predlogom.

121. člen (izdaja potnega lista)

Izdaja potnega lista za vstop družinskega člana osebe z mednarodno zaščito, ki ne poseduje veljavne potne listine, se izdaja v skladu s tem zakonom, dokler ne bo sprejeta ustrezna pravna podlaga v zakonu, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

122. člen (uskladitev predpisov)

Predlog člena določa rok za uskladitev določb predpisov s področja zdravstvenega zavarovanja, socialnega varstva in družinske politike, ki se nanašajo na osebe s priznano mednarodno zaščito, z določbami tega zakona. Rok za uskladitev določb je šest mesecev.

123. člen (izkaznice in potni listi)

Izkaznica prosilca, dovoljenje za prebivanje, izdano kot samostojna listina, potni list za begunca in potni list za tujca, ki so bili izdani na podlagi Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11-uradno prečiščeno besedilo, 98/11 – odl. US, 83/12, 111/13 in 114/13 – odl. US), ostanejo v veljavi do poteka njihove veljavnosti.

124. člen (obvestilo organizacij)

UNHCR in implementacijski partnerji, ki delujejo na območju Republike Slovenije, morajo najkasneje v roku šestih mesecev pristojni organ informirati o prenosu nalog in načinu ter obsegu delovanja v imenu UNHCR v Republiki Sloveniji.

125. člen (zaključek postopkov)

Vsi postopki začeti po Zakonu o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11- uradno prečiščeno besedilo, 98/11 – odl. US, 83/12, 111/13 in 114/13 – odl. US) se po pričetku veljavnosti tega zakonskega predloga, nadaljujejo in končajo po tem zakonskem predlogu.

126. člen (nadaljevanje z delom)

Svetovalci za begunce, imenovani na podlagi Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11- uradno prečiščeno besedilo, 98/11 – odl. US in 83/12) še naprej opravljajo svojo funkcijo, v kolikor izpolnjujejo pogoje, določene s tem zakonom, in sicer do izteka obdobja, za katerega so bili imenovani. Z delom nadaljujejo tudi zakoniti zastopniki imenovani na podlagi določb Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11- uradno prečiščeno besedilo, 98/11 – odl. US, 83/12, 111/13 in 114/13 – odl. US). Prav tako z uveljavitvijo tega zakona ne preneha mandat komisiji iz tretjega odstavka 86. člena, ki je bila imenovana na podlagi Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11- uradno prečiščeno besedilo, 98/11 – odl. US, 83/12, 111/13 in 114/13 – odl. US).

127. člen (prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati sedanji zakon, ki ureja področje zaščite v Republiki Sloveniji.

128. člen (začetek veljavnosti)

Zakonski predlog določa *vacatio legis*, kot je naveden v tem zakonskem predlogu.

OSNUTKI PODZAKONSKIH PREDPISOV, KI BODO SPREJETI NA PODLAGI PREDLOGA ZAKONA

Na podlagi člena Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS,) izdaja ministrica za notranje zadeve

PRAVILNIK o organizaciji in pravilih bivanja v integracijski hiši

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(1) Ta pravilnik določa organizacijo in pravila bivanja v integracijski hiši za osebe s priznano mednarodno zaščito (v nadaljnjem besedilu: nastanjene osebe).

(2) Priloge so sestavni del tega pravilnika in so objavljene hkrati z njim.

2. člen

(1) Določbe tega pravilnika veljajo za nastanjene osebe in obiskovalce, v prostorih integracijske hiše in na pripadajočem zemljišču.

(2) Nastanjene osebe so poleg določb tega pravilnika dolžne spoštovati tudi navodila in ukrepe uradnih oseb, povezanih z varnostjo, organizacijo in bivanjem v integracijski hiši. Uradne osebe in osebe, ki so v pogodbenem razmerju z ministrstvom, lahko nastanjenim osebam nalagajo naloge in dejavnosti, ki so potrebne za izvajanje in vzdrževanje ustrezne organizacije in pravil bivanja v integracijski hiši.

(3) Uradne osebe po tem pravilniku so uslužbenci Ministrstva za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

II. NASTANITEV, PRESELITEV IN IZSELITEV

3. člen

(1) Postopek v zvezi z nastanitvijo vodi uradna oseba. Nastanjeni osebi se izroči izvod tega pravilnika v njej razumljivem jeziku, uradna oseba pa jo tudi ustno seznaniti z določbami tega pravilnika in določbami požarnega reda. Nastanjena oseba podpiše izjavo o seznanitvi z določbami tega pravilnika in požarnega reda (priloga 1).

(2) Ob nastanitvi nastanjena oseba prejme ključ, s katerimi dostopa do stanovanja oziroma sobe (v nadaljnjem besedilu: stanovanjska enota) in za katere je osebno odgovorna. Če nastanjena oseba ključ izgubi, je dolžna o tem obvestiti uradno osebo, ki ji priskrbi nadomestni ključ.

(3) Nastanjena oseba ob vselitvi podpiše prevzemni zapisnik – reverz (priloga 2), ki vsebuje popis stvari, ki se nahajajo v stanovanjski enoti.

4. člen

(1) Preselitev nastanjene osebe v drugo integracijsko hišo ali drug nastanitveni objekt ministrstva se izvede na zahtevo uradne osebe, lahko pa tudi na željo nastanjene osebe, če za preselitev obstajajo utemeljeni razlogi in razpoložljive kapacitete.

(2) Preselitev nastanjene osebe na zahtevo uradne osebe se izvede, kadar to zahteva narava obnovitvenih in vzdrževalnih del ter v drugih primerih, povezanih z organizacijo in bivanjem v integracijski hiši, ali če je nastanjeni osebi izrečen ukrep preselitve. V teh primerih se je nastanjena oseba dolžna preseliti v drugo integracijsko hišo ali drug nastanitveni objekt ministrstva v roku, ki ga določi ministrstvo.

5. člen

(1) Nastanjena oseba se je po poteku pravice do nastanitve v integracijski hiši dolžna iz te izseliti.

(2) Nastanjena oseba se lahko na lastno željo predčasno izseli iz integracijske hiše. V tem primeru je nastanjena oseba dolžna uradno osebo obvestiti o datumu izselitve najmanj pet delovnih dni pred izselitvijo.

(3) Ob izselitvi je nastanjena oseba dolžna stanovanjsko enoto oddati v stanju, v kakršnem ji je bila dodeljena. Nastanjena oseba izroči ključe stanovanjske enote, uradna oseba preveri stanje stanovanjske enote in inventarja, obe pa na prevzemni zapisnik – reverz podpišeta ugotovljeno stanje.

(4) Ob izselitvi je nastanjena oseba dolžna odnesti s seboj vse svoje stvari. Puščanje stvari v stanovanjskih enotah ali skupnih prostorih ni dovoljeno. Z najdenimi predmeti se ravna v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje z najdenimi predmeti.

III. PRAVILA PREBIVANJA V INTEGRACIJSKI HIŠI

6. člen

Nastanjena oseba mora prostore in opremo uporabljati s skrbnostjo dobrega gospodarja. Vsako okvaro naprav ali poškodovanje prostorov in opreme je dolžna v najkrajšem mogočem času sporočiti uradni osebi.

7. člen

(1) Večnamenski prostor integracijske hiše je namenjen izključno izvajanju programov integracije in prostočasnih dejavnosti nastanjenih oseb.

(2) Uporaba stanovanjskih enot, skupnih prostorov in zunanjih površin je dovoljena v skladu z njihovim namenom.

(3) Uporaba skupne opreme se določi s posebnim razporedom, ki ga pripravi uradna oseba, če se nastanjene osebe med seboj ne uspejo dogovoriti o souporabi.

8. člen

(1) Po predhodni najavi in odobritvi uradne osebe lahko pri nastanjenih osebah prenočijo tudi osebe, ki so na obisku.

(2) Nastanjena oseba je dolžna vsako predvideno odsotnost, daljšo od petih dni, sporočiti uradni osebi.

9. člen

(1) Uradna oseba na objektu in pripadajočem zemljišču opravlja redne nadzorne ogleda, ugotavlja stanje bivalnih enot, skupnih prostorov in okolice ter o ogledih vodi ugotovitveni zapisnik (priloga 3).

(2) Uradna oseba ima pravico in dolžnost vstopa v stanovanjsko enoto nastanjene osebe zaradi vzdrževanja prostorov ali nadzora nad izvajanjem hišnega reda. Uradna oseba v stanovanjsko enoto vstopa praviloma v prisotnosti nastanjene osebe, izjemoma pa tudi v njeni odsotnosti.

10. člen

Nastanjena oseba je za osebno varnost in varnost svojih osebnih stvari, denarja in drugih dragocenosti dolžna poskrbeti sama. Ministrstvo za osebne stvari nastanjene osebe ne odgovarja.

11. člen

Nastanjene osebe so dolžne:

- skrbeti za čistočo stanovanjskih enot, skupnih prostorov in okolice integracijske hiše;
- sporočiti okvaro naprav, poškodovanje prostorov ali opreme pristojni osebi;
- varčno uporabljati vodo in elektriko;
- sušiti perilo in oblačila na primernih sušilnih mestih;
- upoštevati in izvajati predpisane ukrepe varstva pred požarom iz požarnega reda za objekt.

12. člen

Zaradi zagotavljanja varnosti in reda je v prostorih integracijske hiše prepovedano:

- izražati kakršno koli obliko rasne, verske, nacionalne, spolne, politične ali druge nestrpnosti;
- imeti žaljiv ali nasilen odnos do sostanovalcev, uradnih oseb in obiskovalcev;
- vnašati orožje, eksplozivne snovi in druge nevarne snovi in predmete;
- odtujevati predmete;
- namerno uničevati prostore in opremo;
- omogočati bivanje drugim osebam brez predhodne najave in odobritve uradne osebe;
- vnašati ali uživati prepovedane droge;
- izdelati dvojnik ključa ali ključ dati v uporabo drugi osebi;
- na okensko polico postavljati predmete, ki bi lahko ogrozili varnost sostanovalcev ali mimoidočih;
- metati odpadke in druge stvari skozi okno ali v straniščno školjko;
- vnašati in voditi v prostore živali, razen živali, šolanah za spremstvo osebam potrebnih pomoči;
- vnašati v prostore ali v njih premeščati, predelovati ali odstranjevati pohištvo, grelne aparate, električne aparate in drugo opremo brez dovoljenja pristojne osebe;
- uporabljati naprave, ki povzročajo hrup ali drugače motijo okolico;
- kaditi v skupnih prostorih integracijske hiše.

IV. KRŠITVE DOLOČB PRAVILNIKA IN UKREPI

13. člen

(1) Kršitve so lažje in težje. Težje so kršitve prvih sedmih alinej prejšnjega člena, lažje kršitve pa so nespoštovanje zadnjih sedem alinej prejšnjega člena.

(2) Nastanjena oseba je dolžna spoštovati vse določbe tega pravilnika. Nespoštovanje določb tega pravilnika predstavlja kršitev tega pravilnika.

(3) Za težje kršitve tega pravilnika se izrečejo naslednji ukrepi:

- pisni opomin,
- preselitev v druge nastanitvene zmogljivosti ministrstva,
- odpoved nastanitve v nastanitvenih zmogljivostih ministrstva,
- povrnitev škode.

V. POSTOPEK ZARADI KRŠITVE DOLOČB TEGA PRAVILNIKA

14. člen

(1) Pristojni organ izreka ukrepe zaradi kršitev tega pravilnika s sklepom.

(2) Pisni opomin se izreče za prvo težjo kršitev tega pravilnika.

(3) Ukrep preselitve v druge nastanitvene zmogljivosti ministrstva se izreče, če nastanjena oseba ponovi katero koli težjo kršitev.

(4) Ukrep odpovedi nastanitve v nastanitvenih zmogljivostih ministrstva se nastanjeni osebi izreče po drugi ponovitvi katere koli težje kršitve.

(5) Ukrep povrnitve škode se izreče za kršitev iz pete alineje 12. člena tega pravilnika na podlagi dejansko povzročene škode.

(6) Zoper sklepe iz prvega odstavka tega člena je mogoča pritožba pri vodji notranje organizacijske enote, pristojne za vključevanje oseb s priznano mednarodno zaščito v novo okolje, v roku treh dni od vročitve.

(7) Vodja notranje organizacijske enote o pritožbi zoper sklepe iz prvega odstavka tega člena odloči z odločbo. Pritožbi lahko ugotovi in odpravi sklep ali pritožbo zavrne ali zavrže.

(8) Pritožba zoper sklep iz prvega odstavka tega člena ne zadrži izvršitve.

(9) Evidenca o izrečenih ukrepih iz tretjega odstavka prejšnjega člena se za posamezno nastanjeno osebo vodi na posameznem obrazcu (priloga 4) za čas nastanitve.

VI. KONČNE DOLOČBE

15. člen

Ta pravilnik se izobesi na oglasni deski integracijske hiše.

16. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o organizaciji in pravilih bivanja v integracijski hiši (Uradni list RS, št. 48/11).

17. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Na podlagi člena Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št.) izdaja ministrica za notranje zadeve

PRAVILNIK
o vsebini, obliki in načinu izdaje potnega lista za begunca

(neuradno prečiščeno besedilo št. 1)

1. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem pravilnikom se določajo:

- obrazec potnega lista za begunca, obrazec vloge za izdajo potnega lista za begunca in obrazec vloge za vpis spremembe stalnega prebivališča v potni list za begunca;
- postopek in način izdaje potnega lista za begunca, izdelave potnega lista za begunca ter vpis spremembe naslova stalnega prebivališča v potni list za begunca;
- način predložitve, hranjenja in uporabe fotografije v digitalni obliki;
- način odvzema, uporabe in brisanja prstnih odtisov;
- postopek naznanitve pogrešitve potnega lista za begunca;
- način vodenja evidence o izdanih potnih listih za begunca;
- cena obrazca potnega lista za begunca.

2. člen

Obrazec potnega lista za begunca ustreza mednarodnim standardom, določenim z:

- Uredbo Sveta (ES) št. 2252/2004 z dne 13. decembra 2004 o standardih za varnostne značilnosti in biometrične podatke v potnih listih in potovalnih dokumentih, ki jih izdajajo države članice (UL L št. 385, 29. 12. 2004, str. 1);
- Odločbo Komisije z dne 28/II/2005 o tehničnih zahtevah glede standardov za varnostne značilnosti in biometrične podatke v potnih listih in potovalnih dokumentih, ki jih izdajajo države članice (št. K (2005) 409, končni z dne 28. 2. 2005);
- Odločbo Komisije z dne 28/VI/2006 o tehničnih zahtevah glede standardov za varnostne značilnosti in biometrične podatke v potnih listih in potovalnih dokumentih, ki jih izdajajo države članice (št. K (2006) 2909, končni z dne 28. 6. 2006);
- Resolucijo predstavnikov vlad držav članic v okviru Sveta z dne 8. junija 2004, ki dopolnjuje resolucijo z dne 23. junija 1981, 30. junija 1982, 14. julija 1986 in 10. julija 1995 o uvedbi enotnega potnega lista (UL C št. 245, 2. 10. 2004, str. 1).

2. OBRAZEC POTNEGA LISTA ZA BEGUNCA IN VLOGE

3. člen

(1) Vloga za izdajo potnega lista za begunca in vloga za vpis spremembe stalnega prebivališča v potni list za begunca se v elektronski obliki evidentirata v evidenci potnih listin.

(2) Vloga za izdajo potnega lista za begunca in vloga za vpis spremembe stalnega prebivališča v potni list za begunca se lahko vložita tudi na obrazcu iz priloge 1 tega pravilnika.

4. člen

- (1) Potni list se izda na obrazcu v velikosti 88 × 125 mm z 32 stranmi.
- (2) Podatki, ki so sestavni del obrazca iz prejšnjega odstavka, so navedeni v prilogi 2 tega pravilnika.

5. člen

- (1) Materiali za izdelavo potnega lista za begunca, vgradnja pomnilniškega medija in zapisi na obrazcu potnega lista za begunca oziroma na pomnilniškem mediju morajo biti izdelani tako, da ob normalnem ravnanju zagotavljajo uporabo potnega lista za begunca za obdobje njegove veljavnosti.
- (2) Normalno ravnanje s potnim listom za begunca pomeni, da se potni list za begunca ne upogiba, ne izpostavlja skrajnim temperaturam, vlagi, nevarnim elektromagnetnim valovanjem, agresivnim kemikalijam ter da se zavaruje pred mehanskimi poškodbami.

3. POSTOPEK IN NAČIN IZDAJE POTNEGA LISTA ZA BEGUNCA IN VPISA SPREMEMBE STALNEGA PREBIVALIŠČA V POTNI LIST ZA BEGUNCA

6. člen

- (1) Vloga za izdajo potnega lista za begunca se vloži pri Ministrstvu za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).
- (2) Vlagatelj mora preveriti pravilnost podatkov na vlogi in jo podpisati pred uradno osebo ministrstva.
- (3) Vlagatelj s podpisom jamči za pravilnost podatkov v vlogi.
- (4) Če vlagatelj vloži vlogo zase, se podpis prenese tudi kot podatek na izdelano potno listino. Če je vlagatelj zakoniti zastopnik begunca, za katerega vlaga vlogo za izdajo potnega lista za begunca, se na vlogo podpiše tudi begunec, za katerega se potni list za begunca izdaja. Podpis begunca, za katerega se potni list za begunca izdaja, se prenese tudi kot podatek na izdelan potni list za begunca.
- (5) Podpis vloge ni potreben, če se begunec ne zna ali ne more podpisati.

7. člen

- (1) Vlagatelj mora ob vlogi za izdajo potnega lista za begunca ministrstvu predložiti v fizično uničenje staro potno listino, tudi če je njena veljavnost že potekla. Stara potna listino se fizično uniči tako, da se preluknja z luknjačem in da se odrežeta vogala biografske strani.
- (2) Ministrstvo uničeno potno listino vlagatelju vrne oziroma jo pošlje v komisijsko uničenje, če vlagatelj ne želi, da se mu vrne.
- (3) Na zahtevo vlagatelja in če za to obstaja razlog, kot je dnevni prehod meje, ali drug upravičen razlog, lahko uradna oseba fizično uniči staro potno listino šele po vročitvi nove.
- (4) Na zahtevo vlagatelja in če za to obstaja upravičen razlog, ostane v uničeni potni listini neuničena vizumska stran z vizumom.

(5) V primerih iz tretjega in četrtega odstavka tega člena se potna listina v evidenci potnih listin evidentira kot neveljavna z naslednjim besedilom: »Potna listina se lahko uporablja do vročitve nove.«

(6) Če imetnik potnega lista za begunca umre, mora potni list za begunca v uničenje prinesiti eden od sorodnikov imetnika, dedič oziroma oseba, ki razpolaga s potnim listom za begunca umrle osebe.

8. člen

(1) Vlogi za vpis spremembe stalnega prebivališča v potni list za begunca mora vlagatelj priložiti potni list za begunca, v katerega je mogoče vpisati spremembo stalnega prebivališča.

(2) Spremembo stalnega prebivališča v potni list za begunca vpiše pooblaščen podjetje ali organizacija za izdelavo potnih listov (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen izdelovalec) tako, da na tretjo stran potnega lista za begunca nalepi nalepko z naslovom novega stalnega prebivališča vlagatelja. Podatek o prejšnjem stalnem prebivališču se uniči z napisom »Uničeno – Annule«.

9. člen

(1) Uradna oseba ministrstva mora ugotoviti istovetnost vlagatelja in preveriti resničnost podatkov v vlogi za izdajo potne listine.

(2) Če vlogo vloži zakoniti zastopnik, mora uradna oseba ugotoviti tudi istovetnost zakonitega zastopnika. Ob vložitvi vloge mora biti navzoč tudi otrok, ki je že dopolnil osem let, oziroma begunec, ki ni poslovno sposoben, pa zanj ni upravičenih zdravstvenih razlogov, da ob vložitvi vloge pri ministrstvu ne bi mogel biti navzoč.

4. NAČIN PREDLOŽITVE, HRANJENJA IN UPORABE FOTOGRAFIJE

10. člen

(1) Vlagatelj mora vlogi za izdajo potnega lista za begunca priložiti fotografijo v fizični obliki ali referenčno številko fotografije z elektronskega odložišča fotografij. Referenčno številko fotografije izda za to pooblaščen fotograf.

(2) Če vlagatelj predloži referenčno številko fotografije z elektronskega odložišča fotografij, uradna oseba prevzame z elektronskega odložišča fotografijo v digitalni obliki.

(3) Fotografija v digitalni obliki se lahko z elektronskega odložišča fotografij za osebne dokumente prevzame tudi, če je bila že uporabljena za izdajo druge javne listine s fotografijo, ki jo je izdal državni organ, če ni starejša od enega leta in če ustreza pogojem iz 11. člena tega pravilnika.

11. člen

(1) Fotografija mora kazati pravo podobo begunca in ne sme biti retuširana.

(2) Fotografija, ki je priložena v fizični obliki, mora biti izdelana na belem tankem sijajnem fotografskem papirju velikosti 3,5 x 4,5 cm, v črno-beli ali barvni tehniki, z ločljivostjo najmanj 600 dpi, barvno nevtralna, z jasno izraženimi barvnimi toni. Fotografija mora biti primerne kakovosti za biometrično obdelavo:

- podoba obraza mora biti poravnana tako, da navidezna navpična črta teče ravno iz sredine med očmi, čez sredino nosu do sredine ust, oči morajo biti v navideznem horizontalnem polju;
- fotografija mora jasno prikazovati poteze celega obraza od konice brade do začetka lasišča (temena glave) ter levo in desno polovico obraza. Velikost obraza od brade do temena mora zajemati od 70 do največ 80 odstotkov fotografije, kar ustreza višini od 32 do 36 mm;
- če so lasje bujnejši, se na fotografiji obrežejo skladno z zahtevo iz prejšnje alineje;
- obraz na fotografiji mora biti enakomerno osvetljen, brez odsevov ali senc, jasen, z ustreznimi kontrasti in ostrino, barva kože mora biti naravna;
- izraz na obrazu mora biti nevtralen, ustnice zaprte, begunec mora gledati naravnost v fotoaparata;
- oči ne smejo biti rdeče barve, biti morajo odprte in jasno vidne, ne smejo jih prekrivati lasje, okvirji očal ali rob stekel;
- višina oči mora biti pozicionirana med najmanj 50 in največ 70 odstotkov višine fotografije od spodnjega roba;
- odsevi na steklih očal ali okvirju niso dovoljeni. Sončna očala ali zatemnjena stekla niso dovoljena, razen iz upravičenih zdravstvenih razlogov (kot npr. vidne poškodbe očesa);
- begunec mora biti fotografiran brez klobuka, čepice ali rute. Pripadniki verskih skupnosti in druge osebe, ki po svojem ljudskem običaju kot sestavni del svojega oblačila oziroma kot sestavni del oblačila verske skupnosti nosijo čepico, ruto ali drugo pokrivalo, smejo priložiti fotografijo, na kateri so fotografirani s čepico, ruto ali drugim pokrivalom, če je obraz jasno viden in prepoznaven od spodnjega roba brade do zgornjega dela čela ter od levega do desnega roba obraza;
- ozadje mora biti enobarvno svetlo (priporočljivo je nevtralno sivo) in v kontrastu z obrazom, lasmi in oblačilom. Pri svetlih laseh je ustrezna uporaba srednje sivega ozadja, pri temnih laseh pa svetlo sivega ozadja. Ozadje mora biti brez vzorcev ali senc;
- na fotografiji otroka ne smejo biti v ozadju druge osebe, otrok mora biti fotografiran z zaprtimi usti in brez igrač preblizu obraza;
- fotografija ne sme biti poškodovana in ne sme imeti madežev.

(3) Pri otrocih do dopolnjenega desetega leta starosti so dovoljena naslednja odstopanja:

- višina obraza mora zavzemati od 50 do 80 odstotkov fotografije, kar ustreza višini od 22 do 36 mm od konice brade do zgornjega temena glave;
- višina oči mora biti pozicionirana med najmanj 40 in največ 70 odstotkov višine fotografije, od spodnjega roba.

(4) Pri dojenčkih in otrocih do dopolnjenega tretjega leta starosti so dopustna odstopanja pri drži glave, določeni v prvi alineji drugega odstavka tega člena, v izrazu obraza in smeri pogleda.

(5) Če fotografija ne ustreza pogojem iz prejšnjih odstavkov tega člena, jo ministrstvo vrne vlagatelju in mu določi rok, v katerem mora predložiti ustrezno fotografijo.

5. NAČIN ODVZEMA, UPORABE IN BRISANJA PRSTNIH ODTISOV

12. člen

(1) Ob vlogi za izdajo potnega lista za begunca se beguncu, ki je dopolnil starost 12 let, z elektronsko napravo za odvzem prstnih odtisov odvzame ploska prstna odtisa levega in desnega kazalca ustrezne kakovosti za zapis na pomnilniški medij.

(2) Odvzame se lahko samo en prstni odtis na eni roki. Če prstni odtis kazalca ni ustrezne kakovosti, se odvzame prstni odtis sredinca, če ta ni ustrezen, prstanca, če ta ni ustrezen, pa palca te roke.

(3) Uradna oseba v evidenci potnih listin označi prst in roko, iz katere je bil prstni odtis odvzet.

(4) Če odvzem prstnih odtisov ob vložitvi vloge ni mogoč zaradi zdravstvenih razlogov začasne narave, pri katerih je ozdravitev mogoča v enem letu (kot npr. opekline, ureznine, otekline, zlomi ipd.), ali trajne narave, pri katerih ozdravitev ni mogoča ali zdravljenje traja več kot eno leto, ali zaradi telesne hibe, se to označi v evidenci potnih listin.

(5) Uradna oseba lahko ob morebitnem dvomu v obstoj zdravstvenih razlogov iz prejšnjega odstavka tega člena od vlagatelja vloge zahteva zdravniško potrdilo o zdravstvenih razlogih za nezmožnost zajema prstnih odtisov.

13. člen

(1) Glede na možnosti zajema prstnih odtisov ustrezne kakovosti in zdravstvene razloge začasne ali trajne narave se izda, če je mogoče zajeti:

- dva prstna odtisa ustrezne kakovosti, potni list za begunca z veljavnostjo, ki jo za enak primer določa pravilnik za izvrševanje zakona, ki ureja potne listine;
- en prstni odtis ustrezne kakovosti zaradi nezmožnosti odvzema prstnih odtisov na drugi roki iz razlogov, ki so trajne ali začasne narave, potni list za begunca z veljavnostjo, ki jo za enak primer določa pravilnik za izvrševanje zakona, ki ureja potne listine.

(2) Glede na možnosti zajema prstnih odtisov ustrezne kakovosti in zdravstvene razloge začasne ali trajne narave se izda, če ni mogoče zajeti:

- dveh prstnih odtisov ustrezne kakovosti iz razloga trajne narave, potni list za begunca z veljavnostjo, ki jo za enak primer določa pravilnik za izvrševanje zakona, ki ureja potne listine;
- dveh prstnih odtisov ustrezne kakovosti iz razloga začasne narave, potni list za begunca z veljavnostjo, ki jo za enak primer določa pravilnik za izvrševanje zakona, ki ureja potne listine;
- enega prstnega odtisa iz razloga začasne narave in enega prstnega odtisa iz razloga trajne narave, potni list za begunca z veljavnostjo, ki jo za enak primer določa pravilnik za izvrševanje zakona, ki ureja potne listine.

14. člen

(1) Prstna odtisa ali prstni odtis, odvzet ob vložitvi vloge za izdajo potnega lista za begunca, se iz evidence potnih listin izbriše po vnosu datuma vročitve potnega lista za begunca oziroma po spremembi statusa potnega lista za begunca v neveljavno, če ta beguncu ni bil vročen.

(2) Podatek o roki in prstu prstnega odtisa, ki je bil odvzet ob vlogi, se hrani v evidenci potnih listin z drugimi podatki.

(3) Prstni odtisi oziroma prstni odtis, shranjen kot biometrični podatek na pomnilniškem mediju, se lahko uporablja le za preverjanje verodostojnosti potnega lista za begunca in istovetnosti begunca pri prehajanju državne meje, in sicer s primerjavo prstnih odtisov begunca, ki izkazuje svojo istovetnost pri prehodu meje, s prstnimi odtisi, zapisanimi na pomnilniškem mediju potnega lista za begunca.

6. POSTOPEK NAZNANITVE POGREŠITVE POTNE LISTINE

15. člen

(1) Pogrešitev, izgubo ali tatvino (v nadaljnjem besedilu: pogrešitev) potnega lista za begunca, begunec oziroma njegov zakoniti zastopnik naznani ministrstvu, ki pogrešitev evidentira v evidenci izdanih potnih listin. V evidenci izdanih potnih listin ministrstvo evidentira tudi okoliščine pogrešitve. Če begunec potni list za begunca najde, je ponovno aktiviranje

najdenega potnega lista za begunca mogoče samo do konca poslovnega časa tistega dne, ko je bil potni list za begunca evidentiran kot pogrešan.

(2) Dolžno skrbnost pri ravnanju s potnim listom za begunca ugotavlja ministrstvo na podlagi okoliščin pogrešitve, ki jih je ob naznanitvi pogrešitve potnega lista za begunca navedel begunec, ki je imetnik potnega lista za begunca, oziroma njegov zakoniti zastopnik. Pogrešitev potnega lista za begunca v okoliščinah, na katere begunec ni mogel vplivati, oziroma v okoliščinah, ki jih begunec kljub svojemu skrbnemu ravnanju ni mogel preprečiti, se obravnava kot ravnanje z dolžno skrbnostjo. Pogrešitev potnega lista za begunca zaradi malomarnega ravnanja ali izpostavljanja potnega lista za begunca pogrešitvi se obravnava kot opustitev dolžne skrbnosti.

(3) Podatki o potnih listih za begunca, ki so bile naznanjeni kot pogrešani, so javno dostopni na enotnem državnem portalu e-uprava.

(4) Begunec z veljavnim digitalnim kvalificiranim potrdilom lahko naznani pogrešitev potnega lista za begunca tudi prek enotnega državnega portala e-uprava, pri čemer mora navesti resnične okoliščine pogrešitve. Ministrstvo po prejemu elektronske naznanitve v evidenci potnih listin spremeni status veljavnega potnega lista za begunca v neveljavno. Ob morebitnem dvomu ali potrebi po dodatni razjasnitvi okoliščin pogrešitve lahko ministrstvo begunca povabi na zaslišanje v zvezi z okoliščinami pogrešitve potnega lista za begunca.

7. VROČITEV IN REKLAMACIJA POTNEGA LISTA ZA BEGUNCA

16. člen

(1) Begunec mora ob vročitvi potnega lista za begunca preveriti pravilnost zapisa osebnih podatkov na potnem listu za begunca.

(2) Če begunec na izdanem potnem listu za begunca ugotovi napako, ki je posledica zapisa neustreznih podatkov, ali drugo nepravilnost, ki je lahko posledica napake v materialu, mora takoj, ko je to mogoče, potni list za begunca predložiti ministrstvu.

(3) Ministrstvo ugotavlja upravičenost reklamacije potnega lista za begunca. Če zaradi zahtevnosti ugotavljanja napake v materialu ministrstvo o upravičenosti reklamacije ne more presoditi samo, lahko to stori zunanje pooblaščenno podjetje ali organizacija.

8. IZDELAVA, PERSONALIZACIJA IN PRENOS POTNIH LISTOV ZA BEGUNCA

17. člen

(1) Izdelava potnih listov za begunca mora biti organizirana tako, da omogoča pregled nad porabo obrazcev potnih listov za begunca.

(2) Poškodovane obrazce potnih listov za begunca mora pooblaščen izdelovalec zapisniško uničiti in zapisnik poslati ministrstvu.

(3) Ministrstvo mora vse uničene potne liste za begunca, ki jih ne vrne imetnikom, poslati v zapisniško uničenje pooblaščenemu izdelovalcu. Pooblaščen izdelovalec jih mora uničiti in ministrstvu poslati zapisnik o uničenju.

18. člen

(1) Delovni procesi personalizacije, kontrole zapisanih podatkov in priprav za prenos potnih listov za begunca morajo biti opravljene v prostorih pooblaščenega izdelovalca in izključno na ozemlju Republike Slovenije.

(2) Prostori, v katerih potekajo delovni procesi iz prejšnjega odstavka, morajo biti varovani v skladu z zahtevami ministrstva.

19. člen

(1) Pooblaščen izdelovalec prevzame podatke, potrebne za izdelavo potnega lista za begunca, določene v prvem in drugem odstavku 126. člena Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo), ki mu jih posreduje ministrstvo, in jih zapiše na obrazec potnega lista za begunca. Če fotografija in podpis nista bila posredovana, ju ta lahko prevzame iz kartončka vloge za izdajo potnega lista za begunca.

(2) Po izdelavi potnega lista za begunca vpiše pristojna oseba pooblaščenega izdelovalca v evidenco potnih listin datum izdelave in serijsko številko potnega lista za begunca. Če prevzame fotografijo ali podpis iz kartončka vloge, ta podatek prenese v evidenco izdanih potnih listin. Pooblaščen izdelovalec v evidenco izdanih potnih listin vpiše tudi datum vpisa spremembe stalnega prebivališča v potni list za begunca.

(3) Pooblaščen izdelovalec mora vse osebne podatke, potrebne za zapis na obrazec potnega listina, uničiti v 30 dneh po uporabi.

9. VODENJE EVIDENCE O IZDANIH POTNIH LISTINAH

20. člen

(1) Ministrstvo vodi evidenco o izdanih potnih listih za begunca. Evidenca izdanih potnih listov za begunca se vodi na centralnem računalniku ministrstva, razen kartoteke vlog za izdajo potnih listov za begunca.

(2) Osebni podatki se v evidenci iz prejšnjega odstavka vodijo in hranijo v skladu z zakonom, ki ureja potne listine.

21. člen

(1) Kartoteka iz prvega odstavka prejšnjega člena je sestavljena iz kartončkov vlog za izdajo potnih listov za begunca oziroma vlog za vpis spremembe naslova v potni list za begunca, ki so vložene v kartoteko po letu izdaje potnega lista za begunca oziroma po letu vpisa spremembe stalnega prebivališča v potni list za begunca in po abecednem redu, in se hrani pri ministrstvu.

(2) Vlogo za izdajo potnega lista za begunca in vlogo za vpis spremembe stalnega prebivališča v potni list za begunca ministrstvo hrani v kartoteki iz prejšnjega odstavka še najmanj eno leto po preteku zadnjega dne v letu izdaje potnega lista za begunca oziroma v letu vpisa spremembe stalnega prebivališča v potni list za begunca, nato ju uniči.

10. CENA OBRAZCA POTNEGA LISTA ZA BEGUNCA

22. člen

Cena obrazca potnega lista za begunca je enaka ceni obrazca potnega lista z 32 stranmi in je določena s predpisom, izdanim na podlagi zakona, ki ureja področje potnih listin.

11. KONČNI DOLOČBI

23. člen

Z dnem, ko začne veljati ta pravilnik, preneha veljati Pravilnik o vsebini, obliki in načinu izdaje potnega lista za begunce (Uradni list RS, št. 55/11 in 52/13).

24. člen

Ta pravilnik začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Na podlagi člena Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št.) izdaja ministrica za notranje zadeve

PRAVILNIK o hišnem redu Azilnega doma

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(1) S tem pravilnikom se določa hišni red Azilnega doma (v nadaljnjem besedilu: hišni red).

(2) S hišnim redom se določa organizacija bivanja prosilcev za mednarodno zaščito (v nadaljnjem besedilu: prosilci), ki so nastanjeni v Azilnem domu kot notranji organizacijski enoti Sektorja za nastanitev, oskrbo in integracijo (v nadaljnjem besedilu: sektor), in tujcev, ki so prvič izrazili namen, da podajo prošnjo za mednarodno zaščito (v nadaljnjem besedilu: vlagatelji namere), in so nastanjeni v sprejemnih prostorih Azilnega doma skladno z Zakonom o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: zakon), njihove pravice in obveznosti v zvezi s tem ter ukrepi za izvajanje določb hišnega reda. Hišni red velja tudi za obiskovalce prosilcev.

(3) Za javne uslužbenke, zaposlene v Ministrstvu za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), zunanje sodelavce sektorja in obiskovalce se smiselno uporablja tudi Hišni red Ministrstva za notranje zadeve.

2. člen

(1) Hišni red velja na celotnem območju sektorja s pripadajočimi objekti na lokaciji Cesta v Gorice 15, Ljubljana. Območje sektorja obsega: ograjeno pripadajoče zemljišče s parkiriščem, dvoriščem, športnim igriščem in kolesarnico ter objekte, ki obsegajo sprejemne prostore, sanitarno-dezinfekcijski in zdravstveni trakt, izolirnico, prostore uprave, recepcijo, jedilnico z razdelilnico hrane, večnamenski prostor, prostor za religiozne dejavnosti in nastanitvene oddelke. Tloris navedenega območja je kot Priloga 1 sestavni del tega pravilnika.

(2) Parkirišče je označen in varovan prostor, namenjen parkiranju službenih vozil sektorja, uslužbencev, zunanjih sodelavcev in poslovnih strank.

(3) Dvorišče obsega prostor med objekti in okoli njih.

(4) Športno igrišče je ograjen prostor znotraj dvorišča.

(5) Kolesarnica je prostor za shranjevanje koles.

(6) Sprejemni prostori obsegajo prostore za sprejem oseb in prostor za prtljago in so razdeljeni glede na kategorije prosilcev.

(7) Sanitarno-dezinfekcijski in zdravstveni trakt obsega kopalnice, dezinfekcijske prostore, prostor za zdravnika in medicinske tehnike.

(8) Izolirnica obsega fizično ločene prostore v sanitarno-dezinfekcijskem traktu, namenjene osebam z nalezljivimi obolenji.

(9) Prostori uprave obsegajo pisarniške prostore uslužbencev sektorja in druge prostore namenjene tehnični podpori pri zagotavljanju oskrbe in nastanitve prosilcev (skladišče, pralnica, likalnica in kurilnica).

(10) Receptija je prostor ob vhodu v objekt.

(11) Jedilnica z razdelilnico hrane je prostor, namenjen prehranjevanju prosilcev.

(12) Večnamenski prostor je namenjen prostočasnim dejavnostim, izobraževanju in druženju prosilcev, v primeru prenapoljenosti nastanitvenih kapacitet pa se lahko uporabi tudi za nastanitev prosilcev, o čemer odloča vodja Azilnega doma.

(13) Prostor za religiozne dejavnosti je prostor, namenjen verski dejavnosti prosilcev.

(14) Nastanitveni oddelki so prostori, namenjeni nastanitvi prosilcev.

3. člen

(1) Nastanitveni oddelki so naslednji: oddelek za mladoletnike brez spremstva, ženski oddelek, moški oddelek, oddelek za osebe s posebnimi potrebami in oddelek za družine. Nastanitveni oddelki obsegajo: sobe, čajno kuhinjo, družabni prostor, pralnico za strojno in ročno pranje ter sanitarne prostore.

(2) Soba je prostor, ki je namenjen nastanitvi prosilcev.

(3) Čajna kuhinja je namenjena pripravi toplih napitkov.

(4) Družabni prostor je namenjen izvajanju družabnih dejavnosti in spremljanju televizijskih programov.

(5) Pralnica za strojno in ročno pranje je namenjena pranju perila.

(6) Sanitarni prostori obsegajo umivalnice s tuši in stranišča.

4. člen

Osebe, zadolžene za nadzor in izvajanje hišnega reda (v nadaljnjem besedilu: pristojne osebe), so vsi uslužbenci sektorja in službe varovanja.

5. člen

(1) Služba varovanja izvaja svoje naloge skladno s predpisi, ki urejajo zasebno varovanje, pri čemer upošteva določbe hišnega reda, Hišnega reda Ministrstva za notranje zadeve ter načrta varovanja območja sektorja.

(2) Naloge službe varovanja so:

- varovanje ljudi in premoženja na območju sektorja;
- nadziranje, evidentiranje in ugotavljanje upravičenosti vstopanja in izstopanja v območje sektorja;
- skladno z zakonskimi pooblastili površinsko pregledovanje vrhnjih oblačil in prtljage;
- nadziranje in varovanje na območju sektorja s pomočjo tehničnih sredstev in z obhodi;
- ukrepanje v skladu z zakonskimi pooblastili v primeru ogroženosti oseb, ki so na območju sektorja;
- izvajanje ukrepov za varstvo pred požarom, ki so določeni s požarnim redom;
- izvajanje zaščitnih in evakuacijskih ukrepov;
- izvajanje ukrepov za zagotavljanje javnega reda in miru v skladu s predpisi, ki urejajo to področje;
- vodenje seznama dnevne prisotnosti prosilcev v Azilnem domu;
- druge naloge, ki jih določi vodja sektorja ali vodja Azilnega doma in so opredeljene s pogodbo o izvajanju službe varovanja in hišnim redom.

6. člen

Prosilci, ki so nastanjeni v Azilnem domu, so poleg določb hišnega reda dolžni spoštovati tudi navodila in ukrepe pristojnih oseb, ki so potrebne za organizacijo, izvajanje in vzdrževanje hišnega reda.

7. člen

Pristojne osebe enkrat dnevno preverjajo prisotnost prosilcev v nastanitvenem delu Azilnega doma. Azilni dom vodi seznam prisotnosti prosilcev.

8. člen

(1) Dejavnosti prosilcev v Azilnem domu potekajo od 7.30 do 21.30 ure. Med 22.00 in 06.00 uro je nočni mir in počitek. V tem času niso dovoljene dejavnosti, ki motijo nočni mir in počitek. Odsotnost prosilcev brez dovolilnice je ob delovnikih dovoljena do 23.00 ure, ob petkih, sobotah, nedeljah in praznikih pa do 06.00 ure zjutraj. Odsotnost mladoletnikov brez spremstva je brez dovolilnice dovoljena ob delovnikih do 22.00 ure, ob petkih, sobotah, nedeljah in praznikih pa do 24.00 ure.

(2) Vsebinski in časovni razpored dejavnosti prosilcev ter razdelitve obrokov prehrane določa vodja Azilnega doma in je objavljen na oglasni deski Azilnega doma in nastanitvenih oddelkov.

II. VSTOP IN IZHOD IZ AZILNEGA DOMA

9. člen

(1) Vstop prosilcev v območje sektorja in izhod iz njega sta dovoljena z veljavno izkaznico prosilca (v nadaljnjem besedilu: izkaznica) samo z najavo na recepciji, in sicer ob delavnikih od 6.00 do 23.00 ure oziroma za mladoletnike brez spremstva do 22.00 ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa do 06.00 ure oziroma za mladoletnike brez spremstva do 24.00 ure.

(2) Prosilec ob izhodu receptorju izroči ključne svoje sobe in prevzame svojo izkaznico, ob vstopu pa izkaznico vrne in prevzame ključ.

10. člen

(1) Vstop in izhod na območje sektorja izven v prejšnjem členu določenih ur je možen z dovolilnico, ki jo lahko na predlog pristojnega socialnega delavca Azilnega doma za največ sedem dni izda vodja Azilnega doma. Dovolilnica mladoletniku brez spremstva se izda samo s pisnim soglasjem zakonitega zastopnika.

(2) Obrazec dovolilnice je določen v prilogi 2 tega pravilnika.

(3) Dovolilnica za vstop in izhod se lahko prvič izda šele po enotedenskem bivanju v Azilnem domu v naslednjih primerih:

- če je prosilec zaposlen v skladu s 85. členom zakona in narava dela zahteva odsotnost izven ur, določenih v prejšnjem členu;
- iz drugih opravičljivih razlogov, ki se ne nanašajo na prenočitev izven Azilnega doma.

(4) Prošnjo za izdajo dovolilnice sprejme pristojni socialni delavec Azilnega doma v času uradnih ur.

(5) Prosilci so pred izdajo dovolilnice dolžni socialnemu delavcu Azilnega doma posredovati podatke o naslovu, kjer se bodo zadrževali, in telefonsko številko, kjer bodo ves čas odsotnosti dosegljivi. Prav tako morajo predložiti dokazila, ki opravičujejo izdajo dovolilnice iz tega člena. Pristojni socialni delavec Azilnega doma je dolžan pred pripravo predloga za izdajo dovolilnice navedene podatke tudi preveriti.

(6) Kopijo dovolilnice prejme služba varovanja. Pristojni organ vodi seznam izdanih dovolilnic.

III. GIBANJE V AZILNEM DOMU IN OBISKI

11. člen

(1) Prosilcem ni dovoljeno vstopati v prostore uprave, prostore, ki so označeni kot upravno območje, ter prostore, ki so posebej označeni z oznako prepovedi vstopa, ki je določena v prilogi 3 tega pravilnika.

(2) Prosilcem ni dovoljeno prehajati v nastanitvene oddelke, kamor niso nastanjeni, razen zaradi izvajanja določenih prostočasnih dejavnosti in obiska socialnega delavca Azilnega doma.

12. člen

(1) Obiski prosilcev so dovoljeni vsak delovnik od 13.00 do 20.00 ure, v soboto, nedeljo in praznikih pa od 10.00 do 20.00 ure. Prosilci praviloma sprejemajo svoje obiskovalce v prostoru pri recepciji, izjemoma pa tudi v prosilčevi sobi, a le s predhodno izdano dovolilnico za obisk, ki jo izda pristojni socialni delavec Azilnega doma. Obrazec dovolilnice za obisk je določen v prilogi 4 tega pravilnika.

(2) Obiskovalci ne smejo ostati v Azilnem domu izven dovoljenega časa.

13. člen

(1) Obiskovalci prosilca morajo na recepciji predložiti svoj identifikacijski dokument. Obiskovalca se vpiše v seznam obiskovalcev in se mu dodeli identifikacijska kartica obiskovalca prosilca. Obiskovalci so dolžni identifikacijske kartice obiskovalca prosilca nositi na vidnem mestu in se v primeru izdanega dovoljenja za obisk v sobi prosilca gibati v objektu samo v spremstvu prosilca.

(2) Identifikacijska kartica obiskovalca prosilca vsebuje grb Republike Slovenije, naziv organa, številko kartice in je bele barve z napisom »OBISKOVALEC PROSILCA«. Oblika identifikacijske kartice obiskovalca prosilca je določena v prilogi 5 tega pravilnika.

IV. BIVANJE V AZILNEM DOMU

14. člen

(1) Prosilcu socialni delavec Azilnega doma dodeli sobo, ki je prosilec ne sme samovoljno zamenjati z drugo sobo, niti odstraniti ali predelati opreme v njej. Prosilec je dolžan v sobo sprejeti sstanovalce, če tako odredi pristojni socialni delavec Azilnega doma.

(2) Pristojne osebe imajo pravico in dolžnost vstopiti v sobe prosilcev zaradi opravljanja svojih nalog. Vstopajo praviloma v prisotnosti prosilcev, ob izrednih dogodkih, kršitvah hišnega reda, pri vzdrževanju objektov in prostorov pa lahko tudi med prosilčevo odsotnostjo.

(3) Ob dodelitvi sobe socialni delavec Azilnega doma seznaní prosilca s hišnim in požarnim redom ter mu proti podpisu izroči ključ sobe in izvlečke hišnega in požarnega reda v njemu razumljivem jeziku.

(4) Uporaba sob, skupnih prostorov in zunanjih površin je dovoljena skladno z njihovim namenom.

(5) Uporaba skupne opreme se določi s posebnim razporedom, ki ga določi pristojni socialni delavec Azilnega doma.

15. člen

Prosilci morajo v Azilnem domu:

- upoštevati urnik obrokov hrane in dejavnosti;
- skrbeti za osebno higieno in higieno oblačil;
- dnevno čistiti svoje sobe, vsaj enkrat tedensko jih temeljito pospraviti in omogočiti kontrolo čistoče;
- čistiti skupne prostore in sanitarije;
- sporočiti poškodovanje skupnih prostorov in opreme pristojnemu socialnemu delavcu Azilnega doma;
- dopustiti in izvajati potrebne sanitarno-dezinfekcijske ukrepe;
- v primeru suma oziroma nalezljive bolezni o tem obvestiti socialnega delavca Azilnega doma;
- varovati premoženje Azilnega doma pred okvarami in poškodbami;
- varčno uporabljati vodo in elektriko;
- ob vstopu v Azilni dom na zahtevo službe varovanja pokazati vsebino prtljage in omogočiti površinski pregled;
- ob zapustitvi Azilnega doma očistiti sobo, vrniti ključe, prejeto posteljnino, brisače in druge predmete socialnemu delavcu Azilnega doma;
- o izgubi izkaznice nemudoma obvestiti socialnega delavca Azilnega doma, ki prosilca napoti na uslužbenca, pristojnega za operativne zadeve;
- skrbeti za podaljšanje veljavnosti izkaznice;
- sušiti perilo in oblačila na za to določenih sušilnih mestih;
- ravnati se po določbah požarnega reda;
- shranjevati kolesa v kolesarnici;
- v skladu z veljavno zakonodajo ločevati odpadke;
- imeti spoštljiv odnos do pristojnih in drugih oseb;
- upoštevati navodila in odredbe pristojnih oseb.

16. člen

Prosilci so sami dolžni skrbeti za svojo lastnino. Denar in vrednostne predmete lahko v prisotnosti uslužbenca Azilnega doma, pristojnega za operativne zadeve, shranijo v varno omaro Azilnega doma. V tem primeru se prosilcu izda potrdilo. Obrazec potrdila je določen v prilogi 6 tega pravilnika.

17. člen

S predmeti, ki so jih prosilci zapustili po izselitvi iz Azilnega doma, se ravna v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje z najdenimi predmeti.

18. člen

Starši oziroma skrbniki so dolžni skrbeti, da se otroci ne gibljejo brez nadzora. Predšolski otroci lahko v jedilnico vstopajo samo v spremstvu staršev oziroma skrbnikov.

19. člen

Zaradi zagotavljanja varnosti in reda je v prostorih Azilnega doma prepovedano:

- izražanje rasne, verske, nacionalne, spolne, politične nestrpnosti ali druge nestrpnosti v kakršnikoli obliki;
- imeti žaljiv ali nasilen odnos do sostanovalcev, zaposlenih in obiskovalcev;
- posedovanje ali uporaba orožja ali eksplozivnih snovi;
- vlamljanje v prostore Azilnega doma;
- odtujevanje predmetov;
- namerno uničevanje prostorov in opreme Azilnega doma;
- omogočanje bivanja drugim osebam;
- neupoštevanje navodil in odredb pristojnih oseb;
- vnašanje ali uživanje prepovedanih drog;
- vnašanje in uživanje alkoholnih pijač;
- igranje iger za denar;
- oviranje kontrole prisotnosti (v tem času ključ od sobe ne sme biti v ključavnici);
- neupoštevanje časa prihoda in odhoda iz Azilnega doma;
- zanemarjanje sobe;
- kajenje, razen v nastanitvenih sobah, v katerih so nastanjeni samo kadilci;
- kuhanje v sobah;
- kuhanje obrokov v času nočnega miru in počitka;
- vnašanje in vodenje živali;
- vnašanje grelnih aparatov, pohištva, električnih aparatov, preprog in druge opreme, razen avdio-video naprav, računalnika in tehničnih pripomočkov za osebno higieno;
- vnašanje oporečnih živil;
- odnašanje hrane, jedilnega pribora in posode iz jedilnice in čajnih kuhinj (hrana iz jedilnice se lahko odnaša v izjemnih primerih, ki so odobreni iz zdravstvenih razlogov, potrdilo o tem prejmeta kuhinja in varnostna služba; otroci do 14. leta starosti oziroma njihovi zakoniti zastopniki lahko iz jedilnice odnašajo otroško malico);
- namerno pisanje ter namestitvev samolepilnih nalepk ali plakatov po stenah in opremi;
- vodenje obiskovalcev brez dovolilnice iz 12. člena tega pravilnika po sobah nastanitvenega dela Azilnega doma;
- neupravičeno gibanje izven oddelka Azilnega doma, kjer je prosilec nastanjen;
- samovoljna zamenjava ključavnice;
- kršenje nočnega miru in počitka.

20. člen

Če prosilec vnese ali poskuša vnesti v Azilni dom alkoholno pijačo, jo proti potrdilu začasno odvzame služba varovanja ter jo shrani v varno omaro Azilnega doma. Začasno odvzeta alkoholna pijača se prosilcu na njegovo zahtevo vrne ob izhodu iz Azilnega doma, vendar ne prej kot v 12 urah od začasnega odvzema. Obrazec potrdila je določen v prilogi 7 tega pravilnika.

21. člen

(1) Prosilci lahko v prostoru za religiozne dejavnosti izvajajo verske dejavnosti na način, ki ne moti drugih prosilcev oziroma njihove okolice.

(2) Po potrebi vodja Azilnega doma določi razpored posameznih verskih dejavnosti in ga izobesi na oglasni deski.

V. SPREJEMNI PROSTORI

22. člen

(1) V sprejemnih prostorih je izjemoma dovoljena nastanitev prosilcev po odredbi vodje Azilnega doma.

(2) Zaradi preprečevanja širjenja morebitne okuženosti z nalezljivo boleznijo vlagatelju namere, nastanjenem v sprejemnih prostorih, ni dovoljeno vzpostavljati fizičnih stikov z drugimi osebami.

VI. DOMSKA SKUPNOST

23. člen

V Azilnem domu se ustanovi domska skupnost. Namen domske skupnosti je pomoč pri organizaciji življenja prosilcev, ki so nastanjeni v Azilnem domu.

24. člen

Domska skupnost sestavljajo predstavniki nastanitvenih oddelkov in predstavniki Azilnega doma. Na domsko skupnost so lahko povabljeni tudi predstavniki nevladnih organizacij, ki izvajajo svoje dejavnosti v Azilnem domu.

25. člen

(1) Domska skupnost spodbuja dejavnosti na naslednjih področjih:

- medsebojno povezovanje prosilcev v Azilnem domu in z drugimi zainteresiranimi zunanjimi institucijami;
- sodelovanje prosilcev pri načrtovanih dejavnostih v Azilnem domu (skrb za ustrezno urejenost bivalnih prostorov in okolice, zagotavljanje strpnosti in spoštljivega odnosa med samimi prosilci, kot tudi med prosilci in zaposlenimi ter zunanjimi izvajalci ...);
- skrb za dosledno spoštovanje hišnega reda in drugih navodil, ki jih izdaja Azilni dom;
- na kulturnem, izobraževalnem in športnem področju;
- spodbuja tudi razvoj drugih dejavnosti, ki so v interesu prosilcev.

(2) Podrobnejše pogoje za delovanje domske skupnosti določi vodja Azilnega doma v navodilu o delovanju domske skupnosti.

26. člen

(1) Besedilo tega pravilnika se izobesi na oglasni deski Azilnega doma, nastanitvenih oddelkih in sprejemnih prostorih v slovenskem in angleškem jeziku.

(2) Izvlečki besedila tega pravilnika se izobesijo na oglasni deski Azilnega doma, nastanitvenih oddelkih in sprejemnih prostorih v slovenskem, angleškem, francoskem, bosanskem, srbskem, ruskem, albanskem, turškem in farski jeziku ter po potrebi v drugih, prosilcem razumljivih jezikih.

VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

27. člen

Navodilo iz drugega odstavka 25. člena se izda v roku treh mesecev po uveljavitvi tega pravilnika.

28. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o hišnem redu Azilnega doma (Uradni list RS, št. 62/11)

29. člen

Ta pravilnik začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Podpisan pravilnik se objavi elektronsko na intranetu Policije, obvestilo o sprejetju pa se objavi na oglasni deski MNZ.

Na podlagiZakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št.....) izdaja ministrica za notranje zadeve

PRAVILNIK
o načinu dostopa prosilcev za mednarodno zaščito do svetovalcev za begunce ter
nagrajevanju in povračilu stroškov svetovalcem za begunce

1. člen

Ta pravilnik določa način dostopa prosilcev za mednarodno zaščito (v nadaljnjem besedilu: prosilec) do svetovalcev za begunce (v nadaljnjem besedilu: svetovalec) ter merila za določitev nagrade za opravljeno delo in povračilo stroškov svetovalcem za opravljeno pravno pomoč v zvezi s postopki po Zakonu o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. ; v nadaljnjem besedilu: zakon) na Upravnem sodišču Republike Slovenije in Vrhovnem sodišču Republike Slovenije.

2. člen

(1) Prosilec lahko za podporo in pravno pomoč izbere svetovalca iz imenika svetovalcev, se z njim dogovori in ga pooblasti za zastopanje. Izbrani svetovalec je dolžan pooblastilo pred začetkom opravljanja zastopanja posredovati Ministrstvu za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

(2) Če svetovalec, ki si ga za pomoč in podporo izbere prosilec, zavrne nudenje podpore in pravne pomoči prosilcu ali če se svetovalec ne odziva na njegove pozive, je prosilec o tem dejstvu dolžan pisno ali ustno obvestiti ministrstvo. Če prosilec o zavrnitvi nudenja podpore in pravne pomoči svetovalca ali neodzivanju svetovalca na pozive prosilca ministrstvo obvesti ustno, ministrstvo to dejstvo zabeleži z uradnim zaznamkom. Ministrstvo o zavrnitvi nudenja podpore in pravne pomoči prosilcu obvesti ministrstvo, pristojno za pravosodje, ki mora svetovalca pozvati, da navede razloge za zavrnitev podpore in pravne pomoči.

(3) Če prosilec svetovalca ne izbere po postopku iz prvega odstavka tega člena ali če je izbrani svetovalec zavrnil nudenje podpore in pravne pomoči, lahko za podporo in pravno pomoč svetovalca v ustni ali pisni obliki zaprosi ministrstvo. Ministrstvo prosilcu dodeli svetovalca po abecednem vrstnem redu priimkov svetovalcev iz imenika svetovalcev.

(4) Za potrebe dodelitve svetovalca iz prejšnjega odstavka ministrstvo vzpostavi dnevnik, v katerega se po zaporednih številkah vpisuje datum in ura vpisa v dnevnik, priimek in ime dodeljenega svetovalca ter priimek in ime prosilca, ki mu je bil svetovalec dodeljen.

(5) S svetovalcem, ki je izbran v skladu s tretjim odstavkom tega člena, ministrstvo vzpostavi prvi stik in svetovalca obvesti o izbiri, ta pa mora ministrstvu podporo in pravno pomoč v izbranem primeru v roku treh ur od vzpostavljenega stika potrditi pisno po elektronski pošti ali po faksu, ministrstvu pa do začetka opravljanja zastopanja posredovati tudi pooblastilo za zastopanje prosilca. O dodeljenem svetovalcu ministrstvo prosilca obvesti z obvestilom, ki je določen v prilogi 1 tega pravilnika.

(6) Če izbrani svetovalec zavrne nudenje podpore in pravne pomoči, ministrstvo to dejstvo ustrezno zabeleži v dnevniku iz četrtega odstavka tega člena ter prosilcu dodeli svetovalca, ki je naslednji po vrstnem redu iz tretjega odstavka tega člena.

(7) Če svetovalec v 12 mesecih neupravičeno zavrne nudenje podpore in pravne pomoči v treh zadevah ali če ministrstvo prejme obvestilo prosilca ali njegovega zakonitega zastopnika o

nerednem in nevestnem delu dodeljenega svetovalca ali če ministrstvo prejme obvestilo prosilca ali njegovega zakonitega zastopnika, da ga svetovalec ne obvešča o postopku za priznanje mednarodne zaščite, ministrstvo o tem obvesti ministrstvo, pristojno za pravosodje.

(8) Če se svetovalec ne odziva na obvestila ministrstva iz petega odstavka tega člena, ministrstvo o tem obvesti ministrstvo, pristojno za pravosodje, ki svetovalca pisno pozove, da navede opravičljive razloge za svoje ravnanje. Če svetovalec opravičljivih razlogov ne navede, se šteje, da je svetovalec za vsak primer neodzivanja na pozive ministrstva zavrnil nudenje podpore in pravne pomoči.

(9) Svetovalci so ministrstvo dolžni ažurno obveščati o daljših odsotnostih.

(10) Prosilec lahko med postopkom zamenja svetovalca. O tem je dolžan nemudoma pisno obvestiti ministrstvo in navesti razloge za zamenjavo. Izjavo prosilca ministrstvo posreduje ministrstvu, pristojnemu za pravosodje.

(11) Svetovalec lahko odpove pooblastilo v posamezni zadevi, če svoje dolžnosti ne more več opravljati. O odpovedi pooblastila in razlogih za odpoved je svetovalec dolžan nemudoma pisno obvestiti ministrstvo. Izjavo svetovalca o odpovedi pooblastila ministrstvo posreduje ministrstvu, pristojnemu za pravosodje.

3. člen

Svetovalca lahko pri posameznih dejanjih zastopanja nadomešča drug svetovalec, če je to izrecno navedeno v pooblastilu in če z nadomeščanjem soglaša prosilec, kar mora izhajati iz pooblastila.

4. člen

Svetovalec je za vsak postopek, v katerem je nudil podporo in pravno pomoč prosilcu, dolžan predložiti ministrstvu stroškovnik z dokazili, ki izkazujejo upravičenost do nagrade in povračila stroškov. Svetovalec lahko stroškovnik predloži po pravnomočnosti odločitve sodišča v zadevi ali v roku 60 dni po izvršljivosti postopka priznanja mednarodne zaščite.

5. člen

Za dejanja pravne pomoči pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije in Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije so svetovalci upravičeni do nagrade in povračila stroškov, pri čemer se smiselno uporabljajo drugi odstavek 25. člena, 36. člen ter 1., 2. in 3. poglavje 3. dela in 6. del tarife, razen tarifne številke 6002, iz Zakona o odvetniški tarifi (Uradni list RS, št.).

6. člen

(1) O odmeri nagrade in povračilu stroškov na podlagi stroškovnika odloči ministrstvo v roku 30 dni od prejema stroškovnika s sklepom.

(2) Izplačilo odmerjene nagrade in stroškov se opravi na podlagi računa, ki ga svetovalec izstavi po dokončnosti sklepa iz prejšnjega odstavka, ali v primeru, da svetovalec ni zavezanec po zakonu, ki ureja davek na dodano vrednost, pisne izjave svetovalca, da se strinja s sklepom, ki mora vsebovati številko transakcijskega računa svetovalca ter naziv banke.

KONČNI DOLOČBI

7. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o načinu dostopa prosilcev za mednarodno zaščito do svetovalcev za begunce ter nagrajevanju in povračilu stroškov svetovalcem za begunce (Uradni list RS, št. 3/12 in 29/13).

8. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Na podlagi člena Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št.....) izdaja ministrica za notranje zadeve v soglasju z ministrico za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

PRAVILNIK
o načinu izvajanju zakonitega zastopanja mladoletnikov brez spremstva ter načinu zagotavljanja ustrezne nastanitve, oskrbe in obravnave mladoletnikov brez spremstva zunaj azilnega doma ali njegove izpostave

1. člen
(vsebina)

Ta pravilnik določa:

- način izvajanja pooblastila zakonitega zastopnika;
- način medsebojnega sodelovanja zakonitega zastopnika, ministrstva, pristojnega za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), in krajevno pristojnega centra za socialno delo (v nadaljnjem besedilu: center) pri izvajanju skrbi za osebnost, pravice in koristi mladoletnika brez spremstva (v nadaljnjem besedilu: mladoletnik);
- način zagotavljanja ustrezne nastanitve, oskrbe in obravnave mladoletnika zunaj azilnega doma ali njegove izpostave;
- način oblikovanja in vodenja seznama zakonitih zastopnikov, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve;
- vsebino in način izvedbe usposabljanja kandidatov za zakonite zastopnike ter potrdilo o usposabljanju in
- merila za izračun višine nagrade in povračila potrebnih stroškov zakonitega zastopnika.

2. člen
(način izvajanja pooblastila)

(1) Zakoniti zastopnik zastopa mladoletnika na način in v obsegu, določenem v Zakonu o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št., v nadaljnjem besedilu: zakon).

(2) Zakoniti zastopnik se je dolžan pri vsakem važejšem opravilu posvetovati z mladoletnikom, če je mladoletnik sposoben razumeti pomen in posledice posameznega opravila.

(3) Zakoniti zastopnik je dolžan mladoletnika na primeren način redno obveščati o izvedenih aktivnostih.

(4) Če mladoletnik zakonito zastopanje potrebuje tudi na področju, ki ga pooblastilo iz xx. člena zakona ne zajema, se mladoletniku za to področje imenuje skrbnik v skladu z zakonom, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja. O nastopu takih primerov sta zakoniti zastopnik in ministrstvo dolžna nemudoma obvestiti center.

(5) Zakoniti zastopnik lahko istočasno zastopa največ pet mladoletnikov. Kadar ni mogoče zagotoviti zakonitega zastopanja za vsakega mladoletnika, ki zastopanje potrebuje, lahko zakoniti zastopnik izjemoma istočasno zastopa največ osem mladoletnikov.

3. člen
(medsebojno sodelovanje)

(1) Medsebojno sodelovanje zakonitega zastopnika, ministrstva in centra mora biti usmerjeno v zagotovitev največje mladoletnikove koristi. Zakoniti zastopnik, ministrstvo in center so drug drugega dolžni ažurno obveščati o vseh pomembnih dejstvih oziroma izvedenih aktivnostih, ki se tičejo mladoletnika.

(2) Ministrstvo je dolžno zakonitemu zastopniku in centru omogočiti dostop do mladoletnika.

4. člen **(nastanitev, oskrba in obravnava mladoletnikov zunaj azilnega doma)**

(1) Mladoletnikom, ki jim zaradi zdravstvenih ali drugih posebnih potreb ni mogoče zagotavljati ustrezne nastanitve, oskrbe in obravnave v azilnem domu ali njegovi izpostavi, se izjemoma ustrezna nastanitev, oskrba in obravnava zagotavljajo v drugi ustrezni instituciji v Republiki Sloveniji.

(2) Če mladoletniku zaradi zdravstvenih ali drugih posebnih potreb v azilnem domu ali njegovi izpostavi ni mogoče zagotavljati ustrezne nastanitve, oskrbe in obravnave, se o tem nemudoma pisno obvesti ministrstvo, ki obvestilo posreduje centru in zakonitemu zastopniku.

(3) Na podlagi obvestila iz prejšnjega odstavka center oziroma drugi pristojni organ ob sodelovanju zakonitega zastopnika izvede postopek nastanitve v druge primerne institucije, kjer morata biti mladoletniku zagotovljena tudi primerna oskrba in obravnava. O izvedenih ukrepih center oziroma drug pristojni organ sprotno obvešča ministrstvo.

(4) Če je to potrebno za razumevanje postopka iz prejšnjega odstavka ali za zagotavljanje primerne oskrbe in obravnave izven azilnega doma ali njegove izpostave, se v obsegu iz xx. člena zakona mladoletniku zagotavlja pravica do tolmača.

5. člen **(javni poziv kandidatom za zakonite zastopnike)**

(1) Ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve, po potrebi objavi javni poziv za pridobivanje kandidatov za zakonite zastopnike.

(2) Ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve, kandidate za zakonite zastopnike, ki izpolnjujejo pogoje, ki jih za skrbnika določa zakon, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, povabi na usposabljanje za zakonite zastopnike. Kandidate, ki pogojev ne izpolnjujejo, o tem obvesti.

6. člen **(usposabljanje)**

(1) Usposabljanje kandidatov za zakonite zastopnike traja 24 ur. Po opravljenem usposabljanju Fakulteta za socialno delo Univerze v Ljubljani kandidatu izda potrdilo o usposobljenosti za zakonitega zastopnika. Obrazec potrdila je določen v Prilogi 1, ki je sestavni del tega pravilnika.

(2) Zakoniti zastopnik mora vsakih pet let od uvrstitve na seznam zakonitih zastopnikov opraviti dodatno usposabljanje, ki traja 8 ur. Na dodatno usposabljanje zakonitega zastopnika povabi ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve. Po opravljenem dodatnem usposabljanju zakonitemu zastopniku Fakulteta za socialno delo Univerze v Ljubljani izda potrdilo o opravljenem dodatnem usposabljanju. Obrazec potrdila je določen v Prilogi 2, ki je sestavni del tega pravilnika.

7. člen **(program usposabljanja)**

(1) Usposabljanje s področja družinskega prava zajema naslednje sklope:

- skrbništvo,
- rejništvo,

- varstvo otrokovih pravic.
- (2) Usposabljanje s področja socialnega dela zajema naslednje sklope:
- zakonodaja s področja socialnega varstva v Republiki Sloveniji,
 - spretnosti v socialnem delu z upoštevanjem načela največje otrokove koristi,
 - medkulturne, rasne in verske značilnosti (delovanje verstev oziroma vpliv okolja na posameznika, kulturne in religiozne posebnosti, kulturni šok),
 - razvoj medkulturnih kompetenc pri zagovorništvu otrok (samozavedanje lastnega sistema vrednot, soočanje s stereotipi, prilagodljivost).
- (3) Usposabljanje s področja psihologije zajema naslednje sklope:
- razvojna psihologija (odraščanje v povezavi z izgradnjo in izgubo identitete, vplivi okolja, otrokove temeljne potrebe, motivacija, čustvovanje),
 - delo z otrokom (vzpostavljanje zaupnega odnosa, način pogovora z otrokom, posttravmatski sindrom, izpostavljenost otrok tveganjem in nevarnostim).
- (4) Usposabljanje s področja varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter azilnega prava zajema naslednje sklope:
- splošno o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin,
 - mednarodna zaščita kot človekova pravica,
 - zakonodajo Evropske unije na področju mednarodne zaščite,
 - pravni okvir mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji.
- (5) Usposabljanje s področja dela z mladoletniki zajema naslednje sklope:
- značilnosti mladoletnikov,
 - načela dobre prakse pri delu z mladoletniki,
 - temeljni standardi za zakonite zastopnike mladoletnikov.

8. člen **(seznam zakonitih zastopnikov)**

(1) Ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve, vodi seznam zakonitih zastopnikov (v nadaljnjem besedilu: seznam), na katerega uvrsti prejemnike potrdila o usposobljenosti, ki ga posreduje centrom za socialno delo.

(2) Ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve, po seznamu najmanj enkrat letno preveri, ali zakoniti zastopniki še izpolnjujejo pogoje za zakonitega zastopnika. Ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve, briše s seznama zakonitega zastopnika, ki sam tako želi, ki ni opravil dodatnega usposabljanja iz drugega odstavka 6. člena tega pravilnika, ki ne izpolnjuje več pogojev za skrbnika, določenih z zakonom, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, je pri opravljanju zakonitega zastopanja malomaren, zlorablja svoje pravice ali s svojim delom ogroža varovančevo varnost.

9. člen **(nagrada zakonitega zastopnika za opravljeno delo)**

Zakonitemu zastopniku za zastopanje na področjih varovanja zdravja, izobraževanja, varovanja premoženjskih pravic in koristi mladoletnika ter v postopku priznanja mednarodne zaščite pripada nagrada v višini 20 eurov neto za dejansko opravljeno uro zastopanja. V čas zastopanja se ne všttevajo odmori med zastopanjem in čas čakanja na zastopanje.

10. člen **(stroški zakonitega zastopnika)**

(1) Zakoniti zastopnik je upravičen tudi do povračila potrebnih stroškov. Potrebni stroški so potni in materialni stroški, ki so nastali zaradi izvajanja zakonitega zastopanja.

(2) Potni stroški prihoda zakonitega zastopnika od kraja njegovega stalnega ali začasnega prebivališča do kraja, kjer opravlja delo zakonitega zastopnika, ter njegove vrnitve, se zakonitemu zastopniku obračunajo v skladu s predpisi, ki urejajo povračila stroškov prevoza na delo in z dela javnim uslužbencem in funkcionarjem v državni upravi.

(3) Materialni stroški (pisarniški material in pripomočki ter stroški komuniciranja) se ovrednotijo v višini deset odstotkov neto od odmerjene nagrade.

11. člen **(odmera nagrade in povračila stroškov)**

(1) Zakoniti zastopnik uveljavlja izplačilo nagrade in potrebnih stroškov do desetega dne v mesecu za vsa opravljena zastopanja v preteklem mesecu. Zakoniti zastopnik za vsakega mladoletnika posebej predloži ministrstvu poročilo za izplačilo nagrade na obrazcu, ki je določen v Prilogi 3, ki je sestavni del tega pravilnika. Zakoniti zastopnik za opravljena zastopanja izven ministrstva predloži potrdilo institucije, kjer je zastopanje potekalo, v katerem mora biti opredeljeno, koliko časa je zastopanje trajalo.

(2) O odmeri nagrade in povračilu potrebnih stroškov na podlagi poročila iz prejšnjega odstavka v roku 30 dni od prejema dokumentacije iz prejšnjega odstavka odloči ministrstvo.

(3) Zakoniti zastopnik je po dokončnosti odločbe iz prejšnjega odstavka dolžan izstaviti račun oziroma, če ne gre za zavezanca po zakonu, ki ureja davek na dodano vrednost, podati pisno izjavo, da se z odločbo strinja.

12. člen

Z dnem, ko začne veljati ta pravilnik, preneha veljati Pravilnik o načinu izvajanja zakonitega zastopanja mladoletnikov brez spremstva ter načinu zagotavljanja ustrezne nastanitve, oskrbe in obravnave mladoletnikov brez spremstva zunaj azilnega doma ali njegove izpostave (Uradni list RS, št. 6/12 in 36/14).

13. člen

Ta pravilnik začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Za izvrševanječlena ter na podlagi Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št.....) izdaja ministrica za notranje zadeve

PRAVILNIK
o postopku s tujcem, ki izrazi namen podati prošnjo za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji ter postopku sprejema prošnje za mednarodno zaščito

I. SPLOŠNI DOLOČBI

1. člen
(vsebina)

S tem pravilnikom se določa postopek s tujcem, ki izrazi namen podati prošnjo za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji ter oblika, vsebina in način sprejema prošnje za mednarodno zaščito (v nadaljnjem besedilu: prošnja).

2. člen
(namen podaje prošnje za mednarodno zaščito)

(1) Državljan tretje države ali oseba brez državljanstva lahko pri katerem koli državnem organu ali organu lokalne skupnosti izrazi namen podaje prošnje (v nadaljnjem besedilu: vlagatelj namere). Državni organ ali organ lokalne skupnosti o tem nemudoma obvesti pristojni organ iz 3. točke 3. člena Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št.) (v nadaljnjem besedilu: pristojni organ) ter vlagatelja namere napoti v azilni dom, kjer se izvede predhodni postopek, razen, če ni v tem pravilniku določeno drugače.

(2) Določba prejšnjega odstavka se uporablja tudi v primeru, če državljan tretje države ali oseba brez državljanstva namen podaje prošnje izrazi v bolnišnici ali drugih podobnih institucijah, razen če v tem pravilniku ni drugače določeno.

II. PREDHODNI POSTOPEK

3. člen
(izjava o razlogih za mednarodno zaščito)

(1) Vlagatelj namere po prihodu v azilni dom napiše izjavo o razlogih za mednarodno zaščito (v nadaljnjem besedilu: izjava).

(2) Vlagatelj namere mora izjavo napisati lastnoročno in čitljivo ter pri tem natančno navesti razloge, zaradi katerih želi v Republiki Sloveniji zaprositi za mednarodno zaščito. Na dolžnost natančnega opisa razlogov, zaradi katerih želi v Republiki Sloveniji zaprositi za mednarodno zaščito, ga je dolžna opozoriti uradna oseba pristojnega organa.

(3) Če je vlagatelj namere nepismen ali izjave o namenu iz drugih utemeljenih razlogov ne more napisati sam, jo po njegovem nareku napiše tolmač. Izjava, napisana po nareku tolmača, se vlagatelju namere prebere v jeziku, ki ga razume, kar vlagatelj namere potrdi s svojim podpisom. Če vlagatelj namere izjave o namenu ne želi napisati, se o tem naredi uradni zaznamek, ki ga morajo podpisati uradna oseba pristojnega organa, vlagatelj namere in tolmač.

(4) O vlagatelju namere pristojni organ obvesti policijo, ki ugotovi njegovo istovetnost in pot, po kateri je prišel v Republiko Slovenijo, ter o tem izdela poročilo.

(5) Vlagatelj namere izjavo o razlogih za mednarodno zaščito lahko poda tudi pri policiji, ki v tem primeru smiselno uporablja določila drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena. Policija o vlagatelju namere nemudoma obvesti pristojni organ.

(6) Obravnava v predhodnem postopku poteka ob sodelovanju tolmača, v jeziku, ki ga vlagatelj namere razume. Tolmač je dolžan pisno prevesti izjavo o razlogih za mednarodno zaščito.

4. člen (registracijski list)

(1) Ko policija konča s postopkom iz četrtega odstavka prejšnjega člena, pristojni organ izpolni registracijski list, ki je kot priloga št. 1 sestavni del tega pravilnika. V primeru iz petega odstavka prejšnjega člena registracijski list izpolni policija.

(2) Registracijskemu listu se mora priložiti:

- izjavo iz prvega odstavka prejšnjega člena;
- uradni zaznamek iz tretjega odstavka prejšnjega člena;
- poročilo policije o ugotovitvah iz četrtega odstavka prejšnjega člena;
- potrdilo o oddanih dokumentih, ki je kot priloga št. 2 oziroma priloga št. 3 sestavni del tega pravilnika;
- dokumente, ki potrjujejo istovetnost vlagatelja namere;
- vsa druga dokazila, ki jih je posedoval vlagatelj namere (vozovnice, telefonske kartice, potrdila o nočitvah, potrdila o bivanju, članske izkaznice političnih in drugih organizacij ...);
- obrazec iz drugega odstavka 5. člena tega pravilnika.

5. člen (informacije o nadaljnjem postopku)

(1) Po izpolnitvi registracijskega lista se vlagatelju namere izročijo informacije o nadaljnjem poteku predhodnega postopka, ki vključujejo pojasnila glede:

- nastanitve v sprejemne prostore azilnega doma,
- posledic samovoljne zapustitve sprejemnih prostorov,
- prepovedi odstranitve iz Republike Slovenije,
- sanitarno-dezinfekcijskega in preventivno-zdravstvenega pregleda.

(2) Vlagatelj namere informacije o nadaljnjem postopku prejme v jeziku, ki razume, prejem pa potrdi s podpisom izjave, ki je kot priloga št. 4 sestavni del tega pravilnika.

6. člen (prihod v azilni dom)

(1) Vlagatelja namere, ki nezakonito vstopi v Republiko Slovenijo, policija po končanem postopku iz četrtega ali petega odstavka 3. člena tega pravilnika v najkrajšem možnem času pripelje v azilni dom.

(2) Vlagatelja namere, ki zakonito vstopi v Republiko Slovenijo, policija po končanem postopku iz četrtega ali petega odstavka 3. člena tega pravilnika napoti v azilni dom.

7. člen (postopek s tujcem, ki v zavodu za prestajanje kazni zapora ali v zavodu, kjer se prestaja pripor, izrazi namen podaje prošnje)

(1) Če tujec izrazi namen podaje prošnje v zavodu za prestajanje kazni zapora ali v zavodu, kjer se prestaja pripor (v nadaljnjem besedilu: zavod), se pristojna oseba zavoda ravna po določbah 3. in 4. člena tega pravilnika.

(2) Pristojna oseba zavoda o vlagatelju namere nemudoma obvesti pristojni organ in mu posreduje izjavo in registracijski list s prilogami.

8. člen

(postopek s tujcem, ki na meji oziroma v tranzitnem prostoru na letališču ali pristanišču ali na ladji, ki je na sidrišču, izrazi namen podaje prošnje)

(1) Če tujec izrazi namen podaje prošnje in se nahaja v tranzitnem prostoru na letališču ali pristanišču ali na ladji, ki je na sidrišču, odgovorna oseba na letališču, v pristanišču ali na ladji, ki je na sidrišču, o namenu nemudoma obvesti policijo.

(2) Policija ravna v skladu 3. in 4. členom tega pravilnika.

III. SPREJEMNI PROSTORI AZILNEGA DOMA

9. člen

(nastanitev v sprejemnih prostorih)

(1) Vlagatelja namere se po končanem postopku iz četrtega ali petega odstavka 3. člena tega pravilnika nastani v sprejemne prostore azilnega doma (v nadaljnjem besedilu: sprejemni prostori). Vlagatelja namere se nastani v enega izmed sprejemnih prostorov glede na kategorijo, v katero spada.

(2) Vlagatelj namere pred nastanitvijo v sprejemne prostore pisno dovoli, da njega in predmete, ki jih ima pri sebi, pregleda uradna oseba pristojnega organa. Če vlagatelj namere ne dovoli pregleda, se mu nastanitev v sprejemne prostore ne dovoli.

(3) Vlagatelja namere se pred nastanitvijo v sprejemne prostore seznanijo, da je objekt video nadzorovan. Seznanitev vlagatelj namere potrdi s podpisom izjave, ki je kot priloga št. 5 sestavni del tega pravilnika.

(4) Med nastanitvijo v sprejemnih prostorih je vlagatelju namere zagotovljena ustrezna prehrana v skupni višini do 2300 KCAL, nujne higienske potrebščine in dostop do nujnega zdravljenja. Če prosilec zaradi zdravstvenih, verskih ali drugih utemeljenih razlogov ob nastanitvi v sprejemne prostore izrazi potrebo po posebni prehrani, se mu le-to zagotovi.

(5) Ob nastanitvi v sprejemne prostore vlagatelj namere podpiše tudi izjavo iz priloge št. 5 o seznanitvi, da v primeru samovoljne zapustitve sprejemnih prostorov odstopa od namena podaje prošnje in da se ga v tem primeru obravnava v skladu z zakonom, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

(6) Vlagatelj namere je v sprejemnih prostorih nastanjen do vložitve popolne prošnje.

10. člen

(brošura)

(1) Vlagatelj namere ob nastanitvi v sprejemne prostore prejme brošuro z informacijami o postopku priznanja mednarodne zaščite ter pravicah in dolžnostih, ki jih ima kot prosilec (v nadaljnjem besedilu: brošura), kar potrdi s podpisom izjave iz priloge št. 5. Poleg brošure prejme tudi seznam svetovalcev za begunce, obvestilo o sanitarno-dezinfekcijskem in preventivnem-zdravstvenem pregledu ter obvestilo o začetku sprejema prošnje.

(2) Brošuro, izjavo iz priloge št. 5, seznam svetovalcev za begunce, obvestilo o sanitarno-dezinfekcijskem in preventivnem zdravstvenem pregledu ter obvestilo o začetku sprejema prošnje, prejme vlagatelj namere v jeziku, ki ga razume.

(3) Če je vlagatelj namere nepismen ali mu vsebina dokumentov iz prejšnjega odstavka ni razumljiva, se mu ta prebere ter dodatno in s tolmačevo pomočjo obrazloži v jeziku, ki ga razume.

IV. POSTOPEK PRED SPREJEMOM PROŠNJE

11. člen **(sanitarno-dezinfekcijski pregled)**

(1) Vlagatelj namere mora pred sprejemom prošnje opraviti sanitarno-dezinfekcijski pregled, ki obsega:

- tuširanje in preoblačenje v čisto perilo in obleko,
- zagotovitev svežega osebne in posteljne perila, po potrebi pa tudi novo vrhno obleko ter brisače in pribor za osebno higieno.

(2) V primeru prekoračene nastanitvene kapacitete sprejemnih prostorov azilnega doma, se lahko skladno s priporočili Zavoda za zdravstveno varstvo pristojnega za območje, na katerem se nahaja azilni dom, izvaja dodaten obseg sanitarno-dezinfekcijskega pregleda.

(3) Pregled iz prejšnjega odstavka opravi zdravstveni tehnik.

(4) Sredstva za zagotavljanje sanitarno-dezinfekcijskih pregledov zagotavlja pristojni organ.

12. člen **(preventivno-zdravstveni pregled)**

(1) Vlagatelj namere mora pred sprejemom prošnje opraviti preventivno-zdravstveni pregled, ki obsega:

- anamnezo o nalezljivih boleznih ter kontaktih z bolniki in klicenoscih,
- preverjanje podatkov o cepljenjih in zaščiti z zdravili,
- klinični pregled kože, sluznic, žrela in bezgavk zaradi nalezljivih bolezni,
- druge nujne preiskave, če je to zaradi klinične slike vlagatelja namere potrebno.

(2) Pregled iz prejšnjega odstavka opravi zdravnik, ki svoje ugotovitve zabeleži v protokol bolnikov.

(3) Sredstva za zagotavljanje preventivno-zdravstvenih pregledov zagotavlja pristojni organ.

13. člen **(informiranje pred sprejemom prošnje)**

(1) Po opravljenem sanitarno-dezinfekcijskem in preventivno-zdravstvenem pregledu se vlagatelja namere s pomočjo tolmača za jezik, ki ga razume, ustno seznanijo s postopkom mednarodne zaščite, s pravili dublinskega postopka ter s pravicami in dolžnostmi prosilca za mednarodno zaščito. Vlagatelj namere ustno seznanitev s postopkom mednarodne zaščite ter pravicami in dolžnostmi prosilca za mednarodno zaščito potrdi s podpisom izjave, ki je kot priloga št. 6 sestavni del tega pravilnika.

(2) Vlagatelj namere, ki trdi, da je mladoletnik brez spremstva, in njegov zakoniti zastopnik, sta v jeziku, ki ga vlagatelj namere razume, ustno in pisno seznanjena tudi z možnostjo odreditve pregleda za določitev starosti, načinom pregleda in možnimi posledicami rezultata pregleda ter posledicami neutemeljene odklonitve pregleda, kar potrdita s podpisom izjave, ki je kot priloga št. 7a sestavni del tega pravilnika.

14. člen

(fotografiranje in daktiloskopiranje)

Uradna oseba vlagatelja namere pred sprejemom prošnje in po opravljenih pregledih iz 11. in 12. člena tega pravilnika ter informiranju iz prejšnjega člena zaradi ugotavljanja in preverjanja istovetnosti ter izvajanja Uredbe 2003/343/ES, Uredbe 2000/2725/ES in Uredbe 2008/767/ES fotografira in mu odvzame prstne odtise.

V. SPREJEM PROŠNJE

15. člen (čas sprejema prošnje)

(1) Prošnja se sprejme v najkrajšem možnem času po izvedbi postopkov iz II., III. in IV. poglavja tega pravilnika.

(2) V primeru mladoletnika brez spremstva se sprejem prošnje na utemeljeno pisno zahtevo njegovega zakonitega zastopnika lahko odloži za največ 48 ur od vložene zahteve.

16. člen (sprejem prošnje)

(1) Prošnja se sprejme na predpisanem obrazcu, ki je kot priloga št. 7 sestavni del tega pravilnika.

(2) Sprejem prošnje vodi uradna oseba pristojnega organa.

(3) Pri sprejemu prošnje so poleg uradne osebe, ki vodi postopek sprejema prošnje, zapisnikarja, tolmača, zakonitega zastopnika v primeru mladoletnega vlagatelja namere, lahko prisotni še:

- predstavnik Visokega komisariata Združenih narodov za begunce, če vlagatelj namere s tem soglaša,
- oseba, ki si jo vlagatelj namere sam izbere za pomoč ali podporo,
- druge uradne osebe ali delavci pristojnega organa, če vlagatelj namere s tem soglaša,
- znanstveni delavci, študenti ali javni delavci, če ima to pomen za znanstveno delo ali institucijo in če vlagatelj namere s tem soglaša.

(4) Pred zaprosilom za pridobitev soglasja se prosilca seznanijo z razlogom za prisotnost oseb iz prve, tretje ali četrte alineje prejšnjega odstavka.

17. člen (način podajanja in oblika izjave)

(1) Vlagatelj namere samostojno poda izjavo o razlogih za vložitev prošnje, ki jo uradna oseba lahko dopolni z dodatnimi vprašanji na način, ki omogoča vlagatelju namere, da lahko celovito predstavi razloge za svojo prošnjo. Uradna oseba mora pri tem upoštevati osebnost vlagatelja namere, njegove osebne in splošne okoliščine, vključno s kulturnim poreklom in njegovo morebitno pripadnostjo ranljivim skupinam. Dodatna vprašanja lahko vlagatelju namere postavi tudi njegov zakoniti zastopnik oziroma pooblaščenec.

(2) Po sprejemu izjave o razlogih za vložitev prošnje se vlagatelju namere v jeziku, ki ga razume, prebere zapisnik o sprejemu prošnje.

(3) Vlagatelj namere in vsi navzoči lahko na prebrano vsebino podajo pripombe, ki jih mora uradna oseba zabeležiti. O tem morajo biti vlagatelj namere in vsi navzoči pred branjem zapisnika opozorjeni.

(4) Vlagatelj namere in vsi navzoči potrdijo vsebino zapisnika o sprejemu prošnje s svojim podpisom. Če obsega zapisnik več strani, podpiše uradna oseba in vlagatelj namere vsako stran. Če se vlagatelj ne zna ali ne more podpisati, uradna oseba to dejstvo zabeleži v zapisnik. V primeru vlagatelja namere, ki še ni star 15 let, zapisnik podpiše zgolj njegov zakoniti zastopnik.

(5) Popolna prošnja je vložena, ko jo podpišejo uradna oseba pristojnega organa, tolmač, vlagatelj namere, v primeru mladoletnega prosilca njegov zakoniti zastopnik in njegov pooblaščenec, če ga ima.

(6) Če vlagatelj namere, njegov pooblaščenec ali zakoniti zastopnik odklonijo podpis prošnje, uradna oseba to zabeleži v obliki uradnega zaznamka, iz katerega mora biti razviden razlog za odklonitev podpisa.

(7) Sprejem prošnje se lahko zabeleži tudi z avdio-video elektronskimi napravami, o čemer mora uradna oseba pristojnega organa predhodno obvestiti vlagatelja namere in ostale prisotne ter navedeno dejstvo tudi ustrezno zabeležiti.

18. člen (priloge k prošnji)

(1) Priloge k prošnji:

1. izpolnjen registracijski list iz 4. člena tega pravilnika s prilogami;
2. podpisana izjava, da je v jeziku, ki ga razume prejel informacije o nadaljnjem poteku predhodnega postopka (priloga št. 4);
3. podpisana izjava, da je v jeziku, ki ga razume, prejel brošuro, bil seznanjen s tem, da zapustitev sprejemnih prostorov azilnega doma pred prejemom prošnje pomeni odstop od namena, da bo v Republiki Sloveniji zaprosil za mednarodno zaščito, in da bo v takem primeru obravnavan po zakonu, ki ureja področje tujcev ter da je seznanjen s tem, da so sprejemni prostori video nadzorovani (priloga št. 5);
4. podpisana izjava, da je bil seznanjen s postopkom priznanja mednarodne zaščite, pravicami in dolžnostmi prosilca ter pravili dublinskega postopka (priloga št. 6);
5. podpisana izjava vlagatelja namere, ki trdi da je mladoletnik brez spremstva, in njegovega zakonitega zastopnika, da sta prejela pisno obvestilo in bila ustno seznanjena z možnostjo odreditve pregleda za določitev starosti, načinom pregleda in možnimi posledicami rezultata pregleda ter posledicami neutemeljene odklonitve pregleda (priloga št. 7a);
6. pooblastilo o zastopanju v postopku priznanja mednarodne zaščite;
7. prstni odtisi;
8. fotografija prosilca;
9. podatki iz baze, ki se vodi v skladu z Uredbo 2002/2575/ES.

VI. VNOS V EVIDENCE

19. člen (vnos v azilni register)

Pristojni organ podatke iz prošnje vnese v evidence iz x. člena Zakona o mednarodni zaščiti.

IV. KONČNI DOLOČBI

20. člen

Z dnem, ko začne veljati ta pravilnik, preneha veljati Pravilnik o postopku s tujcem, ki izrazi namen podati prošnjo za mednarodno zaščito ter postopku sprejema prošnje za mednarodno zaščito (Uradni list RS, št. 64/11 in 29/13).

21. člen

Ta pravilnik začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Za izvrševanječlena ter na podlagi Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št.....) ministrica za notranje zadeve v soglasju z ministrico za zdravje, ministrico za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter ministrom za izobraževanje, znanost in šport izdaja

PRAVILNIK o pravicah prosilcev za mednarodno zaščito

I. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen (vsebina)

(1) Ta pravilnik podrobneje ureja pogoje in načine za zagotavljanje pravic prosilcev za mednarodno zaščito ter tistih prosilcev, ki spadajo v skupino ranljivih oseb s posebnimi potrebami (v nadaljnjem besedilu: prosilec), in sicer do:

- prebivanja v Republiki Sloveniji;
- spremljanja postopka v jeziku, ki ga razume;
- informiranja;
- materialne oskrbe v primeru nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi (v nadaljnjem besedilu: azilni dom), ki obsega nastanitve, prehrano, obleko in obutev ter higienske potrebščine;
- nujnega zdravljenja;
- finančne pomoči v primeru nastanitve na zasebnem naslovu;
- izobraževanja;
- dela in zaposlovanja;
- humanitarne pomoči;
- žepnine.

(2) Pravilnik določa tudi pristojnost za zagotavljanje finančnih sredstev za izvajanje določb tega pravilnika.

II. PRAVICE PROSILCEV ZA MEDNARODNO ZAŠČITO

2. člen (pravica do prebivanja v Republiki Sloveniji)

(1) Pravica do prebivanja v Republiki Sloveniji se pridobi z vložitvijo prošnje za mednarodno zaščito v skladu s prvim odstavkom 40. člena Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št., v nadaljnjem besedilu: zakon) in traja do izvršitve odločitve pristojnega organa iz 3. točke 3. člena zakona (v nadaljnjem besedilu: pristojni organ) oziroma najdalj do pravnomočnosti odločitve. Ta pravica se ne šteje kot dovoljenje za prebivanje po zakonu, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

(2) Izkaznica prosilca (v nadaljnjem besedilu: izkaznica) je dokument, ki potrjuje njegov status prosilca in je hkrati dovoljenje, da oseba ostane v Republiki Sloveniji do izvršljivosti odločitve v postopku mednarodne zaščite. Z veljavno izkaznico prosilec uveljavlja pravice iz zakona.

(3) Izkaznico izda pristojni organ nemudoma po vložitvi popolne prošnje za mednarodno zaščito (v nadaljnjem besedilu: prošnja). Izda se na obrazcu, ki je kot priloga št. 1 sestavni del tega pravilnika.

(4) Izkaznica se izda z veljavnostjo največ 120 dni, z možnostjo podaljšanja. Prosilec mora izkaznico podaljšati osebno, v času uradnih ur, pred iztekom njene veljavnosti. Prosilec je sam odgovoren za podaljšanje izkaznice. Na to dolžnost se prosilca ob pomoči tolmača posebej opozori pri vložitvi prošnje.

(5) Pogrešitev, izgubo ali tatvino (v nadaljnjem besedilu: pogrešitev) izkaznice, mora prosilec nemudoma naznaniti pristojnemu organu in pri tem navesti okoliščine pogrešitve izkaznice. Obrazec Naznanitev pogrešitve, izgube ali tatvine izkaznice prosilca je kot priloga št. 2 sestavni del tega pravilnika. Pristojni organ prosilcu po naznanitvi pogrešitve izda novo izkaznico.

3. člen

(pravica do spremljanja postopka v jeziku, ki ga prosilec razume)

(1) Če prosilec ne razume uradnega jezika, spremlja postopek v jeziku, ki ga razume. Pristojni organ mu zagotovi spremljanje postopka preko tolmača.

(2) Pomoč tolmača je prosilcu zagotovljena ob sprejemu prošnje, osebem razgovoru, v drugih utemeljenih primerih pa po odločitvi pristojnega organa.

(3) Če je prosilec gluha, mu pristojni organ omogoči tolmača znakovnega jezika.

(4) Če se prosilec ne more izražati ne govorno ne z znakovnim jezikom, se mu omogoči izražanje na drug način, in sicer preko ustreznega strokovnjaka.

(5) Sredstva za izvajanje pravice iz tega člena zagotavlja pristojni organ.

4. člen

(pravica do informiranja)

(1) Vlagatelju namere iz x. točke x. člena zakona mora biti proti podpisu izročena brošura z informacijami iz prvega odstavka x. člena zakona v jeziku, ki ga razume, da se seznani z njeno vsebino že pred sprejemom prošnje.

(2) Vlagatelj namere se z vsebino brošure seznani tudi ustno, v jeziku, ki ga razume. Pristojni organ mu zagotovi spremljanje ustnega informiranja preko tolmača, v trajanju 30 minut.

(3) Gluhega prosilca se z vsebino brošure seznani preko tolmača znakovnega jezika.

(4) Sredstva za izvajanje te pravice zagotavlja pristojni organ.

5. člen

(ugotavljanje posebnih potreb)

(1) V okviru pregleda iz xx. člena se oceni, ali gre za prosilca s posebnimi potrebami glede sprejema oziroma prosilca, ki potrebuje posebna procesna jamstva v postopku mednarodne zaščite.

(2) Ugotovitve glede obstoja posebnih potreb oziroma potrebe po posebnih procesnih jamstvih se navedejo v obrazcu, ki je kot priloga 2 sestavni del tega pravilnika. Obrazec je del spisa prosilca.

(3) Obstoj posebnih potreb oziroma potreb po posebnih procesnih jamstvih se lahko ugotovi kadarkoli kasneje v postopku. V tem primeru obrazec iz prejšnjega odstavka tega člena izpolni uradna oseba pristojnega organa, ki je ugotovila obstoj posebnih potreb oziroma potreb po posebnih procesnih jamstvih in obrazec vloži v spis prosilca.

6. člen

(pravica do osnovne oskrbe)

(1) Prosilcu, ki je nastanjen v azilnem domu, osnovno oskrbo zagotavlja pristojni organ.

(2) Če višina stroškov oskrbe in nastanitve prosilca, ki je nastanjen v drugih primernih institucijah iz xx. člena tega pravilnika, presega višino finančne pomoči, ki mu je dodeljena v skladu s prvim odstavkom xx. člena tega pravilnika, razliko v stroških na podlagi izstavljenega računa za stroške storitev institucionalnega varstva, krije pristojni organ, če na podlagi drugega predpisa ni določen drug zavezanec za plačilo.

(3) Prosilec, ki je nastanjen na zasebnem naslovu, krije stroške osnovne oskrbe sam iz naslova finančne pomoči iz xx. člena tega pravilnika.

(4) Prosilec, ki ima lastna sredstva za preživljanje ali mu je preživljanje zagotovljeno kako drugače, mora sam kriti stroške ali sorazmeren delež stroškov osnovne oskrbe v azilnem domu.

7. člen

(strošek dnevne osnovne oskrbe za prosilca)

(1) Strošek dnevne osnovne oskrbe za prosilca je povprečni dnevni strošek osnovne oskrbe prosilca v azilnem domu, izračunan za obračunsko leto.

(2) Strošek dnevne oskrbe sestavljajo letni:

- sorazmerni stroški, povezani z nastanitvijo,
- stroški prehrane,
- stroški obleke in obutve ter
- stroški higienskih potrebščin.

(3) Sorazmerni stroški, povezani z nastanitvijo vključujejo stroške ogrevanja, električne energije in komunalnih storitev. Upoštevajo se zgolj stroški nastanitvenega dela azilnega doma.

(4) Strošek dnevne osnovne oskrbe za prosilca se izračuna tako, da se ob zaključku proračunskega leta seštejejo vsi stroški iz drugega odstavka tega člena nato pa se jih deli s številom bivalnih dni prosilcev v obračunskem letu.

(5) Pristojni organ enkrat letno s sklepom določi višino stroška dnevne oskrbe za prosilca.

(6) Mesečni strošek osnovne oskrbe prosilca se izračuna tako, da se pomnoži višina stroška dnevne osnovne oskrbe s številom dni v mesecu.

8. člen

(ugotavljanje lastnih sredstev za preživljanje)

(1) Pristojni organ kot lastna sredstva za preživljanje upošteva sredstva, ki jih ima prosilec v lasti ob nastanitvi v azilni dom in ki jih za namen kritja stroškov ali sorazmernega deleža stroškov osnovne oskrbe izroči pristojnemu organu.

(2) Pristojni organ prevzame prosilčeva lastna sredstva za preživljanje največ v skupni višini šestmesečnega povračila stroškov ali sorazmernega deleža stroškov osnovne oskrbe upoštevajoč izračun iz 8. člena tega pravilnika.

(3) Po porabi prevzetih sredstev pristojni organ ponovno ugotovi prosilčevo višino lastnih sredstev za preživljanje ter v primeru ugotovljenih prosilčevih lastnih sredstev za preživljanje ukrepa v smislu določb prvega in drugega odstavka tega člena.

(4) O prevzemu lastnih sredstev za preživljanje izda pristojni organ prosilcu potrdilo, ki je kot priloga št. 9 sestavni del tega pravilnika. V primeru, da prosilec zapusti azilni dom se mu preostanek izročenih sredstev vrne.

(5) Pristojni organ kot lastna sredstva za preživljanje upošteva tudi mesečne neto prejeme pridobljene na podlagi 85. člena zakona.

(6) Nagrada za opravljeno vzdrževalno delo, pridobljena na podlagi 82. člena zakona in žepnina, pridobljena na podlagi 79.a člena zakona, se ne upoštevata kot lastna sredstva za preživljanje.

(7) Mesečni znesek prosilčevih lastnih sredstev za preživljanje znaša v primeru upoštevanja prvega odstavka tega člena šestino prevzetih prosilčevih lastnih sredstev za preživljanje, v primeru upoštevanja petega odstavka tega člena pa mesečni neto prejemek izplačan v mesecu pred mesecem v katerem pristojni organ ugotavlja prosilčeva lastna sredstva za preživljanje.

(8) Višina mesečnega povračila za kritje stroškov ali sorazmernega deleža stroškov osnovne oskrbe se na novo določi ob vsaki spremembi mesečnega zneska prosilčevih lastnih sredstev za preživljanje.

(9) V primeru ugotavljanja lastnih sredstev za preživljanje za družino se upoštevajo sredstva vseh družinskih članov. Pri opredelitvi družinskih članov se uporabljajo določbe 16.b člena zakona.

9. člen

(izračun povračila za kritje stroškov ali sorazmernega deleža stroškov osnovne oskrbe)

Pristojni organ na podlagi ugotovljenega mesečnega zneska prosilčevih lastnih sredstev za preživljanje iz sedmega odstavka prejšnjega člena izračuna višino mesečnega povračila za kritje stroškov ali sorazmernega deleža stroškov osnovne oskrbe upoštevajoč naslednje kriterije:

Mesečni znesek prosilčevih lastnih sredstev za preživljanje glede na mesečni strošek osnovne oskrbe upoštevajoč število družinskih članov	Mesečno povračilo za kritje stroškov ali sorazmernega deleža stroškov osnovne oskrbe (se izračuna glede na določen odstotek od mesečnega stroška osnovne oskrbe)
Večja od 1,5 mesečnega stroška osnovne oskrbe	100 %
Večja od 1 mesečnega stroška osnovne oskrbe in manjša ali enaka 1,5 mesečnega stroška osnovne oskrbe	75 %
Večja od 0,75 mesečnega stroška osnovne oskrbe in manjša ali enaka 1 mesečnega stroška osnovne oskrbe	50 %
Večja od 0,5 mesečnega stroška osnovne oskrbe in manjša ali enaka 0,75 mesečnega stroška osnovne oskrbe	30 %
Večja od 0,2 MSOO in manjša ali enaka 0,5 mesečnega stroška osnovne oskrbe	20 %
Manjša ali enaka 0,2 mesečnega stroška osnovne oskrbe	0 %

10. člen

(postopek plačila)

(1) Prosilec krije mesečno povračilo za kritje stroškov ali sorazmernega deleža stroškov osnovne oskrbe do 15 v mesecu za pretekli mesec na podlagi sklepa pristojnega organa s katerim se določi višina mesečnega povračila, za kritje stroškov ali sorazmernega deleža stroškov osnovne oskrbe, za posamezni mesec koriščenja pravice do osnovne oskrbe.

(2) Pristojni organ izdela navodilo za povračilo stroškov ali sorazmernega deleža stroškov osnovne oskrbe, ravnanje s prevzetimi prosilčevimi lastnimi sredstvi ter načinom vračila v primeru prosilčeve zapustitve azilnega doma.

11. člen

(nastanitev)

(1) Prosilec ima pravico do nastanitve v azilnem domu od vložitve prošnje do izvršitve odločitve pristojnega organa oziroma najdalj do pravnomočnosti odločitve.

(2) Prosilec je v skladu z možnostmi nastanjen na ustreznem oddelku azilnega doma, pri čemer se upošteva predvsem starost, spol in poseben položaj ranljivih oseb. Pristojni organ zagotovi,

da se ves čas postopka spremlja poseben položaj ranljivih oseb glede sprejema in se jim zagotavlja ustrezna podpora.

(3) Pri določitvi nastanitvenega oddelka se upoštevajo družbena skupina, načelo enotnosti družine ter pravica do zasebnosti in osebnega dostojanstva ter varnosti.

(4) Vsakemu prosilcu pripada ležišče in pripadajoča oprema v sobi. Prosilcu je omogočena tudi souporaba čajne kuhinje, sanitarnih prostorov in ročne pralnice na nastanitvenem oddelku.

(5) V izjemnem primeru lahko prosilec na podlagi izdane dovolilnice prenoči zunaj azilnega doma. Dovolilnico za prenočitev zunaj azilnega doma, ki je kot priloga št. x sestavni del tega pravilnika, lahko izda pristojni organ. Mladoletnemu prosilcu se dovolilnica izda samo s pisnim soglasjem starša oziroma zakonitega zastopnika. Dovolilnica se lahko izda v naslednjih primerih:

- če je prosilec zaposlen v skladu s 85. členom zakona in se zaposlitev izvaja zunaj kraja nastanitve;
- če se prosilec izobražuje v skladu s 86. členom zakona, institucija, kjer se izobražuje, pa se nahaja zunaj kraja nastanitve;
- zaradi urejanja zadev na sodišču, ki ni v kraju nastanitve;
- zaradi večdnevnih organiziranih aktivnosti;
- iz humanitarnih in drugih osebnih razlogov (poroka, smrt ...).

(6) Prosilec je dolžan pristojnemu organu pred izdajo dovolilnice posredovati podatke o naslovu, kjer se bo zadrževal in telefonsko številko, kjer bo ves čas odsotnosti dosegljivi. Prav tako mora predložiti dokazila, ki opravičujejo izdajo dovolilnice iz prejšnjega odstavka.

12. člen

(razselitev v druge primerne institucije)

(1) Prosilca se lahko v primeru izjemnih osebnih okoliščin na podlagi njegove vloge oziroma po uradni dolžnosti razseli v druge primerne institucije (dom upokojencev, varna hiša, psihiatrična ustanova, ustrezne socialnovarstvene ustanove), če mu pristojni organ ne more zagotoviti nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi.

(2) Vlogi za razselitev v druge primerne institucije mora prosilec predložiti dokazila, iz katerih je razvidno, da mu pristojni organ ne more zagotoviti nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi. Obrazec vloge za razselitev v druge primerne institucije je kot priloga št. x sestavni del tega pravilnika.

(3) Če se prosilec nastani v varni hiši, lahko vloži vlogo po nastanitvi v navedeni instituciji.

13. člen

(razselitev na zasebni naslov)

(1) Pristojni organ lahko prosilcu na podlagi vloge odobri razselitev na zasebni naslov v primeru, da je ugotovljena njegova istovetnost, če je bil z njim opravljen osebni razgovor in če so mu na zasebnem naslovu zagotovljeni ustrezni pogoji za bivanje.

(2) Ustreznost pogojev za bivanje na zasebnem naslovu ugotavlja pristojni organ, ki opravi ogled prostorov za bivanje. O ogledu se pripravi poročilo, na obrazcu, ki je kot priloga št. 8 sestavni del tega pravilnika. Ogled se tudi fotografsko dokumentira.

(3) Zagotovljeni pogoji za bivanje prosilca na zasebnem naslovu morajo ustrezati minimalnim bivalnim standardom in minimalnim higijenskim standardom. Minimalni bivalni standardi so naslednji:

- prostori, namenjeni bivanju, spanju in uživanju hrane, morajo imeti tla, ki so pokrita z oblogo, stene in strop morajo biti izolirani, vrata in okna morajo tesniti in se odpirati, da je omogočeno zračenje;
- prostori, namenjeni bivanju, spanju in uživanju hrane, morajo biti ustrezno vzdrževani, zagotovljena mora biti možnost ogrevanja;
- zagotovljeni morajo biti gradbeni in požarni normativi;
- v dnevnih in spalnih prostorih mora biti poskrbljeno za zadostno osvetlitev (naravno in električno);
- za vsakega odraslega stanovalca mora biti zagotovljena samostojna postelja, največ dve postelji sta lahko ena nad drugo;
- v prostoru, ki je namenjen bivanju, spanju, uživanju hrane, lahko biva največ 6 odraslih oseb;
- glede na število oseb, ki bivajo v prostoru, mora biti zagotovljeno na osebo za spanje najmanj 6 m², za kuhinjo 1 m² in bivanje 1 m², brez sanitarnih prostorov:

Število oseb	Najmanjša površina
1	8 m ²
2	10 m ²
3	16 m ²
4	21 m ²
5	27 m ²
6	30 m ²

(4) Minimalni higienski standardi so naslednji:

- v sanitarijah mora biti stranišče z urejenim splakovanjem, umivalnik ter prha z mrzlo in toplo vodo;
- stranišče in prha morata biti fizično ločena od ostalih bivalnih prostorov, vendar v istem bivalnem objektu.

(5) Vlogi za razselitev na zasebni naslov iz prvega odstavka tega člena, ki je kot priloga št. 4 sestavni del tega pravilnika mora prosilec predložiti najemno pogodbo oziroma v primeru brezplačne nastanitve izjavo o soglasju lastnika, da sprejme prosilca v nastanitev.

14. člen

(razselitev na zasebni naslov za prosilca z drugimi utemeljenimi razlogi)

(1) Pristojni organ lahko na podlagi vloge odobri razselitev na zasebni naslov tudi prosilcu, katerega istovetnost ni ugotovljena in s katerim ni bil opravljen osebni razgovor, če pri njem obstajajo drugi utemeljeni razlogi, ki jih ugotovi pristojni organ, če so mu na zasebnem naslovu zagotovljeni ustrezni pogoji za bivanje. Ustreznost teh pogojev se ugotavlja v skladu s tretjim odstavkom prejšnjega člena.

(2) Vlogi za razselitev na zasebni naslov iz prejšnjega odstavka mora prosilec predložiti najemno pogodbo oziroma v primeru brezplačne nastanitve izjavo o soglasju lastnika, da sprejema prosilca v nastanitev. Vlogi mora prosilec predložiti tudi dokazila o obstoju drugih utemeljenih razlogov.

(3) Vlogo za razselitev na zasebni naslov prosilec vloži pri pristojnem organu, ki vlogo z vsemi priloženimi dokazili odstopi komisiji iz tretjega odstavka 83. člena zakona, ki ugotavlja utemeljenost razlogov in o tem poda mnenje.

15. člen
(prenehanje nastanitve v azilnem domu)

(1) Oseba, ki ji je bila priznana mednarodna zaščita, mora z dnem pravnomočnosti odločitve o priznanju mednarodne zaščite zapustiti azilni dom. Pristojni organ o pravnomočnosti obvesti notranjo organizacijsko enoto Ministrstva za notranje zadeve, pristojno za vključevanje oseb z mednarodno zaščito.

(2) Tujca, ki mu je bila prošnja zavrnjena z odločbo, ki je postala pravnomočna in izvršljiva, se preda pristojni organizacijski enoti policije.

16. člen
(ponovna nastanitev v azilnem domu)

Prosilca, ki je nastanjen na podlagi xx., 12. ali 13. člena tega pravilnika, se v primeru spremenjenih okoliščin in na njegovo prošnjo lahko ponovno nastani v azilnem domu.

17. člen
(prehrana)

(1) Prosilec, ki je nastanjen v azilnem domu, ima pravico do prehrane, ki vključuje tudi dnevni obrok sadja. Skupna kalorična vrednost celodnevni obrokov brez sadja znaša od 8800 do 9700 KJ (2100–2300 kcal).

(2) Ranljive skupine iz xx. člena zakona so na osnovi ugotovitve pristojnega zdravstvenega delavca ali socialnega delavca upravičene do dodatnih obrokov. Upravičenost do dodatnih obrokov prosilec dokazuje z veljavnim obrazcem, ki ga izpolni zdravstveni ali socialni delavec. Obrazec je kot priloga št. 5 sestavni del tega pravilnika.

(3) Otroci stari do 14 let, ki bivajo v azilnem domu, imajo pravico do dopoldanske in popoldanske malice. Šoloobveznim otrokom se zagotavlja šolska malica.

(4) Učenci in dijaki prosilci za mednarodno zaščito, uveljavljajo pravico do subvencionirane šolske prehrane v skladu s predpisi, ki urejajo šolsko prehrano.

(5) Prosilcu s posebnimi zdravstvenimi potrebami, ki jih dokaže z zdravniškim potrdilom, je zagotovljena ustrezna prehrana. Prosilcu je v skladu z možnostmi lahko zagotovljena prehrana, ki upošteva njegove posebne prehranjevalne navade, kar sporoči pristojnemu socialnemu delavcu.

(6) Vsebina jedilnikov se usklajuje mesečno, potrjuje pa jo vodja azilnega doma.

18. člen
(obleka, obutev in higienske potrebščine)

(1) Prosilec je ob nastanitvi v azilni dom upravičen do nastanitvenega paketa.

(2) Prosilcu se po potrebi dodeljujejo higienske potrebščine.

(3) Prosilcu, ki nima ustreznih oblačil in obutve, se dodelijo ustrezna oblačila in obutev.

(4) Podlaga za izdajo oblačil in obutve ter higienskih potrebščin iz drugega in tretjega odstavka tega člena je obrazec, ki ga izpolni pristojni socialni delavec nastanitvenega oddelka, kjer je prosilec nastanjen. Obrazec je kot priloga št. 6 sestavni del tega pravilnika.

(5) Pristojni organ o izdani obleki, obutvi in higienskih potrebščinah vodi evidenco.

19. člen
(pogrebni stroški)

V primeru smrti prosilca in pogreba v Republiki Sloveniji pristojni organ krije nujne stroške pogreba v Republiki Sloveniji, ki so določeni s predpisi Republike Slovenije.

20. člen
(pravica do nujnega zdravljenja)

- (1) Nujno zdravljenje iz xx. člena zakona se izvaja preko javne zdravstvene mreže.
- (2) Prosilec uveljavlja pravico do nujnega zdravljenja z veljavno izkaznico.
- (3) Ranljivi osebi s posebnimi potrebami, izjemoma pa tudi drugemu prosilcu, se lahko na njegov predlog, na predlog zakonitega zastopnika ali na predlog pristojnega uslužbenca azilnega doma, odobri dodaten obseg zdravstvenih storitev, vključno s psihoterapevtsko pomočjo. Ta obseg določi in odobri komisija iz tretjega odstavka xx. člena zakona.
- (4) Mladoletnika brez spremstva pri uveljavljanju pravice do zdravstvenega varstva zastopa zakoniti zastopnik.
- (5) Sredstva za zdravstveno varstvo prosilcev zagotavlja ministrstvo, pristojno za zdravje.

21. člen
(pravica do dela)

- (1) Prosilec lahko opravlja delo, če je njegova istovetnost nesporno ugotovljena. Z delom lahko prične devet mesecev po vložitvi prošnje, če mu v tem času ni bila vročena odločitev pristojnega organa in te zamude ni mogoče pripisati prosilcu.
- (2) Za opravljanje dela mora prosilec pridobiti delovno dovoljenje v skladu s predpisi, ki urejajo področje zaposlovanja in dela tujcev. O prenehanju statusa prosilca pristojni organ v roku 3 dni obvesti Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. O izdanem delovnem dovoljenju je zavod dolžan v roku 3 dni obvestiti pristojni organ.
- (3) Prosilec, ki dela, je dolžan podatke o svoji zaposlitvi (kopijo delovnega dovoljenja, kopijo pogodbe o zaposlitvi, podatke o dohodkih, delovni čas ...) v roku 3 dni posredovati pristojnemu organu.

22. člen
(dostop do tečajev poklicnega usposabljanja)

- (1) Prosilcu se lahko po poteku roka iz prvega odstavka prejšnjega člena omogoči dostop do tečajev poklicnega usposabljanja, ki jih za primere brezposelnosti organizira zavod za zaposlovanje, krajevno pristojen za območje, kjer je prosilec nastanjen.
- (2) Sredstva za dostop prosilcev do izvajanja tečajev poklicnega usposabljanja krije zavod za zaposlovanje, krajevno pristojen za območje, kjer je prosilec nastanjen.

23. člen
(pomoč pri vzdrževalnih delih v azilnem domu)

- (1) Prosilec, nastanjen v azilnem domu, lahko pomaga v azilnem domu pri delih, povezanih z vzdrževanjem in nastanitvijo, lahko pa pomaga tudi pri vsakodnevnem sporazumevanju uradnih oseb z drugimi prosilci.
- (2) Prosilec lahko v azilnem domu opravlja naslednja dela: lažja fizična dela, težja fizična dela, strokovno-tehnična dela in nudenje pomoči pri sporazumevanju.
- (3) Nagrada za opravljeno delo se prosilcu dodeli v denarni obliki po postopku, določenem v internem navodilu.
- (4) Pristojni organ najmanj enkrat letno sprejme cenik vzdrževalnih del.

24. člen
(pravica do finančne pomoči v primeru razselitve zunaj azilnega doma)

- (1) Prosilcu, ki mu je odobrena razselitev zunaj azilnega doma v skladu z 11., 12. in 13. členom tega pravilnika in nima zagotovljene brezplačne nastanitve in mu pristojni organ ne more

zagotoviti nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi ter nima lastnih sredstev za preživljanje najmanj v višini finančne pomoči, določene v 27. členu tega pravilnika, se na podlagi vloge za uveljavljanje finančne pomoči dodeli finančna pomoč, če nima na podlagi drugih predpisov drugih zavezancev, ki so ga dolžni preživljati.

(2) Zagotovljena brezplačna nastanitev pomeni, da prosilec za svojo nastanitev ni dolžan plačevati stroškov najema bivalnega prostora, stanovanjske opreme in obratovalnih stroškov.

(3) Vlogo za uveljavljanje finančne pomoči vloži prosilec pri pristojnemu organu, in sicer na obrazcu, ki je kot priloga št. x sestavni del tega pravilnika. K vlogi mora predložiti:

- potrdilo o dohodku oziroma izjavo o tem, da nima lastnih sredstev za preživljanje;
- izjavo, da nima zagotovljene brezplačne nastanitve;
- najemno pogodbo za stanovanje oziroma v primeru brezplačne nastanitve izjavo lastnika stanovanja oziroma osebe, ki sprejme prosilca v nastanitev, o tem, da je nastanitev brezplačna.

(4) Vlogo za uveljavljanje finančne pomoči za družino poda praviloma eden izmed staršev, in sicer za vse družinske člane, v primeru mladoletnega prosilca brez spremstva pa njegov zakoniti zastopnik.

(5) Prosilec, ki je razseljen zunaj azilnega doma in mu je odobrena finančna pomoč, sam krije stroške svoje osnovne oskrbe.

25. člen (dodelitev finančne pomoči)

(1) O dodelitvi finančne pomoči odloči pristojni organ z odločbo.

(2) Finančna pomoč pripada prosilcu ob izpolnjevanju pogojev, za dodelitev finančne pomoči do pravnomočno končanega postopka priznanja mednarodne zaščite in se izplačuje enkrat mesečno za pretekli mesec.

(3) Finančno pomoč, v gotovini, izplačuje uradna oseba pristojnega organa prosilcu ob predložitvi veljavne izkaznice v prostorih azilnega doma.

(4) Finančna pomoč se za družino dodeli v skupnem znesku, praviloma se izplačuje vlagatelju, v primeru mladoletnika brez spremstva pa njegovemu zakonitemu zastopniku.

26. člen (dolžnost sporočanja in preverjanje okoliščin v zvezi z nastanitvijo na zasebnem naslovu)

(1) Prosilci so dolžni pristojnemu organu pisno sporočiti vsa nova dejstva in okoliščine ter spremembe, ki vplivajo na odločitev o dodelitvi finančne pomoči, le-te morajo sporočiti najkasneje v roku osmih dni, od dneva, ko so zanje izvedeli.

(2) Pristojni organ ima pravico do preverjanja vseh okoliščin v zvezi z nastanitvijo na zasebnem naslovu, ki vplivajo na odločanje o razselitvi iz azilnega doma in finančni pomoči.

27. člen (odmera finančne pomoči)

(1) Višina finančne pomoči se za prosilca, ki nima lastnih sredstev za preživljanje, določi v višini obračunanega zneska, ki mu pripada na podlagi 27. člena tega pravilnika.

(2) Višina finančne pomoči se prosilcu, ki ima lastna sredstva za preživljanje, določi kot razlika med obračunanim zneskom, ki pripada prosilcu na podlagi 27. člena tega pravilnika in višino mesečnega zneska prosilčevih lastnih sredstev za preživljanje.

(3) Višina finančne pomoči se družini prosilca, ki ima lastna sredstva za preživljanje, določi kot razlika med seštevkom obračunanih zneskov, ki pripadajo posameznim družinskim članom, in seštevkom mesečnih dohodkov vseh družinskih članov za pretekli mesec.

(4) Sredstva za finančno pomoč zagotavlja pristojni organ.

28. člen
(merila za izračun finančne pomoči)

(1) Višina obračunanega zneska za prosilca se v razmerju do osnovnega zneska minimalnega dohodka, določenega s predpisi, ki urejajo socialnovarstvene prejemke, določi po naslednjih merilih:

- za odraslo osebo ali vlagatelja 0,5
- za vsako naslednjo odraslo osebo v družini 0,25
- za otroka do 18. leta starosti 0,35
- za mladoletnega prosilca brez spremstva 0,5.

(2) Prosilcu se obračunani znesek zmanjša:

- za 15 odstotkov, če ima zagotovljeno brezplačno nastanitev;
- za 40 odstotkov, če ima zagotovljeno brezplačno prehrano;
- za 45 odstotkov, če ima zagotovljeno brezplačno oskrbo z oblačili, obutvijo in sredstvi za osebno higieno.

(3) Višina finančne pomoči se na novo določi ob vsaki spremembi višine mesečnih dohodkov prosilca ali spremembi osnovnega zneska minimalnega dohodka, določenega s predpisi, ki urejajo socialnovarstvene prejemke, ali spremembah, ki vplivajo na odmero finančne pomoči iz prvega in drugega odstavka tega člena.

29. člen
(pravica do izobraževanja)

(1) Pravica prosilcev do osnovnošolskega izobraževanja se izvaja v skladu s predpisi, ki urejajo osnovnošolsko izobraževanje.

(2) Mladoletnike brez spremstva pri uveljavljanju pravice do osnovnošolskega izobraževanja zastopa njihov zakoniti zastopnik.

(3) Prosilcu se omogoči, mladoletnemu prosilcu in prosilcu, ki je mladoletnik brez spremstva, pa se ob sodelovanju z zakonitim zastopnikom zagotovi dostop do izobraževanja na srednjih splošnih in strokovnih ter poklicnih šolah pod pogoji, ki veljajo za državljane Republike Slovenije. Zagotovljena jim je tudi brezplačna uporaba učbenikov iz učbeniškega sklada, če ga šola ima.

(4) Prosilcem se omogoči dostop do visokošolskega, višješolskega strokovnega in univerzitetnega izobraževanja pod pogoji, ki veljajo za državljane Republike Slovenije.

(5) Sredstva za zagotavljanje pravic do osnovnošolskega, srednješolskega, visokošolskega, višješolskega, univerzitetnega izobraževanja in izobraževanja odraslih zagotavlja ministrstvo, pristojno za izobraževanje.

30. člen
(zagotavljanje dodatnih materialnih sredstev)

(1) Dodatna materialna sredstva za kritje stroškov za nabavo učnih pripomočkov in del drugih stroškov za izvedbo izobraževanja iz prvega in drugega odstavka 86. člena zakona (delovni zvezki, zvezki, copati, barvice, risalni pribor, ekskurzije, kulturni, naravoslovni, športni, tehnični in gospodinjski dnevi), ki jih ne zagotavlja ministrstvo, pristojno za izobraževanje, ali lokalna skupnost, zagotavlja pristojni organ, pod pogojem, da prosilci nimajo lastnih sredstev za preživljanje.

(2) Prosilci so upravičeni do kritja dela stroškov prevoza in prehrane v šoli pod enakimi pogoji, kot veljajo za državljane Republike Slovenije.

31. člen
(vstop v izobraževalni sistem)

- (1) Pristojni organ lahko organizira pripravo prosilca za vstop v osnovnošolski izobraževalni sistem.
- (2) Sredstva za organizacijo priprave iz prejšnjega odstavka zagotavlja pristojni organ.

32. člen
(dostop do institucij)

Sredstva za dostop do institucij in humanitarnih organizacij (karte, prevozi s službenimi vozili pristojnega organa, telefonski impulzi in drugo), ki izvajajo pravice iz 19., drugega odstavka 20. člena, 21., 28. in 30. člena tega pravilnika, za tiste prosilce, ki so nastanjeni v azilnem domu in nimajo lastnih dohodkov oziroma sredstev za preživljanje, zagotavlja pristojni organ.

33. člen
(pravica do žepnine)

- (1) Prosilci, ki so nastanjeni v azilnem domu in nimajo lastnih sredstev za preživljanje, so upravičeni do žepnine v višini določeni s sklepom Vlade Republike Slovenije iz tretjega odstavka xx člena zakona.
- (2) Žepnina se prosilcem izplačuje po enomesečnem bivanju v azilnem domu, in sicer enkrat mesečno za pretekli mesec.
- (3) Prosilci so upravičeni do žepnine do pravnomočno končanega postopka priznanja mednarodne zaščite.
- (4) Pristojni organ izplačuje žepnino prosilcem ob predložitvi veljavne izkaznice v prostorih azilnega doma. Prosilci s podpisom potrdijo prevzem žepnine.
- (5) Žepnina se za mladoletnika izplačuje njegovim staršem oziroma njegovemu zakonitemu zastopniku.
- (6) Prosilci so dolžni pristojnemu organu najkasneje v roku osmih dni od nastanka, pisno sporočiti vsa nova dejstva in okoliščine, ki vplivajo na pravico do žepnine.
- (7) Pristojni organ ima pravico do preverjanja vseh okoliščin v zvezi z izvajanjem pravice do žepnine.
- (8) Sredstva za žepnino zagotavlja pristojni organ.

III. KOMISIJA

34. člen
(imenovanje komisije)

- (1) Za ugotavljanje utemeljenosti razlogov za razselitev prosilcev na zasebni naslov z utemeljenimi zdravstvenimi razlogi ali drugimi utemeljenimi razlogi iz xx. člena zakona, odobritev dodatnega obsega zdravstvenih storitev iz xx. člena zakona ter pravice oseb s priznano mednarodno zaščito do podaljšanja obdobja nastanitve v integracijski hiši iz xx. člena zakona, se ustanovi komisija.
- (2) Komisijo imenuje in razrešuje minister, pristojen za notranje zadeve. Komisija se imenuje za dobo štirih let.

35. člen
(sestava komisije)

- (1) Za opravljanje nalog iz prve in tretje alineje prvega odstavka 35. člena tega pravilnika komisijo sestavljajo predsednik in trije člani, v primeru opravljanja naloge iz druge alineje prvega odstavka 35. člena tega pravilnika pa se komisija razširi za dodatnega člana (razširjena komisija).
- (2) Za predsednika komisije se imenuje vodja azilnega doma, ki ga v primeru odsotnosti nadomešča njegov namestnik.

(3) Za člane komisije se imenuje:

- predstavnika ministrstva, pristojnega za notranje zadeve s poznavanjem problematike sprejema prosilcev za mednarodno zaščito ali integracije oseb z mednarodno zaščito,
- strokovnjaka s področja splošne medicine, ki ima veljavno licenco Zdravniške zbornice Slovenije;
- predstavnika nevladnih organizacij s poznavanjem problematike področja mednarodne zaščite.

(4) Za dodatnega člana komisije se imenuje predstavnika ministrstva, pristojnega za zdravje, ki ga v komisijo imenuje minister, pristojen za zdravje.

(5) Vsak član komisije mora imeti vsaj enega nadomestnega člana, ki ga nadomešča pri delu komisije v njegovi odsotnosti.

(6) Predsednik komisije lahko za pridobitev strokovnih mnenj povabi k sodelovanju tudi druge strokovnjake.

36. člen
(naloge komisije)

(1) Komisija daje mnenja oziroma ugotavlja upravičenost do:

- razselitve na zasebnem naslovu zaradi razlogov iz tretjega odstavka 83. člena zakona,
- dodatnega obsega zdravstvenih storitev iz drugega odstavka 84. člena zakona,
- podaljšanja obdobja nastanitve oseb s priznano mednarodno zaščito v integracijski hiši iz četrtega odstavka 92. člena zakona.

(2) Komisija daje mnenja glede upravičenosti do razselitve na zasebni naslov iz prve in podaljšanja obdobja nastanitve oseb s priznano mednarodno zaščito v integracijski hiši iz tretje alineje prejšnjega odstavka, mnenja glede upravičenosti do dodatnega obsega zdravstvenih storitev iz druge alineje

Na podlagi Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št.) izdaja minister za pravosodje

PRAVILNIK o usposabljanju in opravljanju preverjanja znanj svetovalcev za begunce

1. člen (vsebina)

Ta pravilnik določa program usposabljanja in opravljanja preverjanja znanj ter način in pogoje za opravljanje preverjanja znanj za svetovalce za begunce (v nadaljnjem besedilu: svetovalec), vsebino in obliko prijave k preverjanju znanj, sestavo in oblikovanje komisij za preverjanje znanj, potek in ocenjevanje preverjanja znanj, zapisnik o poteku preverjanja znanj, potrdilo o opravljenem preverjanju znanj in plačilo stroškov preverjanja znanj.

2. člen (strokovno usposabljanje)

(1) Center za izobraževanje v pravosodju organizira usposabljanje za svetovalce, ki vključuje predstavitev predpisov, teorije in sodne prakse s področij iz 3. člena tega pravilnika.

(2) Ministrstvo za pravosodje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) na svoji spletni strani objavi informacije o usposabljanju in rok, do katerega se morajo kandidati prijaviti. Kandidate, ki se prijavijo na usposabljanje, se obvesti o poteku in vsebini usposabljanja.

(3) O udeležbi na usposabljanju se kandidatu izda pisno potrdilo.

(4) Usposabljanje izvajajo strokovnjaki s področij iz 3. člena tega pravilnika.

3. člen (program preverjanja znanj)

Preverjanje znanj vključuje znanja iz naslednjih področij:

I. Splošni del:

- pravo človekovih pravic:
 - a) načelo enakosti,
 - b) uresničevanje človekovih pravic,
 - c) človekovo osebno dostojanstvo,
 - d) ustavna pravica do pribežališča in človekove pravice tujcev po Ustavi,
 - e) politične pravice in svoboda veroizpovedi,
 - f) osebna svoboda in svoboda gibanja,
 - g) pravica do družinskega in zasebnega življenja,
 - h) prepoved mučenja, nečloveškega ali ponižujočega kaznovanja ali ravnanja,
 - i) pravice poštenega sojenja,
 - j) trgovina z ljudmi,
- splošni upravni postopek in
- upravni spor;

II. Posebni del:

- pravo mednarodne zaščite:
 - 1. viri prava mednarodne zaščite:
 - a) mednarodni viri,
 - b) zakonodaja Evropske unije,
 - c) zakonodaja Republike Slovenije,
 - 2. opredelitev mednarodne zaščite:
 - a) status begunca,

- b) status subsidiarne zaščite,
- 3. načelo nevračanja,
- 4. postopek za priznanje mednarodne zaščite:
 - a) temeljna postopkovna jamstva,
 - b) posebnosti v zvezi z ranljivimi kategorijami,
 - c) predhodni postopek,
 - d) postopek mednarodne zaščite (sprejem prošnje in pravila osebnega razgovora, ugotavljanje dejanskega stanja, subjekti preganjanja in resne škode, subjekti zaščite, lastnosti dejanj preganjanja, razlogi preganjanja, opredelitev resne škode),
 - e) razmejitev in razmerje med področjem mednarodne zaščite in področjem začasne zaščite razseljenih oseb,
- 5. posebni postopki:
 - a) dublinski postopek,
 - b) postopek varne tretje države,
 - c) ponovna prošnja,
 - d) posebni koncepti (varna izvorna država, notranja zaščita, sur place, država prvega azila, združevanje družine, delitev bremen in programi priseljevanja),
 - e) omejitve gibanja,
- 6. sodno varstvo,
- 7. sodna praksa s področja mednarodne zaščite,
- 8. pravice prosilcev za mednarodno zaščito in oseb s priznano mednarodno zaščito,
- 9. vloga, etika in praktično delo svetovalcev za begunce.

4. člen

(obveznost opravljanja usposabljanja in preverjanja znanj ter oprostitev obveznosti)

- (1) Usposabljanje in preverjanje znanj je obvezno za vse imenovane svetovalce.
- (2) Imenovani svetovalci, ki imajo opravljeno preverjanje znanj iz vsebin splošnega dela, so oproščeni obveznosti usposabljanja in opravljanja preverjanja znanja iz teh vsebin.
- (3) Obveznost usposabljanj ter preverjanja znanj ne velja za imenovane svetovalce, če imajo najmanj eno leto praktičnih izkušenj s tega področja, zlasti, če so že delali kot svetovalci oziroma kot odvetniki izvrševali zastopanje prosilcev po Zakonu o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, v nadaljnjem besedilu: zakon) v vsaj treh zadevah pred sodišči.

5. člen

(prijava k preverjanju znanj)

- (1) Imenovani svetovalci se prijavijo k preverjanju znanj na ministrstvo. V prijavi navedejo identifikacijske osebne podatke (osebno ime, naslov prebivališča, datum in kraj rojstva), datum imenovanja za svetovalce in področje izpita, ki so ga dolžni opravljati v skladu z zakonom.
- (2) V obvestilu, ki ga izda direktor Centra za izobraževanje v pravosodju, se določi dan, ura in kraj opravljanja preverjanja znanj ter sestava komisije za preverjanje znanj. Obvestilo se pošlje kandidatu najmanj 15 dni pred dnem, ki je določen za dan opravljanja preverjanja znanj.

6. člen

(komisija za preverjanje znanj)

- (1) Kandidat opravlja preverjanje znanj pred tričlansko komisijo, sestavljeno iz predsednika in dveh članov. En član komisije je uslužbenec Ministrstva za notranje zadeve, drug član komisije pa uslužbenec ministrstva, svetovalac, ali odvetnik.
- (2) Predsednik komisije je dolžan skrbeti za pravilnost poteka preverjanja znanja.

(3) Sestavo komisije za posamezni rok preverjanja znanj določi z obvestilom direktor Centra za izobraževanje v pravosodju izmed predsednikov in članov komisij, imenovanih z odločbo ministra za pravosodje (v nadaljnjem besedilu: minister).

(4) Predsednike komisij imenuje minister z odločbo izmed sodnikov Upravnega oddelka Vrhovnega sodišča Republike Slovenije ali Upravnega sodišča Republike Slovenije po predlogu predsednika Vrhovnega sodišča Republike Slovenije. Člane komisij imenuje izmed uslužbencev Ministrstva za notranje zadeve, ki imajo v Republiki Sloveniji pridobljeno najmanj izobrazbo študijskega programa druge stopnje pravne smeri oziroma raven izobrazbe, ki ustreza izobrazbi druge stopnje pravne smeri, po predlogu ministra za notranje zadeve in izmed uslužbencev ministrstva, ki imajo v Republiki Sloveniji pridobljeno najmanj izobrazbo študijskega programa druge stopnje pravne smeri oziroma raven izobrazbe, ki ustreza izobrazbi druge stopnje pravne smeri ali izmed že imenovanih svetovalcev, ali odvetnikov, ki so izvrševali zastopanje prosilcev po zakonu v vsaj treh zadevah pred sodišči.

(5) Predsedniku izpitne komisije pripada nagrada za delo v izpitni komisiji v višini 19,35 eurov bruto za posameznega kandidata, članu izpitne komisije v višini 12,93 eurov bruto za posameznega kandidata in zapisnikarju 6,46 eurov bruto za posameznega kandidata.

(6) Predsednik in člana komisije so upravičeni tudi do povračila prevoznih stroškov v zvezi z delom v komisiji, pri čemer se stroški kilometrine obračunavajo v skladu z zakonom, ki ureja višino povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov. Nagrado in potne stroške krije Ministrstvo za notranje zadeve.

7. člen **(zapisnik o preverjanju znanj)**

(1) Zapisnikarja, ki vodi zapisnik o preverjanju znanj, imenuje direktor Centra za izobraževanje v pravosodju izmed javnih uslužbencev zaposlenih v ministrstvu. Zapisnikar mora imeti najmanj srednjo strokovno izobrazbo.

(2) Zapisnik vsebuje naslednje podatke: osebne podatke kandidata, sestavo komisije, datum opravljanja preverjanja znanja, vprašanja ter uspeh.

(3) Zapisnik podpišejo predsednik in člana komisije ter zapisnikar.

8. člen **(potek preverjanja znanj)**

(1) Preverjanje znanja se opravlja ustno in traja za posameznega kandidata največ 60 minut.

(2) Vprašanja kandidatom zastavljajo predsednik in člana komisije.

9. člen **(uspeh preverjanja znanj)**

(1) Komisija oceni uspeh kandidata z opisno oceno »je opravil« ali »ni opravil«.

(2) Rezultat preverjanja znanj razglasi predsednik komisije ob navzočnosti članov komisije in kandidata takoj po končanem preverjanju znanj.

10. člen (potrdilo)

- (1) O uspešno opravljenem preverjanju znanj izda komisija kandidatu potrdilo takoj po opravljenem preverjanju znanj.
- (2) Potrdilo podpiše predsednik komisije.
- (3) Potrdilo o opravljenem preverjanju znanj se izda v dveh izvodih, od katerih prejme enega kandidat, drugi pa ostane v spisu ministrstva.

11. člen (ponovni poskus)

Kandidat, ki preverjanja znanj ni opravil uspešno, lahko preverjanje znanj ponavlja v roku, ki ga določi Direktor Centra za izobraževanje v pravosodju.

12. člen (odstop od preverjanja znanj)

- (1) Če kandidat brez opravičenega razloga določenega dne ne pristopi k opravljanju ali ponovitvi preverjanja znanj oziroma pisno ne obvesti ministrstva najmanj tri dni pred rokom, ali če odstopi, ko je že začel opravljati preverjanje znanj, se šteje, da preverjanja znanj ni opravil.
- (2) Direktor Centra za izobraževanje v pravosodju kandidatu, ki iz opravičenih razlogov določenega dne ne pristopi k opravljanju preverjanja znanj ali ponovitvi preverjanja znanj, ali kandidatu, ki iz opravičenih razlogov odstopi, ko je že začel opravljati preverjanje znanj, na njegov predlog z obvestilom določi nov rok za opravljanje preverjanja znanj. Tako dovoljen pristop ne šteje za ponovitev preverjanja znanj.
- (3) Predlog iz prejšnjega odstavka mora biti vložen najmanj tri delovne dni pred datumom preverjanja znanj, če ga iz posebej utemeljenih razlogov v tem roku ni mogoče vložiti, pa takoj, ko razlogi prenehajo.
- (4) Za opravičene razloge se štejejo zlasti bolezen, odsotnost zaradi starševskega dopusta, neodložljive in nenačrtovane osebne obveznosti.

13. člen (stroški preverjanja znanj)

- (1) Stroški preverjanja znanj bremenijo proračun.
- (2) V primeru, da se kandidat brez opravičenega razloga preverjanja znanj določenega dne ne udeleži, ali odstopi med preverjanjem znanj, je dolžan plačati stroške izpita.

14. člen (evidenca usposabljanj in preverjanja znanj)

Ministrstvo za vsakega kandidata vodi spis, ki vsebuje prijavo k usposabljanju in k preverjanju znanj, zapisnik o preverjanju znanj in potrdilo o opravljenem preverjanju znanj.

KONČNI DOLOČBI

15. člen

Z dnem, ko začne veljati ta pravilnik, preneha veljati Pravilnik o usposabljanju in opravljanju preverjanja znanj svetovalcev za begunce (Uradni list RS, št. 10/11).

16. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Na podlagi Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št.....) izdaja
Vlada Republike Slovenije

UREDBO
o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic osebam z mednarodno zaščito

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen
(vsebina)

Ta uredba podrobneje določa načine in pogoje za zagotavljanje pravic beguncev in oseb, ki jim je priznana subsidiarna zaščita (v nadaljnjem besedilu: osebe z mednarodno zaščito), in sicer do:

- prebivanja v Republiki Sloveniji,
- podaljšanja subsidiarne zaščite,
- pridobitve informacij o statusu, pravicah in dolžnostih oseb z mednarodno zaščito,
- nastanitve v nastanitvenih zmogljivostih ministrstva, pristojnega za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo),
- enkratne denarne pomoči,
- denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu,
- izobraževanja ter
- pomoči pri vključevanju v okolje.

2. člen
(dovoljenje za prebivanje)

(1) Oseba z mednarodno zaščito se mora zaradi izdaje dovoljenja za prebivanje iz xx člena Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. ; v nadaljnjem besedilu: zakon) čim prej po vročitvi odločbe o pridobitvi mednarodne zaščite zglasiti na ministrstvu.

(2) Oseba, ki ji je izdan sklep iz xx člena zakona, se mora 14 dni pred iztekom veljavnosti dovoljenja za prebivanje zglasiti pri pristojnem organu zaradi podaljšanja dovoljenja za prebivanje.

3. člen
(podaljšanje subsidiarne zaščite)

Oseba s priznano subsidiarno zaščito zaprosi za podaljšanje te zaščite na obrazcu, ki je kot priloga 1 sestavni del te uredbe.

4. člen
(zagotavljanje informacij)

(1) Osebam z mednarodno zaščito ministrstvo zagotavlja informacije iz xx člena zakona v obliki priročnikov in brošur ter v elektronski obliki in na spletni strani. Zagotovi jih tudi organom, ki obravnavajo te osebe, drugim državnim organom ter mednarodnim in nevladnim organizacijam.

(2) V obdobju pomoči pri vključevanju v okolje iz xx člena zakona lahko ministrstvo osebam z mednarodno zaščito informacije zagotavlja tudi z individualnim svetovanjem.

II. NASTANITEV

5. člen (nastanitev oseb z mednarodno zaščito)

(1) Postopek nastanitve na podlagi xx. člena zakona se začne na zahtevo osebe z mednarodno zaščito. Zahtevek za nastanitev se vloži na obrazcu, ki je kot priloga 2 sestavni del te uredbe. Ministrstvo osebi z mednarodno zaščito v najkrajšem možnem času izda odločbo o nastanitvi.

(2) Pri nastanitvi oseb z mednarodno zaščito v nastanitvenih zmogljivostih ministrstva pristojni organ upošteva načelo ohranjanja enotnosti družine.

(3) Ob nastanitvi se oseba z mednarodno zaščito seznanila s pravicami in dolžnostmi, povezanimi s prebivanjem v nastanitvenih zmogljivostih ministrstva, in prejme izvod hišnega reda v njej razumljivem jeziku.

6. člen (nastanitev ranljivih oseb s posebnimi potrebami)

Če nastanitev oseb iz xx. člena zakona v integracijski hiši oziroma drugih nastanitvenih zmogljivostih ministrstva ni primerna, ministrstvo v sodelovanju z drugimi državnimi organi osebi z mednarodno zaščito v čim krajšem času zagotovi drugo ustrezno nastanitev.

7. člen (izračun in izplačilo enkratne denarne pomoči)

(1) Višina enkratne denarne pomoči iz xx. člena zakona je odvisna od števila družinskih članov s priznano mednarodno zaščito in se določi v skladu z ustreznim odstotkom osnovnega zneska minimalnega dohodka:

	% osnovnega zneska minimalnega dohodka
odrasla oseba	100
vsaka naslednja odrasla oseba v družini	70
otrok do 18. leta starosti	30
mladoletna oseba brez spremstva	100

(2) Za mladoletne osebe, ki so v Republiki Sloveniji s samo enim od staršev, se enkratna denarna pomoč poveča za 30 % osnovnega zneska minimalnega dohodka.

(3) Osebi z mednarodno zaščito se enkratna denarna pomoč izplača v gotovini.

III. DENARNO NADOMESTILO ZA NASTANITEV NA ZASEBNEM NASLOVU

8. člen

(zahtevek za denarno nadomestilo za nastanitev na zasebnem naslovu)

- (1) Postopek za dodelitev denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu, določenega v xx. členu zakona, se začne na zahtevo osebe z mednarodno zaščito.
- (2) Zahtevek za dodelitev denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu (v nadaljnjem besedilu: zahtevek) se vloži na obrazcu, ki je kot priloga 3 sestavni del te uredbe.
- (3) Zahtevek za družinske člane lahko oseba z mednarodno zaščito, ki je na podlagi zakona, ki ureja vstop in prebivanje tujcev, združila družino, vloži od dneva njihovega prihoda v Republiko Slovenijo.
- (4) Zahtevku je treba priložiti kopijo najemne pogodbe oziroma aneksa k najemni pogodbi, veljavno odločbo o denarni socialni pomoči na dan vložitve zahtevka oziroma potrdilo o podani vlogi za denarno socialno pomoč ter izpis prilivov na vseh bančnih računih vlagatelja oziroma njegovih družinskih članov za zadnje tri mesece pred mesecem vložitve zahtevka in potrdilo o dohodkih zavezanca, ki je vlagatelj oziroma njegove družinske člane dolžan in zmožen preživljati, za zadnje tri mesece pred mesecem vložitve zahtevka.
- (5) Oseba z mednarodno zaščito iz xx. člena zakona mora zahtevku priložiti dokazilo o rednem šolanju.

9. člen

(odmera denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu)

- (1) Višina denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu se osebam z mednarodno zaščito, ki nimajo lastnih sredstev za preživljanje ali jim preživljanje ni zagotovljeno kako drugače, določi v odstotku osnovnega zneska minimalnega dohodka iz 10. člena te uredbe.
- (2) Višina denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu se osebi z mednarodno zaščito, ki ima lastne dohodke ali ji je preživljanje zagotovljeno kako drugače, določi tako, da se od denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu iz prejšnjega odstavka odšteje višina povprečnih lastnih dohodkov, ki jih je oseba z mednarodno zaščito oziroma so jih zavezanci, ki so jo v skladu s predpisi Republike Slovenije dolžni in zmožni preživljati, prejeli v preteklih treh mesecih pred mesecem vložitve zahtevka.
- (3) Višina denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu se članom družine, ki imajo mednarodno zaščito in družinskim članom osebe z mednarodno zaščito, ki imajo dovoljenje za prebivanje izdano na podlagi zakona, ki ureja vstop in prebivanje tujcev, določi kot razlika med denarnim nadomestilom za nastanitev na zasebnem naslovu iz prvega odstavka tega člena ter seštevkom povprečnih lastnih dohodkov vseh družinskih članov in zavezancev, ki so jih v skladu s predpisi Republike Slovenije dolžni in zmožni preživljati, prejetih v preteklih treh mesecih pred mesecem vložitve zahtevka.
- (4) Lastna sredstva osebe z mednarodno zaščito so po tej uredbi dohodki, kakor jih opredeljuje zakon, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev.

10. člen

(višina denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu)

Višina mesečnega denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu je odvisna od števila družinskih članov z mednarodno zaščito oziroma osebe z mednarodno zaščito in njenih družinskih članov, ki imajo dovoljenje za prebivanje izdano na podlagi zakona, ki ureja vstop in prebivanje tujcev. Določi se v skladu z ustreznim odstotkom osnovnega zneska minimalnega dohodka in znaša:

Štev. družinskih članov	Odstotek osnovnega zneska minimalnega dohodka
1	100 %
2	120 %
3	150 %
4	180 %
5	210 %
6	230 %
7 ali več	250 %

11. člen (najemnina po pogodbi)

(1) Če je pogodbeni vsota najemnine in drugih stroškov, povezanih z najemom stanovanja, nižja od odstotka osnovnega zneska minimalnega dohodka, določenega v prejšnjem členu, se osebi z mednarodno zaščito izplača denarno nadomestilo v pogodbenem znesku.

(2) Drugi stroški, povezani z najemom stanovanja, so obratovalni stroški (stroški za dobavljeno energijo, ogrevanje stanovanja, komunalne storitve, obratovanje skupnih delov stanovanjske ali večstanovanjske stavbe), ki jih mora oseba z mednarodno zaščito kot najemnik plačevati v skladu z najemno pogodbo in predpisi o stanovanjskih najemnih razmerjih.

(3) Višina stroškov iz prejšnjega odstavka se določi kot povprečje stroškov v preteklih treh mesecih pred mesecem vložitve zahtevka.

12. člen (izplačevanje denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu)

(1) Denarno nadomestilo za nastanitev na zasebnem naslovu se dodeli in izplačuje za trimesečno obdobje.

(2) Denarno nadomestilo za nastanitev na zasebnem naslovu pripada osebi z mednarodno zaščito z dnem vložitve zahtevka. Če to nadomestilo na dan vložitve zahtevka že prejema, pa od naslednjega dne po poteku obdobja, za katero je bilo denarno nadomestilo za nastanitev na zasebnem naslovu dodeljeno.

(3) Če se vloži zahtevek iz tretjega odstavka 8. člena te uredbe in oseba, ki vloži zahtevek, nadomestilo že prejema, in obdobje iz prvega odstavka tega člena še ni poteklo, se denarno nadomestilo za nastanitev na zasebnem naslovu določi na novo.

(4) Če oseba z mednarodno zaščito, ki ni nastanjena v integracijski hiši, vloži zahtevek, a denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu še ni prejela oziroma ga ne prejema, se ji to nadomestilo dodeli z dnem vložitve zahtevka.

(5) Oseba z mednarodno zaščito mora neupravičeno prejeto denarno nadomestilo za nastanitev na zasebnem naslovu vrniti.

(6) O dodelitvi in višini denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu ter vrnitvi neupravičeno prejetih denarnih nadomestil za to nastanitev odloči ministrstvo.

IV. IZOBRAŽEVANJE

13. člen (izobraževanje)

(1) Sredstva za izobraževanje oseb z mednarodno zaščito iz prvega odstavka xx. člena zakona zagotavlja ministrstvo, pristojno za izobraževanje. Ministrstvo, pristojno za izobraževanje, zagotavlja osebam z mednarodno zaščito tudi učbenike iz učbeniškega sklada, če ga šola ima.

(2) Osebam z mednarodno zaščito brez lastnih dohodkov oziroma drugače zagotovljenega preživljanja druge stroške za izvajanje rednega programa izobraževanja krije ministrstvo.

V. POMOČ PRI VKLJUČEVANJU V OKOLJE

14. člen (osebni integracijski načrt)

(1) V skladu z drugim odstavkom xx. člena zakona ministrstvo v sodelovanju z osebo z mednarodno zaščito v čim krajšem času pripravi osebni integracijski načrt za obdobje pomoči pri vključevanju v okolje, ki vsebuje predvidene dejavnosti za pomoč pri vključevanju.

(2) Osebni integracijski načrt se pripravi na podlagi potreb, znanja, zmožnosti in sposobnosti osebe z mednarodno zaščito ter se v sodelovanju z njo po potrebi spremeni oziroma dopolni. Vključuje različne dejavnosti glede izobraževanja in zaposlovanja, priznavanja izobraževanja, nastanitve in urejanja dokumentov ter udeležbo na tečaju slovenskega jezika in tečaju spoznavanja zgodovine, kulture in ustavne ureditve Republike Slovenije.

(3) V soglasju z ministrstvom lahko pripravo in izvedbo osebnega integracijskega načrta delno ali v celoti prevzamejo drugi organi in organizacije.

(4) Pri pripravi osebnega integracijskega načrta lahko sodelujejo predstavniki strokovnih služb pristojnih ministrstev in predstavniki lokalne skupnosti, v kateri so osebe z mednarodno zaščito nastanjene.

(5) Osebni integracijski načrt se pripravi v slovenskem jeziku, oseba z mednarodno zaščito pa se seznani z njegovo vsebino v njej razumljivem jeziku.

15. člen (izvajanje tečajev slovenskega jezika in spoznavanja slovenske družbe)

(1) Tečaja slovenskega jezika in spoznavanja slovenske družbe se lahko izvajata ločeno ali pa sta vsebinsko združena in se izvajata kot enoten tečaj.

(2) O načinu izvedbe tečajev iz prejšnjega odstavka tega člena odloči ministrstvo.

16. člen (vsebina tečajev)

(1) Tečaj slovenskega jezika in spoznavanja slovenske družbe oziroma enotni tečaj se izvajajo kot javno veljavni izobraževalni programi za odrasle, kakor to določajo predpisi o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja.

(2) Vsebino programov tečajev določi minister, pristojen za izobraževanje.

(3) Po zaključenem programu udeleženci prejmejo potrdilo, katerega vsebina in oblika sta določeni s pravilnikom, ki določa obrazce javnih listin v izobraževanju odraslih.

17. člen

(obseg tečajev slovenskega jezika oziroma enotnega tečaja)

(1) Osebe z mednarodno zaščito so v času izvajanja osebnega integracijskega načrta upravičene do tečajev slovenskega jezika oziroma enotnega tečaja v obsegu največ tristo ur.

(2) Ministrstvo najpozneje v mesecu dni po priznanem statusu osebo z mednarodno zaščito napoti na tečaj slovenskega jezika oziroma enotni tečaj.

(3) Oseba z mednarodno zaščito lahko ob soglasju oziroma na predlog izvajalca tečaja zaprosi za še največ sto dodatnih ur učenja slovenskega jezika oziroma enotnega tečaja. O dodatnih urah učenja odloči ministrstvo.

(4) Če se oseba z mednarodno zaščito iz razlogov, ki niso zdravstveni ali drugi osebni razlogi, ne udeleži tečaja slovenskega jezika oziroma enotnega tečaja v terminu, ki ga določi ministrstvo, temu ni treba zagotoviti nadomestnega tečaja.

(5) Stroške tečaja iz prvega in tretjega odstavka tega člena ter stroške javnega prevoza do najbližjega pooblaščenega izvajalca za tečaj krije ministrstvo.

(6) Osebe z mednarodno zaščito so za udeležbo na tečaju slovenskega jezika oziroma enotnega tečaja upravičene do povračila dejansko nastalih stroškov najcenejšega javnega prevoza za dnevne vozovnice oziroma tedenske ali mesečne vozovnice, če je to ceneje.

(7) Za osebe z mednarodno zaščito, ki so vključene v redno izobraževanje, lahko tečaj izvajajo tudi izobraževalne ustanove, na katerih se šolajo.

(8) Osebam z mednarodno zaščito, starejšim od 60 let, nepismenim in osebam s posebnimi potrebami ministrstvo lahko zagotovi prilagojen program, s katerim pridobijo znanje slovenskega jezika za vsakdanje sporazumevanje.

18. člen

(preizkus znanja slovenskega jezika)

(1) Stroške enkratnega opravljanja preizkusa znanja slovenskega jezika in s tem povezane stroške javnega prevoza krije ministrstvo.

(2) Ministrstvu ni treba kriti stroškov nadomestnega preizkusa znanja, če se oseba z mednarodno zaščito iz neutemeljenih razlogov ni udeležila prvega preizkusa znanja.

19. člen

(tečaj spoznavanja slovenske družbe)

(1) V kolikor se tečaja slovenskega jezika in spoznavanja slovenske družbe ne izvajata kot enoten tečaj, kot to določa 15. člen te uredbe, so osebe z mednarodno zaščito so v času

izvajanja osebnega integracijskega načrta upravičene do tečaja spoznavanja slovenske družbe v obsegu največ 30 ur.

(2) Ministrstvo napoti osebe z mednarodno zaščito na tečaj spoznavanja slovenske družbe ter jim zagotavlja plačilo stroškov tečaja.

(3) Za obiskovanje tečaja v obsegu največ 30 ur so osebe z mednarodno zaščito upravičene do povračila dejansko nastalih stroškov najcenejšega javnega prevoza v obliki dnevnih vozovnic oziroma tedenske ali mesečne vozovnice, če je to ceneje.

(4) Če se oseba z mednarodno zaščito iz razlogov, ki niso zdravstveni ali drugi osebni razlogi, ne udeleži tečaja v terminu, ki ga določi ministrstvo, temu ni treba zagotoviti nadomestnega tečaja.

VI. VARSTVO OSEBNIH PODATKOV

20. člen (prepoved dajanja podatkov)

Državni organi, organi lokalnih skupnosti, nosilci javnih pooblastil in druge organizacije, ki izvajajo posamezne postopke po tej uredbi, morajo podatke o osebah z mednarodno zaščito, ki so jih pridobili za te postopke, varovati pred organi njihove izvirne države.

VII. KONČNI DOLOČBI

21. člen (prenehanje veljavnosti)

Z dnem, ko začne veljati ta uredba, preneha veljati Uredba o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic osebam z mednarodno zaščito (Uradni list RS, št. 36/14 in 55/11).

21. člen (začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Na podlagi Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št.....) izdaja
Vlada Republike Slovenije

UREDBO
o načinu izvedbe preselitve oseb, ki so v Republiko Slovenijo sprejete na podlagi letne kvote

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen
(vsebina)

Ta uredba določa način izvedbe preselitve oseb, ki so v Republiko Slovenijo sprejete na podlagi xx. poglavja Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št.; v nadaljnjem besedilu: zakon).

2. člen
(sklep Vlade Republike Slovenije)

(1) Letno kvoto oseb, ki se jim na podlagi xx. člena zakona prizna status mednarodne zaščite, lahko na predlog ministrstva, pristojnega za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), s sklepom določi Vlada Republike Slovenije.

(2) Vlada Republike Slovenije lahko s sklepom določi tudi število oseb, ki jim je v drugi državi članici Evropske unije že priznana mednarodna zaščita in izpolnjujejo pogoje za priznanje mednarodne zaščite po zakonu, in ki se jim na podlagi xx člena zakona lahko prizna mednarodna zaščita v Republiki Sloveniji.

(3) Vlada Republike Slovenije v sklepu iz prvega in drugega odstavka tega člena opredeli državo ali del države, iz katere bodo osebe iz xx. poglavja zakona sprejete v Republiko Slovenijo, določi število sprejetih oseb ter po potrebi tudi kategorijo sprejetih oseb.

(4) V sklepu iz prvega in drugega odstavka tega člena lahko Vlada Republike Slovenije skladno s poslovníkom vlade imenuje delovno skupino za izvedbo sklepa, ki je sestavljena iz predstavnikov ministrstva, ministrstva, pristojnega za zunanje zadeve, ministrstva, pristojnega za zdravje, ministrstva, pristojnega za finance, ministrstva, pristojnega za delo, družino in socialne zadeve, ministrstva, pristojnega za šolstvo, in policije.

3. člen
(sklenitev dogovora)

Za izvajanje sklepa iz prvega in drugega odstavka prejšnjega člena lahko Vlada Republike Slovenije sklene dogovor o oblikah in načinih sodelovanja z drugimi državami članicami Evropske unije, institucijami Evropske unije ali mednarodnimi organizacijami, ki delujejo na področju mednarodne zaščite in migracij.

II. IZVEDBA POSTOPKA

4. člen (ugotavljanje dejanskega stanja)

(1) Ministrstvo v primerih iz xx. člena zakona pogoje za priznanje statusa mednarodne zaščite, določene v xx. členu zakona, ugotavlja na podlagi prošnje iz xx. člena zakona, morebitnega osebnega razgovora iz xx. člena zakona in poročila iz xx. člena zakona, ki se izda za vsak primer posebej.

(2) V primerih iz xx. člena zakona ministrstvo pogoje za priznanje mednarodne zaščite, določene v xx. in xx. členu zakona, ugotavlja na podlagi dokumentacije, ki jo pridobi druga država članica Evropske unije, in prošnje iz xx. člena zakona.

5. člen (odločanje v postopku)

(1) Če ministrstvo ugotovi, da so izpolnjeni pogoji iz xx. poglavja zakona, ravna v skladu s xx. člena zakona in osebi prizna mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji.

(2) Odločba, s katero se osebi iz prejšnjega odstavka prizna mednarodna zaščita v Republiki Sloveniji, mora biti vročena pred prihodom osebe v Republiko Slovenijo.

6. člen (zdravstveni pregled)

(1) Pred prihodom v Republiko Slovenijo mora biti oseba, ki bo sprejeta v Republiko Slovenijo, zdravstveno pregledana.

(2) Zdravstveni pregled obsega anamnezo, klinični pregled, osnovne laboratorijske preiskave krvi in rentgensko slikanje pljuč.

(3) V okviru anamneze je treba ugotoviti predvsem:

- ali ima oseba nalezljivo bolezen,
- ali je prenašalka nalezljivih bolezni in ali je bila v stiku s prenašalci nalezljivih bolezni,
- katera cepljenja je opravila.

(4) V okviru kliničnega pregleda je treba pregledati kožo, vidne sluznice, žrelo, bezgavke in dihala ter ugotoviti sposobnost za prevoz v Republiko Slovenijo.

7. člen (posredovanje informacij)

(1) Za osebe, ki so v Republiko Slovenijo sprejete na podlagi xx. poglavja zakona, ministrstvo pred njihovim prihodom v Republiko Slovenijo organizira informativno predavanje, ki poteka s sodelovanjem tolmača za jezik, ki ga osebe razumejo.

(2) Informativno predavanje iz prejšnjega odstavka obsega splošne informacije o Republiki Sloveniji, kulturnih značilnostih in navadah, vključno z informacijami o prepovedi poligamije in o enakosti spolov.

(3) V okviru informativnega predavanja iz prvega odstavka tega člena se osebam posredujejo tudi informacije o pravicah in dolžnostih oseb s priznано mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji.

(4) Razumevanje informacij, posredovanih v okviru informativnega predavanja, oseba potrdi s svojim podpisom.

8. člen (napotitev)

(1) Za izvedbo II. poglavja te uredbe lahko ministrstvo napoti uradne osebe ministrstva v državo, iz katere bodo osebe iz xx. poglavja zakona sprejete v Republiko Slovenijo.

(2) Napotitev iz prejšnjega odstavka se lahko organizira v sodelovanju z drugimi državami in institucijami Evropske unije ter mednarodnimi organizacijami, ki delujejo na področju mednarodne zaščite in migracij.

(3) Sredstva za izvedbo določb tega člena uredbe zagotovi ministrstvo.

III. PRIHOD V REPUBLIKO SLOVENIJO IN INTEGRACIJSKI UKREPI

9. člen (prihod v Republiko Slovenijo)

(1) Osebi, ki je v Republiko Slovenijo sprejeta na podlagi xx. člena zakona, se pred prihodom v Republiko Slovenijo izda potovalni dokument.

(2) Prihod v Republiko Slovenijo organizira ministrstvo v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za zunanje zadeve, in policijo.

10. člen (pomoč pri integraciji)

(1) Osebam, ki so v Republiko Slovenijo sprejete na podlagi xx. poglavja zakona, se z dnem prihoda v Republiko Slovenijo zagotovi uvajalno obdobje, ki traja tri mesece.

(2) Uvajalno obdobje iz prejšnjega odstavka obsega orientacijski program, ki je namenjen učenju osnov slovenskega jezika, pomoči pri urejanju dokumentov in praktičnemu spoznavanju vsakdanjega življenja v Republiki Sloveniji. Sredstva za pripravo in izvajanje orientacijskega programa zagotavlja ministrstvo.

(3) Izvajalce orientacijskega programa izbere ministrstvo na podlagi javnega razpisa, v katerem določi vsebino in trajanje orientacijskega programa, ki sta odvisna od dejanskih potreb sprejetih oseb.

(4) Osebe iz prvega odstavka so z dnem prihoda v Republiko Slovenijo in za čas uvajalnega obdobja upravičene do nastanitve v integracijski hiši oziroma drugih nastanitvenih zmogljivostih ministrstva. Sredstva za plačilo stroškov nastanitve zagotavlja ministrstvo.

IV. KONČNA DOLOČBA

11. člen

Z dnem uveljavitve te uredbe preneha veljati Uredba o načinu preselitve oseb, ki so v Republiko Slovenijo sprejete na podlagi letne kvote (Uradni list RS, št. 59/11).

12. člen
(začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.